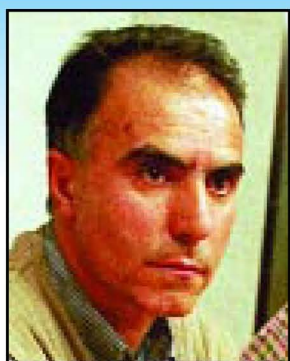

Heriotza zigorra Ocalani

Turkiari «presio zorrotza» egiteko eskatu diete kurduek EB eta EEBBei

Heriotza zigorrik ez betetzeko hitza eman zuela oroitarazi dio Europako Batasunak Ankarako Gobernuari

■ EUROPAK atsekabez hartu du Turkiak Abdullah Ocalan Kurdistango Langileen Alderdi-ko (PKK) buruzagiari heriotza zigorra ezarri izana. Europako Batasunak (EB) atzera egiteko eskatu dio Ankarako Gobernuari, eta oroitarazi dio zigor gorena ez betetzeko hitza eman ziola Estrasburgoko Auzitegiari. Kurduak Europa osoko hirietan manifestatu dira, EBri eta EEBBei Turkiaren gain «presio zorrotza» egin dezatela

Faruk Duru

• ERNK-KO ORDEZKARIA FRANTZIAN •

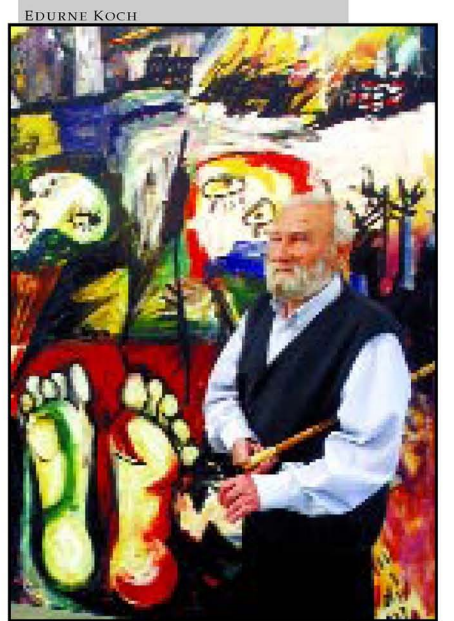
«Turkiak gerra aukeratzen badu, kurduek guztia emango dugu borrokan»

eskatzeko. Estatuaren Segur-
tasunerako epaitegi batek zi-
gortu du Ocalan, eta aurrera
begira Apela-
zio Auzitegiak,
Legebiltzarrak
eta Europako
Tribunalak
berretsi be-
harko lukete
sententzia.
Traizioa, hil-
keta eta Tur-
kiako lurralde
batasunaren
aurkako deli-
tua leporatu
diote Ocalani.
Turkian, na-
zionalismo su-
tsuaren piztea
ekarri zuen
epaiak. «Exe-
kuzioa telebis-
tan!!!» oihuka-
tzen zuten
turkiarrek.
• 27-29

ABDURRAHMAN ANTAKYALI / AP

Ocalan epaia irakurtzerako unean, serio, inolako keinurik egin gabe.

Jorge Oteiza
Zumetaren
'Gernika' koadroa
ikusten izan da
Pagoarten

■ **Eskultoreak**
EGUNKARIArekin
konpartitu ditu
hainbat gogoeta
arteari buruz • 40-41

gizartea

■ Andoni Ortuzar
EITBko zuzendari
berriak «ETB1
indartzea» jarri du
lehentasunen artean

Legebiltzarrak atzo Ortuzar
EITBko zuzendari nagusi
izendatu zuen, aldeko 39
botorekin (EAJ, EA eta EH-
renak). Hiru alderdiek lau ur-
teotarako plan estrategikoa
landuko dute • 14-15

politika

■ Maitane Sagastume
presoa eta haren semea
Palentzian are okerrago
daudela salatu dute • 11

ekonomia

■ Iparlatek itxi egingo du
Bilboko Beyena, eta
beste hiru plantak bereizi
gingo ditu • 22

europa

■ **Ipar Irlanda**
Baikortasunez ekin diote
gobernu autonomoa
osatzeke negoziazioen
azken egunari • 25

JOXE LACALLE

«Nafarroaren
gobernagarritasuna»
bermatzeko akordioa
sinatu dute UPN eta PSNk

■ MIGUEL SANZ UPNko buruak eta Juan Jose
Lizarbe PSNkoak atzo izenpetu zuten datozen
lau urteotan «Nafarroaren gobernagarritasuna
eta egonkortasuna bermatuko duen akordioa».
Hala, Sanzen inbestidura bozketan eta Yolanda
Barcina Iruñeko alkate izendatzekoan absteni-
tu egingo dira sozialistak. Lizarberen arabera,
PSN oposizioan ariko da, baina Sanzek argi utzi
zuen Nafarroaren gobernabideari loturiko poli-
tika guztiak hitzartu beharko dituztela. Bi al-
derdiek, gainera, Legebiltzarreko Mahaitik
kanpo utziko dute EH. • 6-7

...elkarriketa

Andra Mari Uribesalgo

• 'GUGAZ AURRERA'
HEZKUNTZA ELKARTEKO
ARDURADUNA •

«Ohiko
hezkuntzatik at
dauden arloak
lantzen ditugu»

Bilboko Udalak bultzaturik,
DBHko ikasleentzako udako
eskola berezia abian jarri du
elkarrekin

■ Zer irakatsi nahi die-
zue ikasleei?

Gure udako eskolaren xedea ez da ikasgai jakin batzuk lantzea, iraileko azterketarik jadanik ez dagoelako. Horren ordez, ikasteko teknikak jorratzen ditugu, hurrengo ikasturteetan baliagarriak izango zaizkienak; trebetasun sozialak eta, bereziki, ikasteko motibazioa bultzatzen ditugu. Gure programaren interesguneak ekologia, musika, kultur aniztasuna eta integrazioa, pertsonen hezkuntza eta abar dira. Ohiko hezkuntzan pixka bat baztertuta dauden arloak lantzen ditugu.

■ Horretarako ezohiko
metodologia darabil-
zue, ezta?

Uda ikasteko sasoi zaila dela kontuan hartuta, gure asmoa irakaspenak modu erakargarrian eskaintzea da. Gramatika eta ortografia irakasteko ordenagailua erabiltzen dugu, zinematika eta matematika arinago bihurtzeko adibide praktikoak eraginkorrak dira. Horrez gain, eskolak astunak izan ez daitezten, kirola eta ibilaldiak egiten ditugu eta igerilekuetara eramaten ditugu. Taldea hamar pertsonaz osatua da, eta horrek ahalbidetzen du metodologia berri horri jarraitzea.

Kristina Martin
BILBO

...esaera

«Ahaztua, ez eskertua, ez ordaindua»

...hizpideak

*Heriotza zigorra
Abdullah Ocalanen kontra*

■ «Egoera berezian» egin dela Abdullah Ocalan PKK Kurdistango Langileen Alderdiko buruzagiaren aurkako epaiketa onartu du Europako Batasunak, nahiz eta jarraian legezko prozedura egokia izan dela aitortu. Ocalanen heriotza zigorra dela eta EBk hartu duen jarreraren antzekoa hartuko dute gainontzeko herrialdeek ere, baina ikusteko dago protesta horrek, interesak interes eta presioak presio, zer lortuko duen.

«Traizioagatik eta Turkiako lurralde batasunari erasotzeagatik» zigortu du Estatuaren Segurtasunerako Auzitegiak Ocalan. Epailearen arabera, «milaka errugaberen heriotzaren erantzule» da PKK-ko buruzagia, eta hori dela eta merezia du hiltzeko kondena.

Ocalanek epaiketa osoan zabaldu duen mezua errepikatu zion atzo auzitegiari, baina bere hitzak alferrik entzun ziren Irmali espetxeko aretoan. PKK-ko buruak «herri turkiarraren eta herri kurduaren arteko bakea eta aniztasuna» bultzatzeko eskatu zuen eta prest azaldu zen horren alde lan egiteko. Ocalanek ukatu zuen traizioa egin izana: «Ez nuen Errepublikaren aurka egin, errepublika demokratiko baten alde baizik».

Ondoko egunok erabakigarriak izango dira Abdullah Ocalanen patua erabakitzeko, eta nazioartearen presioak eragina izan dezake. Izan ere, Turkiako Herriaren Alderdi Demokratikoak esan duenez, «Ocalan hiltzeak ez dio lagunduko kurduen arazoa konpontzeari».

*Indarrak
neurtzen*

■ Richard Virenque Polti taldeko txirrindularia eta Manolo Saiz ONCEko zuzendaria Tourrean izango dira, Nazioarteko Txirrindularitza Batasunak (UCI) hala agindu ostean. Jean Marie Leblanc buru duen Tourreko zuzendaritzak atzera egin du, UCIren erabakia erabat gaitzesten duela esan ondoren. Nazioarteko txirrindularitzan norgehiagoka gogorra dago. Gaurkoa beste *round* bat izan da.

EITBk badu zuzendari nagusia

■ Kostata, baina azkenean izendatu du Eusko Legebiltzarrak EITBren hurrengo lau urteetako kudeaketaren arduradun nagusia: Andoni Ortuzar.

Hilabete hauetan gutzietan hautagaiaren euskaraz jakite mailak zer esan franko eman du; agerian utziz, aurrerapean aurrerapen, zein urrutit gauden oraindik —batzuk besteak baino gehiago— normalizazio egoeratik. Adierazgarria delako entea sortu eta ia hogeit urtera eztabaidan

jardutea zuzendari nagusiaren euskaraz maila nahikoa den edo ez. EITB enblematikoa da euskararen alorrean, eta hori kontuan hartu beharra zeukan proposamenaren egileak.

Herri honetan milaka lagunek ikasi dute euskaraz hutsaren truk, inongo kargurik eskaini behar izan gabe. Euskalduntze prozesuak sinesgarritasuna eta ereduagarritasuna behar ditu ipar, ez hilabeteotan ikusi duguna.

...pertsonaiak

MAITANE SAGASTUME

Martuteneko espetxean haurra izan ondoren, Dueñasera eramana zuten, Martutenen amentzako modulatorik ez dagoela esanez. Dueñasen, ordea, ez diote uzten haurra ziegan edukitzen.

FARUK DORU

Kurdistanen Askapenerako Fronte Nazionalen ordezkariaren arabera, Abdullah Ocalan PKK-ko buruzagia exekutatu egingo dute

EEBBek eta Europak presio zorrotza egiten ez badute.

JULIO SALINAS

36 urteko aurrelariak Alaves taldean jarraituko du hurrengo denboraldian. 144 gol sartuak ditu Espainiako Futbol Ligan, eta sei liga irabazi ditu.

...datua

25 urte bete ditu Tirri-Tarra fanfarreak. Urteurrena ospatzeko asmoz, *Re + fa* diskoa kaleratu du, zortzi abestirekin. Kanta guztiak Sergio Zurutuza *Pepi*-k ondu ditu.

...adierazpena

«100 urte harrapatuko ditut ez dakidalako zer den aspertzeta.
Ilusioa dut»

Compay Segundo
Kubako musikaria

... seiko urrea

XABIER OLEAGA

Inkoherentziak

dadin alkatetzak eskuratzerako orduan.

Kontua da ez dela hor bukatzen ariketa, zeren eta alkatetzak eskuratu ondoren, nola osatuko dira Gobernu Batzordeak? Gerta daiteke, esate baterako, gobernu batzorde bat osatzea PSOE, EAJ eta EAren artean, lehen bezala kanpoan utziaz EHko ordezkariak, nahiz eta azken alderdi hori udaleko bigarren

indar elektoralak izan? Gasteizen lagun, zenbait udaletan otso, gerta daiteke kontraesan eramanezinak sortu gabe?

Gero, PSOEk dio Euskadiko Autonomi Erkidegoan (EAE) ez duela hitzarmenik egingo PPri aginterik kentzeko. Espainiako Konstituzioa defendatzearen printzipiopean babestu du jarrera hori. Galizian, ordea, PSOEk Konstituzioaren aurka

nabarmenki diharduen BNGkoekin adostasun progresistak burutu ditu PPri alkatetza batzuk kentzeko.

Eta behin inkoherentzien lezean murgilduz gero, Mayor Orejak Ibarretxeri eskatu dio, berritoren, EHrekin hausteko, hark kale borrokako ekintzak salatzen ez dituelako. Mayor Orejak, nioen, iragarri du ordea Madrilgo PPren Gobernuak aurrera jarraituko duela ETarekiko kontaktuetan —eta ez diot nik hori kritikatuko—, nahiz eta kale borrokak bere horretan iraun.

Iritzi publikoa politikaz ezer ulertu ezinean dabilela eta, norbaitzuk harriturik omen dabilta.

• MATTIN •

Mater democratica

• IÑAKI SEGUROLA •

[FILOLOGOA]

J oan dira aurtengo hautes-
festak ere etorritako bide-
tik. Kontatu dira bozak,
iritziak eta oponioak, han non-
bait, eta estatuak (edo estatu-
gaiak), kontinenteak, udalak,
hiriburuak eta probintziak ikus-
miran dauzkan Begiren batek.
Kontatu bai, baina ez arrazoirik
neurtu edo pisatu, hori ez baita-
go numerotan egiterik, eta are
gutxiago giza-tamaina naturalaz
goragoko barruti horietan. Ezin
ahaztu gainera guk, lehengo
hark esan zuena: «batek mila
balio eta milak batere ez».

Denek irabazi dute, denek
maite baitute eta errespetatzen
gehiengoa, eta gehiengoak beti
irabazten du, erremedio gabe.
Parte hartzen duena ere gehien-
goa da: Jaunaren artaldeko
ardirik gehienak, baita ardi bel-
tzak ere, eta ardi muturtxuri eta
muturgorriak, otxanak eta otxa-
nagoak, zakurraren maitale
zahar eta berriak: ardi galduak
ez beste guztiek etsitzen dute
azkenean Bertangoxoneko Bor-
dan.

Betikoa da hori, ageri-ageri-
koa. Baina hauteskunde egunen
irudirik leialena, beteena, esa-
nahi handikoena beste bat da,
nere iritzirako. Bada, izan ere,
irudi bat, argazki bat, fedabide-
ek hauteskundeen biharamune-
an ia hutsik egin gabe atera ohi
dutena, baxter batean badaez-
padare, irakurleak, datu serioe-
kin nazkatu ondoren, arnasa
pixkat har dezan eta bere kasa
irrifarre ergela egin dezan jar-
tzen dutena. Delako argazki
horretan emakume gajo batzuk

azaltzen dira, antigoaleko moda-
ko uniforme batek estaliak;
botoa botatzera doaz edo bota-
tzetik datoz edo botatzen ari
dira; fedeak bizi ditu eta fedez
argituriko aurpegikera distiraz-
ko eta doha-
tsu bezain
patetiko bate-
kin begiratzen
diote kalean
ezagutu du-
ten politiko-
tzar edo poli-
tikoñoari,
errespetoz eta
miresmenez;
Jaun baten
mirabeak di-
ra, putak edo
etxekoandre-
ak gizon-gi-
zon batenak
diren bezala,
baina beste
era batera;
amak, ahiz-
pak edo ala-
bak dira, eta
Gorputz Mistikoren
baten adoratzaileak; uniformea-
ren jabe egiterakoan obedimen-
tu eta mendekotasunezko boto
itsua egin behar izan zuten, gar-
bitasun eta pobretasun espi-
tualari dagokionaz gainera;
aparteko etxe batzuetan bizitzen
dira, eta batzuk ia itxitura
osoan, mundura gehiegi atera
gabe, inguruko jendearekin
kutsatu gabe, haietaz deus jakin
gabe, baina giza-mordo guztia-
kin birtualki bat eginik Fedezko
Sare Telematikoaren bitartez;
bai, jaunak: Sor Sufrajio eta
bere alabak dira, mojatxoak

dira, hauteskundeen biharamu-
nean ia behinere hutsik egin
gabe fedabideetako argazkiren
batean ateratzen dituztenak...
eta zerbaitegatik izango da,
ezta? Nik esango nuke bere

„
*Klausurako mojak
ez dira tuntunak;
badakite zeinen
erraz eta gozo
uztartzen diren
komentuko itsumen
fedezkoa eta
hauteskunde
egunetakoa*

buruaren egiazko
karikatura dela
b o t o - e m a i l e
arruntak argazki
horietan ikusten
duena, erdi ohar-
kabea eta sinetsi
nahi ezta bezala.
Baina badakigu
zein den fedabide-
en lan gaiztoa:
hutsak puztu (eze-
rezaren mozorroen
errepikatze eten-
gabea puztu) eta
putzik handienak
hustu edo menox-
tu. Mojatxo boto-
emaileen argaz-
kiak aurreneko
orrian behar luke,
erdi-erdian; hau-
teskundeak antolatzen dituen
Barne Ministerioaren propagan-
dan ere mojatxoaren argazkiak
behar luke. Haietxek dira boto-
emailearen paradigma eta ispi-
lurik garbiena, Estatuak konsa-
gratutako papertxo bana eskuan
dutela.

Klausurako mojak ez dira tun-
tunak; badakite noiz atera
komentu zulotik, eta badakite
zeinen erraz eta gozo uztartzen
diren komentuko itsumen fedez-
koa eta hauteskunde eguneta-
koa. Komentu barruko bizimo-
duaren antzik handiena,
orduantxe du munduak.

••• MARIBI UNAMUNO

Teknokontuak

Eskolara hasi nintzenean arbel
txikiak, ttuaz ezabatzen zire-
nak, ikasgeletatik kendu
barik zeuden, arkatza eta
koadernoare ere egon arren.
A mayores pasatu nindute-
nean tintontziek ikasma-
haietako zuloetan eta tinta
arrastoek mahai ganeetan
zirauten, nahiz eta boligrafoen
batzuk bazebiltzan ikasgelan. Neure
lehena Bolin urdina izan zen; mekanismoa
ikusteagatik lehenengo hotsean zabaldu eta
berriro ganoraz montatu ezinik, amaitu arte
punta luzea kanpoan zuela erabili nuena;
orduan boligrafoak amaitu arte irauten zuten
bada.

Hamaika urte nituen (orain ere hamaika
urte badut eta!) tresneria saltzen zuen gizon
ihar bati gurean idazmakina erosi zienean;
beronen erabilera irakasten zuen liburua ere
berak ekarri zigun, dena 1968ko sei mila
pezetan. Teknologia aldetik teklatu biribilaren
ordez ertz kamustudun tekla karratuak izatea
eta hiru kilo baino ez pisatzea eskaintzen
zuen. Tramankulu hura erabilteko ohorea
neuri eman zidaten eta han hasi nintzen aese-
de-efegeka, harrezkero inon berdinik ikusi ez
dudan idazmakinan. Estatu espainiarrak
ekialdeko estatuekin teknologia inportatzeko
sinatutako hitzarmenen baten ondorioz heldu
zen gurerraino eta unibertsitatetik alde arte
lagundu zidan.

Gerora, teknologiaren aldetik eguneratzeko
premiak eraginda, konputagailua erosi
genuen eta, egia baino ez esatekotan, Consul
zaharrari ematen nion erabilera bera eman
diot urteetan; hori bai, kalko orri barik kopia
hobeak egiten ditu eta, ganera, idatzitakoari
izena ipinteko baldintza bakarraz, berak gor-
de eta sailkatzen du dena; langile bikaina oso,
memoria onekoa eta eraginkorra.

Hara non, beti izan ohi da arazoren bat eta,
konputagailua endredatuta dabilen eta kon-
pontzerik ote duen aztertzeraz eraman beharre-
an garen. Une batez, Consulaz oroitu naiz, bai-
na..., ez, almonedaren baterako ez bada, ez dut
aterako. Bitartean, igande iluntzeko bedera-
tziak jota, boligrafo gorritz dihardut koadernoan
asteazkeneko zutabeari forma eman nahian.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Itungintza

■ Arabako Diputazioaren truke Gasteizko al-
katetza eskatzea apustu ona dirudi PSE-EE-
ren aldetik. Donostiako alkatetza itun bidez
lortu zuen eta bistan da inbertsioa emankorra
suertatu zaiola. Itsusia da alderdi politikoek
karguak guk umetan futbolisten kromoak be-
zala nola trukatzan dituzten ikustea, baina
ohitzen ari gara plazaren neurrietara. Itunek
agintera hurbiltzen zaituzte eta jakina da
aginteak maitasun gutxi eskaini baina amore
ematea eskatzen duela. Andoni Ortuzar EITB-
ko zuzendari izendatzeko EHk bere botoak
ematea *itungintzako* azken adibidea da. Ho-
nek ere euskaraz aitaren batean ikasiko omen
du. Euskalduntze erakunde eta elkarteek
kontuan hartu beharko lukete, didaktika alo-
rrean, azken aldian Euskal Herrian ezagutu
dugun euskalduntze metodo eraginkorrena
politikagintzako goi kargu bat hartzea dela.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@jalgi.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta Naren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Kepa Miner 'Txalaka' askatu!

Kepa Miner *Txalaka* euskal preso politiko hernaniarrak —65 urte—, zigorraren 3/4 bete ditu (hamabost urte daramatza espetxean gatibu) eta gaixo sendaezin bat dauka. Zailtasunak ditu arnasa hartzeko; bere birikaren edukimena %33koa da eta horregatik hamabost ordu eman behar ditu arnasa artifizialki hartzen. Pasa den astean Kode Penaleko 92. artikulua —Euskal Herriratztea eta bere familiak izendatuko medikuarekin egotea ahalbidertzen duena— ukatu dio epaileak.

Erabaki hau umiliagarri bezain politikoa da eta gure kidea guztiz babesgabe uzten du. Gogoratu behar da *Txalaka* apirilean ekarri zutela espetxe honetara, eta dagoeneko bi alditan eraman behar izan dutela erietxera arazo fisikoak direla medio. Hilabete batean hiru aldiz aldatu dute modulotik, eta orain espetxe honetako enfermerian dago.

Euskal Herriko gizarteak eta instituzio gehienek euskal preso guztiak Euskal Herriratztea, zigorraren 3/4 bete dutenak baldintzapeko askatasunean irtetea eta gaixotasun sendaezina dituztenei 92. artikulua aplikatzea exijitu dute. PPkoek, *Espainiako agintari demokratek*, beraien legea ere ez dute betetzen eta jolasten ari dira gure kideen bizitzarekin espetxe barruan duintasuna mantendu dutelako. Gure kideei sofriarazten saiatzen ari direnei euren bizitza mikaztu behar diegu ahalik eta gehien. Ez genieke euren bizitzan erosotasun une ezta gunerik ere utzi beharko. Presoaren eskubideak errespetatzea eta errespetarazteko gaitasun minimorik erakusten ez dutenei

ITURRIA / SUD OUEST DIMANCHE

«Kontuz! Frantziakoa ez da garbiketa etnikoa. Hizkuntz garbiketa da: errepublikanoa, laikoa eta derrigorrezkoa». Ez eskualdeetako hizkuntzei.

beldur gabe leporatu behar diegu euren erruduntasuna.

Osasuna eta Askatasuna. **Pako Rodriguez Jaramillo** • *Alcala-Mecoko euskal preso politikoen kolektiboaren izenean*

ETB-1 norentzat?

AEK-ko ikasle talde bat gara. Klase batean sortutako eztabaidan atera den gaia ETB-leko programazioa izan da. Eskutitz honen bidez, gaiari buruz dugun iritzia aldarrikatu nahi dugu eta ea bide batez konponbide bat aurkitzen den.

Gure iritzia zera da: asteburuetan batipat ETB-lek euskaldunok erdarazko kateak ikustera bultzatzen gaituela.

Hau da, alde batetik, ematen den kirol ordu kopurua gehiegizkoa iruditzen zaigu. Esate baterako, maiatzaren 29an, larunbata, 12 orduz

kirola egon zen eta hurrengo egunean, berriz, maiatzaren 30ean, igandean, 9 orduz... eta horrela astea joan eta astea etorri.

Bestetik, kirola ez dagoen orduetan ematen diren ia programa gehienak astean zehar emandakoen errepikapenak izaten dira.

Ondorioz, ETB-leko programazioan, kirolen artean, euskarazko beste saio gehiago sartzeara proposatzen dugu, pelikulak, erreportaiak, dokumentalak... besteak beste eta kirola ETBko bi kateen artean banatzea. Hau da, oreka bilatzea programen dagokienez bi kateen artean. Astean zehar, berriz, eztabaidazko programa gehiago emititzea gustatuko litzaiguke eta dudarik gabe programa kulturalak, bai aste eta bai asteburuetan ere; antzerkia, dantza mota ezberdinak, musika saioak... **Ane Azkue Etxeberría** • *Zarauzko AEK euskaltegiko talde baten izenean*

galdeiozu...

Esther Larrañaga

EUSKO JAURLARITZAKO INGURUGIRO
SAILBURUORDEA

Aurreikusitako hainbat hiritan, Bilbon kasu, trafikoa murriztea —Parisen egin duten moduan— kutsadura gutxitzeko?

Jon Gonzalez [Bilbo]

■ **BILBO** eta bere inguruko airearen kalitatea asko hobetu da azken 30 urte hauetan. Orain, kezkagarriak izandako ohiko kutsatzaileak, SO₂ kasu, ez dira batere kezkagarriak. Gaur egun beste kutsatzaile batzuk, adibidez Nox, O₃ edo KOHren emisioak zorrotz kontrolatzen dira, baina orain arte ez dituzte legeak ezarritako goimugak gainditu. Trafikoa murriztea ez da beharrezkoa izan. Gainera, trafikoa murrizteak zuzenki CO_k sortzen duen arazoari lotuta dago, normalean populazio eta trafiko kontzentrazio handiko hirietan.

Uztailaren 6tik aurrera
Fermin Muguruza

• ABESLARIA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

Alardearen esanahia

• BITTOR URKIAGA •

[[RAKASLEA]]

San Martzial jaien gertutasuna dela eta, zenbait gogoeta plaza-ratzeko asmotan nator. Iaz kaleratutako idazkiaren ildo berbera jorratuko badut ere, oraingo honetan hausnarketarako zenbait datu, aipamen eta gertaera hona ekartzen saiatuko naiz, bide batez, irakurleari erreflexiorako argibideak gerta dakizkion.

Hasteko, oraindik ere, behin eta berriz entzuten ari gara eskubideei dagokien asuntza dela eta, beraz, batez ere epaileek argitu beharreko afera dela. Egunkari honetan bertan iazko ekainaren 28an nioen modura, Irun eta Hondarribiko alardeak antzeppen erritualak dira. Hitz bakoitzaren bere aldetik aztertzen saiatuko naiz. *Errito* hitzarekin hasiko naiz. Errittoa, beste gauza askoren artean, sinbologia mota eta modu bat da, hots, errittoa sinbolo askok parte hartzen dute, eta hauek komunitate baten baitan sortu ohi dira eta komunitate honen barnetik ulertu beharra daude. Gogora dezagun, adibidez, zer esaten digun Edmund Leach-ek bere *Cultura y comunicación*. *La lógica de la conexión de los símbolos* liburuaren 57. orrialdean (ez dut itzulpena egingo; bigarren itzulpen honetan, lehenengoa ingelestetik gaztelarrera egindakoa baitzen, informazio gehiago gal ez dadin): «*Pero lo que realmente sucede es que los participantes de un ritual comparten simultáneamente experiencias comunicativas a través de muchos canales sensoriales diferentes; están representando una secuencia ordenada de sucesos metafóricos en un espacio territorial que ha sido ordenado para proporcionar un contexto metafórico a la representación. Es probable que las 'dimensiones' verbales, musicales, coreográficas y estético-visuales constituyan componentes del mensaje total. Cuando participamos en tal ritual recogemos todos estos mensajes al mismo tiempo y los condensamos en una experiencia única que describimos como 'asistir a una boda', 'asistir a un funeral', etc.*».

Gauza berbera gertatzen zaie alardearekin. Utz diezaiegun bada irundar eta hondarribitarrei beren herriaren izaera, historia eta ohiturarekin bat egiten, hots, beren herriarekin urtean behingo komunioa edo bateratzea bizitzen. Emakumeak soilik kantinera gisara desfilatu ahal izatea, honen egokitasuna bertako biztanleek erabakiko dute, ezta? Liburu beran, zertxobait aurrerago 129. orrialdean, hauxe irakurtzen dugu: «... *el detalle es la*

esencia de la cuestión, todos los detalles de las costumbres deben verse como parte de un conjunto, los detalles, considerados aisladamente, son tan carentes de sentido como las

letras aisladas del alfabeto».

Beraz, kanpotarrek, hau da, bertakoak ez direnek, nahiz eta epaile zein eruditua izan, ez dute ekintza behar bezala ulertzen. Beste aipu bat ekartzearen, Clifford Geertz-en *La interpretación de las culturas* liburuan 333. orrialdean honela dio (lehen bezala, gaztelaraz, liburuak dakarren moduan azalduko dut): «*La palabra 'lógica', por referirse*

tanto a principios formales del razonamiento como a relaciones racionales entre cosas y hechos, es una palabra traicionera, y en ningún terreno lo es más que en el análisis de la cultura. Cuando uno trata formas significativas, es virtualmente irresistible la tentación de ver entre ellas una relación inmanente, una afinidad intrínseca (o falta de afinidad) entre esas formas». Eta 334. orrialdean: «... *la significación no es algo intrínseco de los objetos, acciones, procesos, etc. que la tienen, sino —como Durkheim, Weber y tantos otros lo han subrayado— que es algo impuesto a ellos; de manera que la explicación de sus propiedades debe buscarse en quienes les imponen significación: los hombres que*

viven en sociedad». Horretaz gain, interesgarriak dira iaz planteatzen nituen argumentuak (Kaplan & Manners-en barne begirada eta kanpo begirada; Marvin Harris-en *emic* eta *etic* kontzeptuak) eta erreferentzia bibliografikoak kontuan hartzea. Konturatu zeintzuk dauden azken hitz hauen atzetik Clifford Geertz-ez gain, hala nola Durkheim, Weber eta beste asko. Nolatan, bada, aurreko urteetan ent-

tzundakoak kontuan hartuta, saiatzen da (beste askoren artean) Idoia Estornes ausartegiak —edo ezjakina esan beharko nuke?— barrutik ezagutzen ez duen sinbologia kritikatzera eta zalantzan jartzera, aurretik aztertu eta ikertu gabe? Dudarik gabe, zientifikoak ez diren beste interes batzuk mugitzen dira jarrera hauen guztien atzetik.

Hilketa bat, krimen deitoragarria delako, era berean antzeppen batean

hilketaren eszenifikazioa baztertu behar al dugu? Aspalditik onartuak eta frogatuak daude antzeppenaren ondorio onuragarriak bai norbanakoaren osasunarentzat (fisikoa zein psikikoa),

baita gizarte oso baten elkarbizitzarako ere. Hau baieztatzen duten ikerketa eta azterketa psikologikoak eta psikiatrikoak edonon aurki ditzakegu, nahiz gaur egun, nahiz antzina ere. Gogoratu, jadanik Aristotelek, gure garaiaren aurreko IV. mendean bere *Etica* liburuan antzerkia goraiatzeko duela antzeko arrazoiengatik, eta hauxe esaten digu ere bere *Poetica* liburuaren aurreko orrialdeetan, konkre-

tuki *Definición de la tragedia* atalean: «... *logra la expurgación de tales pasiones*», hau da, pasio txarren antzeppenak, berauek uxatzen ditu.

Hau alde batetik, zeren beste aldetik, ahaztu egin dute zer nolako garrantzia duen horrelako ekintza bat herri baten (gaur dagokigun kasuan Irun eta Hondarribia) nortasunaren bermatze prozesuan. Konturatu behar da sinbologia hau, beste sinbologia guztiak bezala, gizakiaren *ethos* eta kosmobisioaren ondorio gisa kontsideratu behar direla, eta horregatik bertakoak ez direnek nekez uler dezakete hau behar bezala. Hauxe bera gogoratzaren digute Eusko Ikaskuntzaren 87. zenbakia duen otsaileko buletin. Folklorearen parametro zientifikotik ikertzeari buruzko iritzian, hauxe esaten digute esaldi batetan: «*Todos los miembros reconocemos la existencia de una serie de valores vivos y presentes en nuestra sociedad, que es necesario reconocer desde parámetros científicos. Anteriormente el Folklore se basaba, principalmente, en la recopilación y análisis de los datos. No obstante, a menudo quedaban descontextualizados de su realidad cultural y social*». Kontura gaitzen, maiz egin ohi diren deskontestualizazioetan, alardeen kasuan nabaria eta klarki azaltzen dena.

Hau dena kontuan hartuta, hainbeste gezur eta faltsukeria alde batetik bestera dantzan ikusirik, ondoriozta daiteke honen guztiaren atzean ezjakintasuna aurkitzen dugula, edo interes berezi eta konkretuak zeozeren bila, edo etekin jakin baten bila.

Bukatzeko, Lizarra-Garaziko garai honetan, euskaldunok Euskal Herriaren borondatea aske erabakitzeko aldarrikapena egiten dugun garai honetan, kontraesan izugarria litzateke irundarrei eta hondarribitarrei beren herrien ohituren etorkizuna aske erabakitzen utziko ez bagenie. Patxadaz hausnar dezagun.

Garai berri honetan, kontraesana litzateke irundarrei eta hondarribitarrei beren herrien ohituren etorkizuna aske erabakitzen utziko ez bagenie

Utz diezaiegun bada beren herriaren izaera, historia eta ohiturarekin bat egiten, hots, beren herriarekin urtean behingo komunioa bizitzen

hirusta...

MIKEL REPARAZ

Biharamuneko konfesioa

Joan eta Pelaio eta Pedroren biharamunean, hurrengo santuaren magal-atzaparretatik ihesi, zerbeza erdi bukatua arbola baten oinetan hustu eta mendian gora joan gara. Mendian gora, herriaren teilatu eta ezkildorrearen behatokitik, amildegiaren ertzeraino. Orduan, betaurreko beltzak jantzi eta azken zigarroa izeki dugu. Azken zigarroa, erre-tzeari ere utziko baitioguda honetan. Eta santutegi-kateak ez gaitu aurten arrastaka eramane. Herriz herri, plazarik plaza arrastaka. Aldiz, Osasun agintariei kasu egingen diegu behingoan, eta uda ongi profitatuko dugu, irakurtzeko, kirola egiteko eta kultura lantzeko, kulturismoaren mugetaraino. Nire alboan eseri den andre lodikotearen hitzak banan-banan errepikatu ditugu, Bill Watterson komikigilearen pertsonaiek bezala. Atso betaurrekoduna nire Kontzientzia da —Calvin eta Hobbes martirizatu ohi dituen andre lodikotea—; eta haren inguruan, Joan eta Pelaio eta Pedroren seme-alabak. *Interrail* txartela eskuraturik, uztailan Greziaraino oporretan joan gintezkeela proposatu du baten batek —Fermin Handiak barka gaitzala—. Ordea, Gaztedi Ministerioaren «gazte haiz eta probetxa ezak orain aukera» goiburua oroitu dut, eta seinalearekin batera amildegian behera bultzatu dugu andre lodikotea. Eta festari lotu gatzazkio atzera, mendi gailurrean. Destinu petrala.

ORDU ETA ERDIKO BILERAREN ONDOTIK, AZKEN ASTEETAN HITZARTUTAKOA GAUZATU ZUTEN IRUÑEKO JAUREGIAN

UPN-PP eta PSN-PSOEak akordioa sinatu dute Sanzek lehendakari izaten segi dezan

■ Miguel Sanzek esan du UPN-PSN

«egonkortasunarekin loturiko politika guztietan» adostuko direla

■ Lizarberen arabera, PSN

oposizioan ariko da, eta akordioa ahalbidetu du «Parlamentu askotarikoa bermatzeko»

■ Sozialistek eta erregionalistek

Nafarroako Legebiltzarreko Mahaitik landara utziko dute EH-Nafarroa

Juan Kruz Lakasta / Iruñea

UPN-KO presidente Miguel Sanzek eta PSNko idazkari nagusi Juan Jose Lizarbek datozen lau urteotan Nafarroako Gobernuaren eta Iruñeko alkatetzaren «goberna-bidea eta egonkortasuna» bermatzeko akordioa sinatu zuten atzo, Nafarroako jauregian ordu eta erdiko bilera egin ondotik. Izenpeturiko agiria bi alderdiok joan den astean hitzartu zuten aurreakordioa da. Horren arabera, PSNko hautetsiak abstenitu egingen dira Miguel Sanz eta Yolanda Barcina erregionalistak beren karguak hartzeko bozketetan —Foru Erkidegoko lehendakaritza eta Nafarroako hiriburuko alkatetza, hurrenez hurren—. Horrenbestez, bioi UPNko botoak aski izanen zaizkie aginteaz jabetzeko. Horren truke, UPNk sustengua emanen dio PSNri Parlamentuko presidentea, Iruñeko Partzuergoko burua eta Erkidegoko senadorea sozialistak izan daitezen.

Lizarbek nabarmendu zuen inbestiduraren ondotik PSN oposizioan ariko dela. Haatik, Sanzek iragarri zuen bi alderdiek «governagarritasunarekin eta egonkortasunarekin loturiko politiketan» ados jarri beharko dutela. Nolanahi ere, ez zuen zehaztu nahi izan zeintzuk diren politika horiek. Lizarbek, halaber, nabarmendu zuen PSNk ez duela akordioa sinatu ordainean jasoko dituen postuengatik. «Soilik postuengatik egin izan bagenu, askoz gehiago eskatuko genituen».

Sozialisten buruaren arabera, akordioa lotzerakoan PSNren xede nagusia izan da «Parlamentuaren protagonismoa eta haren izaera askotarikoarekiko errespetua bermatzea». «Horri guztiari begira, garrantzitsua izanen da UPNkoa ez den norbait izatea

Miguel Sanz eta Juan Jose Lizarbe, atzo akordioa sinatzen.

JUAN HERRERO / EFE

Parlamentuko presidentea, PSNko norbaitek egitea Senatuan Nafarroaren alde, eta Iruñeko Udala nola edo hala

kontrola dezakeen partzuergoaren burua ere sozialista izatea», azaldu zuen. «Hau rol banaketa izan da, eta ez pos-

tu banaketa: bat Gobernuan egonen da, eta bestea oposizioan», gaineratu zuen Juan Jose Lizarbe buru sozialistak.

Ildo beretik, Lizarbek esan zuen PSN saiatuko dela Parlamentua «nafarren boto askotarikoen topaleku» bihurtzen. Alta, jarraian iragarri zuen UPNren eta PSNren arteko akordioarekin EH-Nafarroa —8 parlamentariorekin oposizioko talde nagusia izanen da— Parlamentuko Mahaitik landara utzi nahi dutela. Sanzek berretsi zuen ez diotela sustengurik emanen EHko hautagaiei. «Horretarako aitzakiaren bat behar bada, aski da esatea edozein demokratarentzat jasanezina dela ordu batzuk Justiziak zigorturiko hiltzaile baten ondoan eseri behar izatea», azaldu zuen. Jose Luis Barrios EHko parlamentario presoaz ari zen, zeina PPko Sevillako zinegotzi bat eta haren emaztea hiltzeagatik zigorturik baitago. Jose Luis Barriosen zigorra ez da tinkoa, ebazpenaren aurkako helegitea aurkeztu baitute.

Nafarroako Parlamentuak uztailaren 26an aukeratuko du foru lehendakari berria

Erredakzioa / Iruñea

NAFARROAKO PARLAMENTUAK uztailaren 26an aukeratuko du lehendakari Miguel Sanz. Horrela erabaki zuen atzo Legebiltzarreko Batzorde Iraunkorrak, inbestidura prozesuaren epeak zehazteko egin bilkuran. Uztailaren 26ko bilkuran, gehiengo sinplea aski izanen da lehendakari izendatua izateko. Jakina denez, atzo UPNk eta PSNk sinatu zuten akordioari esker, Sanzek, UPNren 22 parlamentarioekin, ziurtaturik dauka gehiengo sinplea:

akordioaren arabera, PSNko 11k abstenitu egingen baitira, eta Foru Parlamentuak 50 eserleku dauzka.

Inbestidura prozesua osatiralean hasiko da; Legebiltzar berria eratuko dute eta Parlamentuko Mahaia aukeratu. Sanferminen ondotik, parlamentuko presidentea aukeratu berriak talde parlamentarioetako buruekin bilera egingen du, gehiengo lor dezakeen hautagairik ba ote dagoen aztertzeko. Biler horietatik Sanz aterako da hautagai bezala. Uztailaren 20an

Sanzek bere gobernu egitasmoa plazaratuko du parlamentuan.

Biharamunean, lehen inbestidura bozketa egingen dute. Horretan Sanzek gehiengo osoa beharko du. Uztailaren 23an gauza bera egingen dute legebiltzarkideek. 26ko bilkuran azken bozketa egingen dute. Horretan, gehiengo sinplea aski izanen da, eta Sanzek, arazorik gabe lortuko du. Horren ondotik, kargua hartuko du. Egun zehazteke dago, baina litekeena da hurrengo 48 orduetan izatea.

Nafar gehienek ezkerren aldeko botoa eman zutela gogorarazi dio LABek PSNri

Erredakzioa / Iruñea

PSN-K ezkerreko gobernu bat osatzeko aukera guztiak baliogabetu dituela adierazi zuen atzo Nafarroako LABek, hedabideetara igorritako prentsa ohar baten bitartez. LABen ustez, «UPNk eta PSNk sinatutako akordioak ez du betetzen nafarren desioa; eta Europa osoko eskuin erreakzionario eta antidemokratikoena baztertu ahal izateko ezkerreko alternatiba bat osatzeko aukera guztiak baliogabetzen ditu, nafar gehienek ezkerren aldeko botoa eman duten arren».

PSNk UPNrekin akordioa egin badu boterean egoteagatik egin duela dio LABek. «15 egunetan hauteskunde programa oso bat pikutara botatzeko bezain erakargarria al da boterearen ondoko eserleku bat?», galdegin zion sindikatu abertzaleak PSNri.

EH-Nafarroako legebiltzarkideek gaur hartuko dituzte kreditazioak

Agentziak / Iruñea

TXETXU BARRIOS euskal presoak eta EH-Nafarroako beste zazpi legebiltzarkideek gaur eguerdian hartuko dituzten euren kreditazioak Nafarroako Legebiltzarrean. 12:00ak baino lehenago joango dira EHko ordezkariak Legebiltzarrera, baina eguerdian aurkeztuko dituzte kreditazioa hartzeko beharrezko legebiltzarkide agiriak. Txetxu Barrios presoak, beraz, Nafarroara ekarri beharko dute, berak bakarrik harbaitezake bere kreditazioa. Guardia Zibilak ekarriko du Madrildik, eta Legebiltzarrean dagoenean Nafarroako Polizia Foralaren esku egongo da.

Legebiltzarkide hautatuak izan direnek derrigorrez hartu behar dute euren kreditazioa, bestela etzi ezingo baitira Nafarroako Legebiltzarra osatzeko ekitaldian egon.

Oposizioko talde guztiek gogor salatu dute UPNren eta PSNren arteko akordioa

EHk eta EAJk bilera egin dute, hitzarmenak nolako egoera ekarriko duen aztertzeko

Efe / Iruñea

Oposizioko taldeek gogor salatu dute Miguel Sanz eta Yolanda Barcina hautetsi erreionalistak Nafarroako lehendakari eta Iruñeko alkate izendatzeko UPNk eta PSNk sinatu akordioa. Haien aburuz, PSNk iruzur egin die bere hautesle aurrerakoiei erreionalistekin akordioa lotzean.

ZORTZI parlamentariorekin oposizioko burua izanen den EH-Nafarroaren aburuz, sozialisten eta erreionalisten arteko akordioa «oso berri txarra da Nafarroarentzat». EHk salatu duenez, «PSN UPNren adar bat besterik ez da». «Hautabide aurrerakoien buru izanen zela iragarri zuen arren, azkenean nafarrak eskuinik atzerakoiaren esku utzi ditu berriro».

Iuren arabera, «akordioa oso txarra da ezkertiarren interesetarako». IUko kideen aburuz, «aurrerapauso kualitatiboa da, eskuinari lehen-dabizikoz Gobernua Parlamentuko gehiengoaren eskutik jasotzeko aukera ematen diolako». Salatu dutenez, «PSN akordioa eginez eskuindarren eremuan sartu da, zuzen-zuzenean».

CDNko idazkari Victor Maestuk esan du akordioarena «orrialde triste» dela Nafarroako historian.

JOXE LACALLE

EH-Nafarroako eta EAJko ordezkariak, atzo Iruñean egindako bileran.

«PSOEK nahi zuena egiten zuen garaietara itzultzea da», salatu du. Halaber, adierazi du akordioak arrazoiak ematen diela «Nafarroaren egonkortasuna zenbait mesederen truke eros daitekeela diotenei».

Earen ustez, ituna «etsigarria» da; izan ere, «une honetan Nafarroako gizartea aldaketa politikoa eskatzen ari zen». Horren erruduna PSN dela dio. «Behin eta berriz esan zuen gobernu hautabide aurrerakoia gauzatuko zuela,

baina azkenean uko egin dio horri». EAJren idurikoz, «akordioak argi utzi du PSN, ohiturari jarraiki, eskuinari laguntza emateko prest dagoela, erakundeetan zenbait postu lortzearen». Ildo bereetik, EAJk salatu du «PSNk berriro uko egin diola oposizio buru izateko ardurari».

EH eta EAJ, elkarlanerako prest

EH-Nafarroak eta EAJk bilera egin zuten Iruñeko Batzo-

kian, Foru Erkidegoaren egoera politikoa aztertzeko. Bileraren ondotik, EHko parlamentario Pernando Barrenak azaldu zuen bi indar abertzaleok Parlamentuan elkarlanean aritzeko prest daudela. «Topaketa interesgarria izan da gure arteko harremanak abian jartzeko», adierazi zuen. Ildo bereetik, Nafarroa Buru Batzarreko presidente Jose Antonio Urbiolak adierazi zuen bi indarrok «elkarlanerako prest» daudela.

Hauteskunde osteko negoziazioak

Arabako erakundeak PPren esku utziko ditu PSEk, baina akordio politikorik gabe

Gasteizko Udalean eta Foru Aldundian ados jartzeko negoziazioak porrot egin du

Felix Iriarte / Gasteiz

Arabako erakundeak PPren esku gera daitezen eragozpenik ez du jarriko PSE-EEK. PPrekin izan dituen negoziazioak huts egin dute, popularrek ez dutelako Gasteizko Udala eman nahi izan Foru Aldundiaren truke. Sozialistentzat amaitu dira negoziazioak.

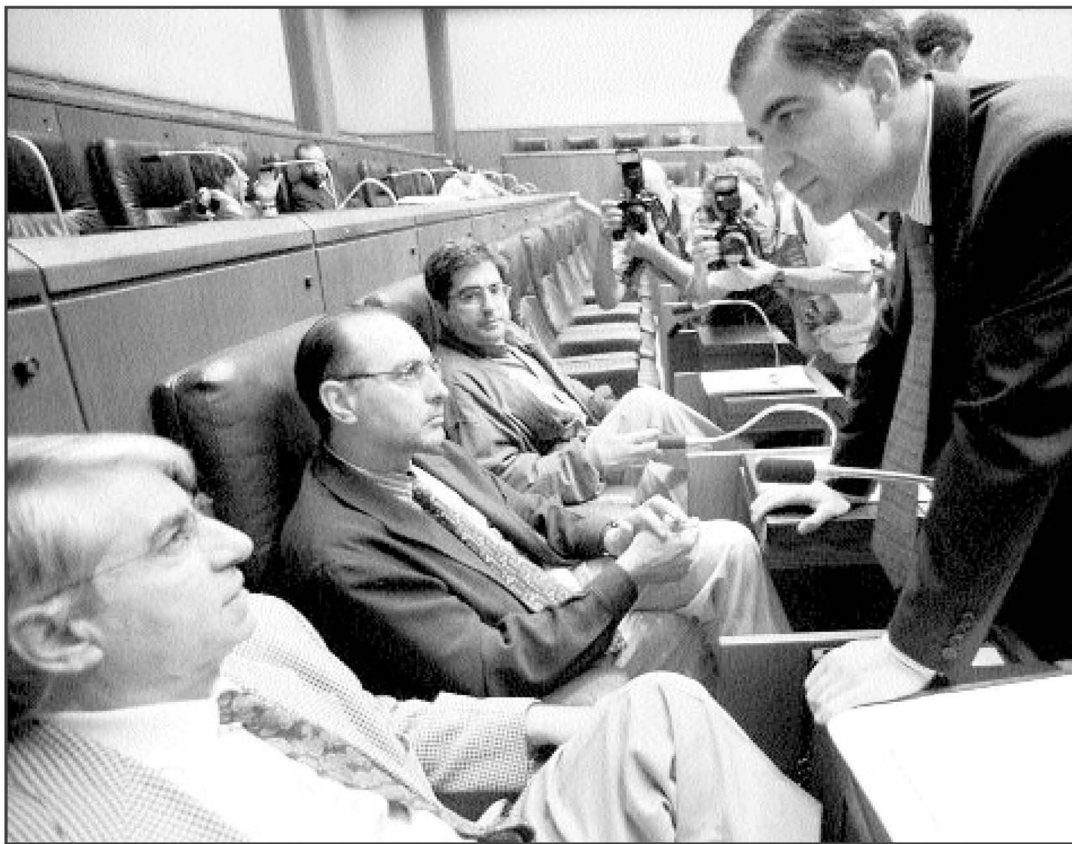
SOZIALISTEK amesten zuten jokalekua gertuago dago. Bi aukera zituzten PPrekin Arabako erakundearen gainean negoziatzeko hasi aurretik: edo PPrekin hitzartu Gasteizko Udala PSE-EErentzat izatea Foru Aldundiaren gobernabidea bermatzearren truke; edo akordiorik ez egin eta erakundeak zuzentzea PPren esku utzi, baina akordio politikorik egin gabe.

Lehen aukerak huts egin du. Atzo bildu ziren bi alderdietako ordezkariak Gasteizko Legebiltzarrean, osoko bilkura aprobetxatuz, eta akordiorik gabe amaitu zen bilera. PPK uste du gehiag eskatzen duela alderdi sozialistak.

Bigarren aukera sozialisten onerako izango dela pentsatzen du Fernando Buesa ordezkari sozialistak. Aitortu du epe laburrera jokatzeko ari dela; Espainiako hauteskundeak begira, hain zuzen ere. Hori dela eta, Arabako erakundeak PPren esku egotea, baina gobernabidea segurtatu ezinik, PSE-EEren onerako izatea espero du. Izan ere, PPK zailtasunak izango ditu Gasteizko Udalean besteen laguntzarik izan gabe aurrekontuak edo proiektu garrantzitsuak ateratzeko.

Carmelo Barrio PPKo idazkari nagusi eta negoziazio batzordeko kideak sozialisten «malgutasun falta» salatu du. «PSE-EEen ez dugu magutasunik antzeman; itxikeria bai, ordea. PSE-EEK Araban aldatetaren protagonista izan behar du gurekin batera, Lizarrak muga argi bat izan behar baitu», adierazi zuen sozialistekin bildu ostean.

PPk batzorde eragilea bilduko du gaur Gasteizen, eta, besteak beste, negoziazio prozesua aztertuko du. Sozialistek dei egingo diete

JOSEBA OLALDE

PSE-EEKo eta PPKo ordezkariak, atzo, Gasteizko Legebiltzarrean.

negociazio mahaian eser daitezen, baina ez dute lortuko haiek erakartzea.

PSE-EEK, izan ere, amaitutzat eman du negoziazio prozesua. Buesak jakinarazi du ez direla berriro bilduko popularrekin negoziazio mahaian, ez bederen Jesus Loza Gasteizko alkate izatea onartzen ez badute. Eta hortik aurrera ere ez direla negoziazio gehiago izango azpima-

rratu zuen Arabako sozialisten buruzagiak.

Arabako erakundearen arduradunak hautatzeko «askatasun osoa» izango dutela nabarmendu zuen Buesak. Akordiorik gabe, Jesus Loza-ren hautagaitza aurkeztuko dute Gasteizko alkatezarako, eta horrek ahalbidetuko du Alfonso Alonso PPKoa alkate izatea.

Foru Aldundian zer gerta

daitekeen, ordea, ez zuen argitu nahi izan Buesak, eta oraindik akordiorik ez dela argudiatu zuen. Bakarrik esan zuen PPK Foru Aldundia zuzendu nahi badu beste batzuen laguntza lortu beharko duela, sozialistena ez duelako izango. «Erabakiak PPK hartu beharko ditu, eta jarrera aldatu beharko du gurekin hitzartzeko», esan zuen.

PP-PSEk porrot eginda, beste bide batzuk aztertzea galdegin du Ormazabalek

Agentziak / Gasteiz

FELIX ORMAZABAL Arabako jarduneko diputatu nagusiak adierazi du beste formula batzuk aztertu beharko direla PPren eta PSE-EEren arteko negoziazioak porrot egin ostean. Garrantzitsuena Arabako erakundearen gobernagarritasuna bermatzea dela adierazi du Ormazabalek.

Gobernatzeko edozein formula zilegi dela adierazi zuen Arabako diputatu nagusiak. «Herriak aukeratu ditu; beraz, edozein formula zilegi izango da», deklaratu zuen.

Zuhur agertu zen Ormazabal popularren eta sozia-

listen arteko negoziazioak huts egin duela jakin ostean. Adierazpenak egin aurretik hausturaren zioak jakin nahi zituela adierazi zuen. Halaber, gogoratu zuen PPK irabazi zituela Gasteizko Udalerako hauteskundeak eta Foru Aldundikoak pasa den ekainaren 13an. Hori dela eta, pentsatzen du PPri dagokiola negoziazio prozesuaren ardura hartzea.

EAJrekin ez dutela hitz egin esan zuen Ormazabalek, baina aukera hori ez zuen baztertu. Arabaren gobernabidea bermatzeko besteen deien zain dagoela onartu zuen Ormazabalek.

Hala ere, aitortu zuen berak ez duela lehentasunik akordioak egiteko. «Guztion ardura da gobernabidea lortzea, baina guk ez dugu lehentasunik», adierazi zuen.

Maria Jesus Agirre Gasteizko alkatezarako hautagai jeltzaleak ere ildo beretik jo zuen. PPren eta PSE-EEren arteko negoziazioen berri jakin arte adierazpenik ez egitearen alde azaldu zen, eta erantzukizun osoa PPren bizkarrean utzi zuen. «PPk du ardura, hauteskundeak irabazi zituelako. Horregatik errespetatu behar ditugu besteekin dituen elkarriketak», esan zuen.

Imaz: «Kontraesan bat da ETArekin hitz egitea eta kale borrokagatik EHrekin hausteko eskatzea»

■ Legegintzaldirako akordioak zailtasunak aurreikusten dituela dio bozeramaileak

Efe / Gasteiz

EUSKO Jaurlaritzako bozeramaile Josu Jon Imazek atzo adierazi zuenez, kontraesana da Gobernuak ETArekin hitz egiten duen bitartean zenbait alderdik Ibarretxeri EHrekin harremanak hauts ditzan eskatzea. Horrela erantzun zion Imazek orain bi egun Carlos Iturgaizek lehendakariari egindako eskakizunari.

«Kontraesana da indar politiko batekin akordioak hausteko eskatzen digutena, testuinguru berean, ETArekin, erakunde armatu batekin, harreman eta elkarriketak izateko inolako oztoporik ez izatea», adierazi zuen bozeramaileak. Haren ustez, koherentzia behar da, eta «Eusko Jaurlaritzak bereari eutsiko dio, akordioaren bidez bide politiko eta demokratikoen aldeko apustua eginez».

EAJK, EAK eta EHk lortutako akordioan sinatzaile guztiek konpromiso hori dutela esan zuen, eta akordioak berak zailtasunak egongo direla aurreikusten duela gaineratu.

Erasoak 'Brouard kasuarekin' zerikusia zuela pentsatu zuen Rodriguez Menendezek

Agentziak / Madril

OSPITALETIK atera ondoren Rodriguez Menendez abokatuak prentsaurrekoan adierazi zuenez, erasotzaileek Brouard kasuarekin zerikusia izango zutela pentsatu zuen. «Inoiz ez nuen pentsatu nire sendiko inor izango zenik, baina Laurak bisitak egiteari utzi zionean, susmatzen hasi nintzen».

Bere emaztea gaizkile batzuek engainatuta jokatzen zuela uste du abokatuak, baina, hala ere, legearen pisu osoa haren gain erortzea espero du.

Urrutikoetxea eta Esparzari zigorra berretsi die Auzitegiak, eta Prieto xuritu egin du

Josemi Esparza aske geratu ostean Espainiara dezakete, egoitza debekua duela eta

Hur Gorostiaga / Baiona

Parisko Dei-Auzitegiak Egoitz Urrutikoetxea eta Josemi Esparzari joan den azaroan Korrekzio Auzitegiak ezarritako hiru urteko presondegi zigorra berretsi zien atzo. Aitzitik, Geronimo Prietoren kontrako zigorra xuritu zuen; hots, kargurik gabe libre utzi zuen. Urrutikoetxea eta Esparza heldu den asteetan dira presondegitik ateratzekoak, baina Esparza Espainiaratu dezakete.

IRAGAN azaroan lehen instantziako Korrekzio Auzitegiak hiruna urteko presondegi zigorra ezarri zien hiru gazteei. Prieto eta Esparzak epaia helegin zuten zigorra salaturik, eta Urrutikoetxearen kasuan Irene Stoller prokuradore edo fiskalak egin zuen berehalako helegitea, zigor aski gogorra ez zelakotan. Dei-auria ekainaren 15ean egin zen, eta fiskaltzak zigorraren gogortzea galdegin zuen. Polizi auto batzuen erretzeari buruzko dosierra bazen ere, fiskaltzaren ordezkari den abokatu nagusiak ETako dossier gisa sailkatu nahi izan zuen afera, Urrutikoetxearen aurka sei urteko presondegi zigorra galdeginik eta bertze biei bosna urte.

Parisko Dei-Auzitegiko epaimahaiak fiskalak galdegindako zigorraren gogortzea ez zuen onartu atzo. Urrutikoetxea eta Esparzaren kasuan Korrekzio Auzitegiak ezarritako hiruna urteko presondegi zigorra baieztatu zuen. Josemi Esparzaren kasuan, horrekin batera, Frantzia bizitzeko lurralde debekua berretsi zion epaimahaiak atzo, Korrekzio Auzitegiak galdegin bezala. Espainiar Estatuan sortutakoa denez, nortasun agiri espainiarra du eta zigorra betetzean presondegitik libre atera ordez, Espainiara lezakete, Frantziak lehenago Hegoaldeko hainbat euskal presorekin behin eta berriz egin izan duen bezala.

Geronimo Prietoren kasuan, berriz, Dei-Auzitegiak Korrekzio Auzitegiaren kontrako iritzia agertu zuen atzo. Bederatzi hilabetez preso egon ondoren, auzia bitartean libre gelditu zen, baina lehen auzian hiru urteko pre-

Geronimo Prieto ekainaren 15ean dei-auria izan zenean Parisen.

sondegia ezarri zioten azaroan. Atzo, aldiz, bere kontrako kargurik ez zegoela eta, xuritu zuten Prieto.

Prieto libre eta Egoitz Urrutikoetxeak bi urte eta erdiko presondegia beterik heldu den egunetan aske uztekoa dutenez, bi urte eta bost hilabete presondegian daraman Esparzaren kasua dago ikus-teke.

Gazteriak gazte erakundeak, epaia «jadanik betetako presondegia justifikatzeko» emana izan dela salatu du, «auziperatuak izan aitzin kondenatuak izanki erruga-

betasun printzipioa» zapaltzen dela gehitzeko. «Guretzat argi da Gazteriak kide izateagatik igaro dituztela hainbeste hilabete presondegian», azaldu du. Hala ere, zigorra gogorragoa izan zitekeela kontuan izanik, «epaia eskatutakoa baino apalagoa izatearen arrazioa mobilizazioari esker» izan dela azpimarratu dute, auzia aitzin egin duten kanpaina gogoratuz.

Gureak presoen senide eta lagunak elkarteak, berriz, bereziki salatu du Prietok bederatzi hilabete presonde-

gian debaldetan pasatako denbora, hastapenetik bere kontrako karguen arintasuna agerikoa zela azpimarraturik.

Epaia finkoa bada ere, parteek helegin dezakete oraino. Baina Kasazio Gortera helegiteko, epaiaren legezotasuna edo auzibidean forma aldetik irregularitasunen bat egotea egotzi beharko dute parteek.

Bestalde, Prietok damu domaiak edo kalteordainak eskatuko ditu egin ez duen delituagatik 9 hilabete eman baititu presondegian, eta bi urte eta erdi auzibideetan.

Telefono entzuketa baliogabe

■ ATZOKO epaiaren azalpena oraino zabaldu ez badute ere, Geronimo Prieto xuritu izanak telefono bidezko entzuketen ustezko froga baliogabea dela adierazi du. Prietori sabotaia baten aldarrikapena telefono bidez egitea leporatzen zioten, bi polizi adituk egindako ikerketek bere ahotsa zela baitzioten. Defentsak, aldiz, bere errugabetasuna aldarrikatzeaz gain, halako entzuketek komunitate

zientifikoarendako baliorik ez dutela adierazi zuen, fidagarritasun eskasegia zela argudiatu-rik. Gisa horretan, unibertsitate irakasle, aditu zientifiko, hautetsi eta hainbat gizarte eragileren sustengua jasoa zuen Geronimo Prietok.

Prietoren kontrako frogarako elementu bakarra polizi adituen ikerketa horiek izanki, bere kontrako frogak asmatzeari ekin zi-

tzaiola salatu zuen defentsak auzian, euskaldun gazte eta abertzale izatea delituen heinera pasanahia arbuiatzeko. Izan ere, polizien kontrako ekimen bati buruzko polizi adituen ikerketan oinarritua zen akusazioa.

Epaia finkoa bada ere, epaian entzuketa bidezko identifikazioa baliogabetzat jo du, eta ondoren sor litezkeen kasuendako aurrekari izan daiteke hartu berri den

erabakia. Orain arte, hatz markak eta bereziki DNA dira segurtzat jotzen diren identifikatzeko frogak.

Geronimo Prieto berak, militante abertzalea izateagatik komisaldegia, presondegia eta bi auzi iragan behar izana salatu izan du etengabe, bai eta auzitegian berean. Hala, bederatzi hilabete espetxean igaro izanagatik kaleordaina eskatzeko asmoa azaldu du.

Lizarra-Garazik proiektu politiko bat aurkeztu beharko lukeela dio ABK-k

■ 4. Biltzar

Nazionalarekin bat, ekimen soberanista izatera igaro da Autodeterminazioaren Biltzarrak

Erredakzioa / Donostia

LIZARRA-GARAZIK indar politiko, sozial, eta sindikalek Euskal Herriko herritarren onespina lortuko duen proiektu politiko bat aurkezteko gai izan behar dute, Autodeterminazioaren Biltzarraren arabera. «Etorkizun hurbilean, lehenbailehen, egitasmoa idazteko eta praktikan jartzeko gai» izan behar dutela azaldu du gizarte mugimenduak, iragan asteburuan egindako 4. Biltzar Nazionala dela eta kaleraturiko agirian. Proposamen hori konfliktiboa izan daitekeela jakin arren, behingoz funtsezko eskubideak zapaldu gabe gatazka bideratzeko aukera dagoenean beldurrik ez dela izan behar azpimarratu du ABK-k.

ABKren ustetan, Lizarra-Garazi gertaera historikoa izan da: «Ez da soilik ETaren su etena bultzatu duen eragilea izan, baizik eta Euskal Herriak behar duen marko juridiko politikoaren aldaketa lortuko duen eszenatoki berriaren hasiera». Agirian diotenez, Lizarra-Garazik bortizkeria politikoaren inguruan zegoen zatiketa aldatu du, eta egoera horren aurrean ABK-k Euskal Herriak autodeterminazioa erabiltzearen alde lan egin nahi du.

Lau urte gogor izan dituztela gogorarazi dute agiriaren bitartez. Besteak beste, autodeterminatzailer sektoreen artean zubilana egiten saiatu direla eta Euskal Herriarentzako eszenatoki berria lortu nahian aritu direla nabarmendu du Biltzarrak. Era berean, orain arteko desobedientzia zibila bigarren maila batean utzi eta ekimen soberanista izatera igarotzen ari direla ezagutarazi dute.

Euskal Herriarentzat legeen lege bat lortzen laguntzeko konpromisua ere adierazi du: «Lege honek herriaren subirotasuna aldarrikatu behar du».

Sagastume preso eta haurra Palentzian hemen baino okerrago daudela salatu dute

Dueñasera eramateko «aitzakia» han haurrarentzako baldintza egokiak zeudela zen

Eider Goenaga / Donostia

Maitane Sagastume eta Onditz, haren semea, Dueñasko espetxera eramateko arrazoia «aitzakia» baino ez zela izan salatu zuten atzo Senideek, Egizane eta presoaren mutil-lagunak. Izan ere, haurra Donostian izan zuen, baina esan zioten Martutenen ez zegoe- la amentzako modulu egokirik eta Dueñasera eraman zuten. Dueñasen, baina, emakumeentzako modulu arrunt batean dute, eta ez diote haurra ziegan edukitzen uzten.

MAITANE SAGASTUMEK eta Onditzek hilabete egin dute Dueñasen, baina ez ama eta haurrarentzako modulu egoki batean, emakumeen modulu arrunt batean baizik. Izan ere, Onditz maiatzaren 12an jaio zen, eta handik 15 egu- nera eraman zuten Dueñasera, Martutenen ez baitzegoen haurrak edukitzeko presta- tutako modulurik. Presa handiz egin zen trasladoa, baina Sagastumek bizi duen egoera Martutenekoa baino okerragoa dela adierazi zuten atzoko prentsaurrekoan Senideek.

Bixente Goñi haurraren aitzakia eman zuen Sagastume eta Onditzen bizi-baldintzen berri: «Dueñasera eramateko eman ziguten arrazoia aitzakia baino ez zela argi dago, han Martutenen bizi zezake- en baino egoera txarragoa bizi baitu». Izan ere, Sagastu- me «haurraren sehaska ere sartzen ez den ziega batean» dago. «Gainera, ez diote hau- rra ziegan edukitzen uzten, espetxean dauden haurren arteko harremana bultzatu

Idoia Eskitxabel, Bixente Goñi eta Oroitz Etxabe, atzoko prentsaurrekoan. Atzean, Maitane eta Onditzen argazkia.

behar den aitzakian. Baina, egia esan, ez dakit hilabete eta erdiko haur batek zer harreman izan dezakeen beste haurrekin», nabarmendu zuen Goñik.

Horren eraginez, Sagastu- me patioan bakarrik egon daiteke haurraren. «Udan ongi, baina negua iristean, ezingo dute patiora irten eta telebista dagoen gelan egon beharko dute, eta han jendea erretzen eta hizketan egoten da etengabe», azaldu zuen.

Sagastume Donostian erditzea lortu bazen gizarte- ren presioagatik izan zela nabarmendu zuen Idoia Eskitxabel Senideen orde- z- kariak, eta orain gauza bera egin behar dela esan zuen. Euskal Herriko espetxeetan amentzako modulu bat egi- tea beharrezkotzat jo zuen, eta horrela geroko kasuei ere konponbidea emango zaie.

puntuz puntu

Bizi-baldintzak Dueñasen

■ Bixente Goñik, Maitane Sagastumeren mutil lagunak, Dueñasko espetxeko bizi-baldintzen berri eman zuen atzo, eta behin eta berriro nabarmendu zuen Martutenen hobeto egongo zela.

Haurra ezin ziegan sartu • Sagastumeren ziega pertsona ba- kar batentzako da; hain txikia da, non ez den haurraren se- haska sartzen. Dena dela, Dueñasko espetxe zuzendaritzak ez dio Sagastumeri haurra ziegan edukitzen uzten, eta pa- tioan bakarrik ikus dezake.

Pedagogorik ez • Ziegan sartu ezin duenez, amak ezin du be- ti haurraren egon. Gainera, amarekin ez dagoenean Ondi- tze ez du zainketa egokirik jasotzen, ez baitago pedagogorik.

Ginekologora joateko, kanpora • Ginekologorik ere ez dago Dueñasen, eta Sagastumek Palentziako ospitalera joan be- har du azterketa medikoak egitera. Bixente Goñik nabar- mendu zuenez, Martutenen badute ginekologoa.

Presoak nahastean arreta berezirik ez • Dueñasen haur gehiago ere badaude, baina emakumeentzako modulu arrunta denez, preso guztiak nahastuta daude. Duela gutxi abstinenzia sindromea zuen preso bat sartu zuten Sagastu- meren modulu berean, eta espetxeko medikuak ere kexatu egin ziren.

■ Santurtzirantz taldeak kanpaldi bat egingo du sakabanaketaren kontra

HERRIKO bederatzi preso- ak Euskal Herrira ditzaten eskatzeko kanpaldia egin- go du asteburuan Santur- tzirantz Herri Ekimenak. Era berean, zigorraren hiru laurdenak beteta ditzuten preso politiko zein sozialen askatasuna eskatuko dute. Kanpaldia udaletxe aurreko parkean egingo da, eta igandean amaituko dute, kalejira batekin.

■ Lau preso itzularazi dituzte Puertora eta Algecirasera

EKAINEN azken hama- bostaldian lau preso alda- tu dituzte espetxez; bakoit- za zegokion espetxera itzularazi dute. Mikel Azurmendi Alcala Mecora itzuli dute Soto del Real- dik, hara eraman baitzu- ten espetxe horretan dago- en neska-lagunarekin aurrez aurreko bisita iza- tera. Iñaki Urdiain Puerto Ilra eraman dute, Antxon Lopez Algecirasera eta Jon Tapia Puerto Ilra. Hiru horiek diligentziengatik aldatu zituzten espetxez.

■ Santi Arrospide estradiatzeko beste eskaera bat onartu dute

VERSAILLESKO Apelazio Auzitegiak onartu egin du Espainiako Gobernuak Santi Arrospide estradita- tze egin beste eskaera bat. Espainiak jada 17 eskaera egin ditu, baina ez dizkiote guztiak onartu. Arrospide 1987an atxilotu zuten, Angelun, eta ha- mar urteko zigorra ezarri zioten. Bi urte gehiago egin ditu espetxean, es- tradizio eskaera gehiago iristeko zain egon direla- ko. Izan ere, Espainian ezin dute epaitu estradizio eskaera batean agertu delitua ez den beste zer- baitengatik.

Kepa Minerrentzat 92. artikulua aldarrikatu dute Hernanin

Gaitz sendaezina duela, eta kalean behar lukeela salatu dute

GARI GARAIALDE

Kepa Miner Txalaka etxera itzuli dezaten eskatu zuten atzo Hernaniko kaleetan.

Jon Ordoñez / **Hernani**

Kepa Minerren osasun kaskarra dela-eta, ehunka lagunek 92. artikulua eskatu zuten harentzat atzo, Hernanin, etxeratu dadin. Eskaera egin ondoren, hilaren 18an epailearen ezetza jaso zuen, eta orain, errekurtsua aurkeztu arren, abokatua nahiko ezkor ageri da. Agian udazkena arte itxaron beharko da, baina Miner hainbeste itxaroteko egoeran ez dagoela salatu zuten atzo.

BI HILABETE iragan dira 92. artikulua eskatu zuenetik, eta orain errekurtsuaren zain dago. Hernanin egindako manifestazioan azaldu zutenek, bere osasun pattala da, espetxean bizi duen egoeraren ondorio. Kepa Minerrek 65 urte ditu, eta azken 15ak espetxean eman ditu. Zigorren hiru laurdenak beteak dituela eta kalean behar lukeela salatu

zuten ehunka lagunek atzo Amnistiaren Aldeko Batzordeak deituriko manifestazioan.

Errekurtsuari aurreko eskakizunari ezetz esan zion epaile berak erantzun beharko dio, eta horregatik abokatua nahiko ezkor ageri da. Ustea betetzen bada, hurrengo pausoa Madrilgo Entzutegi Probintzialera jotzea izango

da. Baina horrek udazkeneko jo dezake, eta Minerrek hainbeste itxaron ezin deza keela esan zuten atzo. Espetxeko apaiza eta guzti omen dago bere osasunagatik kezkatuta. Egoeraren adibide da hilaren 18an autoa berak jaso zuenean, arnas arazoan ondorioz, abokatuari telefonoz irakurtzeko izan zituen zailtasunak dira.

Manifestazioaz gain, Hernanin bere egoera zein den azaltzeko jaiak aprobetxatu dituzte, eta kamisetak atera «Txalaka 92. artikulua orain. Etxera» lelopean. Gainera Alcalako bere kideek ere itxialdi mugagabe bat hasi dute 92. artikulua eman diezaioten.

Murillo errefuxiatuaren estradizio auziaren epaia abuztuaren 10era atzeratu da

■ *Espainiak egin beharreko tramiteek atzeratu dute epailearen erabakia*

Erredakzioa / **Donostia**

ESTEBAN MURILLO errefuxiatuaren estradizio auzia ekainaren 15ean izan zen Holandan, Haarlem hirian, eta epaia atzo kaleratzekoa zen. Epaileak baina, atzeratu egin du erabakia abuztuaren 10era arte. Izan ere fiskaltzak bi dokumentu aurkeztu behar zituen, baina agiri horiek Espainiak tramitatu

behar ditu eta oraindik ez ditu tramiteak abiatu.

Ekainean epaiketa egin zenean Murilloren defentsak Espainiak eginiko estradizio eskaera bertan behera uzteko eskatu zuten Murilloren kontrako inputazioak bi presok torturapean eginiko deklarazioak zirela esanez. Halaber Murillori egozten dizkioten gertaerengatik bere kontrako akusazioa talde armatuari

laguntza ematearen litzatekeela diote abokatuak, eta preskribituta legokeela. Akusazioa, ordea talde armatuko kide izatearena da.

Murillo hainbat urtez Mexikon bizitu zen eta aurtengo urtarriaren 8an Europara itzultzean Amsterdango aireportuan atxilotu zuten. AABek Espainiaren jarrera salatu zuten atzo, erabakia atzeratzea eragin duelako.

Bakegintzari ekiteko eskatu dute Komunitate Kristauek

■ *Presoen hurbilpenak gatazka humanizatuko lukeela uste dute*

Erredakzioa / **Bilbo**

XXI. mendearen atarian «Euskal Herrian zabaldu diren haize berriek aurreikuspen bikaina dira konbentzientiarako eta herrien arteko harreman egokirako». Uste horrekin Euskal Herria eta Espainiako Komunitate Kristau Herri-tarrek dei egin diote euskal gizarteari lagundu egin dezan egungo igaropidea «justizia, askatasuna, anai-tasuna eta bake iraunkorreko eszenatoki batean amai dadin».

Ikuspegi horretatik, dei egin diete instituzio, alderdi politiko, botere talde eta

komunikabideei «ez ditza-ten zapuztu zabalduetako ikusminak». Komunitate kristau horien aburuz, «preso guztiak jatorrira hurbiltzea gatazka gizatiarrago egiteko urrats garrantzitsu» litzateke.

Bide horrek arriskuak dituela aitortu arren, herri-tarren nahiak gauzatuko direnaren itxaropena azaldu zuten bost puntuko idazki batean. «Gauzek etorkizun hurbilean har dezaketen norabide berria eskeptiko eta izutu bitartean begiratzen dutenei gonbidapena egiten diegu etorkizunaren eraikuntzan parte har dezaten»

Espetxe politika eskuzabala eskatu du Arartekoak

■ *«Mingarri eta itxaropentsutat» jo du 1998. urtea*

Efe / **Gasteiz**

XABIER MARKIEGI arartekoak atzo egin zuen Legebiltzarraren aurrean agerraldia, urteroko txostena agertzeko. Bertan, EAEn oinarritzko eskubideak errespetatzen direla azpimarratu zuen, eta gainera, espetxe politikan «jarrera ireki eta eskuzabala» izan dezala eskatu zion arartekoak Espainiako Gobernuari.

Markiegik, iazko urtea

«mingarria», baina era berean «itxaropentsua» izan zela aipatu zuen; mingarria, orain urtebete arte izandako atentatuengatik eta itxaropentsua, ETAren su-ete-nagatik. Orain garrantzitsuen «bake egoera behin-betikoa bilakatzea» dela esan zuen Markiegik. Bere ustez, egungo egoera Madrilgo agintariak susper-tu behar lukete, eman den aldaketarekiko sentsibilitatea azalduko duten neurriak hartuz.

Presoen Espainiaratzeak salatu ditu CDDHPBk

■ *Europa bertze molde batean eraikitzeko eskaera egin die Frantzia eta Espainiari*

Erredakzioa / **Baiona**

IPARRALDEKO Giza Eskubideen Babes Elkartek, Frantzia eta Espainiak «legez kanpoko kanporaketa bidez Europa eraikitzeko duten molde berezia alde batera uzteko» eskaera egin du, Europar hauteskunde bezperan Pilar Mondragon eta Garbiñe Gomez poliziatik poliziara emanak izan zirela oroitarazirik.

«Nazioarteko legeria errespetatu gabe, ETA eta

Espainiar Gobernuaren arteko kontaktu ofizialari kasurik egin gabe, ezinbestekoa den bake keinua egin dezan erregutuzen diogu Frantziar Gobernuari» adierazi du elkartek. Serafin Blancok heldu den abuztuaren 26 Espainiaratua izateko arriskua du oraino.

Gisa berean, Amiensengo itzuli asinatu berri duten Arantxa Sasiain errefuxiatuari Euskal Herrian bizitzeko eskubidea onar diezaioten ere galdegina du.

DATOZEN LAU URTEOTARAKO PLAN ESTRATEGIKOA LANTZEA HITZARTU DUTE EAJ, EA ETA EH ALDERDIEK

Andoni Ortuzar izendatu dute EITBko zuzendari nagusi

■ Andoni Ortuzarren hautagaitzak aldeko 39 boto izan zituen, eta 29 legebiltzarkidek zuri bozkatu zuten

■ Komunikabideen munduan gertatzen ari diren aldaketei aurre egitea dela EITBren erronka nagusia esan zuen Ortuzarrek

■ Ortuzarrek euskara maila hobetzeko konpromisoa hartu duela nabarmendu zuen Otegia baiezko botoa azaltzerakoan

Imanol Murua Uribe / Gasteiz

EUSKO LEGEBILTZARRAK Andoni Ortuzar izendatu zuen EITBko zuzendari nagusi, atzo. Ortuzarren hautagaitzak aldeko 39 boto jaso zituen —EAJ, EA eta EH—, eta zuri bozkatu zuten 29 legebiltzarkidek —gainerako alderdietako guztiek—. Bepera arte negoziaketan aritu ziren Jaurilaritza sustengatzen duten hiru alderdiak eta, azken orduan lortutako akordioari esker, parlamentarioen gehiengo osoa bildu zuen Andoni Ortuzarrek.

Bingen Zupiria EITBko zuzendaria alboan zuela, Legebiltzarreko bilkuraren lekuko izan zen Andoni Ortuzar. Boto kontaketa ondo egindako adierazpenetan —euskaraz aritu zen hasieran—, Legebiltzarrari eta Ibarretxe lehendakariari esker eman ondoren, Euzko Alderdi Jeltzaleari «bereziki» eskertu zion bere hautagaitzari eutsi izana «hilabete hauetako egoera konplexuan». Bere hautagaitzaren inguruko negoziazioak bi egoeratik izan direla zailak esan zuen Ortuzarrek: «Bate-tik, lehenengo aldia delako EITBko zuzendari nagusia Legebiltzarreko gehiengo aukeratzen dela, eta, bestetik, sei hilabete hauetan bizi izan dugun egoera politiko konplexuak desadostasunak neurritz kanpo atera dituelako».

Sustengua eman dioten alderdiekin hartutako konpromisoez galdetuta, euskara ikasteko konpromisoa lehen-goia zuela adierazi zuen: «Euskara ikasteko konpromisoa ez dut hartu EHk eskatu didalako, ezta EHk eskatu didanetik, baizik eta, batez ere, gure alaba Garazirekin hitz egin ahal izateko, irailean ikastolan hasiko baita».

«Beste konpromisoa», EITBrako lau urteko Plan Estrategikoa egitearena, komu-

JOSEBA OLALDE

Bingen Zupiria EITBko zuzendaria Andoni Ortuzar EITBko zuzendari nagusi berria zoriontzen, atzo Eusko Legebiltzarrean.

nikabideen aldaketen «une erabakigarri honetan» behar-beharrezkoa dela adierazi zuen. Komunikabideetan aldaketa handiak datozela —«ia-ia iraultza»— eta es-

kaintza informatiboa bospasei aldiz biderkatuko dela ohartarazi zuen zuzendari nagusi berriak, eta EITBren erronka nagusia aldaketa horietara egokitzea izango dela.

Euskarak teknologia berrietan presentzia izatea ere lehentasunezko zatia izango duen: «Euskara ente honen izateko arrazoi bat da. Euskarak euskarri guztietan

izatea gure helburuen artean egongo da: oraingo euskarrietan eta etorriko direnetan, hala nola kablean, telebista digitalean eta Internet bidezko telebistan»

akordioa

Plan estrategikorako oinarriak

■ Datozen lau urteotarako EITBren plan estrategikoa «kontsentsu bidez» egitea hitzartu zuten EAJ, EA eta EHk. Plan horretarako oinarri hartu duten txosteneko pasarteak dira honakoak:

ETB-1 indartzea lehentasun • «Eusko Irratia eta ETB-1 indartu eta hobetzea lehentasuna izango da».

Euskara eta teknologia berriak • «Euskarak hedabide nagusien bitartez eutsi behar dio bere leku, entzute eta erabilgarritasunari, eta euskarri teknologiko berrietan sartu behar du».

Lurraldetasuna • «Hedapen eta jardun eremu nagusia Euskal Herria izango da».

EITBk Euskal Autonomia Erkidegoan, Nafarroako Foru Erkidegoan eta Iparraldean bizi diren herritarren arreta eta parte hartzea zuzpertzuko du».

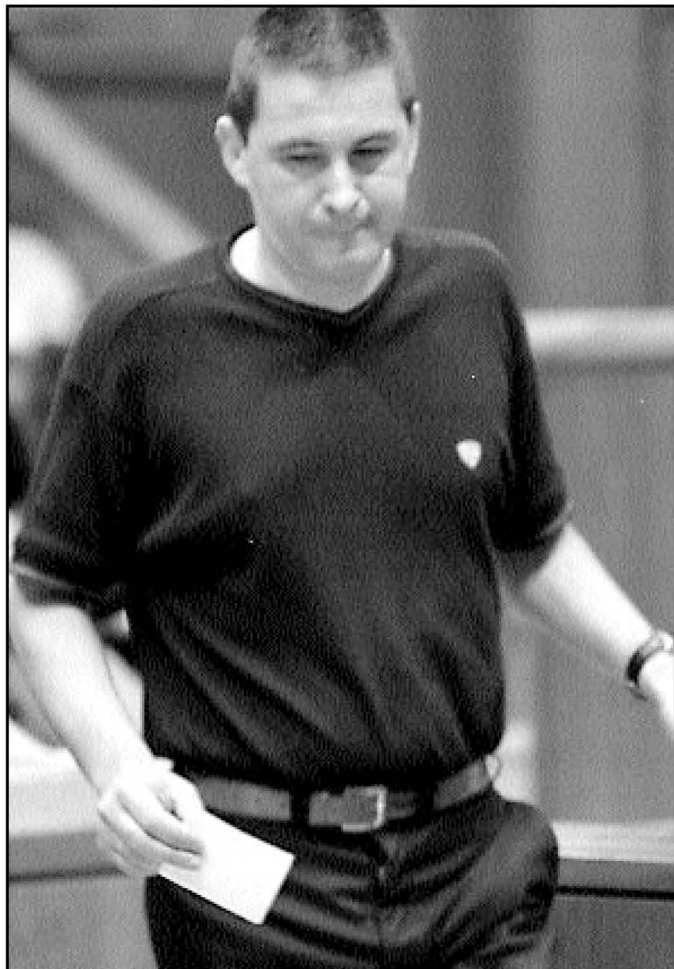
Euskaldunei zuzendua • «Helburuen artean lehentasuna izango du gero eta euskaldun gehiagok telebista ikusten ematen duten denborarik gehiena euskarazko saioak ikusteko izatea».

Ikus-entzunezkoen euskal industria • «Ikus-entzunezkoen euskal industria zuzpertzeko izango da helburuetako bat, gaur egungo kultur eta aisialdi gizartean ekonomi eta lan jardueretan aparteko garrantzia duelako».

Ostegunean kargu hartzea

Datorren ostegunean egingo da Ortuzarren kargu hartzearen ekitaldi ofiziala, EAEko Buletinean izendapenaren dekretua argitaratuko den egunean hain zuzen, Mari Karmen Garmendia Kultura sailburuak adierazi zuenez.

Legealdi honetan EITBren legea berrituko dela adierazi zuen Mari Karmen Garmendiak, zuzendari nagusi berria izendatzeko prozedurak «agerian utzi baititu» 1982ko Legeak dituen hutsuneak. Aldaketaren nondik norakak ez zituen zehaztu, hala ere.

JOSEBA OLALDE

Arnaldo Otegi, Ortuzarri buruzko botoa Mahaira eramateko unean.

Arnaldo Otegi: «Beste eredu baterantz goaz»

■ «Euskara hobetzeko hitza eman du Ortuzarrek»

I. Murua Uri / Gasteiz

BI arrazoi nagusi nabarmendu zituen Arnaldo Otegi EHk Andoni Ortuzarri emandako baiezkora azaltzerakoan: batetik, Ortuzarrek euskara maila hobetzeko hartutako konpromisoa, eta bestetik, telebista ereduari buruzko akordioan «beste eredu baterako» oinarriak jarri izana.

EITBko zuzendari nagusia euskalduna izatea EHrentzat printzipio kontua dela berretsi zuen aurrena EHko bozeramaileak. «Bere garaian planteatu genuen sinboloa den instituzio batean zuzendari nagusiak euskalduna izan behar zuela eta hori guretzat printzipio politiko bat zela. Eta gaur esan dezakegu zuzendari berria euskalduna izango dela hemendik hila bate batzuetara».

«Guk euskaldunaren hitza onartzen dugu eta konpromiso zehatza dago Andoni Ortuzarren aldetik euskara ikasi eta lantzeko eta hila bate batzuk barru euskaraz naturaltasunez aritzeko», jarraitu zuen Otegi. «Guretzat lehenengo oztopoa hori zen eta oztopo

hori gainditu bidean dago momentu honetan».

Telebista ereduari buruz eta edukiei buruz hitzartutako puntuen artean, lurraldetasunaren arloa nabarmendu zuen lehenik EHko parlamentariak: «Euskal Herri osokora tresna komunikatiboa da EITB, ez Araba, Bizkaia eta Gipuzkoarako bakarrik. Hitzartutako oinarrietan jasotzen da hori».

«Lehenengo kateak behar du ardatza»

Euskarazko kateari lehenetasuna ematea ere hitzartu dutela adierazi zuen: «ETBren lehenengo katea izan behar da ardatza euskararen erreperazioan eta euskararen lanketan. Gure apostua lehenengo katea indartzea da, eta ez dadila izan, orainarte bezala, bigarren katearen subsidiarioa». Otegiaren ustez, hitzartutako akordioarekin telebista eredu aldatzeko bidean jarri dute. «Uste dugu baldintza nahikorik badaudela esateko beste eredu batera goazela, eta Euskal Herri osorako eredu batera goazela».

soslaia

ANDONI ORTUZAR • EITBko zuzendari nagusia

Ari naizela

Juan Jose Ibarretxek joan den udaberri hasieran EITBko zuzendari nagusi izatearen kontua aipatu zionean, horretarako «euskararen arazoa» zuela erantzun omen zion Andoni Ortuzarrek. Hobetzeko asmoa baldin bazuen ez zegoela arazorik, arrapostu zion lehendakariak. Ibarretxe bera eredu, noski.

Jaurkitutako lehendakariaren apostua izan da hasieratik Andoni Ortuzar. «Euskaldun oso» ez izateagatik EHk sostengurik emango ez ziola adierazi zuenean ere, beste hautagairik ez du bilatu EAJk. Berak ere EITBko zuzendari nagusi ikusten zuen bere burua: Pedro Miguel Etxenike

Euskal Herriar Unibertsal izendatu zuten ekitaldi sozialeko afarian, apirilean, ETBn egin beharreko aurreneko gauza «hainbeste dantza saio» kentzea zela esan zion Etxenikek. Gomendio eta eskaera gehiago egin zizkioten gero gainerako mahaikideek. Eta Ortuzarrek Ibarretxeri: «Lehendakari, aholkulari izendatu al ditzateket hauek guztiak?». Eta lehendakariak: «Kobratzen ez badute bai».

Alderdien arteko elkarrizketetan telebista eredu, publikotasuna eta edukiak izan omen dira negoziatziogai nagusiak, baina Ortuzarren euskara mailak ere eman du eztabaidarako aitzakiarik. «Andoni Ortuzar ezagutu gabe bere euskara mailaz gauza asko esan dira, baina hori iragana da, zorionez» esan zuen orain gutxi Egi-barrek. Ortuzarren euskara mailaren arazoa «konpontzeko bidean» zela uste zuela adierazi zuen egun berean Rafael Larreinak.

Luis Alberto Aranberri Amatiño-k ezagutzen du Ortuzar eta, honen hautagaitzaren berria zabaldu zen garaian esan zuenez, «nahikoa euskara badaki inork golik sar ez diezaion». Iñaki Zarrakoak, berriz, Ortuzarrak hartu berri duen karguaren beharrak ezagutzen ditu ondo eta, Ortuzarrek zuzendaritza nagusia hartuz gero, euskara maila hobetzea eskatuko liokeela adierazi zuen. *Deia* egunkariak eztabaida itxi nahi izan zuen nonbait, Ibarretxe eta Ortuzarren elkarrekin hizketan agertzen zituen argazkiko oinarekin: «Ibarretxe y Ortuzar, *departiendo en euskara*». Baina ez zen entzuten.

Atzo entzuten zen, eta euskaraz aritu zen

Ortuzar kazetarion aurrean: poliki, baina irakurri gabe. *Arinaiztarra* bada. Izan zen eta bada. *Ibarretxe plana* ezarri diote: egunero hiru orduko klaseak hartzen aritu omen da, eta udan ikastaro trinkoagoa hartzeko da.

Uda zuzendari nagusirik gabe egin eta urrian Ortuzar euskaldundu bati baiezkora ematea zen Euskal Herriarrok taldearen nahia, baina jeltzaleek presa sartu diete, eta «euskalduntzeko bidean» den Ortuzarri eman behar izan diote azkenean baiezkora. «Euskalduna ez zen pertsona bat euskalduntzea lortuko dugu horrela», esan zuen Arnaldo Otegi joan den astean, euskara menderatzen ez duen bat EITBko zuzendaritzarako onartzeak zekartzan onurez ari zelarik.

Garai politiko berrietan EITBren gidaritza eramateko pertsona egokitzat jo dute sektore politiko desberdinetan. Kontsentsurako eta elkarrizketarako joera duen pertsona omen da.

Duela 37 urte Abanton (Bizkaia) jaioa, kazetaria da ikasketez, eta ogibidez ere hala izan zen *Deia* egunkarian duela 12 urte arte. Oso gazte sartu zen politikagintzan, 25 urterekin, orduan Lehendakaritza sailburu zen

Juan Ramon Gebaren eskutik. 1995an Eusko Jaurkitutako Kanpo Ekintzarako idazkari izendatu zuen Jose Antonio Ardanazak, eta lan horretan jardun du orainarte Juan Jose Ibarretxeren agintean ere.

Ardanzaren *atzerri ministro* izan zen bitartean, Bingen Zupiriarekin orpoz orpo aritu zen lanean, Zupiria Ardanazaren Komunikazio arduraduna baitzen. Bingen Zupiria Iñaki Zarrakoak izendatu zuen ETBko zuzendari, baina aukera horretan Ortuzarren eskua ikusi zen. Eta

Ortuzarrek ETBko zuzendaritzan nor eduki nahi duen inork zalantzarik baldin bazuen, Bingen Zupiria aldamenean zuela ageri zen atzo Legebiltzarrerara.

Ortuzarrek berak egin zuen EAJk telebista ereduari buruz Eari eta EHri aurkeztutako proposamen idatzia. Euskarazko programazioari lehenetasuna ematea eta, beraz, ETBren lehenengo kanala eta Euskadi Irratia indartzea agertzen dira helburuen artean Ortuzarren *gobernu programan*. Lehenetasunezko kate hauetan Maddalen Iriartek edo Arantxa Iturbek Ortuzarri elkarrizketa noiz egingo zain geratuko gara, bitartean. Ibarretxeri ez diote egin, oraindik.

Duela 37 urte Abanton jaioa, kazetaria da ikasketaz, eta ogibidez ere hala izan zen Deia egunkarian 12 urtez

Imanol Murua Uri

Kilometroak 99ko ibilbidea eta atariko kultur ekitaldiak aurkeztu dituzte Erreenterian

Zortzi kilometroko bidea izango da, hiri, industria zein landa inguruetan barna

Arantxa Iraola / Erreenteria

Urriaren 3an Erreenterian Kilometroak 99 ospatuko da, Gipuzkoako ikastolen jai handia. Atzo, Orereta Ikastolako lehendakari Xabier Oleagak eta

jaiaren koordinatzaileek antolaketa lanak aurrera doazela argi utzi nahi izan zuten. Esaterako, aipatu jai handiaren ibilbidea aurkeztu zuten: zortzi kilometro pasatxoko zirkuitua, hiri, industria zein nekazari ingurue-

tan barna. Kilometroak 99ren itzalean, datozen asteetan egingo diren kultur ekitaldien berri ere eman zuten. Larunbat honetan, esaterako, rock kontzertu erraldoia izango da Erreenteriako Zamalbide auzoan.

KILOMETROAK 99KO ibilbideak hiru gunek nagusi izango ditu: Orereta Ikastolako Zamalbide auzoan duen eremu zabala, industriagune bat — Oiartzungo Ugaldetxo auzoan — eta herriko auzo berri bat, Fanderia. Horietaz gain, arratsaldean, festa giroa herriko kasko nagusira eramaten saiatuko dira, bertan bi gunek zabalduko baitituzte, euskalatzale guztiak bertara daitezten. Ibilbide osoa ondo asfaltatuta dagoela azaldu zuen atzo Xabier Oleagak. «Eguraldia kaskarra izanda ere, ondo egingo diogu horri aurre». Gustura aurkeztu zuen atzo ibilbidea, hamalaka buru-hausteren emaitza izan dela esan zuen, hala ere. «Orografia gaiztoa baitugu».

Ibilbide horrek izaera sinboliko handia duela esan zuen Oleagak. «Udalerriko zonalderik berrienari —Fanderia auzoa— garrantzia ematen saiatu gara, horrek etorkizun mezua baitu». Ibilbidean, halaber, garrantzi berezia eman nahi izan diete industriaguneei —industria tradizio handia du Erreenteriak— eta nekazari guneko tokiei. Ibilbidea dagoeneko zehaztuta badute ere, eremu bakoitzean zer nolako ekitaldiak antolatuko dituzten oraindik guztiz zehazteko dutela esan zuten. «Irailean azalduko dugu hori guztia».

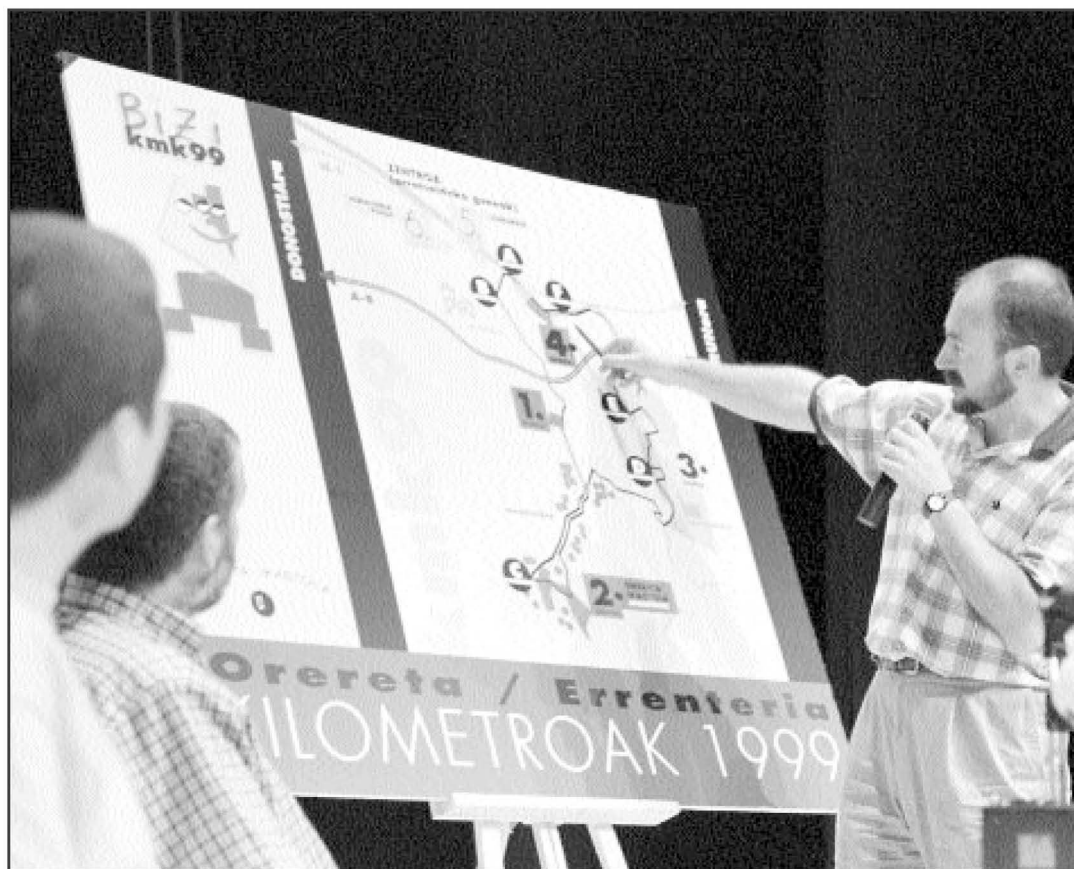
Atariko ekitaldiak, bizi-bizi

Atzo hedabideen aurrean egindako agerraldia egun handiaren atarian atontzen ari diren ekitaldi sorta zabalen berri emateko ere erabili zuten Kilometroak 99ren antolatzaleek.

Ekitaldi horietan lehena larunbatean izango da, Orereta Ikastolako Zamalbide auzoan duen egoitzan kontzertu handi bat egingo baita. Su Ta Gar, Non To-

Web orria

«Aurki sarean izango gara», eman zuen atzo aditzera Kilometroak 99ko antolatzaleen izenean Xabier Oleagak. «Egun gutxi batzuk barru, gure web orri propioa izango dugu».

GARI GARAIALDE

Orereta Ikastolako lehendakari Xabier Oleagak eman zituen Kilometroak 99ko ibilbidearen xehetasunak.

Kilokazeta, informazio iturri

KILOMETROAK 99KO arduradunak garrantzi berezia ematen ari zaizkio informazioaren munduari. Gipuzkoako euskaltzale guztiei ondo azaldu nahi diete jai handiaren antolaketa- ren nondik norakoa zer moduz doazean, eta asmo horrekin aldizkari bat argitaratzen ari dira: Kilokazeta. «Dagoe-

neko bi zenbaki argitaratu ditugu», azaldu zuen atzo Xabier Oleagak horiek aurrez aurre zituela. Zenbaki bakoitzetik 30.000 ale atera dituzte eta Gipuzkoa osoan banatu dituzte. «Eskualdean batez ere hedapen intentsiboa egiten dugu», azaldu zuen atzo Oleagak, Gipuzkoako txoko gehienetara iristeko

ahalegin itzela egingo dutela gainera-tuta.

Aldizkaria batez ere euskaraz idatzita dago, baina euskara ulertzeko arazo eta ezintasunak dituzten irakurleak gogotan, idatzi nagusien laburpentxo batzuk egiten dituzte gaztelaniaz, guztientzako ulergarria izateko.

Oraingoz argitaratutako bi zenbakie-

kin oso gustura dardela esan zuten atzo, eta udako oporren atsedenaren ostean beste bi zenbaki argitaratu nahi dituzte. «Irailean ekingo diogu berriz zeregin horri», eman zuten atzo aditzera. Izan ere, orduan zer konstatua frango izango da, atari-atarian egongo baita egun handia: urriaren 3a, Kilometroak 99.

xic Pipe eta Irailerako 6 taldeak ariko dira. «Ikastolako ikasleen artean galdeketa bat egin ostean aukeratu ditugu talde horiek», esan zuten atzo antolatzaleek. Erreenteriako kaskotik nahiko urrutiko dagoen tokia izaki, bertara

joateko nahi adina autobus egongo direla iragarri zuten.

Kilometroak 99ren babesean urratutako ekitaldietan hurrena uztailaren 16an Erreenterian egingo den txirrindulari proba izango da, eta uztailaren 17an, berriz, Ereintza elkartea atontzen ari den Erromeria Egunean hartuko dute esku. «Oso gustura hartu dugu parte horren antolaketan», esan zuen atzo Xabier Oleagak. Izan ere, mi-

laka lagun elkartu nahi dituen ekimen handia da Erromeria Eguna. Azkenik, uztailaren 31n, *Ai Batix*, *Batix* bertso-drama izango da, Kilometroak 99k Oiartzungo Pagoarte kultur taldearekin batera atondua. Abuztuko oporren aurretik, azken ekitaldia izango da hori. Ondoren irailean, gehiago ere izango dira, egun handiaren atariko «azken txanpa» izango baita hori.

Hendaiako mugalariek 25 kilo kalamu aurkitu dituzte mugan

■ *Holandako gidari batek zeraman droga harrapatu zuen Joker izeneko txakurra*

Lutxi Fourcade / Baiona

HENDAIKO mugalariek 255 kilo kalamu aurkitu zituzten herenegun Holandan matrikulatutako auto batean. Autoa zetorren Espainaitik eta holandar nazionalitateko gidaria Belgikan bizi da. Mugalariek eskaturik, 45 urteko emazteak autoa berehala gelditu zuen. Joker izeneko txakurra autoa miatu zuen eta sumatu zuen droga hainbat tokitan. Autoa desmuntatu ondoren, aurkitu zituzten zulo anitz. Denera 857 kalamu pakete zeuden.

Nahiz eta auto kargatua izan, gidariak deklaratu zuen ez zekiela drogarik zegoenik. Adierazi zuen bere adiskideak eskaini ziola autoa martxoan. Espainiara elkarrekin joan ziren zaldi festibala segitzeko Jerez de la Fronteran. Ondotik, gizonak eman zion dirua Belgikara itzultzeko eta emazteak bidea bakarrik hartu zuen. Bere bidaia gelditu zen Hendaiako mugan eta fiskalak preso sartu zuen.

Gizon bat atxilotu dute lanean ari zen etxean ustez andre bat bortxatzen saiatu zelako

Europa Press / Iruñea

JOAN den ostiralean Polizia Nazionalak C.L.A igeltsu iruindarra atxilotu zuen. Emakume batek ipinitako salaketaren arabera, jarrera lizuna izan zuen hark bere etxean lanean ari zela: eraso egin ziola esan du, eta bortxatzen saiatu zela. Andrezko horrek aditzera eman duenez, joan den ostegunean jazo zen gertaera. Dioenez, hasieran hitz ederrak esanez hurreratu zen igeltseroa, ondoren, ordea, besotik heldu eta arrastaka bere logelaraino eramanez zuela salatu du, eta bortxatzen saiatu zela. Emakumeak, zauriturik, erietxe batera jo behar izan zuen eta zauri horiek erakutsita erasotzailearen kontra salaketa jarri zuen.

EHUko Udako Ikastaroak Euskal dialektologia

Iñaki Camino: «Hizkuntza estandarraren eta gurearen artean eskualdeko euskara dago»

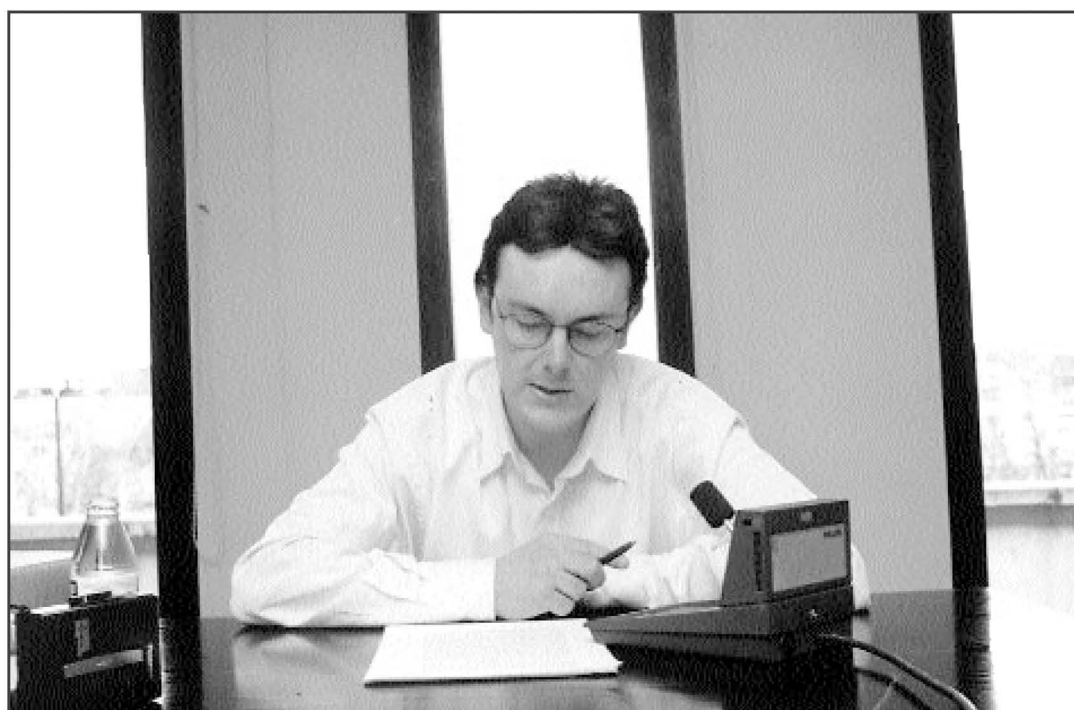
'Dialektologiako hamar kontzeptu' azaldu zituen atzo EHUko irakasleak

Erredakzioa / Donostia

Euskal Herriko Unibertsitateko Filologia eta Geografia-Historia Fakultateko irakasle Iñaki Caminok *Dialektologiako hamar kontzeptu* klasea eskaini zuen atzo Euskal Dialektologia ikastaroaren barruan. Kontzeptu horiek argitzearekin bat, dialektoak aztertze hainbat giltzarri eskaintzen saiatu zen, bide batez euskalkiak hizpide hartuz.

ISOGLOSA, hizkerek izaten dituzten aldaketen aldi eta eremuak, hizkuntzaren dinamismoa, gizarte eta hizkuntza egituraren arteko erlazioa... Kontzeptu horiek guztiak ahotan hartuta eskaini zuen atzo hitzaldia Iñaki Caminok.

Dialektologian aurrera egiteko, besteak beste, hizkuntzaren dinamismoaz ondo jabetu behar dela esan zuen. «Hizkuntza mistoak izanez, hizkuntza bat aztertzera kontuan hartu behar dugu hizkuntza horren dinamismoa. Hizkuntza dinamismo askoren barne baitago eta dinamismo horrek ez gaitu ikaratu behar, dialektoak pertsonak komunikatzeko erabiltzen baititugu», esan zuen atzoko jardunean Euskal Herriko Unibertsitateko irakasleak.

Iñaki Camino, Euskal Herriko Unibertsitateko irakaslea, artxiboko irudi batean.

Dialektoen berdintze prozesuan, alegia dialekto lokalen galtze prozesuan, hizkuntza estandarrak dialektoak bertikalki berdintzen dituela esan zuen. «Horrek ez du esan nahi hizkeren artean harremanik dagoenik, hizkuntza estandarraren eta gurearen artean eskualdeko hizkera baitago, eta horretan lagunartekoak oso garrantzitsuak dira», azaldu zuen.

Euskalkien egungo azterketari buruz kritika bat egin zuen: «Antzinako gipuzkera aztertzen dugu eta bekatua da egungoa landu gabe uztea», esan zuen. «Bestalde,

Luzaideko euskarak berezko izaera du

ATZO euskal dialektologiari eskainitako ikastaroan tarte berezia izan zuen Nafarroako Unibertsitate Publikoko irakasle Patxi Salaberri ere. Luzaideko euskara hizpide, haren ezaugarri nagusiak nabarmendu zituen, batez ere Aizko eta Meskizeko

euskararekin alderatuz. Bi horietan euskara nafarra egiten dela esan zuen, eta Luzaiden, berriz, Iparaldekoa, Garazi aldekoa hain justu.

Bere jardunean kezka azaldu zuen, Luzaiden euskara galtzen ari den susmoa duelako.

ohitura hartu behar dugu hizkerak aztertzeaz gain, bilakabideak eremu handietan aztertzea ere», gainera-

tu zuen. Halaber, Ipar Euskal Herriko premiak ere hizpide izan zituen atzo Caminok.

Abertzaleek onartu egin dute Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia Legebiltzarrean eztabaidatzea

■ Eusko Jaurlaritzak komunikazio bat aurkeztuko dio Ganberari

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

EUSKO LEGEBILTZARREKO talde abertzaleek onartu egin dute Eusko Jaurlaritzak Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiari buruzko komunikazio bat Gasteizko Ganberari bidaltzea, parlamentarioek eztabaida dezaten aipatutako plangintza hori, oposizioak behin eta berriz eskatu bezalaxe.

Plan Nagusia Parlamentura igortzeko eskatuz PSE-EEk aurkeztutako legez besteko proposamena aho batez onetsi zuen atzo Legebiltzarreko bilkurak. Ganberako informazio iturrien arabera, EAJK, EAK eta EHk alde bozkatu zuten, oposizioko taldeek «amaigabeko ikurtzat har ez dezaten» aipatutako plangintza adostasunik gabe eta dekretu hutsez onartu zela, eta, era berean, PPK, PSE-EEK eta UAK «kolokan jar ez dezaten» Euskararen Aholku Batzordea bera ere.

Gauzak horrela, hiru talde abertzaleek «komenikotzat» ikusi dute «politikoki nahiz estrategikoki» eztabaida parlamentarioari bide egitea, are gehiago EAJK, EAK eta EHk Ganberan gehiengoa bermatuta dutela gogoan izanda.

Foruko alkatea epaitu dute erreklutatze zerrenda ez bidaltzeagatik Gobernu Militarrrera

■ Zerrenda bidali zutela eta epaiketako txostenean sartu dutela dio defentsak

I. Olabarri / Bilbo

IGOR DUÑABEITIA Foruko alkatea epaitu zuten atzo Bizkaiko Probintzia Entzutegian. Fiskalak urte biko inabilitazioa eta 1.800.000 pezetako isuna (72.000 libera) eskatzen du Igor Duñabeitia-arentzat Espainiako Defentsa Ministerioari laguntza ukatzeagatik. Foruko Udalak 1997. urtean ez zuela zerbitzu militarra egitera joan behar zutenen zerrenda bidali leporatzen diote.

Hala ere, alkatearen abokatuek epailearen esku utzi zituzten agiriaren artean dago urte horretako Foruko Udalak Bizkaiko Gobernu Militarrrera bidali zuen izenen zerrenda. Alkatearen abokatuek onartu egin zuten zerrenda berandu iritsi zela Gobernu Militarrrera, baina hori arazo administratibo bat baino ez zela izan nabarmendu zuten, eta fiskalaren eskaera gehiegizkotzat jo eta Igor Duñabeitia aske uzteko eskatu zuten.

Foruko Udalak Armadari inolako laguntzarik ez emateko hartuta duen erabakiari buruz galdetu ziotenean, Igor Duñabeitiak azpimarratu zuen erabaki hori udalbatzarrik hartu zuela. Udalak duen organo nagusiak erabakitakoa bete baino ez duela egin esan zion fiskalari.

Teodoro Alvarez erreklutatze zentroko orduko buruak epailearen aurrean esan zuen Foruko Udalaren jarre-
rak «eragozpen txiki batzuk» baino ez zituela sortu.

Igor Duñabeitia eta abokatua, epaiketara sartu aurretik.

Alderdi Sozialistak lege proiektu bat pausatuko du Eurokarta berresteko

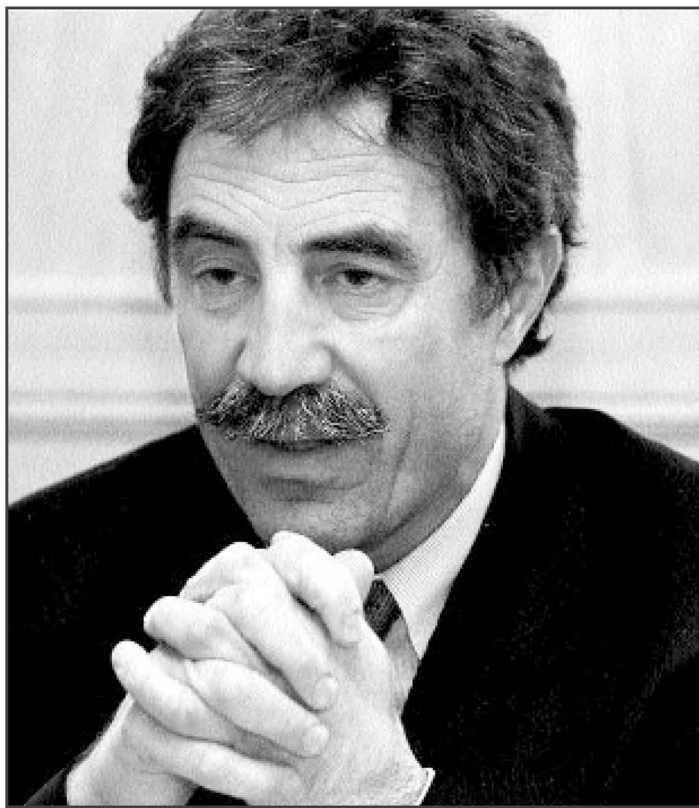
Chirac lehendakariaren erabakia salatu dute Seaskak, EAK eta EKEk

Lutxi Fourcade / Baiona

Jacques Chirac lehendakariaren Konstituzioa ez aldatzeko erabakiak kritika ugari piztu ditu Euskal Herrian. Alderdi Sozialistak ez du amor egiteko gogorik, eta lege proiektua pausatuko duela adierazi zuen Jean Espilondo diputatu sozialistak.

HIZKUNTZA GUTXITUAK solasgai nagusi izan dira joan den astean. Izan ere, Eurokarta berresteko gisan, Lionel Jospin lehen ministroak galdegin zion Jacques Chirac lehendakariari frantses Konstituzioa aldatzea. Lehendakariak ezezkoa eman zion, esanez ez zuela inolako ekimenik bultzatuko «Frantziaren ezintasuna zalantzan jarriko duena».

Egoera horri aurre egiteko, frantses Alderdi Sozialistak jakinarazi zuen atzo lege proiektu bat proposatuko zuela sartze parlamentarioan. «Gure helburua Frantziak Eurokarta lehenbailehen berrestea baita, lege proposamen bat pausatuko dugu Asanblea Nazionaleko lanak hasi bezain laster», adierazi zuen Jean Espilondo diputatuak. Alabaina, sozialistak ez zuten xehetasunik eman lege proiektuaz.

BOB EDME

Jean Espilondo diputatu sozialista.

Salaketak eta proposamenak

Chiracen erabakiak erreakzio ugari piztu zituen joan den astean. Seaskak Kontseilu Konstituzionalaren erabakia salatu zuen, «mila pusketan hausten baitu munduko futbol txapelketak piztu zuen multikulturaren miraila». Ikastolen federazioaren aburuz, Konstituzioko bigarren

artikulua aldatzea funtsezkoa da. «Mundu guztiak hizkuntzen eta kulturen aldeko aniztasun irekiaren alde pariatzen duenean, noiz arte tematuko da Frantzia, batasunaren eta uniformizatzaren bide itogarri horretan», galdegin zuen Seaskak.

Era berean, EKE Euskal Kultur Erakundeak eta Eusko Alkartasunak bi proposamen konkretu egin zituzten.

Lehendabizi, EKE Euskal Kultur Erakundearen Administrazio Kontseiluak bi eskaera egin ditu hizkuntzen eurokartari buruz joan den larunbatean. Bere etsipena adierazi ondoren, EKEk galdegin du legebiltzarkideek lege orokor bat bozka dezatela, «Frantziako hizkuntzak ondare nazionaleko aberastasunak direla printzipiotzat hartuz eta Eurokartan gobernuak izenpetu dituen 39 neurri linguistikoak, besteak beste, onartuz». Era berean, EKEko Administrazio Kontseiluak galdegin zuen herri hizkuntzak sar ditzatela Konstituzioko idazkietan.

Bestalde, Eusko Alkartasunak galdegin du erreferendum bat egitea, Eurokartak pausatu eztabaida trinkatzeko. Joan den larunbatean, Herrialde eta Populuen Elkartasuna federazioko zuzendaritzak Issy-les-Moulineaux hirian egin duen biltzarrean erabaki du ekimena bultzatzea, frantses Estatuko Berdeekin batera. Frantses estatuak hizkuntzen Eurokarta sinatu eta obratu behar ote duenez jakitea izanen da helburua. «Ikusiko da bide-nabar zenbateraino diren demokratik Frantziako lehendakaria eta horren adiskideak», gaineratu zuen alderdiak.

Etorkinentzat araudirik ez dagoela salatu du Ruiz Olabuenaga soziologoak

■ *Familia inmigrazioaren arazoa kontuan ez hartzea gaitzetsi du*

Erredakzioa / Bilbo

ESPERIENTZIA zabala izan arren, etorkinen auzian araudirik ez dagoela salatu zuen atzo Jose Ignacio Ruiz Olabuenaga soziologoak eta orain arte Espainian baliabide ekonomikoak dituzten etorkinak baino onartu ez direla azpimarratu. Ruiz Olabuenagak *Datorren inmigrazioa; XXI. mendearekiko joerak* izenburuko hitzaldia eskaini zuen atzo, *Etorkinei laguntzeko metodologiari* buruz Deustuko Unibertsitatean egiten ari diren jardunaldi teknikoaren barruan.

Soziologo honen ustez, inmigrazioa «errebotz datorrigun» nazioarteko fenomeno da eta bere barruan «oso larriak» diren jokabideak ditu. Batetik, Espainia baka-riek espainolena dela eta etorkinek herrialde horretan sartzeko eskubidea ez duten ustea. Bestalde, kezkarritzat jo zuen etorkinez hitz egiten denean oro har norbanako eta gizakiaz hitz egitea. Bere esanetan, «ez dira kontuan hartzen ez familia inmigrazioa, nagusi dena, ezta emakumeena ere. Horientzat ez dago inolako legediarik».

Oro har, etorkinak txiro, analfabeto eta gaizki hezitutzat jotzen direla esan zuen baina %40 baino gehiagok batxilergoa eta lanbide heziketa ikastaroak dituela azpimarratu zuen.

«Esklabo aktiboak»

Ruiz Olabuenagak gogor salatu zuen lege etorkinek bizi duten «esklabotasun aktibo» edo «heriotz zibilaren» egoera, izan ere, pertsona horiek ez baitute Espainian bizitzeko eskubide bat bera ere.

Soziologo honek «onartezinatza» jo zuen egoera hori, Estatuak ezin duela erabaki herritar batek non bizi behar duen. Hori dela eta, arazo honi aterabideak aurkitu behar zaizkiola aldarrikatu zuen hitzaldian.

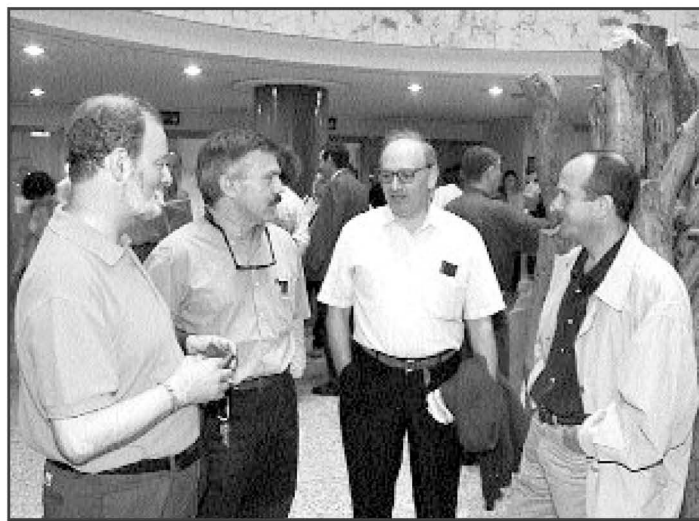
EHUko irakasle kaleratuen epaiketa hirugarrenez atzeratu da

■ *Enrique Lopez defentsari eta ordezkari itza juridiko orori uko egin dio epaitegira bidalitako gutunean*

Gorane Agirre / Bilbo

EHU Euskal Herriko Unibertsitateko bost irakasle kaleratuen kontrako epaiketa bertan behera geratu zen atzo, hirugarren aldiz. Oraingo honetan, Enrique Lopez irakasleak bere defentsari eta ordezkari itza juridiko orori uko egin ziolako atzeratu zen epaiketa. Lopezek gutun bat igorri zuen Epaitegira, erabaki horren berri emateko. Aldi berean, bere borondatez epaiketa edo ekintza juridiko bakar batera ere aurkezteko asmorik ez duela jakinarazten zuen bertan.

Jose Maria Sarasibar abokatuak azaldu zuenez, epaiketa datarik gabe atzeratu da, eta bost eguneko epea eman diote abokatu berria

XOUSE SIMAL

Auzipetutako irakasle kaleratuak Epaitegian, atzo.

izendatzeko, hala egin ezean ofiziozko abokatu bat izendatuko diotela ohartarazita

Dena dela, ofiziozko abokatu izendatuko baliote ere,

Lopezek halabeharrez epaiketara aurkeztu beharko luke. Izan ere, fiskaltzak auzipetutako bakoitzarentzat urte bat eta hilabeteko kar-

tzela zigorra eskatzen baitu, desordena publiko eta agintaritzari desobedientzia delituengatik.

Jose Ramon Etxebarria, Jose Luis Herrero, Antton Azkargorta, Jesus Mari Zalakain eta Enrique Lopez irakasleak 1993ko udazkenean Leioako Kanpusean izandako gertakariengatik daude auzipetuta. Halaber, kaleratuak egon arren, urte eta erdiz eskolak ematen egon eta EHUko errektorearekin (Juan Jose Goiriena) akordio batera iritsi ostean, Unibertsitateak beren lanpostuak ordezkatzeari ekin zionean bost irakasleek garatutako protestengatik. Baita, horren kariaz, Kanpuseko sarrera debekatu zitetenean agindua ez betetzeagatik ere.

Hirugarren urtez jarraian, bi alarde bereizi izango dira gaur Irungo kaleetan

Desfile ofiziala goizeko 8:20an abiatuko da alkatetzaren aginduari muzin eginda

Jone Larrañaga / Donostia

Gaur Irungo kaleak zeharkatuko dituzten bi alardeetako arduradunek lasaitasunerako deia egin diete herritarrei, inolako istilurik sor ez dadin. Ikusteke dago, ordea, zer gertatuko den; izan ere, agintariek ezarritako ordutegiak tradizionalisten alde egiten duela argudiatuta, alarde ofizialeko juntak **arrankada** ordenantzek zehazten duten orduan egitea erabaki du.

ORAIN dela lau urte egin zuten emakumeek Irungo alardean eskopetero gisa irteteko lehen saioa. Istilu larriak izan ziren orduko hartan, jarrera horren kontrakoak, kosta ala kosta, emakume soldaduen parte hartzea eragozten saiatu baitziren. Nahiz eta istilu giroa guztiz baretu ez den, urte hartatik hona egoera aldatu egin da Irunen: bi alarde daude; bata, epaitegiek hala aginduta, gizon eta emakumeen berdintasuneko parte hartze bermatzen duena: alarde ofiziala (Udalaren babesaz antolatzen da); bestea, tradizionalistena, emakumeak soilik kantinera gisa onartzen dituen. Bi desfileak bereiz irteten dira, ordu desberdinetan.

Irungo Udalak eta Eusko Jaurlaritzako Barne Sailak joan den astean zehaztu zituzten ordutegi horiek. Alarde tradizionalistari goizeko 7:20rako finkatu zioten hasiera ordua, eta ofizialari, berriz, goizeko 9:45etarako, aurrekoen alardearen ondorenerako, hain zuzen ere.

Alarde ofizialekoek argudiatu dute agindu dieten ordutegi horrek «lehentasuna ematen diola alarde diskriminazionala eta seguraski legez kanpoari, alarde integratzaile, mugaketa eta legitiimoaren aurrean». Hori dela eta, desfile horretako juntak udal bandoa ez betetzea erabaki du, eta iragarri dute alardeko ordenantzek dioten orduan egingo dutela **arrankada** Urdanibia plazatik: goizeko 8:20an.

Ahalegin hori burutzen uzten ez badiete, protesta baketsuan, lurrean eseriko dira txapelak kenduta, eta

EDURNE KOCH

Iazko Irungo Alarde Ofiziala.

Emakumeen eskubidea bermatzeko eskatu die bi udalei Legebiltzarrek

Luis Karlos Garcia / Gasteiz
ALDERDI guztiek bat egin zuten atzo Eusko Legebiltzarreko osoko bilkuran emakumeek Irungo eta Hondarribiko alardeetan parte hartzeko daukaten eskubidea bermatu beharra aldarrikatzean. Duela bi urteko bilkuran onetsitako testuaren antzekoa onartu zuten atzo EAJ, PP, EH, PSE-EE, EA, IU eta UAKo talde parlamentarioetako ordezkariak.

Parlamentuko adierazpen instituzionalak dio gizarte gertakizun guztietan gauzatu behar dela eskubide, tratatu eta aukera berdintasuna. Ildo horretan, Gas-

teizko ganberak bere «sustengua» adierazi dio emakumeek Irungo nahiz Hondarribiko alardeetan parte hartzeari, eta gainera, herri horietako udalei eskatu die parte hartze hori bermatzea.

Ebazpenaren hirugarren puntua ere bi udaletako arduradun politikoei eta indar sozial, politiko eta kulturalari zuzentzen zaie, eta eskatzen die «elkarriketa- ren aldeko bideak» urratzeko, eskubidearen gauzatzeko bermatuko luketen «adostasuna nahiz irizkidetasuna» berreskuratu ahal izateko.

Bestetik, Legebiltzarreko

talde guztiek dei zuzena egin diote gizarteari gaur goizean Irunen izango diren ekitaldietan «berdintasuneko parte hartzeko eskubideaz baliatzearen aurka egin litezkeen presio eta eraso mota guztiak gaitzesteko».

Testuak joan zen astean Emakume eta Gazteria batzordean egindako saioan du iturburua, bertan planteatu baitzen premiazko bideari ekitea Bidasoaldeko emakumeen eskubideak babesteko. Hala eta guztiz ere, gaiari buruzko jarraipen batzorde iraunkor bat eratzea baztertu egin da oraingoz.

Festa giroa errespetatzeko deia

Ez alarde bateko juntakoek ez bestekoek ez dute nahi aurreko urteetan alardearen kontura izan diren istiluak berriz ere gerta daitezen, eta beraz, lasaitasunerako deia egin nahi izan diete bertako herritarrei.

Azpimarratu dute, auzi horrek sortzen dituen ezadostasun eta arazo guztien gaine-

tik, festa dela San Martzial egunez ospatzen dena, eta beraz, horrek eskatzen duen giroari eutsi behar zaiola.

San Frantziskon Ertzaintzak egindako atxiloketei buruzko kritikak berretsi ditu Arartekoak

■ Iazko jardunari buruzko txostenaren ondorioak azaldu ditu Legebiltzarrean

Erredakzioa / Gasteiz

XABIER MARKIEGI Euskal Autonomia Erkidegoko arartekoak joan den urtean erakunde horrek egindako jardunaren ondorioak agertu zituen atzo Legebiltzarrean. Azpimarratu zuen herritarrek gutxitan jotzen dutela Arartekoaren bulegora euren eskubide oinarritzkoak bortxatu direla kexatzen. Hala eta guztiz ere, berretsi nahi izan zuen segurtasun indarrek egiten dituzten atxiloketetan pertsona ororen segurtasuna errespetatu egin behar dela, batik bat atzeritarren aurka egiten diren atxiloketetan.

Arartekoaren txostenak EAJ eta UA ez beste alderdi guztien babesak jaso zuen. Covadonga Solaguren ordezkari jeltzaleak kritikatu egin zuen Bilboko San Frantziskon Ertzaintzak egindako atxiloketen aurka Markiegik hartutako jarrera, eta kasu honetan «prozedura inkisitoriala» erabiltzea leporatu zion. Enriqueta Benito UAKoak ere defendatu egin zuen Ertzaintzak auzo horretan izandako jarrera, eta eskatu zion Arartekoari bere txostena molda dezan gai horri dagokion zatian.

Arartekoak, baina, berretsi egin zituen orain arte esandakoak. Ildo horretan, esan zuen mialaketa soilak egiteko atzeritar zenbait biluztera behartzen dituztela ertzainek kalean bertan edo inguruko eskaratz batean.

Egoera horri aurre egiteko «epaileen kontrol eraginkorra» eskatu zuen Arartekoak, hori baita bere ustez, atxilotuak segurtasunerako duen eskubidea betearazteko bide zuzenena.

DAVID AGUILAR / EFE

Kosovoko errefuxiatu albaniarrek iritsi dira Gasteizera. Gerran Kosovotik ihes egin behar izan zuten bost familia albaniarrek Gasteizko seminarioan hartu dute aterbea. Guztira, 21 lagun etorri dira orain, eta uztailean beste zazpi pertsona etortzea espero da. Talde hau, Euskal Herrira etorri den Kosovoko errefuxiatu albaniarren bigarrena, hala ere, kexu azaldu zen atzo Avilan agindu zitzaizen familia bakoitzarentzako etxebizitza ez baitute izango, guztientzako egoitza bakarra baizik. Hori dela eta Avilara itzuli nahi dute.

Surfrider Foundation taldeak Bandera Beltza banatu die Lapurdiko hondartza guztiei

Surflarien elkarteak hondartza kutsatuen zerrenda aurkeztu du Miarritzen

Lutxi Fourcade / Miarritze

◀ **Bandera Urdinen ondotik, Surfrider Foundation taldeak Bandera Beltzak banatzen ditu azken hiru urteotan frantses kostaldean. Nahiz eta uren kalitatea hobetzeko indarrak egin, Lapurdiko herri guztiek Bandera Beltza izanen dute aurten. Elkarteak espero du emaitza hobeak izatea datozen urteetan.**

SURFRIDER FOUNDATION EUROPE taldeak Bandera Beltzen frantses mapa aurkeztu zuen atzo Miarritzen. Hirugarren aldia da itsaso eta hondartzen babesteko surflarien elkarteak hondartza kutsatuen zerrenda egiten duena. Izan, beste sailkapenak eskas zirela eta, surflarien elkarteak funtsezkotzat jo zuen beste sailkapen bat proposatzea. «Mapa horrek kutsadura guztien zerrenda proposatzen du, surflariak aurkitutako puntu beltzak aldarrikatuz», azpimarratu zuen Gilles Assenjo elkartearen lehendakariak.

Eta arazo larrien zerrenda luzea egin du Surfrider Foundation taldeak. Izan, Bandera Beltzak banatu diz-

kie frantses estatuko 91 herriri. «Bandera beltza ematen dugu arazo bat baldin bada hondartza batean», azpimarratu zuen lehendakariak. Surflarien iritzia eskatzeaz gain, elkarteak hainbat inkesta oinarritzat hartzen ditu banderak bana-

tzeko. «Emaitza guztiak biltuz, egoeraren balantze bat dugu, eta nahiko balorapen interesgarria da», azaldu zuen Assenjo. Alabaina, elkarteak funtsezkotzat jo zuen kontrol zorrotzagoak bideratzea, urte osoan, oinarri fidagarriagoa izateko.

131 bandera urdin Frantzian

■ Lutxi Fourcade / Baiona

Surfrider Foundation taldeak bandera beltzak banatzen zituen bitartean, Europako bandera urdinak banatuak izan dira atzo Frantzian. Oro har, 131 herri (399 hondartza) eta 77 laket portuk jaso dute labela, saristatuz hondartzen garbitasuna eta ingurumenaren zaintzea. Bandera urdina jasotzeko, eskaera pausatuta behar da urtetik batera, eta inork ez baitzuen galderarik pausatuta euskal kostaldean, ez da inolako saririk izan Lapurdiko hondartzentzat.

Iaz, Frantziako 102 herri eta 60 portuk jaso zuten Bandera Urdina. Aurtengo emaitzek erakusten dute kalitate orokorraren hobekuntza. Mediterra-

nioko kostak ditu emaitza hobeak, eta 45 bandera jaso ditu. Europa osoan, 1822 hondartza eta 618 laket portu sarituak izan dira. Frantzia lehen tokian dago 399 hondartzarekin, eta ondotik dira Espainia (391), Grezia (318), Danimarka (176) eta Portugala (115).

Bandera urdina 1985ean sortu zen eta hiru kriterio neurtzen dira: uraren kalitatea, ingurumenaren zaintzea eta ingurumenari buruzko hezikuntza. Saria banatzen duen elkartearen arabera, Bandera urdina label garrantzitsua da kanpoko udatiarrentzat, batez ere iparraldekoak. Alabaina, banderak banatzeko baldintzak nahiko eztabaidatuak dira.

Itsasoko hondakinen arazoa

Ipar Euskal Herriari dagokionez, Lapurdiko herri guztiek jaso zuten Surfrider Foundation taldearen Bandera Beltza, hots, joan den urtean bezala. «Udalek indar handiak egin dituzte uraren kalitatea hobetzeko, baina ondorioak ez dira oraindik ageri», agertu zuen Vincent Goujart, Eco-Surf saileko arduradunak. Hain zuzen ere, ur zikin garbitzeko inbertsio handiak egin dituzte euskal udalek, «baina emaitzak datozen hamar urteetan agertuko dira». Alabaina, euskal kostaldea urrundik abiatzen dela aldarrikatu nahi zuen taldeak. «Elkarteak duela hamar urte sortu zen, eta deiadarra egin arren, ez zuten ahalik hartu», gaineratu zuen.

Alabaina, itsasoan ibiltzen diren hondakinak arazo nagusia direla euskal kostaldean azpimarratu zuen Gilles Assenjo lehendakariak. Izan ere, kutsadura bakteriologikoa apala izanik ere, hondakinen arazoa larriki pausatzen da. Azkenik, «gogoeta orokorra bultzatu beharko dugu itsasoa garbitzeko denek elkarrekin», gaineratu zuen.

Begoña Rubioren kasuko aldeek akusatua galdekatuko dute bihar arratsaldean

■ **Juan Luis L.Ak**
aitortu du ez dakiela zergatik eraso zion labankadaka

Erredakzioa / Gasteiz

◀ BEGOÑA RUBIO kasuko aldeek Juan Luis L.A. akusatua galdekatuko dute bihar arratsaldean, Gasteizko hirugarren instrukzioko epaitegian egingo den saioan. Akusazioko abokatuek sumarioa aztertu ondoren akusatuari galderak egin ahal izango dizkion lehen aldia da hau, epaile instrukto-reak sumario hori sekretupean eduki baitzuen joan den ostirala arte.

Begoña Rubio abokatua mendiko labana batekin lepoa moztuta hil zuten bere bulegoan joan den maiatzaren 24an. Bost egun beranduago Ertzaintzako agenteek Madrilen atxilotu zuten Juan Luis L. A., Begoña Rubioren heriotza eta Agustin Ruiz makina txanponjaleen enpresarioarena leporatuta. Poliziek jakinarazi zuten gainera, Esther Aretio ingeles irakaslearen eta Acacio Pereira sokagilearen heriotzetan ere Juan Luis L. A.k zerikusia izan zuen «uste sendoa» zeukatela.

Epailearen aurrean egindako deklarazioan akusatuak berak onartu zuen Ruiz enpresarioa eta Rubio abokatua hil zituela. Gainontzeko bi heriotzei buruzko guztiak, ordea, ukatu egin zituen hasieratik.

Beroaldiak jota hil zuten

Hark egindako aitortpenari buruzko ezer gutxi jakin da, ordea, epaileak sumarioa zabaldu duen arte. Egun hauetan Rubioren heriotzari buruzko xehetasun gehiago jakin da. Zabalduta, esate baterako, akusatuak aitortu duela kontrolatu ezin izan zuen beroaldi batek jota hil zuela abokatu gaztea eta ez duela gogoan zergatik eta zenbat labankada eman zizkion. Aitortpen horren arabera, Juan Luis L.A.k gainean eraman ohi zuen abokatua hiltzeko erabili zuen labana, bere bazkideen beldur zelako.

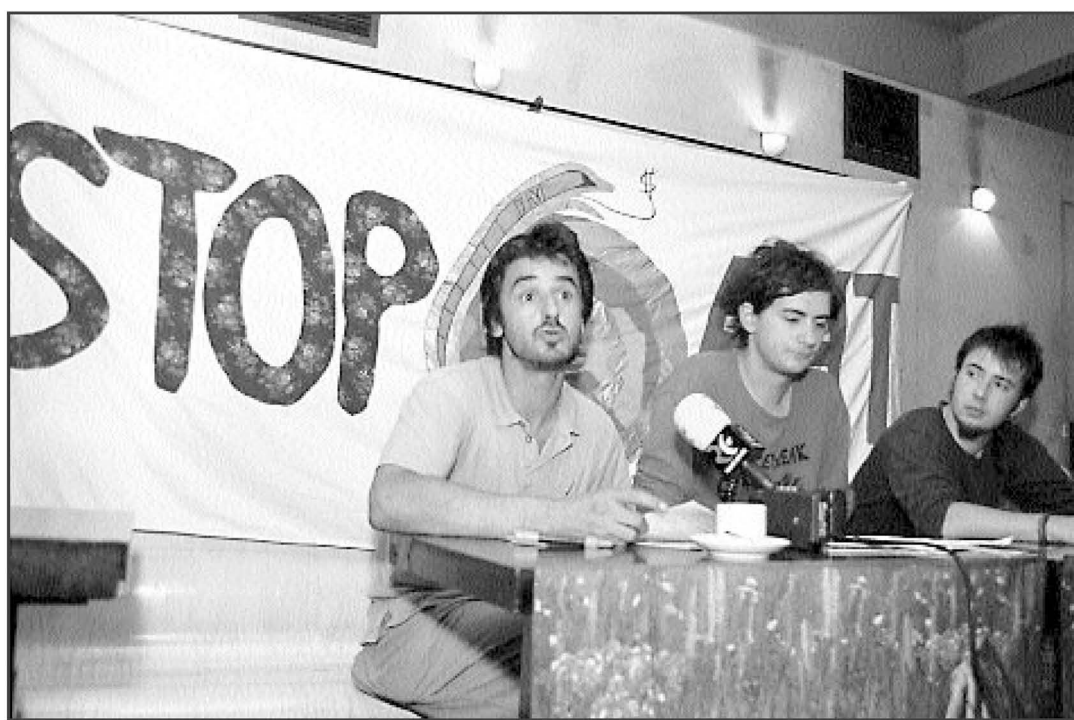
AHTren aurka kanpaldia egingo da uztailean Arakil-Uharten

Ondorio ekologiko eta sozialak ez direla aintzat hartzen diote

Asier Legarda / Iruñea

Iruñeko Abiadura Handiko Trenaren Aurkako Asanbladako kideek gogor salatu zuten atzo Euskal Autonomia Erkidegoko

eta Nafarroako gobernuen jarrera, eta, txikizioan oinarritutako garapen eredu horrekin bukatzeko, Arakil-Uharten egingo duten AHTren aurkako kanpaldian parte hartzeko eskatu dute.

JOXE LACALLE

AHTren Aurkako Asanbladako kideak, atzoko agerraldian.

AHTren Aurkako Asanbladako ordezkariak adierazi zuten «gero eta garbiago dago Euskal Herriko bi gobernuek lehentasuna eman diotela AHTren proiektuari, bai Euskal Y deiturikoari bai Nafarroako korridoreari, horrek ekar ditzakeen ondorio ekologiko eta sozialak kontuan hartu gabe».

Iruñeko Gaztetxean sortutako asanblada horretako kideek esan zuten, Nafarroako Gobernu Madrildik Zaragozara bitarteko AHTren egitasmoa garatzeko zain dago proiektua foru komunitatera zabaltzeko, Europarekin hobeto lotuta egotea lortzeko aitzakiarekin. Baina asanbladako kideen esanetan Nafarroako Gobernu Ingurugiro Sailak, egindako ikerketen ondoren, proiektuak Arakil inguruan izango den eragin ekologikoa benetan larria izango dela onartu behar izan du. Dena dela, proiektua aurrera aterako dela ia ziurtzat jotzen da, «alde negatiboak ez baitira kontuan hartzen». Asanbladako kideek Nafarroako agintariek duten Nafarroaren garapenerako ideia alde aurretik ikus daitekeela esan zuten: «Etxabakoitz edo Zizur aldean egitekoa den geltoki erraldoiaren ondoan Barañainen egitekoa den El Corte

Ingles eta Inquinasa enpresa kimiko polemikoa lursail txiki batean batuko dituzte».

EAEko Gobernuaren jarrera ere ez zuten ahaztu Iruñeko taldekideek, «azken hila-beteetako obskurantismoaren atzetik Y-aren proiektua egiteko borondate sendoa baitago».

Lanerako deia

«AHTren aurkako jarrerak proiektu horren aurka egotea baino askoz gehiago esan nahi du», asanbladako kideen ustez, «egungo estatu kapitalisten garapen eredu suntsitzailearen aurkako mugimendua baita». Lanean haizearen kontra aritzeak dituen zailtasunak azpimarratu arren garapen eredu horren aurkako neurri eraginkorrak badiela adierazi zuten, «nahiz eta kapitalismoaren barruan irtenbide estremistak iruditu jendeari».

Neurri horiek bultzatzeko denen laguntza behar dela gogoratu ostean, uztailearen 16tik 25era Arakil-Uharten egingo den kanpaldirako gonbita egin zuten. Sakana aldeak oso gertutik biziko duenez AHTren hedapenak ekarriko duen eraldaketa, asanbladako kideek inguru hori aukeratu dute kanpaldia egiteko, «Sakanakoek

kanpaldiko ekitaldietan parte har dezaten eta proiektu horrek benetan dakartzan arazoez jabe daitezen».

laburrean

■ 'Baserritik Plazara' izeneko azoka egingo da datorren asteburuan Bilbon

BASERRITIK Plazara 1999 lehenengo sektoreko azoka profesionalak ehun ekoizle profesional bilduko ditu asteburu honetan Bilboko Nazioarteko Erakustazokan. Azoka goizeko 10:30etatik 20:00etara izango da zabalik, eta bertan nekazaritza, artisautza eta enpresen saltokiak izango dira ikusgai. Patxi Sierra Sesumaga Bizkaiko Nekazaritza diputatuak azaldu duenez, «azoka honekin Bizkaiko baserriko kalitatezko produktuak sustatu eta ekoizleen arteko harremanak bultzatu nahi ditugu. Baserritik Plazara Bizkaiko nekazaritza munduaren erakusketak bat da, Bizkaiko baserriaren errealitatea hirian erakusteko asmoa duena». Bizkaiko baserriko produktuek kalitatea bermatzen dute, Nekazaritza diputatuak esan duenez: «Osasuntsuak dira, ez daude kutsatuta eta ez dute dioxinarik».

■ Cintex eraikuntzaren feria izango da Bilbon 2000. urtean

BILBOKO Nazioarteko Erakustazokak 2000. urteko apirilaren 5etik 8ra egingo den Cintex eraikuntzaren eta barne-kanpo horniketaren azoka aurkeztu zuen atzo. Azoka Giroa azpiegituren feriarekin batera egingo da. Erakustazokako arduradunek atzo azaldu zuten, «Cintex azokari buruzko kanpaina industria jarduera horretan ari diren 36.000 enpresaren artean egingo da. Sektore horretan 363.000 langile eta 72.500 teknikari inguru ari dira inguruko autonomia erkidegoetan. Inguru honetan eraikuntza sektoreak urtean 410.000 milioi pezetako negozio bolumena sortzen du».

■ Iruñeak Ernest Hemingway idazle amerikarra gogoratuko du

ATZO aurkeztu zen Iruñean Ernest Hemingway idazle amerikarraren jaiotzaren mendeurrena dela eta aste honetan hasi eta uztaile osoan egingo diren ekitaldien programa. Illinoisko idazleak Iruñearekin izan duen lotura estua *Hemingway gida* izeneko liburuan eta *Iruñea Hemingwayrengan* bideo-lanetan jasotzeaz gain, bihurtik aurrera ikusgai izango den argazki erakusketa eta jada Principe de Viana zineman eskaintzen ari diren Hemingwayren lanetan oinarritutako filmen zikloa aurkeztu zituzten.

ESNE KOOPERATIBAREN BERREGITURAKETA EGITASMOA ONARTU ZUTEN ATZO AKZIODUNEK BILTZARREAN

Iparlat taldeak Bilboko Beyena itxi eta beste hiru plantak bereizi egingo ditu

■ Iruñeko eta Kantabriako

lantegietan 1.600 milioi pezetaren inbertsioak egingo ditu datozen bi urtetan

■ Inbertsioen finantzabidea

zehazteke dago, baina Nafarroako eta Kantabriako gobernuen laguntzak jasotzea espero du

■ Baserrietatik esnea biltzeko eta

kuotaren kudeaketarako Kaiku kooperatiba berria eratu du Iparlatek

A. Agirreurreta / Donostia

BERREGITURAKETA sakona egingo du Iparlat esne kooperatiba taldeak, atzo akziodunen biltzarra onartu egitasmoak jasotzen duena betetzen badu bederen. Batetik, Bilboko Beyena lantegia itxi egingo du, eta bestetik, Iruñeko eta Renedo de Pielagoseko (Kantabriako) lantegietan 1.600 milioi pezetaren inbertsioak egingo ditu.

Hori guztia aurrera eramateko, beste ezer baino lehen, taldea bera desegin egingo da, hiru lantegiak -Urnieta-koa (Gipuzkoa), Iruñeko eta Renedo de Pielagosekoa (Kantabria)- bereiztuz. Ondorioz, hiru konpainia ezberdin eratuko dira, eta Iparlat elkarte anonimoa izango da hiruren jabe.

Hiru enpresa berriak esnea eraldatzeaz eta esnekien ekoizpenaz baino ez dira arduratuko, komertzializazioa talde bakar baten esku geldituko delako.

Bestalde, baserrietatik esnea biltzeko eta esku kuoten kudeaketaz arduratzeko beste kooperatiba bat eratu dute: Kaiku.

1.600 milioi pezetako inbertsioa

Aspaldi Iparlatek landu eta onartutako egitasmo batek jasotzen duenez eta atzo akziodunek berretsi zuten,

EDURNE KOCH

Javier Retegi EAEko Nekazaritza sailburu ohia, Juan Jose Ibarretxe, artean lehendakariorde zela, eta Juan Manuel Goikoetxea Iparlateko burua.

Iruñeko lantegian 800 milioi pezetako inbertsioa egingo dute. Dirutza horri esker, yogurrak poteetan sartzeko lerro berri bat jarriko dute, eta azpiegiturak zabalduko dituzte. Horrezaz gainera, kogenerazio planta bat jarriko dute, lantegian erabiltzen duten ura baliatuz energia sortzeko. Urnietan ere gisa bereko planta abian dute.

Inbertsio horiek nola finantzatuko dituen, ordea, ez jakin. «Oraindik ez dugu horretan pentsatu», adierazi du enpresako ordezkari batek.

Nafarroako Gobernuko dirulaguntzak jasotzeko Iparlatek izan dituen zailtasunak ez dira atzo goizekoak. Izan ere, taldearen erabakigunea Nafarroatik kanpo egotea

argudiatu du behin baino gehiagotan Iruñeko gobernuak dirulaguntzak ez emateko. Orain, Iparlaten egitura berriak erraztu egingo du autonomi elkarteetako gobernuen laguntzak jasotzea.

Kantabriako lantegian ere, zeina duela lau urte RAMi erositakoa baita, 800 milioi pezetatik gorako inbertsioa egingo du.

Iparlat 1992. urtean sortu zen. Beyena, Copeleche eta Gurelesa kooperatibek bat eginez eratu zen talde berria. 1996an, Galiziako Leymarekin batera, Lactaria Española hiru planta erosi zizkion, Horietatik bi (Logroñokoa eta Bilboko RAM) itxi egin zituen. Orain «esne alorraren razionalizazioa areagotzeko», Beyenakoa itxiko du.

Ehun lanpostu kolokan

■ IPARLAT talde osoaren berregituraketak lantaldearen murrizketa ekarriko du. Uneotan, bostehun lagunek dihardute esne kooperatibak dituen lau lantegietan. Bilboko Beyenan 75 langile aritzen dira. Iparlateko zuzendari-tzak ez du zehaztu taldearen berregituraketaren ondorioz zenbat enplegu desagertuko diren. «Akziodunek onartutako egitasmoa bide luzearen hasiera besterik ez da. Orain negoziazioak hasiko dira langileen ordezkariekin», azpimarratu dute Iparlateko arduradunek. Beyenako plantan biltegiren bat jartzea aztertzen ari dira, eta horrek 15 enplegu inguru sortuko lituzke. Hala eta guztiz ere, litekeena da orotara kaleratzeak ehundik gora izatea.

Kaiku, kooperatiba berria

■ COPELECHE, Gurelesa eta Beyena kooperatibetan bilduta, abeltzainak Iparlaten %38ren jabe dira. Kopuru horrek, ordea, ezer gutxi adierazten du, betidanik baserritarrak kexu izan baitira Iparlaten eskuhartzerik ez dutelako. Are gehiago, erabakiak baserritarren bizkarrera hartu izana leporatu izan diote maiz abeltzainek Iparlati. Merkatuan dabilen gainontzeko esne taldeek baino prezio baxuagoak ordaintzea ere leporatu diote. Atzo bertan eza-gutzera eman zuten berregituraketa plana baino lehen, abeltzainekin harremana duen guztia bigarren mailako Kaiku kooperatiba berriaren esku utzi zuten Iparlatek. Kaikuk esne biltzea eta kuoten kudeaketa egingo du.

30.000 milioiren salmentak

■ EAE-KO lehen elikagai enpresa da Iparlat. Hego Euskal Herriko eta Espainiako esne merkatuan, %10eko kuota dauka. Iaz, 30.000 milioi pezetaren salmentak izan zituen, eta bostehun lagunek dihardute lanean uneotan zabalik dituen lau lantegietan.

Hala eta guztiz ere, duela zazpi urte Iparlat eratu zenetik, galerak pilatuz joan da kooperatiba taldea. Eusko Jaurlaritzaren laguntzari esker, Urnietako lantegian inbertsio garrantzitsuak egin zituen duela urte erdi eta, horri esker, ekoizteko ahalmena nabarmen handitu zuen. Urnietako lantegian esnea eraldatu eta brik-ean sartzeko du Iparlatek. Iruñeko lantegian, ordea, postreak egiten dituzte.

Gasteizek 5.000 kontratu sortzea espero du atzo onartutako dekretuari esker

Kontratu bakoitzaren batez besteko subentzioa milioi bat pezetakoa izango da

Agentziak / Gasteiz

Eusko Jaurlaritzako Gobernu Kontseiluak oniritzia eman zion atzo enpleguaren sorrera bultzatzeko dekretuari. Dekretu honen bidez aur-

ten 5.000 errelebu kontratu sinatzea aurreikusten du Gasteizek. Horretarako 2.500 milioi pezeta bideratuko ditu. Lan taldeak berrizatzeko sindikatuek eta enpresarien elkarte Confebaskek adostutako akordioa gara-

tzen du atzo Jaurlaritzak onartutako dekretuak. Arau berriaren arabera, aparteko lan orduak kenduz sortuko diren enplegua berriak eta errelebu kontratuak sarituko ditu Eusko Jaurlaritzak.

DEKRETU honen helburua euskal sindikatuek eta patronalak sinatutako «lan taldeak berrizatzeko akordioa» bultzatzea da. Horretarako, Gasteizek ordezkapen eta, batez ere, errelebu kontratuak sarituko ditu, baita aparteko lanorduek kenduz sor litezkeen lanpostuak ere.

Ordezkapen eta errelebu kontratuen kasuan, laguntza hauek osatu egingo dute alde aurreko erretiroa hartuko duten langileen pensioa, eta enpresak sarituko dituzte langile gazteak kontratatzeagatik.

Josu Jon Imaz Jaurlaritzako bozeramaileak azaldu duenez, aurtengo aurrekontuetan aurreikusitako 2.500 milioi pezetekin 5.000 errelebu kontratu finantzatu ahal izango dira, kontratu bakoitzeko batez-besteko subentzioa milioi bat pezetakoa izango delarik.

Kontratuaren subentzioa bi zatitan egingo da, lehenengoa kontratua sinatzerakoan eta bigarrena finko bihurtzerakoan. Urtea amaitzeko sei hilabete falta direnez, subentzioaren lehengo zatirekin aurretik esandako 5.000 kontratuak ateratzen dira.

Nolanahi ere, datozen urtetan kontratu kopurua eta subentzioetarako zuzendutako diru partidak gehituz joango direla iragarri du Gasteizko Gobernuak.

Zailtasunak dituztenentzat laguntza handiagoak

Enpresak errelebu kontratu bakoitzeko 500.000 pezetako subentzioa jasoko du, hartzen duen langilea INEMen edo Langain izena emanda egotekotan. Kopuru hori handiagoa izango da, baldin eta kontratatutako langilea lan merkatuan sartzeko zailtasunak dituen kolektibo batekoa bada.

Hala, lehenengo lanpostua bada, errelebu kontratuaren subentzioa 750.000 pezetakoa da. Langileak 12 hilabete baino gehiago langabezian eman baditu, subentzioa

MIKEL UHARTE

Emakumeak eta gazteak kontratatzeagatik laguntza gehiago emango ditu Eusko Jaurlaritzak.

milioi bat pezetakoa izango da, eta 24 hilabete badaramatza, 1,25 milioi pezetakoa. Kopuru bera emango zaio enpresari kontratatutako langileak 45 urte baino gehiago baditu eta langabezian sei hilabete baino gehiago eman baditu.

Emakumeentzat eta gazteentzat laguntza gehiago

Kolektibo hauetan guztietan

kontratatutako langilea emakumezkoa bada, subentzioa 250.000 pezeta gehiagokoa izango da.

30 urtetik beherako gazteen kolektiboak ere laguntza handiagoak jasoko ditu: enplegu zerbitzuan izena emanda sei hilabete baino gehiago egoteagatik, subentzioa milioi bat pezetakoa izango da; 12 hilabetez egonez gero, 1,25 milioi.

Kasu bietan ere laguntza 250.000 pezeta gehiagokoa

da kontratatutakoa emakumezkoa bada. Laguntza berezi horiek medio, Jaurlaritzak emakumeen artean dagoen langabezi tasa handia jaisten lagundu nahi du.

Jaurlaritzako Lan sailak egin dituen kalkuluetan, Araba, Gipuzkoa eta Bizkaian langabe guztien %10 soilik daude milioi erdi pezetako gutxieneko subentzioa jasoko duen kolektiboan. LAB izan ezik, sindikatuek «gutxitat» jo dituzte laguntzok.

Kontzertua babesteko konpromisoa goretsi du Gasteizek

EUSKO JAURLARITZAK goraipatu egin du Madrilgo Gobernuak Kontzertu Ekonomikoa Europako Batasunaren aurrean «era aktiboa» babesteko hartutako konpromisoa.

Idoia Zenarruza-beitia lehendakariordeak herenegun Angel Acebes Admi-

nistrazio Publikoetako ministroarekin izandako bilera aipatu zuen atzo Josu Jon Imazek. Bilera horretan, euskal sistema fiskala Europar defentitzeko «lankidetzaren beharra» azpimarratu zuten bi arduradunek.

Imazek ontzat jo du Kontzertuaren

alde elkarlanean aritzeko erabaki hori, «oso tresna garrantzitsua delako gizar-tearentzat, bai ikuspegi politikotik, baita jarduera eta enpleguaren sorreraren aldetik ere».

Konpromiso horiek gauzatzeko itxaropena agertu du Imazek, «Kontzertuaren defentsan

denok norabide berean aurrera egin dezagun».

Bihar Luxenburgoko Auzitegiko abokatuak EAEko eredu fiskalari buruzko ondorioak zabalduko ditu. Abokatua- ren iritzia erabakigarria izango da fiskalitategari buruz zabalik dauden kasuak argitzeko.

EBren, Txileren eta Mercosurren arteko arantzelei buruzko negoziazioak 2001. urtea arte atzeratu dituzte

■ *Lehenik, negoziatzaileak, egutegiak, metodologia eta egiturak finkatu beharko dituzte*

Agentziak / Rio de Janeiro

EUROPAKO BATASUNEKO, Mercosur (Argentina, Brasil, Uruguay eta Paraguay) eta Txileko gobernuen arantzelak kentzeko negoziazioak 2001. urteko uztaila arte atzeratu dituzte. Hori izan zen atzo Rio de Janeiro (Brasil) amaitu zen Hego Amerika eta Europako Batasuneko gailurrean hartutako erabakietako bat. Arantzelak kentzeko negoziatzaileekin baina lehen, negoziatzaileetarako egutegia, egitura eta metodologia afinkatu beharko dute, eta hori azaroan bertan egingo dute.

Azkenean, Europako Batasuneko agintarien jarrera gailendu da Rio de Janeiroko gailurrean. Izan ere, Hego Amerikako ordezkariak arantzelak kentzeko bilera teknikoak berehala hastea nahi zuten, baina Europak hori atzeratzea nahi zuen.

Bi urte barru hasiko diren negoziatzaileetan, alor guztiak aztertuko dituzte bi kontinenteetako ordezkariak. Zehazki 46 alorri dagozkien arantzelak izango dituzte mahai gainean, baita nekazaritza gainak ere.

Nekazaritza gaien gaineko arantzelak negoziatzaileetan sartu ala ez eztabaidatzen aritu dira herenegun hasi eta atzo amaitu zen gailurrean bildutakoak. Hego Amerikako gobernuetako ordezkariak garrantzi berezia eman diote lehen alorreko gaien salerosketari, eta azkenean lortu dute haien aldarrikapena.

2005. urterako akordio- ren bat erdiestea nahi dute Europako eta Hego Amerikako agintariak. Zehazki, merkataritza liberarako esparrua eratze- ko da bultzatu nahi dute akordioa.

Aurreko urtean, Euro- pako Batasuna, Mercosu eta Txilen arteko merkataritza 50.766 milioi dolarre- koa izan zen.

JAGOBA MANTEROLA

Nekazaritzaren garapenerako planen helburua da baserrialdeko herritarrek inguru horietan bizitzen jarraitzea.

EAEko nekazaritzarako plan bat eskatuko du Jaurilaritzak Bruselan

Sailburuordea Europako Nekazaritza buruekin bilduko da

Erredakzioa / Bilbo

Jon Arruti EAEko Nekazaritzako sailburuordeak EAEko nekazaritza garatzeko programa berezi bat eratzeko eskatuko du gaur Bruselan. Programa hori 2 Helburuko eskualdeetarako politikaren barruan eratuko litzateke, «euskal baserrialdeak bizirik iraun ahal izateko».

ARRUTI Europako Batzordeko Nekazaritza zuzendari Jose Manuel Silva Rodriguezekin elkarrizketatuko da gaur Bruselan eskakizun hori egiteko.

Sailburuordearen ustez, programa berezi hori abian jartzea EAEko lur azaleraren %60an bizi diren 80.000 herritarren onerako izango litzateke, «bestela baserri inguruak iraun ahal izan

dezan aukera gutxi izango dira».

Arrutirekin batera Jesus Maria Alonso Nekazaritza sailburua abiatuko da Bruselara. Bertan, garapen programa bereziaz gain, berezko programa operatibo bat ere eskatuko dute EAerako, 5b Helburu ohiarekin gertatzen zen bezala.

Gasteizko Gobernuaren ordezkariak argudiatuko

duenez, programa operatibo horri esker azken urteetan 600 lanpostu eratu dira EAEko baserri inguruan, eta beste 300 lanposturi eutsi ahal izan zaie. Horretarako 7.300 milioi pezeta inbertitu dira 250 proiektutan.

Nekazaritzaren garapenerako programen helburu nagusietako bat baserrialdeko herritarrek inguru hauek bizitzen jarraitzea da. Helburu hori erdiesteko nekazaritza gunetan inbertsioak egin behar dira. Batik bat, heziketa, etxebizitza eta bizi kalitatea hobetuko duten alorretan egin behar dira inbertsioak, herrietako biztanleek hirietara alde egin ez dezaten.

laburrean

■ Eroskik 5.000 milioi inbertitu ditu aurtan 30 supermerkatutan

EROSKI taldeak supermerkatu gehiago zabaldu ditu berriki Madrilen, Aragoi, Extremaduran, Galizian eta Valentzian, enpresa bazkideekin batera. Horrela, Eroskik eutsi egin dio hazkunde prozesuari. Prozesu horretan 50.000 milioi pezeta inbertituko ditu Eroskik datozen urteetan. Aurtengo ekitaldian zehar, kooperatibak 5.000 milioi inbertitu ditu 30 supermerkatu baino gehiago zabaltzeko. Horri esker, 300 lanpostu inguru eratu ditu. Iazko ekitaldian, berriz, 35.900 milioi inbertitu eta 6.000 lanpostu sortarazi zituen. MCC kooperatiba korporazioko banaketa taldeko arduradunek azpimarratu dutenez, langile hauek enpresen bazkide-jabeak izateko aukera daukate.

■ Europako Sindikatuen Konfederazioak IX. Biltzarra hasi du Helsinkin

EUROPAKO Sindikatuen Konfederazioak (CES) bere IX. Biltzarra zabaldu zuen atzo Helsinkin (Finlandia). Bertan parte hartuko duten sindikalistek 50 milioi langile baino gehiago ordezkatzeko dituzte, eta beren eztabaidagai nagusiak bi izango dira: euroaren eronkak eta Europa sozialaren eraikitzea. Gai hauek bi ponentzia edo zuzen-keta nagusitan jasotzen dira. Lehenengo ponentziaren izena *Politika sindikalari buruzko erabaki orokorra* da, eta Europaren eraikitzea, enplegua eta lan eskubideak aztertzen ditu. Bigarrenak, berriz, *Europako esparru kontraktuala* du izena, eta lan harremanak aztertzen ditu.

■ Bridgestone-Firestonek 575 milioi irabazi zituen aurreko urtean

BRIDGESTONE-Firestone Hispania taldeak 575 milioi pezeta irabazi zituen iaz, enpresak atzo Basaurin egindako akziodunen biltzarrean jakinarazi zuenez. Neumatiko konpainiaren salmenten balioa 116.298 milioi pezetara heldu zen, aurreko ekitaldian baino %5,5 gehiago. Esportazioak 57.375 milioi pezetarenak izan ziren, fakturazio osoaren %49,3. Inbertsioei dagokienez, iazko ekitaldian 6.873 milioi pezetakoak izan ziren, eta aurtan 8.000 milioi pezeta inbertitzea aurreikusten du Firestonek. Taldeak bost lantegi ditu Espainiako Estatuan, hauetako bat Basaurin (Bizkaia).

■ Bizkaiko gasolindegien patronalak gehiegizkotzat jo du sindikatuen plataforma

BIZKAIKO gasolindegien elkarteak ontzat eman zuen atzo langileen lan hitzarmena negoziatzeko sindikatuarekin egindako lehenengo bilera, baina langileen ordezkariak aurkeztutako eskakizun plataforma «gehiiegizkotzat» jo zuen. Aurreneko bilera horretan, sindikatuek %4ko soldata igoera proposatu zioten patronalari, baita urteko 40 lanordu gutxiago, aparteko lanorduak kentzea eta beste zenbait aldarrikapen ere. Gasolindegiko patronalaren ustez, sindikatuen eskakizunen estrategia «lortuko dutena baino gehiago eskatzea da, proposamen horiek oso urrun baitaude lan hitzarmenak azkenean jasoko dituen emaitzetatik». Negoziazio mahaiak udan egingo ditu bilerak.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

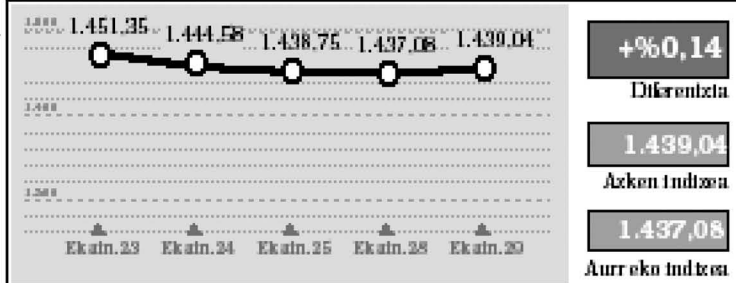
Paper jalea

Repsol (-%0,52) eta Deutsche Telecom azken asteotan egin dituzten kapital zabalteak izugarriak izan dira. Paper (akzio) asko jaulki dute eta merkatuak ondo erantzun die, guztia jabez: ehiztarientzat baino gehiago, arriskua gutxiago maite duten inbertsiogileentzat dira ego-kiak, aspaldi potolotutako txerri sendoak baitira. Baina

paper hori guztia jan eta gero, liseriketa dator: Ibex-35aren gerokoa (uztailak 16an du epemuga) egunekoaren 50 puntu azpitik dabil.

Gaur Erreserba Federalak zer erabakiko duen zain, egun lasaia joan zen atzo. Amperrek (+%5,7) azken egunotako bilakaera txarra hobetu zuen eta Koipe (+%3,61) igo egin zen.

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

	1 Euro
Pezeta	163,386
Libera	6,55
Dolarra (CCNY)	1,0364
Libra Esterlina	0,6544
100 Yen (Japania)	1,2530

Beste indizeak

	* Kuarenta ordu
New York (Dow Jones)	10.690,20 (+%0,32)
Tokio (Nikkei)	17.782,79 (+%0,98)
Madril (IBEX-35)	10.290,60 (+%0,08)
Paris (CAC-40)	4.903,83 (+%0,75)
Londres (FTSE 100)	6.307,11 (+%1,54)
Frankfurt (DAX-XETRA)	5.959,53 (+%0,05)
Milan (Milind)	24.680 (+%0,44)

■ **ELF** Aquitaine enpresak Angolan petrolio putzu bat topatu duela jakinarazi du, urpean 1.005 metroan.

■ **ARMESTO** jaunak, CNMVko buruak, Bilboko burtsak eta SIBEko besteek batasun handiago izan dezaten eskatu du, Europar ahots bakar indartsuagoa izan dezan Espainiak.

■ **REE**ren akzio jaulki berrien prezioa jakin zen atzo: 9,33 euro.

Ipar Irlanda

Gobernu autonomoa sortzeko azken epea

GAUR GAUERDIAN BETEKO DA EPEA IPAR IRLANDAKO GOBERNU AUTONOMIKOAREN OSAKETAZ AKORDIOA LORTZEKO

«Benetako aurrerapausoak» eman ostean ekingo diote negoziaketan azken egunari

■ Talde armatuen desarmeari buruzko txostena gaur zabalduko dute, akordioari azken bultzada eman diezaion

■ «Inork ez luke ez ulertuko ez barkatuko honek aurrera ez egitea», adierazi du Tony Blairrek Stormonteko negoziaketetan

■ Debekatua duten arren, orangistek esan dute Portadowngo auzo katolikoa zeharkatuko dutela igandean

Erredakzioa / Donostia

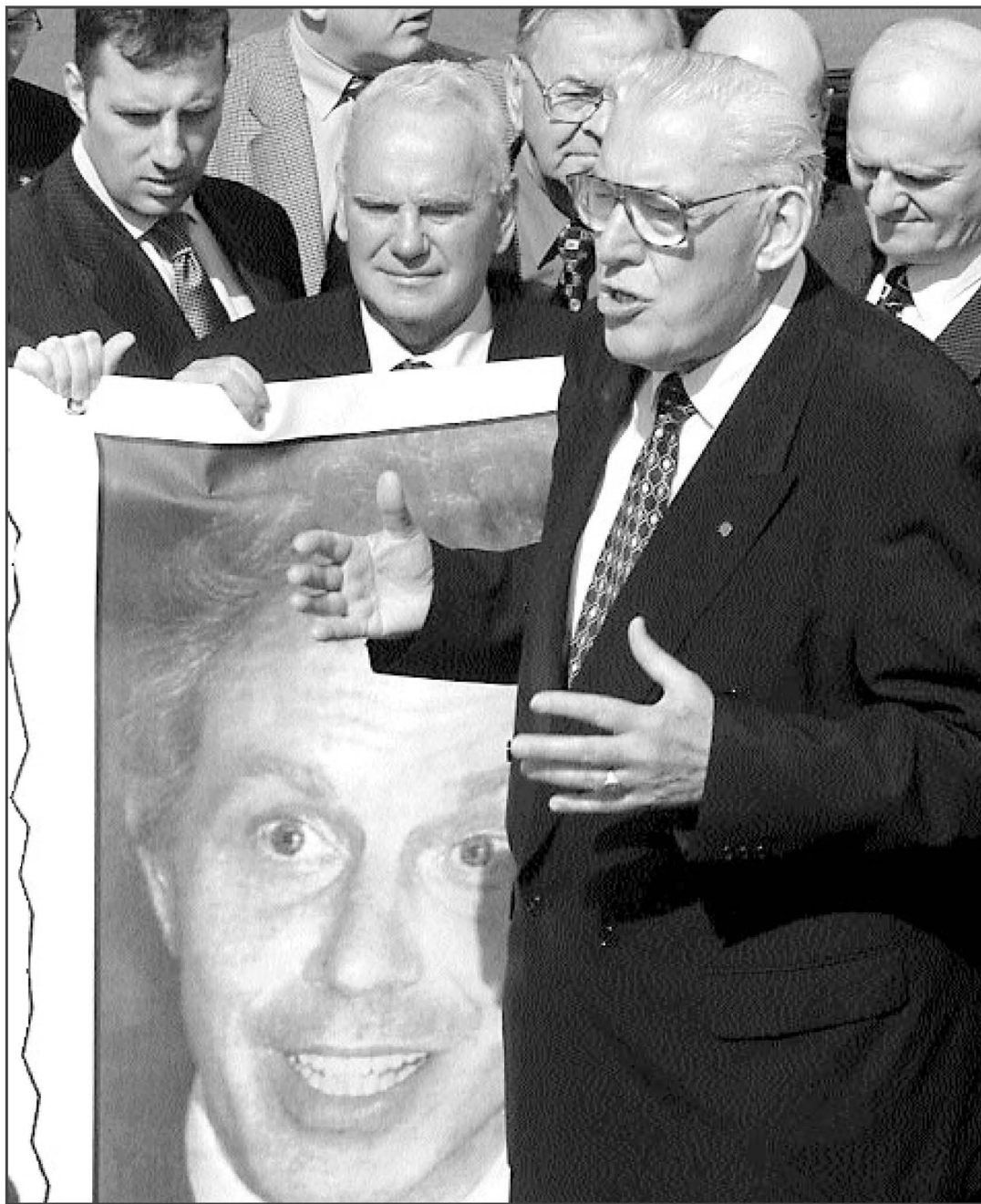
BAIKORTASUN apur batekin ekingo diote gaur Ipar Irlandako alderdi politiko nagusiek eta Irlandako eta Erresuma Batuko agintariak Stormonteko negoziazioen azken egunari. Gaur 24:00etan amaituko da epea Ipar Irlandako Gobernu Autonomikoaren osaketari buruzko akordioa lortzeko. Adostasunik ez badago, arrisku bizian egongo da Ipar Irlandako bake prozesu osoa.

Astelehenaz geroztik negoziaketetan parte hartzen ari dira Tony Blair Erresuma Batuko lehen ministroa eta Bertie Ahern Irlandako Errepublikakoa. Etenaldi batean, ados jartzeko deia egin zien nazionalistek eta unionistek Blairrek. «Inork ez luke ez ulertuko ez barkatuko [prozesu] honek aurrera ez egitea. Ipar Irlandako umeek etorkizun hobea behar dute eta horretarako egin behar dugu lan». Arratsalde erditsuan, bi lehen ministroen bozeramaileek itxaropena ekarri zuten. «Azken orduetan benetako aurrerapausoak eman zituzten negoziatzailerekin», esan zuten, gehiago zehaztu gabe.

De Chastelainen txostena

Aurrerapen horiek direla eta, gaurko atzeratu dute John de Chastelainek desarmeari buruz atzo kaleratu behar zuten txostena. De Chastelain jeneral kanadarra buru duen Desarmerako Nazioarteko Batzordeak ikerketa bat egin du Ipar Irlandako talde armatu nagusiek — batik bat IRA errepublikanoak eta UDA-UFF eta UVF loialistek — desarmatzeko duten borondateari buruz. Londresek eta Dublinek espero dute txostenak azken bultzada emango diola akordioari.

Talde armatuen desarmea

PETER MORRISON / AP

Ian Paisley, DUP alderdiko buruzagia, bake prozesuaren aurka hitz egiten, atzo, Stormonten.

Gorpuzkinak aurkitu dituzte Colgaghen

■ IRA-K 70eko hamarkadan hildako lagun batzuen hilotzak bi-latzen ari zela, Irlandako Poliziak (Garda) gorpuzkin batzuk aurkitu zituen atzo Colgagh herrian.

Inguru horretan Brian McKinney 23 urtekoa eta John

McClory lurperatu zituen IRAk 1978an, eta Gardak lau aste zeramatzan haien bila. IRAk duela hiru hilabete aitortu zuen bi gazte horiek hil zituela, haren hitzetan armak lapurtu zizkiotela. Forentseen lana da orain gorpuzkinak Mc-

Cloryrenak edo McKinneyrenak diren ala ez zehaztea.

Dublingo forentseek hilabete luze bat daramate Dundalk inguruan aurkitutako beste gorpuzkin batzuk aztertzen. Antza denez, Eamon Mollyri dagozkie.

Guztira bederatzi lagun hilobien kokapenaren berri eman zuen IRAk, baina informazioak ez ziren oso zehatzak izan. 1972 eta 1981 artean hil zituen talde errepublikanoak, gehientsuenak Poliziaren salatzailetzat zituelako.

da, hain zuzen ere, azken hilabeteotan bake prozesua blokeatu duen gaia. Iazko Aste Santuan sinatutako akordioak zioen 2000. urteko maiatzeko bukatu behar zuela desarmea. Alta, David Trimble lehen ministro eta unionisten buruzagiak exijitu zion IRAri armak entregatzeko Sinn Feini zegozkion bi ministroek kargua hartu aurretik. Herenegun arte ez zuen bere posizioa amaitu bat ere mugitu Trimblek; orduan esan zuen bi prozesuak batera egin zitezkeela. Antza denez, trukean Sinn Feinek hitzartuko du IRAk 2000ko maiatzeko utziko dituela armak.

Orangistek ez dute etsitzen

Uda hasiera guztietan bezalaxe, giroa gori-gorian dago Ipar Irlandan, orangisten martxen garaia baita. Desfile horiekin, duela 300 urte William Orangekoa errege protestanteak erregegai katolikoaren aurka lortutako garaipenak ospatzen dituzte Orangeko Ordenako kideek. Martxa horiek istilutsuak izan dira aspaldian, batik bat orangistak auzo katolikoetatik igarotzen direnean.

Martxa esanguratsuenetako bat Portadowngo Drumcreeko eliza protestantean hasten da. Iaz oso borroka gogorrak izan ziren orangisten eta polizien artean, Desfileen Batzordeak debekatu egin zuelako martxistak Garvaghy Road kale katolikotik igarotzea. Herenegun, aurten ere martxa debekatzeko batzorde horrek erabaki zuen. Erabakiak sutan jarri zituen orangistak, eta haietako 2.000 elkartu ziren atzo Portadownen protesta egiteko. Manifestazio horretan erabaki zuen Orangeko Ordenak Armagh konderriko martxa lekuz aldatzea eta Killyleatik Portadownera eramatea.

Debekua gaindituta, manifestazio jendetsua egin du Serbiako oposizioak

Poliziak traba handiak jarri arren, milaka lagun elkartu dira Cacak hirian

Erredakzioa / Donostia

Oposizioko alderdiek eskatuta, milaka serbiar elkartu ziren atzo arratsaldean Cacak hirian, Belgrad hegoaldean. Poliziak saiatu zen manifestazioa eragozten eta kontrolak jarri zituen jendea Cacakera hel ez zedin. Kosovoko gerra amaitu zenetik, Slobodan Milosevicen aurkako oposizioak protesta antolatzen duen lehen aldia da.

MILOSEVICEN aurkako protestak, osteratzen, ugaritu egin dira azken asteotan. Lehenik, Kosovoko gerran parte hartu zuten soldadu erreserbistak izan ziren. Ia astebetez, hainbat trafikoa mozketara egin zituzten beren tankeekin Kraljevo, Kragujevacen, Vrbasen eta beste hainbat hiritan. Protesta joan den astean amaitu zen, Armadak agindu baitzuten zor zitzaizkien soldadak pagatuko zizkiela.

Gero Serbiako Eliza ortodoxoa izan da Milosevicen aurkako bandera altza zue-na. Pavle patriarka zaharrak Jugoslaviako presidenteari leporatu dio Kosovoko gerraren erantzukizun nagusia eta dimititzeko eskatu. Eliza bereziki minduta dago Kosovoko serbiarren ihesarekin, arriskuan ikusten baititu lurralde horretan dituen 1.300 eliza eta monastegiak eta horien inguruko lurrak. Atzo jakin zen Pavlek eskutitz bat bidali diela Estatu Batuetako presidente Bill Clintoni,

SRDJAN ILIC / AP

Milaka manifestari, Cacak hirian, oposizioak deituta.

NATOr, Nazio Batuei eta Europako Batasunari Kosovoko serbiarren ihesa gera dezatela eskatzeko.

Eztanda bat protestaren hasieran

Atzoko manifestazioa SZP Aldaketaren Aldeko Batasunak antolatu zuen, Serbiako oposizioko alderdi txikien koalizio batek. Zenbait hila-betez Gobernuaren parte hartu ondoren oposizioan dago berriro Vuk Draskovicen SPO Berritzearen Mugimendu Serbiarra, baina ez zuen atzoko protestan parte hartu. Draskovicek dio bera dela oposizioaren ordezkari baka-

rra eta SZPk ez duela garrantzirik.

Cacakeko manifestazioa apaiz ortodoxo baten otoitzarekin hasi zen, behar baino beranduago, Poliziak traba handiak jarri zizkielako Cacakera iritsi nahi zuten manifestariei eta kazetariei. Protestaren hasieran, gainera, suziri batek eztanda egin zuen auto batean, baina protestak aurrera jarraitu zuen.

Manifestazioan parte hartu aurretik, Goran Svilanovic liberalak esan zuenez, serbiarrak orain jabetzen ari dira beraien izenean hainbat krimen egin zirela Kosovoko albaniarren aurka. «Gertatutakoa akats politikoaren segida

luze baten ondorioa da; herriaren zati batek sustengatu zituen, prentsaren eta telebistaren propaganda tematsuen ondorioz», azaldu zuen. Milan Protic intelektualak barkamena eskatu zion mundu osoari, «botereak gure izenean hiltzeko eskubidea bere gain hartu zuelako. Guk ez genuen lapurretarik egin edo inor jazarri».

Oposizioaren indartzea eragozteko, Milosevicek agindu zuen atzo azarorako etxe berriak izango dituztela bizitokirik gabe geratu direnentzat. Halaber, batasun nazionalen parte hartzera dei egin zien alderdi «garrantzitsuei».

Gerrillariak elkarretaratze guneetan biltzen hasi dira

Erredakzioa / Baiona

KFOR bakerako indarrak jakiterat eman zuen atzo UÇK-ko gerrillariak bete egin dutela desarmatze prozesuaren lehendabiziko urratsa eta elkarretaratze egin direla Kosovon zehar banatutako bilguneetan. Iragan ekainaren 21ean, Kfor eta UÇKren artean izenpetutako hitzarmenak zehazten zuenez, Kosovoren Askapenerako Armadako gudukariak herenegun gauerdarako bildu behar

zuten elkarretaratze guneetan eta armak Kforren eskuetan utzi. Arma hauek UÇKren eta Kforren zaintza-pean egongo diren gordelekuetan uzteko, haatik, uztailaren 22a arteko epea dauka gerrillari albaniarrek. Hashim Thaqi eta Michael Jacksonek sinatutako akordioan hitzartuta zen halaber UÇK-ko gerrillariak ez dutela militar jantziz ibiltzeko eskubiderik izango, elkarretaratze leku hauetatik kanpo. Atzodanik, gainera, UÇK-ko burukideei eta

euren bizkartzainei bakarrik zaie haizu armak atxikitzea elkarretaratze guneetatik at.

Bestetik, Kforren helburua Kosovon 3.000 polizia zabaltzea da, eta lehenbailehen erantzun beharko dio asmo horri, azken egunotan herrialdean liskar asko gertatzen ari diren baitira. Izan ere, egunerokoak dira Kosovoko serbiarren eta ijitoen aurkako mendeku ekintzak. Ez dirudi, gainera, datozen egunetan gutxituko direnik, gero eta albaniar gehiago itzultzen ari baita Mazedo-

niatik zein Albaniatik. Dagoeneko, NBek egindako estimazioen arabera, Kosovoko 450.000 albaniar etxeratu dira, hots, ihes egin zutenen erdiak.

Horrez gainera, atzo jakin zenez, Europako Batasunak aukeratu du Balkanetako egonkortasun itunaren gauzatzeaz arduratuko dena: Bodo Hombach izango da, Gerhard Schroederren laguntzailea. Bere zeregina izango da EBk Balkanetako herriei emango dien laguntzaren kudeatzea.

laburrean

ESPAÑIA

■ Brusela haserre dago Gibraltarko mugako kontrol handiekin

EUROPAKO BATZORDEAK aztertu egingo du bihar Espainiaren aurkako prozedura irekitzen duenez, Gibraltarko mugan jartzen dituen kontrol zorrotzengatik. Mario Monti Barne Merkaturako komisarioaren bozeramaile baten arabera, Gibraltarko herritarrak ez ezik, beste batzuk ere kexatu zaizkio, sarritan ordu batzuk egin behar dituztelako muga zeharkatzeko. Espainiak borroka luzea du Gibraltarko agintariekin eremu horren subiranotasuna dela medio, eta kontrolak erabiltzen ditu presio egiteko.

■ Ceutako PSOEko bi diputatuek dimisioa aurkeztu dute PPrekin hitzarmena egitera behartu dituztelako

HILAREN 13ko hauteskundeetan Ceutako diputatu hautatutako bi sozialistek uko egin diote karguak hartzeari, eta berdin egin du zerrendako hiru garrenak ere. Madrilgo zuzendaritzak PPrekin paktatzera behartu izana salatu nahi dute erabaki horrekin. Melillan bezalaxe, GIL izan zen garaile Ceutan, eta beste alderdi guztiak bat egiteko bidean daude haren kontra.

KORSIKA

■ Atentatua U Borguko zerrategi baten aurka

INDAR gutxiko lehegailu batek kalte arinak eragin zituen atzo U Borguko zerrategi batean. Aurtengo bigarren atentatua du zerrategi horrek —urtarri-lean txikizio handiak jasan zituen—. Saltokien aurkako atentatuak ohikoak dira Korsikan, baina sarritan ez dute loturarik borroka politikoarekin.

BOSNIA

■ Srebrenicako hilobi komunaren indusketa hasi dute adituek

HAGAKO Nazioarteko Auzitegiko adituak astelehenean hasi ziren Srebrenicako hilobi komun batean gorpuzkinen bila. Srebrenican 6.000 edo 8.000 lagun hil zituzten serbiarrak, baina 2.000 gorpu baizik ez dituzte aurkitu, eta horiek identifikatzea oso zail izango zaie.

Heriotza zigorra Ocalani

«TRAIZIOAGATIK ETA LURRALDE BATASUNARI ERASOTZEAGATIK» KONDENATU DU TRIBUNAL BATEK BURUZAGI KURDUA

Atzera egiteko eskatu dio Europako Batasunak Turkiari

■ Epaia kontrako manifestazioak egin ziren atzo Europako hiri askotan; milaka kurdu atera ziren kalera

■ Heriotza zigorra ezin zaio barkatu Ocalani «milaka errugaberen hiltzaile delako», sententzia irakurri duen epailearen arabera

■ «Ez dut traizioa onartzen. Uste dut herrialdearen batasunagatik lan egin nuela...», esan du PKK-ko liderrak

Erredakzioa / Donostia

KEZKA eta itxaropena azaldu zituen atzo Europako Batasunak, Abdullah Ocalan PKK Kurdistango Langileen Alderdi buruzagiaren aurka Turkiak hartutako erabakiaren berri jakin ondoren. Batasunak agiri bat kaleratu zuen, eta hor esan zuen exekuzioa bertan behera uztea espero duela. Heriotza zigorraren aurka azaldu zen Batasuna. Ondoren, onartu egin zuen Ocalani epaiketa «egoera berezian» egin ziola Turkiak, nahiz eta legezko prozedura egokia izan eta Turkiako legediaren arabera.

«Traizioagatik eta Turkiako lurralde batasunari erasotzeagatik» errudun egin zuen atzo Ankarako Estatuaren Segurtasunerako Auzitegiak, Abdullah Ocalan. Horrenbestez, heriotza zigorra ezarri zion tribunalak.

Turgut Okyay epaileak irakurri zuen epaia, bere izenean eta tribunaleko beste bi epaile zibilenarenean. Epaileak esan zuenez, Ocalani ezin zaio zigorra barkatu «milaka errugaberen hiltzaile delako». PKK-k 1984an hartu zituen armak Turkiaren aurka, eta, harrezkero, 34.000 lagun inguru hil dira borroketan.

Ocalan goizeko 09.45etan sartu zen Imrali uharte-espetxeko epaigelara. Adierazpen batzuk egin zituen zigorraren berri izan aurretik: «Ez dut onartzen traizioa. Uste dut herrialdearen batasunagatik lan egin nuela, eta baita askatasunean bizitzeko ere. Ez nuen Errepublikaren aurka ekin, errepublika demokratiko baten alde baizik».

Serio eta apal entzun zuen epaia buruzagi kurduak, Turkiako telebistaren irudietan ikusi zenez. Gero, epaigelatik alde egin zuen, abokatuei eskuarekin agur eginez.

Aretoan ziren baita ere PKK-ekin borrokan hil diren Turkiako soldadu batzuen se-

nideak. Horiek algaraka hasi ziren Okyayren irakurketa entzun eta gero, eta Turkiako ereserkia abesten. Turkiako zenbait hiritan ere horrelako irudiak ikusi ziren. Europan barrena barreiatutako milaka kurdu, berriz, kalera atera ziren protestatzera.

PKKren adar politiko Kurdistanen Askapenerako Fronte Nazionalak (ERNK) berehala erantzun zion heriotza zigorraren sententziari. ERNK-k ez du epaia onartuko «eskuak gurutzatuta»: «Sententziarekin Turkiak muzin egin digu kurdui, gatazka bide baketsuekin amaitzeko eskatu baitugu». Hala ere, lasaitasunerako deia egin zuen PKK-k. Kurdui deitu zion protesta ekitaldietara, baina «era demokratikoan eta politikoan egiteko».

Epaia ez da behin-betikoa ordea. Auzitegi Konstituzionalak erabaki behar du ondoren, eta, gero, Legebiltzarrak eta Turkiako presidenteak. Zigorra betetzen bada, asko gaiztotuko dira Ankara eta Europaren arteko harremanak. Izan ere, Gobernuak Estraburgoko Auzitegiari hitzeman zion ez zituela heriotza zigorrak beteko.

Lurralde batasunaren aurkako delitua

■ MILAKA lagunen heriotzaren erantzule da Abdullah Ocalan epaiaren arabera, baina, hala ere, hilketa horien guztien gainetik, beste delitu bat jarri du tribunalak: Turkiaren lu-

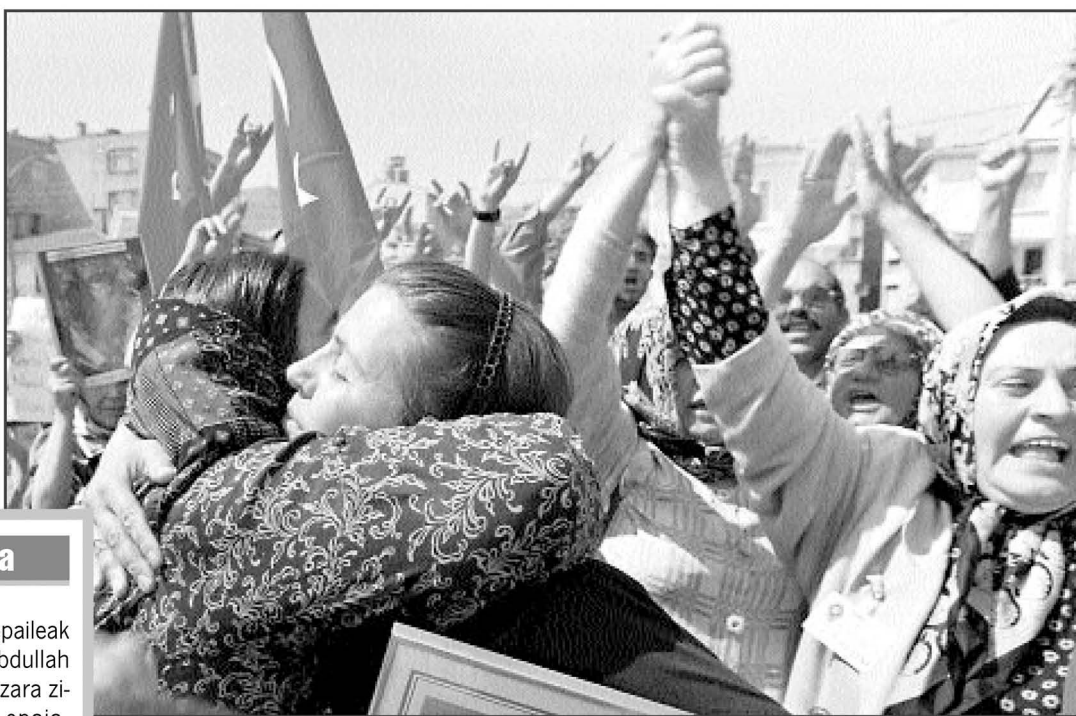
rralde batasunaren aurka aritzea. «Kode Penaleko 125. artikulua aintzat hartuz, heriotzara zigortzen dugu Abdullah Ocalan, estatuaren subiranotasunaren menpe, estatuaren

administrazioaren menpe dauden lurralde batzuk banatzen saiatu delako», esaten du epaiak.

Halaber, aipatzen du PKK-ko buruzagi dela akusatua, eta milaka errugaberen

heriotzaren ardura-dun.

Baina neurri handi batean, bi faktore horiei pisua kentzen die, «banaketarako», delitu nagusirako, tresna zirela esaten baitu.

BURHAN OZBILICI / AP

PKKrekiko borrokan hildako soldadu batzuen amak algaraka, epaiaren berri izan ondoren.

ALEKSANDR ZEMLIANITXENKO / AP

Errusian bizi diren bi kurdu negarrez, sententzia entzun eta gero.

kronologia

«Prozesua ez da amaitu»

■ Estatuaren Segurtasunerako Tribunal batek zigortu du Ocalan heriotzara. Hala ere, Bulent Ecevit lehen ministroak esan zuen beazala, «prozesu legalak aurrera segitzen du, ez da amaitu».

Apelazio Auzitegia • Ocalanen abokatuek errekurtsioa aurkeztuko dute epaiaren aurka, eta Turkiako Apelazio auzitegiak aztertuko du berriro.

Legebiltzarra • Apelazio auzitegiak epaia baliozkotzat joz gero, Turkiako Legebiltzarrak eta lehen-dakariak berretsi behar dute. Azken 15 urteetan ez dute heriotza zigor bat bera ere baieztatu.

Europako Tribunalak • Apelazio Auzitegiak zein Legebiltzarrak baieztatu ematen badute, Europako Giza Eskubideen Tribunalera jo dezake Ocalanek.

Heriotz zigorra Ocalani

■ ■ ■ ERNK Kurdistanen Askapenerako Fronte Nazionaleko ordezkariak uste du Turkiak exekutatu egingo duela Abdullah Ocalan PKK Kurdistango Langileen Alderdiko buruzagia. ■ ■ ■ Hala izan ez dadin, EEBBek eta Europak neurriak hartu behar dituztela uste du, «hitzez gaitzesteaz gain».

Faruk Doru

• ERNK-K FRANTZIAN DUEN ORDEZKARIA •

«Turkiak gerra aukeratzen badu, kurduek guztia emango dugu borrokan»

■ Nola hartu du ERNK-k Turkiako Estatu Segurtasunerako Tribunalaren epaia?

Guretzat ez da legezkoa Abdullah Ocalan lehendakariaren aurkako prozesua eta ez dugu onartzen epaia. Prozesua hasi aurretik bagenekien zein izango zen epaia. Prozesua antidemokratikoa izan da; epaiketan elkarrizketa moduko bat izan da kurduen eta Turkiako Gobernuaren artean, eta elkarrizketa horretan Gobernuak ez du onartu gure presidentearen bake borondatea. Gobernuak gerraren alde egin du.

■ Zigorra gauzatzeko urrats batzuk egin behar dira, ordea

Turkiako Auzitegi Konstituzionalak erabaki behar du orain, eta, gero, Legebiltzarra eta Suleiman Demirel lehendakariak. Hamabost eguneko kontua izango da. Auzitegiak epaia berresten

«Ocalan exekutatu egingo dute, EEBBek eta Europak presio zorrotza egiten ez badute. Horretarako, Turkiari zigor ekonomikoak jarri behar zaizkio, eta armak ez saldu»

badu, heriotz zigorra ezarriko diote Ocalani. Legebiltzarra faszista da, eta ez du atzera egingo epaian.

■ Nazioartearen presioak ez du exekuzioa bertan behera uztea ekarriko?

EEBBek eta Europak presio egiten badute eta hori benetakoa bada, epaia ezeztatu liteke. Hau da, zigor ekono-

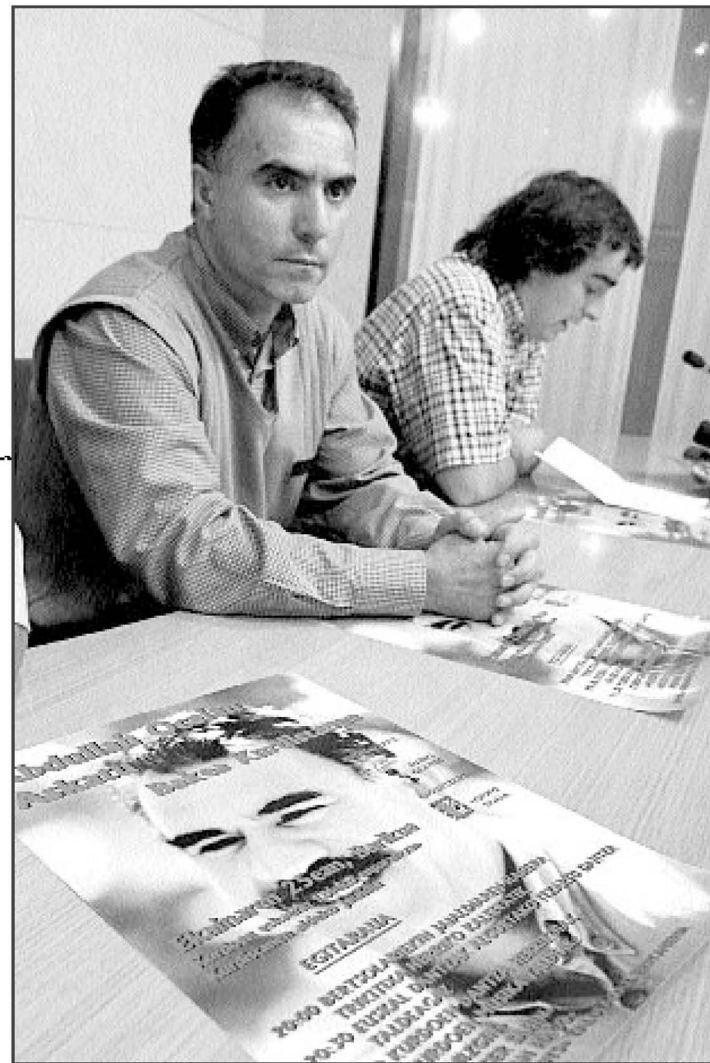
mikoak jarri beharko lizkio-kete Turkiari eta armak ez saldu, horrela Gobernuak ezingo baita borrokatu PKK-ren aurka.

■ Zure ustez aurrera egingo du exekutatze prozesuak?

Bai. EEBBek eta Europak presio zorrotza egiten ez badute, hala izango da. Ocalan hiltzera zigortu duen epaia gaitzetsi dute, baina adierazpen hutsekin. Gaur egun ez dut ikusten Ankarari benetako presioa egin nahi diotenik.

■ Ocalan bakearen alde azaldu da epaiketan. Exekutatzen badute, zer gertatuko da?

Herri kurdia bakearen alde gaude. Turkiak aukeratu behar du bakea edo gerra. Azkena aukeratzen badu, herri kurduak borrokan jarraituko du orain arte bezala, eta kurduek dena emango dugu, ezer ez baitugu galtze-

TXEMA FERNANDEZ / EFE

ko. Hala ere, Ocalan konfederazio sistemaren alde azaldu da gatazka amaitzeko, eta PKK-k babestu egiten du Ocalanen jarrera.

■ PKK-k erantzun egingo dio zigorrari?

PKK-ren Lehentzakaritzak Batzordea epaia aztertzen ari da; baina Turkiak Ocalan exekutatzen badu, gerra sortuko du. Heriotz zigorra ezartze hutsa herri kurduari gerra aldarrikatzea da. Izan ere, epaiketa herri kurduaren aurkakoa izan da, eta herri kurdu osoa kondenatze

za da buruzagi kurdia zigortzea.

Guk argi dugu gerra etnikoa ekarriko duela exekuzioak, baina ez bakarrik Turkian, Ekialde Erdi osoan baizik. Kurdistan ez dago Turkiaren menpe soilik, baita Iran, Irak eta Siriaren menpe ere. Hori bezain argi dago gerra ez dugula irabaziko kurduek, ezta Turkiak eta babesa eman dien Europako herrialdeek ere.

Agurtzane Ormaetxea
DONOSTIA

erreakzioak nazioartean

Alemania

«Giza Eskubideetarako Justiziaren Europako Auzitegiak azken hitza izatea espero dugu»

► Gobernuak gaitzetsi egin zuen atzo Abdullah Ocalan hiltzera zigortu izana. «Suleiman Demirel presidenteak adierazi bezala, espero dut epaia berraztertu egingo dela eta Giza Eskubideetarako Justiziaren Europako Auzitegiak hartzea erabakia», esan zuen Otto Schily Atzerri ministroak.

Frantzia

«Zigorra ez da behin-betikoa oraindik»

► Ocalan ez exekutatzea espero du Gobernuak, zigorra behin-betikoa ez delako oraindik. Anne Gazeau-Secret Atzerri Ministerioako bozeramaileak atzo esan zuenez, Turkian ez da inor exekutatu azken 15 urteotan, eta, aurrerantzean ere, hala

izan dadin nahi du. Horrenbestez, Frantziak lagundu egingo dio Europako Batasunari Ocalan ez exekutatze Turkiari egingo dion eskakizuneari.

Erresuma Batua

«Heriotz zigorraren aurka gaude erabat»

► «Heriotz zigorraren erabakia Turkiako agintariei dagokien gaia da, baina horren aurka gaude erabat», adierazi zuen atzo Robin Cook Atzerri ministroak. Horrenbestez, heriotz zigorrak bizi guztiko kartzela zigorrerengatik ordezkatzeko eskatuko dute Erresuma Batua eta Europako Batasuneko gainontzeko herrialdeek.

Mary Robinson • UNHCRko burua

«Kezkatuta nago prozesuak ez dituelako bete nazioarteko legeak»

► Nazio Batuetako Errefuxiatuentzako

goi komisariatua kezkatuta mintzatu zen atzo Ocalani egin zaion epaiketarik. Mary Robinsonen ustez, prozesuak ez ditu kontuan hartu nazioarteko zenbait lege. Gainera, Turkiako legeak ere urratu dituztela esan zuen errefuxiatuentzako goi komisariatuak, epaiketa aurretik 10 egunez inkomunikatuta egon baitzen buruzagi kurdia.

Amnesty International

«Epaiketa berria egin behar zaio Ocalani»

► Turkiak Ocalani epaiketa berria eginge nahi du giza eskubideen aldeko nazioarteko erakundeak. «Gai den tribunal batek epaitu behar du berriro PKK-ko buruzagia, eta epaiketan bermatu egin behar da nazioarteko eta nazio barruko legeak betetzea», adierazi zuen atzo erakundeak. Heriotz zigorraren aurka azaldu zen AI, «kasu guztietan eta salbuespenik gabek».

Europako Batzordea eta Legebiltzarra

«Europako Batasunaren jarrera Ankarak aintzat hartzea espero dugu»

► «Gure itxaropena da Turkiako agintariei aintzat hartuko dutela heriotz zigorraren inguruan Europako Batasunak duen jarrera, eta errespetatu egingo duela gerrillari kurduak bizitzeko duen eskubidea».

Europako Kontseilua

«Ez dezatela exekutatu eskatzen dugu»

► Agiri bateratua kaleratu zuten atzo Kontseiluko Ministroen Batzordeak, Legebiltzarreko Asanbleak eta erakundeko idazkari nagusiak. Horren bidez, gogora ekarri zuten Europako Kontseiluko 41 herrialdeetan ez dela inor exekutatu azken bi urtetan. Turkiak hori errespetatuko duen itxaropena azpimarratu zuten agiriaren.

Heriotza zigorra Ocalani

«Exekuzioa, telebistan!!!»

Ocalanen kontrako epaiak nazionalismo sutsua piztu du Turkian. Komunikabideen arabera, «Turkiaren Historiako egunik handiena» izan zen atzo

MURAD SEZER

Turkiako soldadu bat, Istanbulgo Edirnekapi hilerrian, PKKren kontra hildako soldaduen hilobiak zaintzen.

Epaiketa egun laburrena izan zen atzokoa. Goizeko hamarrek hamar gutxiagotan hasi zen eta ordu erdi bat geroago jakinarazi zuen Turkiako Estatuaren Segurtasunerako Auzitegiko buru Mehmet Turgut Okyaya-k epaia. Epaileak lehenago zerbait esan nahi ote zuen galdetu zion Ocalani. PKK-ko buruzagiak epaiketa osoan jakinarazitako mezua zabaldu zuen berriro ere Imrali uharteko espetxean: «Bakea eta anaitasuna lortu nahi dut herri turkiar eta kurduaren artean (...). Ez dut traizio akusazio hori onartzen, askatasunaren alde borrokatu naizelako». Ocalanek dei egin zien Turkiako Gobernuari eta indar sozialei kurduen arazoari irtenbidea emateko.

Epaiketaren azken eguna telebistak eskaini zuen zuzenean. Legebiltzarrean emanaldiari adi-adi ari ziren parlamentarioak zantzoka hasi ziren PKK-ko buruari heriotza zigorra ezarri zitzaioela entzutean.

TRT telebista publikoak eta gainontzeko kateek inoiz baino muntaia mediatiko handiagoa antolatu zuten «Turkiaren Historiako egunik

Odol egarria

■ **Nazionalista turkiarrak kalera irten ziren Ankaran, eta, banderak soinean, zigorra aplikatzeko eskatu zioten Gobernuari**

handiena» pantailetan azaltzeko.

«Exekuzioa zuzenean ikusi nahi dugu»

Epaiaren kontrako manifestazioak eragozteko neurri gogorak jarriak zituen Gobernuak. Duela astebate kaleratutako agirian, «atentatu arriskuez» mintzatu zen Barne Ministerioa. Hori zela eta, Armadak eta Poliziak Turkiako kaleak hartu zituzten atzo. Diybakir-en, Turkiaren menpeko Kurdistango hiriburuan, jendea ez zen kalera irten, bazter guztietan baitzeuden soldaduak.

Telebistak, baina, ez zuen hori eskaini. Ankarako irudiak, bai, orde: jendea, Tur-

kiako bandera soinean, dantzan eta kantuz, baita Mudanya hirian bildutakoa ere. Leku horretan barrena pasatu behar da Imraliko espetxera joateko. Bertan zeuden herritar batzuk eta PKKren kontrako borrokan hildakoen senideak. «Orain exekuzioa zuzen-zuzenean eskaini behar dugu», esan zion TRGT telebista pribatu-ko erreportariari andre batek. Atzean antzeko oihuak entzun ziren, eta askok Otso Grisak eskuin muturreko talde paramilitarraren seinalea egiten zuten.

Turkiako lehen ministro Bulent Ecevit-ek «zorionak» eman zizkion epaimahaiari. Kurduen alde egiten duen Herriaren Alderdi Demokratikoak (HADE), aldiz, epaiak bakegintzari lagunduko ez diola esan zuen.

Istanbulen, Nuhket Noyan hamazazpi urteko neska su eman zion bere buruari epaiaren kontra protestatzeko. Sirnak-ekoa da Nuhket, Armadak Kurdistanen indarrez hustutako herri batekoa. Turkiako hiriburuko ospitale baten dago orain, oso larri.

N. Ararat
ISTANBUL

Sententzia gaitzetsi dute EAEko alderdi politikoek

■ **Ocalanen kontrako heriotza zigorra indarrrik gabe uzteko eskatu dute**

Erredakzioa / Donostia

EUSKAL Herriko hainbat alderdi eta lagunek gaitzetsi egin dute atzo Ocalani jarritako heriotza zigorra. Erabakiaren larritasunaz jabetzeko deia egin diote Turkiako Parlamentuari, orain bere esku baitago epaia berretsi edo ez.

Txema Montero euskal abokatuaren arabera, Ocalanen exekuzioak ondorio latzak ekarriko lituzke, «neurri handiko errebolta bat».

Nazioarteko ikuskaria izan da Montero PKK Kurdistango Langileen Alderdiko buruzagiaren epaiketan, eta gogor salatu du emandako epaia. «Nazioarteko presio iraunkor bat sortu beharra dago heriotza zigorra bete ez dadin, bai Europatik bai Estatu Batuetatik», esan zuen.

Turkiak European sartzeko eskaera egina duela gogorazatu zuen Monterok, eta esan zuen Europak ezin duela eta ezingo duela onartu inoiz bere baitan heriotza zigorra duen herrialderik.

Euskal Herriko alderdi politikoek ere izan zuten zer esanik. EAJk adierazi zuen baduela konfiantza oraindik, eta espero duela Turkiako Parlamentuak epaia ez berrestea. Bestalde, nazioarteko iritzi publikoa mugimenduan jartzeko garaia dela adierazi zuen Iñaki Anasagasti EAJko bozeramaileak, «hala Ocalanen bizia gorde ahal izateko».

Bestalde, Arnaldo Otegi elkartasuna adierazi zuen bai Abdullah Ocalanentzat, bai bere erakundearentzat, bai Kurdistango herriaren-

tzat. Gogor salatu zuen Ocalani egindako epaiketa Euskal Herritarrok-eko buruak. «Demokraziako epaiketetan lekuri ez duen epaiketa izan da, konparatu ezinezkoa», gaineratu zuen.

«Gutxiengo etnikoak errespetatu»

EAKo Jon Goikoetxeak, berriaz, hauxe esan zuen: «Errepresioa edo genozidioa ez da bidea Kurdistango arazoa konpontzeko».

Espainiako Gobernuari zuzendu zitzaion Javier Madrazo, IU-EBko koordinatzaile nagusia. Bere ustez, heriotza zigorra ezartzeak «eskubide oinarritzkoena hautsiko luke, bizitzekoa hain zuzen». Madrazoren arabera, «Turkiako Gobernuak ez ditu arazok konponduko heriotza zigorra erabiliz».

Horretarako beharrezkoa da, IUKo buruzagairen ustez, «gutxiengo etnikoen eskubideak errespetatzea». Nazioartearen presioak Ocalanen kontrako heriotza zigorra baliogabetuko duen esperantza azaldu zuen Madrazok. PSE-EEren Eusko Legebiltzarreko bozeramaile Fernando Buesak ere Ocalanen kontrako sententzia bertan behera utzi eta hori zilegi egiten duen legea aldatzeko eskatu zion Turkiari. «Txarto deritzot zigorrari, Ocalanek egin dituen delitu guztiak gorabehera», esan zuen Buesak.

PPko idazkari nagusi Czarmelo Barriok ere zigorra gaitzetsi zuen, «oinarri etikoen aurka doalako».

Libanorako Nazioarteko Komitearekin ez dela bilduko jakinarazi du Israelek

Frantziak aurreko astean izandako jarrerari erantzuna da Netanyahuaren ezezkoa

Agentziak/ Jerusalem-Beirut

Libanoko hegoaldeko egoera bideratzeko sortutako Nazioarteko Komitearekin ez duela bilerarik egingo adierazi du Israelek. Orain astebete Isra-

elek gogor bonbardatu zuen Libano, eta horren aurrean nazioarteko erreakzio asko gogorrak izan ziren, Frantziarena esaterako. Hori dela eta Israel ez da Nazioarteko Komitearekin bilduko, Frantzia ere bertako

kide baita. Bitartean, datorren astean lehen ministro kargua hartuko du Barakek, eta ordurako zein gobernu osatuko duen esan behar du. Oraingoz, badirudi Netanyahuaren alderdia gobernutik kanpo geldituko dela.

FRANTZIAK gogor erantzun zuen Israelek Libanon egin-dako bonbardaketen aurrean, eta iragan osteguneko erasoak 1996. urtetik hona izandako latzena izan zela salatu zuen, besteak beste, nazioartekoak.

Erreakzio horien aurrean Netanyahu —oraindik lehen ministro da— adierazi du ez dela bilduko Libanoko Hegoaldeko su-eten egoera zaintzen duen Nazioarteko Komitearekin. Israelen arabera, Frantziak izan zuen erreakzioa «neurritzeko» izan zen. Momentuan bost herrialdek osatzen dute Nazioarteko Komite hori: Libano, Siria, Israel, Estatu Batuak eta Frantzia —azken horrek Komiteko lehendakari-ritza du une honetan—.

Libanoren gaitzespena

Bestalde Libanok salatu egin du Israelek Nazioarteko Komitearekin biltzeari emaniko ezezkoa. Libanoko presidentek, Emile Lahudek, adierazi du Netanyahu har-tutako erabakiaren atzean 1996an sinatutako su-etenaren inguruko akordioa hausteko nahia dagoela. Bestalde, Libanoko lehen ministro Salim Hossen esanetan, aurreko ostegunean izandako bonbardaketek ere helburu berbera zuten.

Bai Salim Hossek eta bai Emile Lahudek bat egin zuten Israelen jarrera gai-

H. MALLA

Hezbolako hainbat jarraitzaile, orain hilabete batzuk egindako manifestazio batean, Beiruten.

tzesteko orduan, eta baieztatu zuten Nazio Batuen Erakundearen Segurtasun Kontseiluarengana joko dutela Israelek akordioa boikoteatzeko ahaleginak egiten baditu.

Barak gobernuaren osatzen

Ehud Barak laboristak datorren asteko ostegunean hartuko du Israelgo lehen ministro kargua, Netanyahuaren ordeiz. Ordurako, zein gobernu osatuko duen jakinarazi beharko du Barakek, eta

orain arte adierazitakoen arabera, Netanyahuaren alderdia, Likud eskuindarra, kanpoan geldituko da. Beraz, Nazioarteko Komitearekin ez biltzeko erabakia Netanyahuaren gobernuak hartuko duen azken erabakietako bat izango da, baina erangikorra hala ere etorkizunari begira.

Herenegun, Likud alderdiko presidentek, Ariel Sharon, alde egin zuen Barakekin egin zuen bileratik; izan ere, Barakek ez du onartu judutarren asentamenduak

eraikitzen jarraitzea Jerusalem ekialdean, eta bestalde Golango gainak Siriari eman-go dizkiola esan du, etorkizunean Damaskorekin bake akordiorik badago.

Beraz, Likud alderdiarekin egin beharrean Shas alderdi ultraerlijiosoarekin osatuko du gobernu Barakek, eta hala balitz, 77 diputaturen babesa lortuko luke parlamentuan.

Bestalde, Barakek atzo sinatu zuen ituna, «ia koalizioa», Bibliako Judaismoa alderdi ultraerlijiosoarekin.

Pinocheten egoera konpontzeko «arbitrajea» proposatu dio Txilek Espainiari

■ Diktadore ohia arrazoi humanitarioengatik aske utziko balute Espainiak onartu egingo luke

Agentziak/ Buenos Aires

ZORTZI hilabete daramatza Augusto Pinochetek atxilotuta Londresen, eta bere egoera konpontzeko «arbitrajea» proposatu dio Txilek Espainiari. «Arbitrajea jeneralaren egoera konpontzeko bide bat da, eta guk Espainiari proposatu diogu konponbide hori», adierazi zion Juan Gabriel Valdesek, Txileko kantzilerrak, Buenos Airesko komunikabide bati.

Rio de Janeiron ari dira egiten Eurolatinoameriketako Lehen Gailurra, eta bertan bildu ziren, herenegun, Espainiako presidentek Jose Maria Aznar eta Txileko presidente Eduar-do Frei.

Txileko kantzilerraren arabera, Espainiak jarrera ona du ahalik eta bide politiko eta juridiko gehienak aztertzeko.

Valdesen arabera, Txilek ez du Argentina proposatu bitartekari gisa, «Txilek interesa du Espainiak bitartekari lana egingo duen herrialde bat aurkitzeko, betiere bi alderdiek onartuko duten bitartekari bat», gehitu zuen.

Bestalde, Erresuma Batuko Gobernuak diktadore ohia «arrazoi humanitarioengatik» aske utziko balu, Espainiak onartu egingo lukeela esan zuen atzo Jose Maria Aznarrek; hots, ez lukeela kontra ezer egingo.

l a b u r r e a n

EKIALDEKO TIMOR

■ Nazio Batuetako bulego bati eraso diote

TIMORKO Maliana herrian Nazio Batuen Erakunde bulegoari (NBE) eraso zioten atzo, eta gutxienez, bederatzi lagun zauritu zituzten. NBEko helikoptero bat lurrartzen hari zen aipatutako herrian, eta hari begira zegoen jendetzatik ehun bat pertsona bulegoa harrikatzen eta apurtzen hasi ziren, bat-

batean. Nazio Batuen inguruko iturrien arabera, anexionistak ziren erasoaren egileak.

Z A M B I A

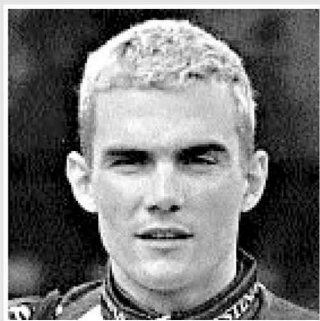
■ Afrika Erdialdeko estatuburu batzarra

BATZAR garrantzitsua izan zen atzo Lusakan, Zambiako hiriburuan, Kongoko Errepublikak Demokratikoko gatazkan zerikusia duten herrieta-ko estatuburuak han bildu baitziren. Bakea hurbil ikusten dute analistek.

Txinak adiskidetzeko eskatu die Pakistan eta Indiari

India eta Pakistan gerraren atarian daude, eta aukera horrek kezka handia sortzen dio Txinari, «eskualdeko segurtasuna arriskuan dagoelako». Bestalde, gero eta jende gehiago ari da Kaxmirtik alde egiten borroketatik ihesi, bai Pakistanen menpeko zatian, bai Indiaren menpekoan, argazkiko emakumea kasu.

• Txirrindularitza

Tourra: Richard Virenquek Frantziako Itzulian parte hartzea onartu dute antolatzaileek, UCIk behartuta → **33**

• Pilota

Munduko Txapelketa: Espainiako Federazioarekin menpekotasun harremanik ez duela onartuko esan du Joserra Garaik → **36**

Alaves ♦ Danik eginiko 148 goleko marka haustea du helburu San Adriangoak

Salinas, beste urtebete

36 urteko aurrelariak Alavesen segituko du hurrengo denboraldian

Ivan Santamaria / Gasteiz

JULIO SALINASEK Lehen Mailako jokalaria izaten jarraituko du hurrengo denboraldian. Aurrelaria Gonzalo Anton Alaveseko presidentarekin bildu zen atzo goizean, eta akordioa minutu gutxitan erdietsi zuten.

Astebete baino gehiago atzeratu da erabakia. Joan den astean Alavesek jokalarien etorkizuna zein izango zen jakinarazi eta gero, auzitan geratu zen Salinasen kasua. Jokalaria bera Jose Manuel Esnal Mane entrenatzailearekin bildu zen, eta bere asmoa jokatzeko segitzeko zela adierazi zion.

Julio Salinas pozik azaldu zen sinatutako hitzarmenarekin, hasieratik bere asmoa Alavesen jarraitzea izan delako. «Hasieratik esan nuen segitzeko asmoarekin nengola. Baina klubak erabaki behar zuen jarraitzeko aukera eman edo ez».

Radio Vitorian eginiko adierazpenetan, klubarekin izandako negoziazioaren atzerapena arrazoi ekonomikoek eragin dutela ukatu zuen; Gonzalo Antonekin kontratua «hamar minututan» zehaztu duela esan zuen, «eta horietatik bederatzia hurrengo denboraldiko kontuei buruz hitz egiten igaror dira».

Sinatu berri duen kontratuan iragan urtean zegoen klausula berritzea erabaki dute bi aldeek: Alaves ez badago aurrelariaren lanarekin gustura edo jokalaria berak segitu nahi ez badu, kontratua edozein unetan bertan behera utz dezakete.

Puntu hori dela eta, bere buruan «konfiantza osoa» duela ziurtatu zuen San Adriangoak. «20 urteko mutil hasi berri batek izan dezake-

JOSEBA OLALDE

Alavesekin akordioa «minutu batean» lortu zuela nabarmendu zuen atzo Julio Salinasek.

en ilusio bera gordetzen dut oraindik, eta ondo jokatzeko gauza naizela uste dut».

Ilusioari eusteko helmuga batzuk ditu Julio Salinasek. Alde batetik, Athleticeko

jokalaria izandako Danik lortu zituen 148 goleko marka hautsi nahi du aurrelariak. Orain arte 144 gol sartu ditu aurrelariak Espainiako Ligan.

Bestetik, 400 partidu baino gehiago jokatzeko du helburu. Helburua gauzatzeko hamar partidu baino gehiago jokatu beharko ditu hurrengo denboraldian.

Euskal futbolaren historia bizia

■ EZ DA INOIZ futboleko izar handien parekoa izan, baina argi dago zerbait berezia baduela Julio Salinasek.

Gustuko izan edo ez, oraindik zale guztien ahotan dagoen futbolaria da aurrelari bilbotarra, eta titulu gehien eskura-

tu duen futbolarien artean dago.

Guztira Espainiako sei Liga irabazi ditu (lau Barcelonarekin eta bi Athleticekin), hiru Errege Kopa (Barcelona, Athletic eta Coruña-ko Deportiborekin); eta Europako Kopa, Errekopa eta Euro-

pako Superkopa baina Barcelonarekin.

1982an Athleticeko Lehen Mailako taldean hasi zen jokatzeko aurrelaria. Hamazazpi urtetan, zazpi taldetan aritu da: Athletic, Atletico de Madrid, Barcelona, Coruña-ko Deportivo, Sporting,

Yokohama Marinos eta Alaves.

Nazioarte mailan ere, txapelketa garantzitsuenak jokatu ditu. Orotara, hiru Munduko Kopa (Mexikon, Italian eta EEBBetan) eta bi Eurokopa (Alemania eta Ingalterra) jokatu ditu.

Athletic ♦

Estatutu berriak onartuko dituzte gaur Ezohiko Biltzar Orokorrean

Direktibak bazkideen proposamenak hartu ditu kontuan

Ramon Basaldua / Bilbo

EZOHIKO BILTZAR Nagusia izango dute gaur Lezaman Athleticen bazkide konpromisarioek. Bertan, Jose Mari Arratek zuzentzen duen direktibak presatatu dituen klubaren estatutu berriak izango dira eztabaidagai arratsaldeko 7:00etatik aurrera. Fernando Lamikiz Athleticen direktiboak zuzendu du estatutuen berrikuntza. Horretarako, kontuan hartu ditu taldeko bazkide batzuek egindako proposamenak.

Ahalik eta estatutu argienak egitea izan da Lamikizek eta berak zuzendutako taldearen helburua. «Estatutu argiak egin nahi izan ditugu inolako interpretaziorik egon ez dadin. Gauzak horrela, klubeko egiturek garbi izango dute zer dioten estatutuek kasu bakoitzean», adierazi du Fernando Lamikizek.

Corino Espanyoleko jokalaria da

Athleticek eta Espanyolek akordioa lortu dute Sergio Corino atzelariak Bartzelonako taldean joka dezan. Atzo arte Bilboko klubak ez du baieztatu akordioa eginda zegoela. Kontuak kontu, atzelari bilbotarrak Espanyolen jokatu du hurrengo lau denboraldietan. Atzo egin zuen mediku azterketa Bartzelonan.

Bestalde, Pablo Orbaiz talde askoren agendan dago. Alaves da zerrendan agertu den azkena.

Futbola ♦ Espainiako Ligako eta Europako talde ugariren eskaintzak alde batera utzi ditu

Mendietak zortzi urterako berritu du Valenciarekin

Kontratua eteteko 10.000 milioi pezetako klausula izango du

Agentziak / Valentzia

GAIZKA MENDIETAK Valencian jarraituko du. Erdilari bizkaitarrak zortzi urterako kontratua sinatu zuen atzo, eta kontratua eteteko 10.000 pezetako klausula ezarri diote (400 milioi libera inguru). 2000. urteko ekainaren 30a bitarteko kontratua zuen Mendietak Valenciarekin, eta atzo arte 2.000 milioi pezetako klausula zuen.

Azkenaldian, Valenciarekin egin duen denboraldi aparta dela kausa, eskaintza ugari jaso ditu erdilari bizkaitarrak. Espainiako Ligako talde indartsuek eta Europako beste zenbaitek interesa agertu dute Mendieta fitxatzeko, besteak beste F.C. Barcelona, Real Madrid, Italiako Roma eta Athleticek. Azkenean, baina, Valencian jarraitzea erabaki du.

Izan ere, Gaizka Mendieta oso gustura dago Valencian, eta taldeko arduradunek ere bizkaitarra bertan gelditzea nahi zuten. Ondorioz, erraza izan da akordi batera iristea: «Bi alderdiek gauza bera nahi dutenean, ez da arazorik izaten, eta nik hemen gelditu nahi nuen», adierazi zuen Mendietak atzo kontratua si-

Pedro Cortes Valenciako presidentea eta Gaizka Mendieta atzo kontratu luzapenaren berri ematen.

natu ostean emandako prentsaurrekoan.

Mendieta etxekotzat Valencian

Pedro Cortes Valenciako presidentea ere oso gustura

agertu zen Gaizka Mendieta-ekin lortutako akordioagatik; jokalaria Valencia talderen euskarria dela esan zuen presidentea eta, etxekoa izaki, Valencian nahi dutela: «Gaizka bertako jokalaria da; gazte-gaztetatik dabil gure

artean, eta gure jokalariai gure artean gelditzearen aldekoak gara. Gainera, gure kapitaina da, eta inork baino hobeto ezagutzen du taldea. Bihotza txuri-beltza du, zer gehiago eska dezakegu?», esan zuen Cortesek.

hor zain

Ipurua berritzeko lanak aurrera

Eibarko futbol zelaia berritzeko bigarren fasea astelehenean hasiko da. Bigarren fasean, zelaia tokiz aldatu eta berritzeaz gain, tribuna berri bat eraikiko dute. Lanak uztail bukararako amaituko dira.

Dugarryk positibo eman du dopinean

Marseillako Olimpiqueko jokalaria Dugarryri nandrolona aurkitu diote odolean, Frantziako *Le Parisien* kazetaren arabera. Egunkari horrek ez du zehaztu noiz eman zuen positibo, ezta jokalariai kontraanalisirik eskatu al duen ere.

Claudio Lopez, Italiako Laziora

3.700 milioi pezetaren truke saldu du Valencian Claudio Lopez, Argentinako *Clarín* egunkariaren arabera. Bost urterako sinatu du, eta urtean 460 milioi pezeta irabaziko ditu *Piojo*-k.

Del Piero, beste bost urtez Juventusen

Lehendik zuen kontratua bost urterako luzatu zuen Del Piero italiarrak atzo. Zenbat ordainduko dioten ez du zehaztu, baina, Italiako prentsaren arabera, urtean 810 milioi pezeta irabaziko ditu.

Michel Salgado Real Madridero jokalaria da atzoz geroztik

Celtako jokalaria Michel Salgadorek ordezkaritza eta Real Madridero lehen-dakariordeak bost urterako kontratua sinatu zuten atzo. Real Madridero 2.000 milioi pezeta emango dizkio Galiziako taldeari klausula ordaintzeko.

Promozioko itzulera partiduak gaur izango dira

Iluntzeko 21:30etan Rayo Vallecano eta Extremaduraren arteko partidua jokatuko da, Madrilén, eta Lopez Nieto izango da arbitroa. 21:45etan, berriz, Sevilla-Villarreal norgehiagoka jokatuko da, Sevillan, eta Mejuto Gonzalez izango da arbitroa.

Txirrindularitza ♦ ONCEko zuzendari Manolo Saiz onartzeko ere agindu du UCIk

Tourrak ardi beltzak ere onartu behar izan ditu

Virenque Tourrean onartu dute, UCIk hala egiteko aginduta

Xabin Makazaga / Donostia

RICHARD VIRENQUE eta Manolo Saiz Tourrean onartzeko agindu die Nazioarteko Txirrindularitza Batasunak (UCI) Frantziako Itzuliko antolatzaileei. Eta, UCIk berak jakinarazi zuenez —Tourreko antolatzaileek baieztatu egin zuten gero—, Tourrak jada oniritzia eman dio Virenque-ren parte hartzeari. Hala ere, UCIren erabakia «erabat» gaitzesten dutela nabarmendu zuten Tourreko antolatzaileek: gogor kritikatu dute UCI, forma akats bat «aitzakia gisa hartuta, oinarritzko kirol baloreen defentsan» hartutako erabakia atzera botatzera behartu dutelako.

UCIk Tourra hasteko bost egun falta direla egin dio aurre Jean Marie Leblanc jaunak zuzentzen duen antolakuntzari; eta gonbidapenak egiteko garaian eginiko «forma akats bat» argudiatu dute, Tourreko antolatzaileak Virenque onartzera behartzeko. Behin Tourrak Virenque onartu ondoren, ONCEko zuzendari Manolo Saiz ere onartzeko agindu zion UCIk.

Izan ere, iragan ekainaren 16an Poltiko Virenque, TVM talde osoa, Manolo Saiz eta Nicolas Terrados ONCEko zuzendaria eta medikua, Casinoko Philippe Roux eta Cofidiseko Laurent Gaumont ez zirela «ongi etorriak» jakinarazi zuen Tourrak. Horren ondotik beste txirrindulari batzuei ere galarazi zieten Tourrean parte hartzea, ustezko dopin kasuak eta hematokritotasa altuak zirela medio.

MICHEL SPINGLER / AP

Virenque onartu egin behar izan du Tourrak eta txirrindulariak baieztatu du dagoeneko irteeran egongo dela.

Forma akats bat argudiotzat hartuta

Richard Virenque eta Polti taldeak babes eskakizuna egin zioten UCiri, Tourreko antolatzaileek txirrindularia baztertu ostean. UCIko diziplina batzordeak Virenque eta Leblanc hartu zituen, eta bien arrazoiak entzun ondoren, indargabe utzi du Tourraren debekua. Erabakia bidegabea ote den, ordea, ez du aztertu UCIk. Tourrak gonbidapena egiteko orduan akats bat egin zuela argudiatu du —ez besterik— Nazioarteko

Txirrindularitza Batasunak, eta akats horregatik behartu ditu antolatzaileak Virenque Tourrean onartzera.

UCIren araudiko 1.2.048 artikulua dioenez, «antolatzaileak gutxienez 60 eguneko aurrerapenaz gonbidatu behar du taldea edo txirrindularia, eta honek gutxienez 40 eguneko aurrerapenaz erantzun behar du, idatziz, parte hartuko duen edo ez».

Forma akats hori izan da, beraz, Tourraren atarian korapilo gaiztoa askatzeko UCIk hartu duen oinarria. Ezertarako ez dute argudiatu

Richard Virenque oraindik inoiz ez duela positibo eman, nahiz eta dopin kasu batean auzipetuta dagoen.

Tourrak zerrenda beltza publiko egin zuen egun berean, ekainaren 16an, UCIk epel antzeko erantzuna eman zuen: ez zuela bat egiten antolatzaileen erabakiekin, baina ulertzen zuela; eta ezin zuela hor sartu, Tourra elkarte pribatua delako eta bere araudiak dituelako.

Ikusgai dago orain Tourreko antolatzaileek baztertu dituzten beste txirrindulari eta taldeekin zer gertatzen den.

esprintak

Vini Caldirola, Liquigas eta Lampreko zuzendariak auzipetu dituzte

Dopinagatik auzipetu dituzte Italiako hiru talde horietako zuzendariak. Lericik, Vini Caldirolako zuzendariak, Bordonali Liquidasekoak, eta Algeri Lamprekoak txirrindularien osasunarentzat kaltegarriak diren sustantziak banatu dituztela deritzo kasua daraman epaileak. Epaile horrek, bestalde, Italiako hogeitamarren bat txirrindulariren etxeak miazteko agindua eman zuen atzo, besteak beste, Ivan Gottirena.

Aiestaran jaun eta jabe Irungo proban

Atzo Irunen korritu zen San Pedro proban aise irabazi zuen Imanol Aiestaranek, eta minututik gorako aldea atera zion Javier Miguel bigarrenari. Figa parean 20 bat gizonek osatutako talde batek tropeletik hanka egin zuen, eta Aiestaranek Telgui eta Telco-M taldeek zuzentzen zuten talde horretan sartzea lortu zuen. Helmugatik bost-sei kilometrotara, gainera, talde horretako onena zela argi utzi zuen Aiestaranek, eta Aiako Harritik gora minutu eta zazpi segundoko aldea atera zion bigarrenari.

Bizkaiko Bira hasiko da gaur

Bilbo-Bilbo 54 kilometroko etaparekin hasiko da gaur Bizkaiko bira. Guztira 120ren bat txirrindulari hartuko dute parte bertan, eta talde bakoitzetik sei karrerista soilik ariko dira. Afizionatu mailako etxeko txirrindulari onenak izango dira bertan, baina kanpotik ere ez dira nolanahiko kirolariak etorriko: besteak beste, Danimarka eta Errusiako selekzioak eta Mapei-Saeco taldea.

Marco Velo Italiako onena erlojupean

Bigarren aldiz segidan, Marco Velok Italiako txapela irabazi zuen erlojupeko proban atzo. Velok 44 segundoko aldea atera zion Farconi bigarrenari, eta guztira 44 minutu eta 27 segundo behar izan zituen 37,6 kilometroko ibilbidea egiteko.

«Txirrindulari berri batek irabaziko du Tourra»

Agentziak / Paris

JEAN MARIE LEBLANC-EK, Nazioarteko Txirrindularitza Batasunak Virenque eta Saiz onartzera behartuko zituela jakin aurretik, Tourrean izango ez diren txirrindulari handiak hartu zituen hizpide —Pantani, Ullrich, Riis, Jalabert...—, berrikun-

tza errealtate naro izango zela argudiatzeko. Eta Tourreko hurrengo txapelduna metodo berrien jarraitzailea izango dela aurreratu zuen: «Aurtengo Tourraren irteeran ez da izarrik izango. Patuak, Ullrich eta Riis zigortzean, izango ez diren zerrenda osatu du.

Orain, halabeharrez, berrikuntza hasiko da, eta Tourreko irabazlea berria izango da: metodo eta jarduera berrien jarraitzailea. Espero dut zaleek ulertuko nautela: nik ez diet arrenkurarik hemen izango ez direnei, baina iazkoa aro baten amaiera izan zen».

Bera bide onean doala eta «Tourrak irabazi» egin duela esan zuen Leblancek, UCIk Virenque eta Saiz onartzera behartu baino ordu batzuk lehenago, hain justu.

Halaber, Tourraren arrakastaz «batere zalantzarik» ez duela esan zuen Jean Marie Leblancek.

Tau Baskonia ♦ Kerejetak hiru denboralditarako proposamena egin dio Barçako hegalaria

Esteller, hurbilago

Oraingoz Baskoniaren eskaintza nahiago duela dio

Erredakzioa / Gasteiz

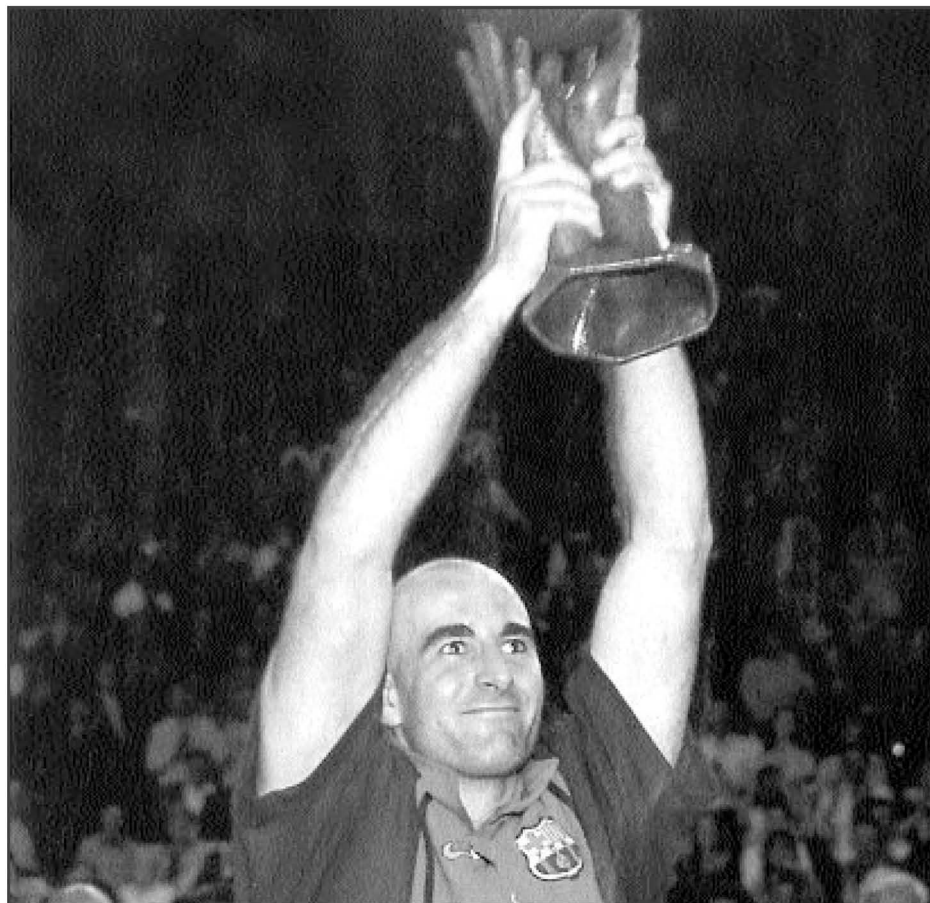
ROGER ESTELLER Tau Baskoniatik hurbilago zegoen atzo arratsaldean FC Barcelonatik baino, Gasteiz Irratari egindako adierazpenetan aitortu zuenez.

Barçako eskolta negoziaketan dabil buru-belarri bitatik bat egiteko: Aitok zuzentzen duen taldearen eskaintza onartu edo Josean Kerejetak egin dion proposamen «ezin erakargarriagoari» baietza eman. Izan ere, Estellerrek berak adierazi du ez duela Greziako Panathinaikosena onartzeko asmorik. Nolanahi ere, erabakia gaur edo bihar bertan hartu nahi duela gaineratu du.

Jokalaria kataluniarrek onartu zuen Kerejetak hiru denboralditarako eskaintza egin diola, hots, Barçak baino bat gehiagorako, eta horixe da gehien baloratu duena, proposamenak emango liokeen «segurtasunagatik».

Nolanahi ere, Tauren eskaintza ekonomikoa oso ona dela errekonozitzeaz gainera, «kirol proiektua bera ere primerakoa» dela esan zuen Estellerrek. Horregatik, Gasteizko taldera joateko operazioa gauzatuko balitz, «ilusio handiz» ariko litzatekeela esan zuen.

Aintzat hartu behar da, dena den, jokalaria jasoko lukeen eskaintzarik onena

Roger Esteller, Korac Kopa jasotzen, aurten, Barçarekin titulua irabazi ostean.

JOSEBA OLALDE

ROGER ESTELLER

■ ■ ■ «*Tau Baskoniak egin didan proposamena ezin erakargarriagoa da, eta azkenean gauzatuko balitz, ilusio handiz joango nintzateke Gasteizera*»

berdintzeko ahalmena duela FC Barcelonak, eta beraz, Baskoniak itxaron egin beharko luke nahiz eta Este-

llerrek bihar esan Palauko taldearen proposamena baztertu duela. Hori bai, eskolta sutsua une honetan —edo

behintzat atzo arratsaldean— Gasteiztik Bartzelonatik baino hurbilago zebilen.

Elmer Bennett, 2001. urte arte

Bestalde, Baskoniak jakinarazi du Elmer Bennetten kontratua urtebete gehiago luzatu duela, eta beraz, gaur egun 2001. urte arte dauka indarrean.

Tenisa ♦

Euriak erabat hondatu zuen atzo Wimbledongo jardunaldia

Iragarritako 34 partiduetatik bakar bat ere ezin izan zuten hasi

Agentziak / Londres

WIMBLEDONEN historian 30. aldiz, atzo ez zen partidurik jokatu ahal izan. Euri jasa etengabeak izan ziren Londresen, eta iragarritako zeuden 34 partiduetatik bakar bat ez zen hasi ere egin. Azkenekoz, duela bi urte geratu zen bertan behera jardunaldia, eta orduan, gainera, bi egunez izan ziren jokatzeko.

Aurten, Wimbledongo torneoaren lehen astean ez zuen euri tanta bat bera ere bota. Baina bigarren astean sartu orduko, ohiko itxura hezea hartu zuen Grand Slameko torneoak. Eta, jada herenegun arazo larriak izan ondoren, atzo erabat hondatu zen jardunaldia.

Steffi Graf alemaniarra eta Kim Clijsters belgikarra zelairatu, zelairatu ziren. Bezperan amaitzeke utzi zuten final-zortzirenetako partidua —6-2 eta 4-2 Grafen alde—, eta atzo bost minutu baino ez zituzten egin Wimbledongo lehen pistari. Berotzeko kolpe batzuk gurutzatu orduko hasi zuen euria, eta partidua hasi gabe utzi behar izan zuten.

Are denbora gutxiago egin zuten pista gainean Jim Courier estatu batuarra eta Tim Henman ingelesak. Erraketa zorrotik atera bezain pronto euriaren kontrako estalkiak jarri behar izan zituzten belar gainean.

Nathalie Tauziat lapurtarrak, berriz, ezin izan zuen Dominique Van Roost belgikarraren aurkako partidua hasi ere egin, bigarren egunez.

Atzo Wimbledonen ospatu ahal izan zen ekitaldi bakarra, Steffan Edberg txapeldun ohiari eskaintako omenaldia izan zen. Jean Borotra euskal tenislari mitikoaren irudian oinarritutako estatua txiki bat eman zioten suediarri —jada utzia du tenisa—.

Tate Saenzi azkeneko agurra

Hondarribia saskibaloitaldeko jokalaria zenari atzo eman zioten azken agurra Irungo Junkal Parrokian. Jende ugari bildu zen kirolariaren aldeko hileta elizkizunera —igandean hil zen bihotzekoak jota—, eta bere taldekideak ere han izan ziren. Tate Saenzek 29 urte zituen eta denboraldia amaitu ostean Oviedora joana zen ikasten ari zen karrerako azterketak egitera. Igandean, hilda aurkitu zuten bere pisukideek, dirudienek bihotzekoak jota.

GARI GARAIALDE

Atletismoa ♦ Urrezko Ligaren bigarren ekitaldia hasiko da Oslo

Miloi bat dolar jokoan gaurtik aurrera

Ligako zazpi probetan irabazi behar da saria eskuratzeko

Efe / Oslo

OSLOKO Bisletts Games izeneko proban abiatuko da gaur Urrezko Ligaren bigarren ekitaldia, Norvegiako hiriburuan. Nazioarteko Atletismo Federazioaren (IAAF) zirkuituko zazpi proba garrantzitsuenak jokatzen dira aipatu ligaren barruan, eta milioi bat dolarreko *poltsa* famatua izaten dute jokoan atleta nagusiek. Iaz, hiru atletaren artean banatu zuten milioi bat dolarreko sari hori: Hicham El Gerruj (1.500 m.), Haile Gebreselassie (3.000 eta 5.000 m.) eta Marion Jones (100 m.). Ligako zazpi probetan, IAAFek ezarritako espezialitateen zerrendako bere proba irabazi behar du atletak horretarako, eta Sevilako Mundialetan parte hartu —nahiz eta ez den ezinbestekoa han ere irabaztea—.

Aurten, ordea, aldatu egin da espezialitateen zerrenda eta Marion Jones da, horregatik, aurreko urteko hiruren artean titulua lor dezakeen bakarra. Faboritoen zerrenda nahiko argia da espezialitate bakoitzean. 200 metroetan, Marion Jones emakumezkoetan eta Ato Boldon gizonezkoetan —Maurice Greene eta Frankie Frederiks ez dira-eta ariko—.

DAN LEVIN / EPA

Marion Jones iazko garaipena errepikatzen saiatuko da, baina 200 metroetan.

Gizonezkoen 800 metroetan Wilson Kipketer eta Japhet Kimutairen arteko lehia espero da, eta Gabriela Szabo da faborittoa emakumeetan.

3.000 metro oztupoak, 100 metro hesidunak, pertika altuera eta luzera jauziak, eta jabalina jaurtiketa dira IAAFk dirutza lortzeko espezialitateen zerrendan sartutako besteak.

Ligaren egutegia

eguna	izena	lekua
eka. 30	Bislett Games	Oslo
uzt. 7	Golden Gala	Erroma
uzt. 21	Gaz	Paris
abu. 4	Herculis Zepter	Montecarlo
abu. 11	Weltklasse	Zuric
ira. 1	Ivo Van Damme	Brusela
ira. 8	ISTAF	Berlin
ira. 11	IAAF Finala	Munich

Golfa ♦ Asteburuan bertan itzuliko da entrenamenduetara

Olazabal British Openean aritzeko moduan izango da

Agentziak / Londres

US OPENEAN ari zela, ekainaren 18an, eskuin eskuko atzamarra —bosgarren meta-karpoa— apurte zuen Jose Maria Olazabalek. Emaiza kaskarrak izaten ari zelako haserre, pareta bati ukabilkada jo zion lehen saioaren bukaeran, eta bertan behera utzi behar izan zuen Pinehursten (Ipar Carolina) jokatzen ari zen torneoa. Zalantzan jarri zuten orduan, Masterraren egungo txapel-

EFE

Jose Maria Olazabal.

dunak eskuin eskuko atzamar hori British Opena jokatzeke moduan izango ote zuen. Atzokoan, bere ordezkariak, aurtengo ekitaldian parte hartzeko aparteko arazorik ez duela izango iragarri zuen.

Carnoutsien (Escozia) hasiko da British Opena uztailaren 15ean, eta ordurako Jose Maria Olazabal prest egotea espero dute. Asteburuan bertan ekingo die hondarribitarrak entrenamenduei.

laburrean

E R R U G B I A

■ Gasteizko Gaztedi taldeak gaur ospatuko du denboraldi arrakastatsua

GAMARRAN bilduko dira gaur Gaztedi taldeko jokalariek, batzordekide eta zaleak denboraldi amaierako festa ospatzeko (11:00). Pozik dira gasteitarrek eginiko denboraldiarekin. Gizonezko seniorrak bigarren sailkatu ziren Nazional lean eta gazteak hirugarren sailkatu ziren Euskal Ligan. Emakumezkoek, berriz, Euskal Ligako finala jokatu zuten Getxo Artearen kontra. Goizean zehar hainbat partida jokatuko dute, eta jarraian bazkaltzera joango dira.

K I R O L D E G I A

■ Joku Olinpikoetarako laguntza bultzatuko duen batzorde baten sorrera onartu du Gasteizko Legebiltzarrak

GASTEIZKO legebiltzarrak, Joku Olinpikoetarako promozioaz arduratuko den komite baten sorrera onartu zuen atzoko saioan. PSE-EEk egin zuen komite hori sortzeko eskaera, eta legebiltzarreko partidu politiko guztiek aho batez onartu zuten proposamena. Komite hori Joku Olinpikoetara joateko moduan diren euskal kirolariei laguntza emateaz arduratuko da, bai goi mailako kirolariei eta baita etorkizun handiko kirolariei ere.

■ Kataluniako selekzioaren aldeko lege proposamenaren onarpena atzeratu egin du Kataluniako PPK

KATALUNIako selekzioaren aldeko lege proposamena gaur eztabaidatzekotan zen Kataluniako gobernuan, baina saio hori uztailera arte atzeratuko da azkenean. Kataluniako PPK lege proposamen hori kontseilu konsultiboara eramatea erabaki zuen atzo Espainiako konstituzioarekin bat zetorren ala ez aztertzeko, eta ondorioz, Kontseilu konsultiboak bere eritzia eman arte ezingo da onartu milioi erdi kataluniarrek eskatutako lege proposamena.

M O T O Z I K L I S M O A

■ Carlos Checa iaz istripua izan zuen zirkuitura itzuliko da asteburuan, Doningtonera

HILZORIAN gelditu zen iaz Carlos Checa moto gidaria Doningtongo zirkuituan izandako istripu baten ondorioz. Orduz geroztik, urtebete pasa da, eta Checa guztiz osatuta egonik, berriro itzuliko da Doningtongo zirkuitu horretara Britainia Handiko Saria Nagusian parte hartzeko asmoz. Checa errespetuz aterako da Erresuma Batuko pistara, baina bere esanetan, behin lasterketa hasi eta gero iazkoaz ez da gogoratu ere egingo: «Iazko uztailaren 3an gertatu zenak orain errespetua ematen dit, baina behin moto gainean jartzen naizenean gustuz konzentratzen naiz. Gainera, oroitzapen txarrak ahazteko erarik onena podiumera igotzea izango da, eta horretarako serio aritu beharko dut», esan zuen Checak.

Pilota ♦ Bizkaiko Federazioak errekurtsua aurkeztuko du Kirol Kontseilu Nagusian

«Menpekotasun harremanik ez dugu onartuko Espainiarekin»

Joserra Garaik dio argudio historikoak eta legalak daudela

Ramon Basaldua / Bilbo

JOSE RAMON GARAI-K, Euskadiko Pilota Federazio-ko presidentea, garbi utzi du ez duela menpekotasun harremanik onartuko Espainiako Federazioarekin. «Espainiako Federazioak kasu gehiago egiten die Kari-eko estatu batzuei Euskadiri baino. Garbi gera bedi ez dugula menpekotasun harremanik onartuko Espainiako Federazioarekin. Berba egiteko prest gaude, baina berdintasunean. Argudio legalak, kirol mailakoak eta historikoak ditugu berdintasun hori errebindikatze-ko», esan zuen atzo Garaik Bilbon.

Euskadiko Federazio-ko presidentea eta Bizkaiko Federazio-ko presidentea, Carlos Lasak, prentsurrekoa eskaini zuten atzo Bilbon, Espainiako Federazioak 2002 urteko munduko txapelketa Iruñera eramateko erabakiaren aurka jarriko duten errekurtsua aurkezteko. Fernando Lamikiz abokatuak bideratuko du helegitea. Lamikizek esan duenez, Espainiako Pilota Federazioak ez du eskuduntzarik Munduko Pilota Txapelketa non jokatu den izendatzeko. «Nazioarteko Federazioak hartu behar du erabaki hori eta oraindik ez du ezer ebazti», esan zuen Lamikizek.

Bestalde, Bizkaiko Federazioak dio Espainiakoak epez

MIKEL MARTINEZ

Carlos Lasak, Joserra Garai eta Fernando Lamikiz abokatua, atzo, Bilbon.

CARLOS LASAK

■ ■ ■ «Garbi dago manipulatu egin dutela prozesua 2002 urteko Munduko Pilota Txapelketa Bilbon joka ez dadin»

kanpo aldatu zituela Munduko Txapelketa antolatze-ko lehiaketako oinarriak, «hautagai baten onerako». Azkenik, Carlos Lasak zuzentzen duen federazioak salatu egingo du Espainiako Fede-

razioak zabaldu egin zuela Bizkaiko Federazioaren eskaintzaren estalki bat.

Errekurtsua Espainiako Kirol Kontseilu Nagusian aurkeztuko dute, eta hark onartzen ez badu auzitara

joko dutela iragarri du Bizkaiko Federazioak. «Garbi dago manipulatu egin dutela prozesua Munduko Txapelketa Bilbon joka ez dadin», adierazi zuen Carlos Lasak. Bizkaiko eta Euskadiko pilota federazioetako presidentek garbi utzi nahi izan zuten ez dutela ezer Iruñeko hautagaitzaren aurka.

Urtea amaitu baino lehen jakingo da Kirol Kontseilu Gorenak errekurtsua onartzen duen ala ez.

Jose Ramon Garai • EUSKADIKO FEDERAZIOKO LEHENDAKARIA •

«Euskal selekzioa izan nahi dugu»

■ Izango al dugu euskal selekzioa 2002ko Munduko Txapelketan?

Horixe espero dugu. Guk Euskadiko selekzioa ikusi nahi dugu hurrengo munduko txapelketan eta horretarako ari gara lanean.

■ Espainiako Federazioaren jarrera ikusita, bidea ez da erraza izango.

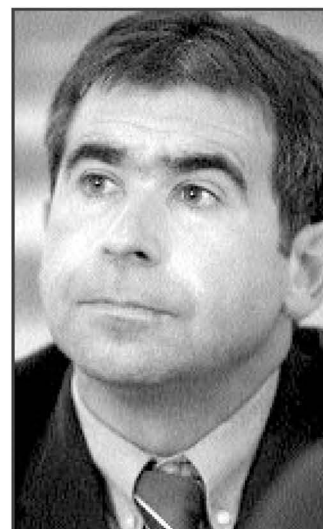
Azkenean arazo politikoa ere bada. Guk euskal selekzioa bultzatuko dugu, baina ezin dugu aurreratu zer gertatuko den. Azken erabakia politikoa ere izango da.

■ Espainiako Federazioarekin gero eta borroka gogorragoa dago, ezta?

Iparra galdu du. Pilotan, nahitaez, kontuan hartu be-

har dira Euskadiko Federazioa, klubak, pilotariak eta epaileak. Garrantzitsuak gara. Ez dute onartu nahi eta euren menpe egotea nahi dute. Hitz egiteko prest gaude, baina ez dugu onartzen menpekotasunik.

Ramon Basaldua
BILBO

MIKEL MARTINEZ

kronologia

Mexikoko mundiala arte eta harrezkero

■ Espainiako Federazioaren eta Euskadikoaren arteko harremanak ez dira onak izan azken urteetan. Mexikoko Munduko Txapelketan Joserra Garaik euskal selekzioa errebindikatu zuenetik, gainera, harremanak hautsita daude.

1998ko maiatza • Bizkaiko Pilota Federazioak 2002ko Munduko Pilota Txapelketa Bilbon antolatze-ko hautagaitza aurkezte-ko erabaki zuen, frontoi berriak eraikitzeko zirela baieztatu ostean.

1998ko ekaina • Julian Garcia Angulo, Espainiako Pilota Federazio-ko presidentea, Bilbora etorri zen Bilboren hautagaitzaren aldeko jarrera agertzeko. Josu Bergara Bizkaiko diputatu nagusiarekin elkaritzetatu zen, frontoiak eraikitze-ko proiektua bultzatzeko.

1998ko uztaila • Euskadiko Pilota Federazioak Mexikoko Munduko Txapelketara joateko baime- na eskatu zuen, eta Espainiakoak ukatu egin zion. Orduantxe hasi zen bi federazioen arteko borroka.

1998ko urria • Joserra Garai euskal selekzioa errebindikatu zuen Mexikon, Munduko Txapelketaren kariatara izandako Nazioarteko Pilota Federazioaren batzarrean. Espainiako Federazioak ez zuen onartu inondik inora euskal selekzioa izatea. Julian Garcia Angulo presidentea haserre bizian agertu zen Jose- rra Garairekin.

1999ko ekaina • Espainiako Pilota Federazioak Iruñea izendatu du 2002ko Munduko Txapelketa jokatzeko, Bilbok aurkeztutako hautagaitza alde batera utzita.

1999ko uztaila • Bizkaiko Pilota Federazioak errekurtsua aurkeztuko du Espainiako Kirol Kontseilu Nagusian Espainiako Federazioak hartutako erabakiaren aurka. Euskadiko Federazioak babes osoa eskaini dio Bizkaikoari.

Pilota ♦ Nafarroako Lau t'erdiko Asperen estreinakoa irabazi zion Iñaki Esaini

Olaizola II.a aurrera

Oscar Lasaren kontra jokatu du final-laurdenetan

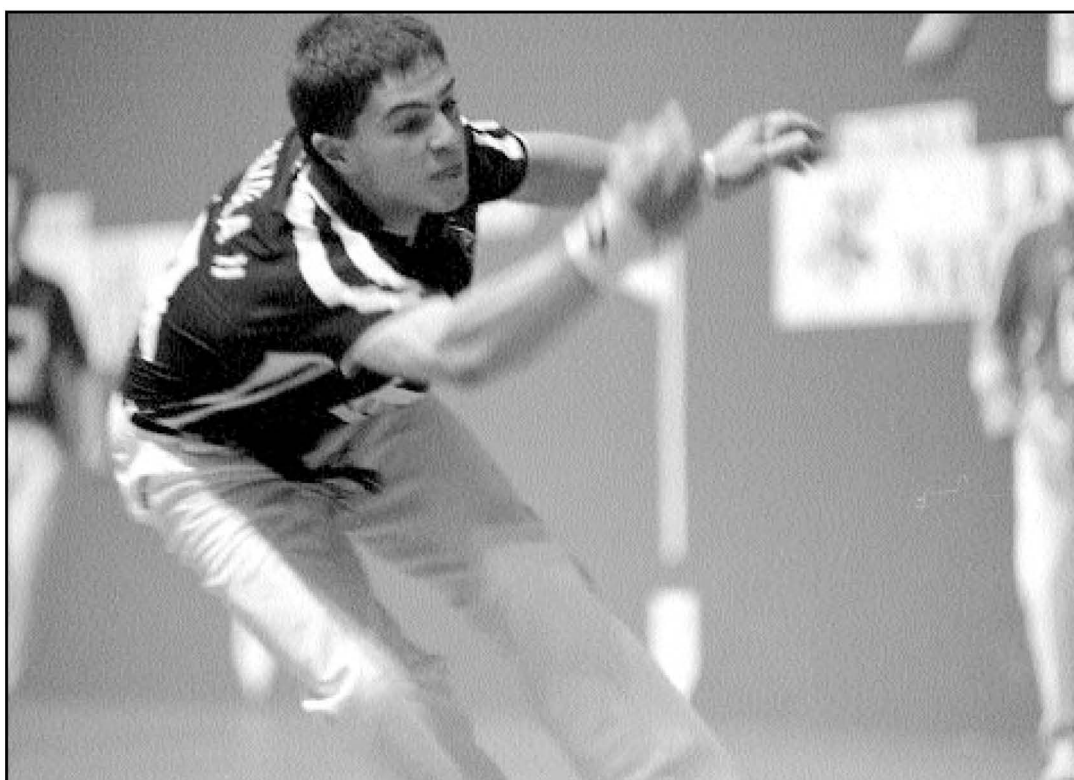
Esain
14

Olaizola II.a
22

Enekoitz Telleria / Donostia

SAKEAREKIN egindako minak eta Esain kontrarioari eskuin eskua mindu izanak lagundu zioten atzo Aimar Olaizolari Erriberrin Nafarroako Lau t'erdiko txapelketan aurrera egiteko. Asier anaia-
ren lekuan ekin zion atzo Olaizolatar gazteenak Asperen adarrari, baina kontuan hartzeko moduko pilotaria dela erakutsi zuen, beste behin. Hurrengo arerioa ez da edonor izango: Oscar Las. Errebanxa usaina dario final-laurdenetako norgehiagokari. Aimarrek berak kanporatu zuen-eta iaz Oscar Las Asperen txapelketatik.

Indartsu ekin zion Aimar Olaizolak atzokoari: 1-6 eta 2-8 aurreratu zen. Esainen erreakzioak 9na jarri zuen norgehiagokara eta parekatuta joan ziren hortik aurrera ere: 10na eta 13na berdindu zuten. Lau t'erdiko dohain apartak dituztela ari ziren erakusten biak ere. Eskuin eskua minduta ari zen Esain, ordea, eta nabaritu zitzaion partidua zati horretatik aurrera. 13-19 eta 14-20 aurreratu zen Olaizola II.a, eta 14-22 irabazi zuen. Eskuarena, hala ere, ez da aitzakia. Merezita irabazi zuen Olaizola II.ak. Kontuz harekin.

GARI GARAIALDE

Aimar Olaizolak lau t'erdikorako dohain apartak dituela erakutsi zuen atzo Erriberrin.

Goñi II.a zoragarri Mungian

E. Telleria / Donostia
PRIMERAKO partidua jokatu zuen atzo Mikel Goñik Mungiako estelarrean Zezeagarekin, Eugi eta Bernaren kontra. Bi aurrelariak lehia ikusgarria izan zuten, eta Joxe Mari Zezeagaren segurtasunak eta Bernaren azken txanpako makalaldiak erabaki zuten partidua azkenean (14-22).

Serio, kantxan gustura eta zentratuta, Mikel Goñik

13 tanto lortu zituen orotara —txapa gainean utzitako bi dejada itzelak tartean— frontoian bildutakoen zoramenerako. Ez zuen nonbait eskuin besoan atzo minik izan. Patxi Eugirekin izandako lehia ikusgarria izan zen. Hura ere ez zen atzera gelditu. 10 tanto egin zituen orotara aurreko koadroetan, eta bere kalitatearen berri eman zuen. Biak aritu ziren goi mailan.

Capellan onena Zumaiaiko Odietan

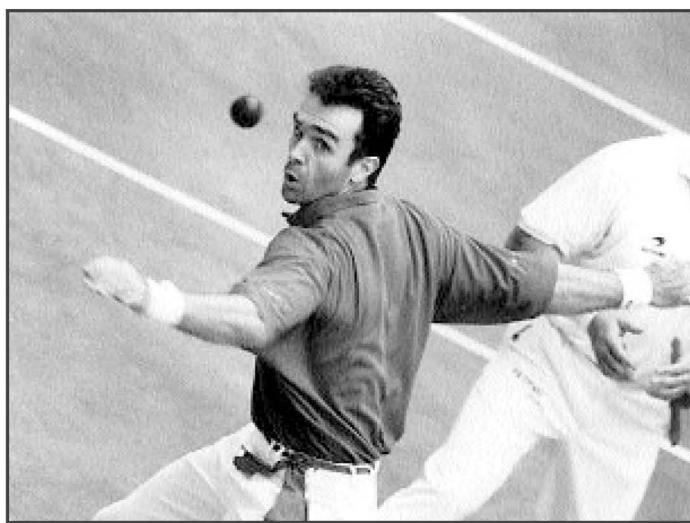
San Pedro deunaren omene-
tan, Zumaian izan zen jaialdia atzo. 20-22 amaitu zen estelarra Capellan-Elkoro-
ren alde, eta Titin-Goñi III.aren kontra. Oso partidua orekatua izan zen. Berdinetaz josia azkeneko 20koa arte. Bi tantoak erreskan egin zituzten irabazleek. Capellan izan zen onena.

Plaza Laxoko bigarren finalerdia Hazparnen

Hur Gorostiaga / Baiona
PLAZA LAXOKO lehen Masterraren azken finalurrekoa jokatu dute gaur Hazparnen, Izar eta Aspe etxeek antolatutik. Arratsaldeko seiatarik aitzina Rene Muskarditz eta Jean Claude Biscoubyren dako, berriz, itzulera partida izanen da, Hegoaldeko ezker paretan entrenaturik Iparaldeko plazetarik desagertua baitzen azken hilabeteotan. Serge Maite eta Jean Yves Teillery bikote gaztea, berriz, iazko Frantziako txapelduna da amateur mailan, eta ongi ezagutzen duen pilotalekuan jokatu du.

Gaur partidak ikusmira berezia izanen du, Muskar-

ditz eta Biscouby Berekoe-
tan momentuko onenetarikoak direlako. Rene Muskarditzek bi urtez segidan irabazi du trinketea Frantziako binakako txapela. Jean Claude Biscoubyren dako, berriz, itzulera partida izanen da, Hegoaldeko ezker paretan entrenaturik Iparaldeko plazetarik desagertua baitzen azken hilabeteotan. Serge Maite eta Jean Yves Teillery bikote gaztea, berriz, iazko Frantziako txapelduna da amateur mailan, eta ongi ezagutzen duen pilotalekuan jokatu du.

BOB EDME

Hegoaldean entrenatu ostean, itzulera partida da gaurkoa Biscoubirentzat.

txokoan

Zeberio II.ak eta Lizasok garaipen beharrezkoa lortu zuten atzo

San Fermin Torneoa irabazteko aukerekin jarraitu ahal izateko, beharrezkoa zuten atzo Zeberio II.a-Lizasok Altuna II.a-A.Lekunberriren kontrakoa irabaztea. 34-40 bukatu zen Euskaleko estelarra euren alde. Hasieratik gorriak aurreratu baziren ere —euren alde izan zuten dirua ere uneoro—, ongi irabazi zuten urdinek, Zeberio-
rioren lanari eta Lizasoren sakeei esker.

Zesta punta Torneoak Donibane-Lohizunen eta Maulen

Atzo hasi zen Donibane-Lohizuneko zesta punta torneoa eta uztailearen 3an hasiko da Maulekoa. Garcia-Elizegik eta Etxalus-Erkiagak abiatu zuten atzo gauean Donibane-Lohizuneko, eta Egiguren II.a-Egiguren I.a eta Tanco-Iturrinok abiatuko dute Maulekoa. Horrez gain, datorren astelehenean Gernikan bere bi fitxaketa berri aurkeztuko ditu Eusko Basquek: Goikoetxea eta Arriaga. Osa, Artetxe, Kirru eta Goia ere asteburuan hasiko dira jokatzeko EEBBetatik bueltan.

Tirapuk belaunean lesio larria duela baieztatu da

Eskuin belauneko lotailu gurutzatuen eta kanpo lotailuen haustura dauka Ritxar Tirapuk, herenegun egindako erresonantzia baieztatu zenez. Joan den ostegunean lesionatu zen orkoiendarra Barañainen. Sei eta zortzi hilabete bitartean beharko ditu erabat osatzeko. Enrique Galarzak izan zuen lesio berdintsua ei da.

gaurko partiduak

HAZPARNE. 18:00.
• Plaza Libreko Masterra (finalerdia): Muskarditz-Biscouby / Maite-Tellery.

biharko partiduak

IRUN. 18:00.

• Salaberria-Imaz / Ariznabarreta-Balardi • Barberito VI.a-Beloki / Unanue-Errendonea.

GALARRETA. 16:00

• Bereziartua-Etxeberria II.a / Agirresarobe-Barrenetxea II.a • Zeberio II.a-Aizpuru / Altuna II.a-Iriarte • Elizalde-Eizaguirre / Altuna I.a-A.Lekunberri • Kalonge-Imaz / Lezea-Urretabizkaia II.a.

Euskal selekzioak ♦ Niko Etxart, Andoni Egaña, Joseba Gotzon eta Gontzal Mendibil batera ariko dira

Kantuz kantu selekzioen alde

‘Euskal selekzioei, bai!’ izeneko kontzertu bira hasiko dute gaur Mungian

Montse Arregi / Bilbo

EUSKAL SELEKZIOEI, BAI! kontzertu bira hasiko dute gaur Mungian Niko Etxartek, Andoni Egañak, Joseba Gotzonek eta Gontzal Mendibilek. Laurak kantari ariko dira, eta harizko laukotea izango dute lagun. Eskainiko dituzten kanten hitzak Egañarenak dira, eta musika Joseba Gotzonena. Euskal selekzioei buruzko erakusketak eta mahai-inguruak ere egingo dira herriz herri.

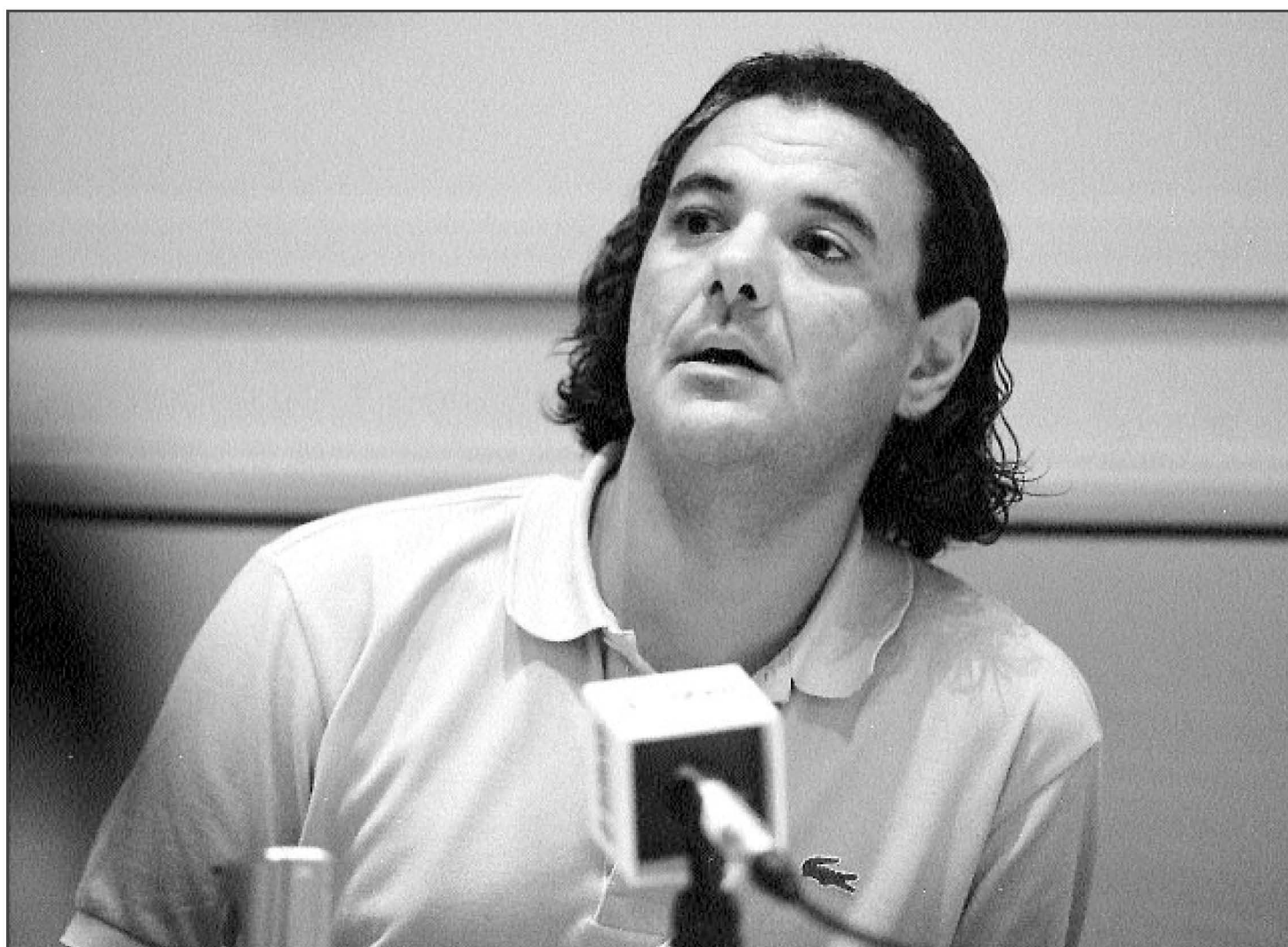
Abuztuan CDa grabatuko dute kantariak, eta bertan hainbat erakundetako ordezkariak ere hartuko dute parte gonbidatu gisa: Sustraiak, ESAIT, federazioak, kirolariak, Eusko Jaurlaritza, eta euren jardueran selekzioak bultzatu dituzten euskararen aldeko kanpainetako antolatzaileak, besteak beste. «Grabaketa irekia egin nahi dugu, jendearen partaidetza bultzatuta, eta aldi berean erakunde ezberdinek egin duten lana azpimarratu eta eskertu», azaldu zuen atzo Bilbon Joseba Gotzonek.

CDaren grabaziorako antolatzaileak Elkarlanean etxearekin berbetan ari dira, eta akordioa lortuz gero bertan grabatuko lukete. Bestela, zuzeneko emanaldietan egingo lukete diskoa osatzeko lana.

Euskal Herritik kanpo

Dagoeneko hamabost kontzertu hitzartuta daude *Euskal selekzioei, bai!* biraren barruan, eta antolatzaileek gehiago lotuko dituztela uste dute. Ekimena Euskal Herri-rik kanpo ere ateratzeko asmoa daukate, hala nola Madril,artzelona eta Galiziara. Bira gaur Mungian hasiko da, San Pedro jaietan. Bakiok eta Lekeitiok hartuko dituzte abuztuko kantaldiak, eta Balmasedak, Donostiak eta Getxok urrikoak.

Euskal selekzioei, bai! kontzertu bira atzo aurkeztu zuen Joseba Gotzonek. Berak iaz argitaratutako *Euskadiko Futbol Selekzioaren historia 1915-1997* liburua izan zen egitasmoaren iturburua. «Informazio hura aprobetxatuta kirol guztiak kontuan hartzen dituen erakusketa

MIKEL MARTINEZ

Joseba Gotzon atzo Bilbon, euskal kirol selekzioen aldeko kontzertu biraren aurkezpen ekitaldian.

Erakusketa eta kontzertuen egutegia

Mungia	Erakusketa	Ekainak 1-30	Kiroldegia
	Kontzertua	Ekainak 30	Herriko plaza
Bakio	Erakusketa	Abuztuak 1-30	Kultur Etxea
	Kontzertua	Abuztuak 14	Probaderoa
Lekeitio	Erakusketa	Abuztuak 16-31	Erakusketa aretoa
	Kontzertua	Abuztuak	Plaza
Balmaseda	Erakusketa	Irailak 20-Urriak 3	Erakusketa aretoa
	Kontzertua	Urriak 2	Antzokia
Donostia	Erakusketa	Urriak 4-10	Casares kultur etxea
	Kontzertua	Urriak 9	Altzako Kultur etxea
Getxo	Erakusketa	Urriak 18-24	Antzokia
	Kontzertua	Urriak 23	Antzokia
Basauri	Erakusketa	Azaroak 2-7	Sozial Antzokia
	Kontzertua	Azaroak 6	Sozial Antzokia
Arrasate	Erakusketa	Azaroak 8-14	Erakusketa Aretoa
	Kontzertua	Azaroak 13	Amaia Antzokia
Galdakao	Erakusketa	Azaroak 15-21	Kultur Etxea
	Kontzertua	Azaroak 20	Kultur Etxea
Durango	Erakusketa	Abenduak 1-12	Ezkurdiko Aretoa
	Kontzertua	Abenduak 18	Frontoia
Eibar	Erakusketa	Abenduak 9-16	Udaleko Aretoran
	Kontzertua	Abenduak 18	Zinema
Bilbo	Erakusketa	Abenduak 17-31	Barreinkuako etxea
	Kontzertua	Abenduak 11	Arriaga Antzokia
Santurtzi	Erakusketa	Urtarrillak 10-16	Erakusketa Aretoa
	Kontzertua	Urtarrillak 15	Serantes Antzokia
Zornotza	Erakusketa	Urtarrillak 17-23	Zornotza Aretoa
	Kontzertua	Urtarrillak 22	Zornotza Aretoa
Arrigorriaga	Erakusketa	Urtarrillak 24-30	Erakusketa Aretoa
	Kontzertua	Urtarrillak 29	Eliza

JOSEBA GOTZON

■ ■ ■ *«Country-folk erritmoa duten abestiak eta kanta klasikoak tartekatu ditut, gerra zibilaren dramatismoa eta jai giroaren arteko oreka lortzeko»*

prestatu dugu, herriz herri eramango duguna», azaldu zuen Joseba Gotzonek. Erakusketaren epea amaitzean egingo dira herri ezberdinetan aipatu kontzertua eta baita euskal selekzioen inguruko mahai-inguruak ere.

Egañaren bertsoek gerra zibilaren garaian euskal futbol selekzioak Europan eta Amerikan zehar egindako bira dute hizpide nagusi. Erritmo alaiak eta serioagoak tartekatu ditu Gontzal Mendibilek. «Country-folk erritmoa duten abestiak eta klasikoak tartekatu ditut, gerra zibilaren dramatismoa eta jai giroaren arteko oreka lortzeko», azaldu zuen Portugaletako musikariak.

Kantariakin batera Erwin Grafe biolontxelo jolea, Lorea

Rada biola jolea, Beñat Aresti eta Pilar Martinez biolin joleak eta Patxi Goikoetxea perkusio jolea ariko dira. Musikaren moldaketa lanak Margarita Lorenzo Reizabal Bilbao Orkestra Sinfonikoko piano joleak egin du, eta bera arduratu da musika zuzendaritzaz.

Erakusketarako 70 argazki inguru bildu dituzte antolatzaileek, baina herriz herri aurrera joan ahala 100 ingurura iritsiko direla deritzote. Argazkiok kirol federazio ezberdinetatik, Sabino Arana Elkargoaren Artxibategitik, Baleuko ekoiztetxetik eta hainbat kirolariren artxibetatik bildu dituzte. Argazkiekin batera, 20 kirol ezberdin ordezkatzeko dituzten panpinak erakusten dira.

ESKOZIAKO ANOTHER SPACE ENPRESAK ANTOLATU PROIEKTUA AURKEZTU ZUTEN IRUÑEKO GAZTETXEAN, ATZO

‘Gerniak’ Eskoziarantz

■ Zumetak, Villalobok eta Gradyk Picassoren obra oinarritzat hartuz egindako lanak Nafarroako hiriburuan erakutsi dituzte

■ Uztailaren 31tik abuztuaren 27a bitarte erakusketa egingen dute, beste hiru artistekin, Eskoziako Deephaven herrian

■ Mikel Laboak eta Dick Gaughan abeslari eskoziarrak kontzertu bat emanen dute proiektu beraren baitan

Edurne Elizondo / Iruñea

ARTE galeria bilakatu zen atzo Iruñeko Gaztetxea, Picassoren *Gernika* abiapuntutzat hartuz Jose Luis Zumeta, Tony Grady eta Nelson Villalobo artistek egindako koadroak hartu baitzituen; egun batez egongo dira hiru artisten lanak bertan, eta gero Eskoziara eramango dituzte. Zumetak, Gradyk eta Villalobok, *Gernika* proiektuaren baitan murgilduriko beste hainbat lagunekin batera, jendaurrean azaldu zituzten euren ekimenaren asmo eta helburuak: «Harremanak estutu, eta gogoeta piztu».

Nazioarteko proiektua da *Gernika*, eta Another Space Limited izenburuko Eskoziko enpresak jarri du abian, Nigel Mullan eta Trevor Averyren gidaritzapean, herri horren eta Euskal Herriaren arteko harremana eta lotura estutzeko asmoz.

«Gogoeta piztu nahi dugu»

Hori ez da, hala ere, proiektuaren helburu nagusia, «XX. mendeko koadrorik enblematikoen» abiapuntutzat aukeratu izanak esanahi berezia eman baitio artistek antolatu ekimenari: «Picassoren *Gernika*-k bere garaian zuen esanahiaz, eta egun duenaz gogoeta piztu nahi dugu, Kosovokoa bezalako gerrak gertatu diren une honetan. Badakigu zazpi koadrok ez dutela bakea lortuko, baina gogoeta pizteko gai izanen balira, pozik izanen ginatke», azpimarratu zuen Tony Gradyk.

Margolari eskoziarra da *Gernika* proiektuan parte hartzen duen artistetako bat, Euskal Herriko Jose Luis Zumeta eta Juan Ugalde, Kubako Nelson Villalobo, Eskoziako Liz Ogilvie eta Andrew Stenhouse, eta Irlandako Una Walkerrekin batera. Bakoitzak bere *Gernika* egin du, eta uztailaren 31tik abuztuaren 27a bitartean Eskoziako Deephaven herriko hegazkinentzako hangar abandonatu batean paratu-

JOXE LACALLE

Proiektuko antolatzaileak eta parte hartu duten hainbat artista, atzo, Iruñeko gaztetxean.

Eskoizian, bai; Euskal Herrian, auskalo

■ **GERNIKA** proiektuko parte hartzaileek ekimen hori abian jartzeko ideia Eskoziara bezalako herri txiki batean sortu izana nabarmendu zuten atzo, kazetarien aurrean. Are gehiago, herri horretan artearen inguruko ekimen eta egitasmoak martxan jartzeko dauden zailtasunak azpimarratu zituen Tony Gradyk, eta, hori dela eta, Another Space etxeko Nigel Mullan eta Trevor Averyren iniziatiba txalotu egin zuen. «Herri txiki batean, proiektu handia sortu dute».

Proiektuan parte hartzen duten zazpi artistek egindako *Gernika*-k Eskoziako Deephavenen ikusi ahal izanen dira hilabete batez; Euskal Herrian lan guztiak batera ikusteko aukera izanen denik, ordea, zehazteke dago oraindik, Tony Gradyk hainbat erakundetako atek jo dituen arren, oraindik ez du erantzunik jaso. Eusko Jaurlaritzatik, erakusketaren katalogoa plazaratzeko konpromisoa besterik ez du lortu. «Euskal Herrian erakutsi nahiko genuke erakusketa,

baina zaila da; printzipioz, Eskoizian baino aukera gehiago daude hemen, areto eta erakunde gehiago, baina oraingoz ez dugu ezer lortu. Inolako azpiegiturarik gabe, hemen baino lorpen handiagoak egin dituzten Eskoizian». Zumeta, Villalobo eta Gradyren beraren lanak Iruñeko Gaztetxean erakutsiz, beraz, orain arte itxita egon diren atek zabaldu nahi izan zituzten *Gernika* proiektuko arduradunek; euren ekimenaren oihartzuna eta garrantzia azpimarratu, Euskal

Herrian ere lan guztiak batera ikusteko aukera gal ez dadin. Euskal Herrian ez ezik, gainera, Irlandan ere erakusteko aukera aztertzen ari dira antolatzaileak, eta bertako aretoekin harremanetan jartzeko asmoa agertu dute, *Gernika* proiektua hara eramanez ahal izateko.

Tony Gradyk bezala, erakusketa Euskal Herrira ekartzeko ahalegina eskatu zuten Jose Luis Zumeta artistak eta Mikel Laboak abeslariak ere, atzo Iruñeko Gaztetxean egindako agerraldian.

«Picassoren lanaren aldaera egin nahi izan dut, baina ez da erraza. Ikur anakronikoak bazter utzi ditut, eta barrutik kanpora atera dut koadroa, espazio zabalean kokatuz», gaineratu zuen Zumetak.

Villalobo fidelagoa izan zaio Picassoren jatorrizko lanari, eta txuri-beltzean egin du bere koadroa; elementu berririk ere gehitu dio, hala ere; tartean ikur kubatarak. Halaber, Picasso bera koadroan integratu egin du Villalobok. Gradyrena da, agian, jatorrizkotik gehien urrutiz den obra. Posizio askotan jar daitezkeen hainbat atek osatzen duten instalazioa egin du eskoziarrak.

Artisten erakusketarekin batera, beste haibat ekitaldik osatuko dute *Gernika* proiektua; batetik, erakusketa hartuko duen hangar berean, Gernikako bonbardaketari buruzko hainbat film bistaratu dituzte, tartean Iñaki Elizalde nafarraren pelikula laburra. Bestetik, Mikel Laboak kontzertua emanen du Invergordon herrian, abuztuaren 19an, Dick Gaughan abeslari eskoziarrarekin batera.

ko dituzte zazpi artistek euren obrak.

Gaztetxeko galeria inprobisatua, agerian gelditu zen atzo Zumeta, Villalobo eta Gradyk bide ezberdinak

jorratu dituztela Picassoren *Gernika* koadroaren berrirakurketa egiteko abenturan. Zumetaren obran kolorea da ezaugarri azpimarragarria, hori baita jatorrizko lanetik

gehien bereizten duena. Kolora, ordea, berezko gauza da Zumetaren obran, eta, hori dela eta, *Gernika* koloretsua egitea ez zaiola «bateratze» gertatu erran zuen atzo.

Estetikaz haratago

Zumetaren *Gernika* koadroa ikusten izan da Jorge Oteiza Oiartzungo Pagoarte gunean. Artelan bakoitzaren barne indarra bilatzen saiatzen da, artearen hirugarren dimentsiotik haratago laugarren bat ere badela sumatzen baitu.

Jorge Oteizak eskultura edo koadro baten aurrean ikusten duena ez du beste inork ikusten. Estetika hutsetik haratago doa, beti haratago; beti barne forma, barne indarraren bila. «Espazioaren lerroak», «artelanaren eskeletoa» ikusi nahi du. Ez alferrik dio artista guztiek sakonean «espazialistak» behar dutela izan. Esplikazioak eskatzen ditu eta esplikazioak eman, analisi sakonak egin, zorrotzak, artelan orok hiru dimentsioez gain, laugarren bat ere —poetikoa go bat— baduela sinestuta.

Herenegun eguerdian Oiartzungo Pagoartera egin zuen bisita. Arte gune hori ezagutu, Antton Mendizabalen lana ikusi eta Zumetak egin Picassoren *Guernica* koadroaren bertsioa ezagutu zuen.

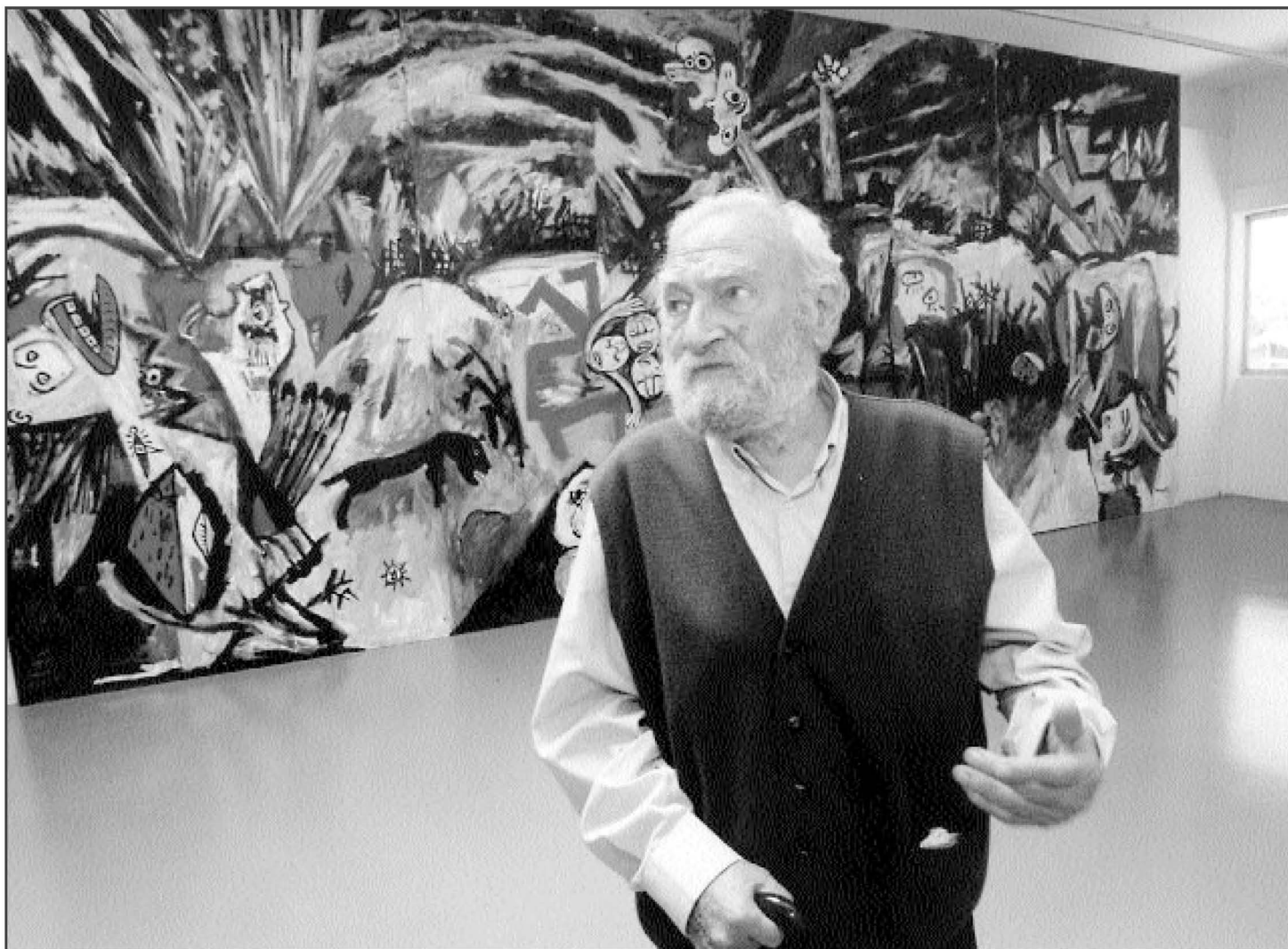
Aspaldi aldarrikatu zuen Oteizak eskultura perfektotona pilotalekua dela; sinplea delako, baina aldi berean espazioa beharrezko elementu eta hustasunarekin neurri justuan beteta dagoen gunea delako. Antton Mendizabalen aspaldiko jardunaren oinarria horixe da, pilotalekua, pilota eta pilotaria. Gozatu ederra hartu zuen Oteizak haren eskulturak ikusten, sumatzen eta ikertzen. Mendizabalek berak hausnartutakoa baino urrutirago doa Oteiza, zer duda izan. Haren irakurketak zorrotzak dira oso, eta iradokizunez beteta daude. «Bideo bat ikustea bezala da», dio, oinarri baten gainean tinko, geldo, dagoen egurrezko eskultura baten aurrean. Mugimendua ikusten dio. «Abiadura du eskultura honek; begirada hurbiltzera, urruntzera eta frenatzera behartzen zaitu; goitik begiratzera, aldamenetik, azpitik...». Ez alferrik eskultura hori trinket baten irudikapena da eta, jakina denez, trinketea pilota nondik etor litekeen jakitea ez da erraza. Eskultura, izan ere, dinamikoa da Oteizarentzat, espaziala, tentsioduna.

JORGE OTEIZA Artearen aurrean

«Arteaz askoz gehiago gozatzen da analizatuz, analizatu gabe baino»

Pilota irudikatzen du beste eskultura batek, bi egurren arteko hutsuneak. Oteizak pilota baino gehiago, baina, eskua ikusi du, pilotariaren eskua. «Ez al dira gauza bera?», Ahurraren zuloa eta pilotaren espazioa. Gogora ekartzen ditu familian izan dituen pilotari handiak, Enbildarrrak, baita Irigoien, Nafarroako Lehoia ere... «Hura zen hura pilotaria, traketza baina indartsua, oso indartsua». «Ni neu ere asko ibilitakoa naiz errebotean, Orioko pilotalekuan, harik eta alkate alu bat etorri eta zer bururatuko eta pilotalekua estali, hura majadero...».

Zumetaren *Gernika*-ren aurrean eseri da gero. «Ea, non daude koadro honen barne marrak? Behetik hasi, gora, diagonalean gero...». Makuluarekin irudikatzen du koadroari sumatu dion «eskeletoa». «Koadroa beti geome-

EDURNE KOCH

EDURNE KOCH

Oteizak gustura ikusi zuen Zumetak egin *Gernika* koadroa. Bai eta Mendizabalen eskulturak ere.

Oteiza Pagoarten

trikoki osatu behar da», esaten du. Zirriborroak ikusi nahi ditu, Zumetak pintatu lehen marrazkiak; koadroaren oinarritzko izaera, eskema sinpleena atzeman nahi du. «Arteaz askoz gehiago gozatzeko da analizatuz, analizatu gabe baino». Hori du gustuko: analizatu.

«Egileak analizatzen duenean egin duena berriro egiten du, eta une horretan zirriborro berriak etortzen zaizkio burura eta analizatu ahala artea sortzen du». Picassoren *Guernica*-ren kopia txiki bat bada Zumetarenaren ondoan, eta hara abiatzen ditu pausoak han dagoela konturatu orduko. «Barne marra bikainak ditu

JORGE OTEIZA

Espazioaz

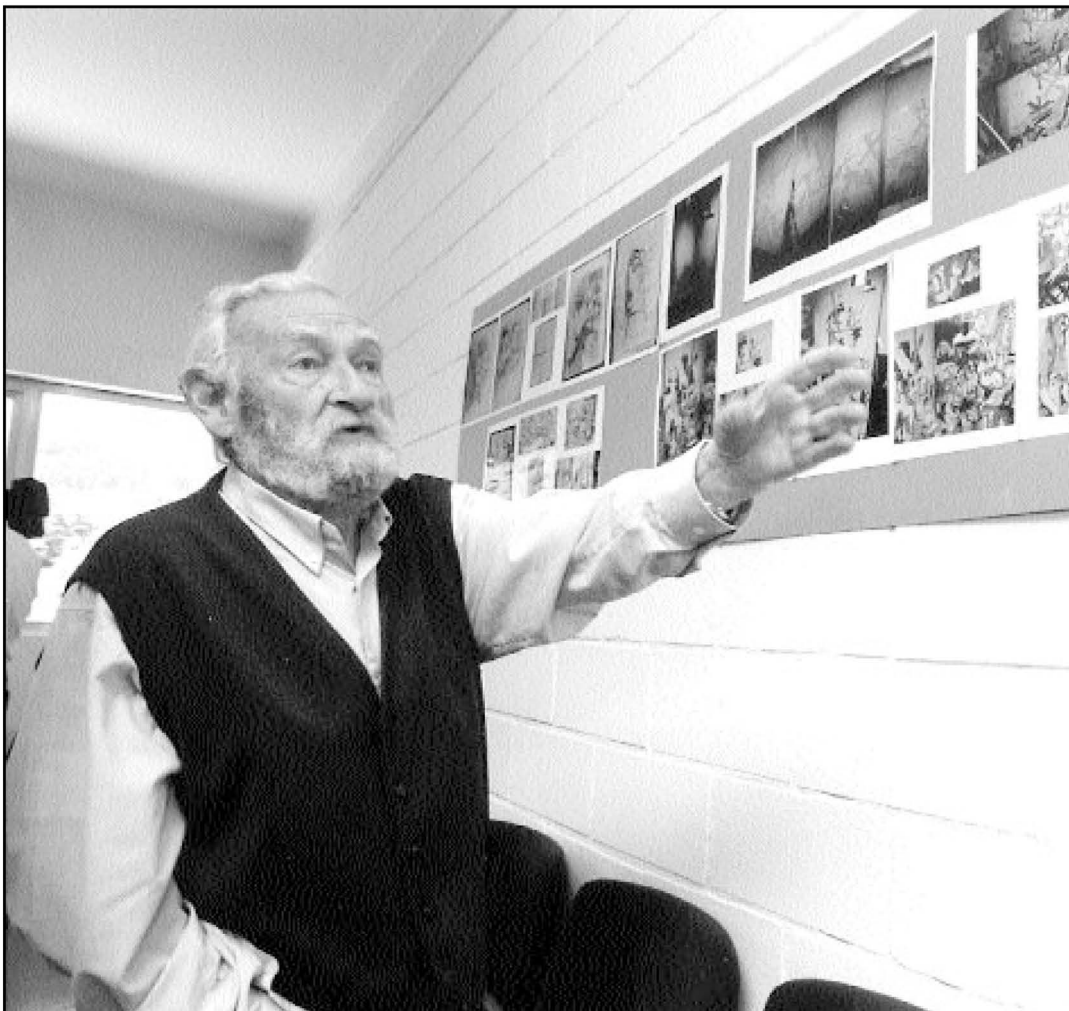
■■■ «Pintore bazara edo eskultore bazara, azken finean espazialista bat zara, zer arraiol! Dena espaziora mugatzen da»

koadro honek». Konposizioaz ari da. Eta Picassok pintatu esku, buru, hanka eta gorputz zati solteak lotu egiten ditu. «Beso hau beste harena da, ez ondoan duen buru horrena» azaltzen du koadroa ezker-eskuin lotuz.

Zumetarengana itzultzen da berriro. «Oso ondo dago». Leihotik begiratu eta paisaia erreparatzen du, mendi lerroan. Zumetaren koadroaren barne marrazkiak mendi lerroarekin bat egiten du haren irudiko. «Komunikatu egiten dira».

«Artea urratsez urrats deskubritu behar da. Barne marra horiek erloju baten antzera funtzionatzen dute, erloju bat bezain zehatzak dira, perfektuak, soinu eta guztill». «Pinturak, eskulturak bezala, hiru dimentsio ditu, baita laugarrena ere. Pintore bazara edo eskultore bazara, azken finean espazialista bat zara, zer arraiol! Dena espaziora mugatzen da». Baina espazioa sortu ez da sortzen, espazioa hor dago. «Nirea ez da konposatzea, deskonposatzea baizik».

Lorea Agirre
OIARTZUN

Zumetak *Guernika* koadroraren gainean egin zirriborroak ere aztertu zituen Oteizak.

EDURNE KOCH

«Jenio txar honek gordetzen nau bizirik»

Oteiza bizi, hizlari, adarjole eta umoreko agertu zen. Aurten 91 urte beteko ditu, baina ez dago geldirik egoteko.

OTEIZAREN gaia, kasik erlijioa, artea da; arte areto batean dagoenean bederen. Bestelakoan, bazkal giroan esaterako, umorea du nagusi, txantxa, jokoa, irria, adar-jotzea. Egunkarrietan azkenaldian hain sarri agertu zaigun Oteiza haserretu, triste, mespretxatu eta probokatzailerak izan zen herenegun Pagoarten ikusi genuena.

Barne indarra, indar bizia eta bizi indarra, biak batean agertzen ditu; umorea, zorrozatasuna, hitz-jokoak, jolaserako gogoa... Horren adierazgarri, ilunez jantzia egonagatik nabarmentzen zaizkion kolore gorri biziko galtzerdiak. Makulua ere eskuan darabada. «Hau ez da makulu bat, hau arma bat da», esaten du, eta aise astintzen du edonoren aurrean. Aurten 91 urte beteko ditu, baina ez da geldi egotekoa, zutik egotean nekatzen bada ere.

«Batzuetañi pentsatzen dut gorra ote nagoen. Orduan hitz egiten hasten naiz gortu ote naizen edo ez jakiteko, eta hori da hainbeste txorakeria esan beharrraren arrazoia». Barre algaraz ozena botatzen du.

«Arraioa, bai zahartua nagoela!», gogora etortzen zaio noizenan behin, baina berehala pasatzen zaio oinazea. «Jenio txar honek gordetzen nau bizirik. Jainkoak gorde diezaidala jenio txar hau luzaz!», bota du, eta ez da gezurra izango ziurrenik.

Mendizabal pintorearekin ibili ohi da batera eta bestera, eta Pagoartera ere elkarrekin etorri ziren. Han Imanol Irigoien poetarekin, Antton Mendizabal eskultorearekin eta Ramon Zulaiak idazle eta Oteizaren gazetako lagun minarekin bildu zen.

Emakumeak gustuko mintzaigaia du, baina ber-

din hitz egiten du diseinatu dituen pipen inguruan, gazetako oroimenen gainean, ikasle izan zituenez edo adiskideez. Barre egiten du, bere buruaz lehengor. Luis de Pablo konpositorearen kontzertu nekagarriak berritzen ditu Zulaika lagun zaharrarekin. «Pin, pin, pin —pianoa jotzen bezala— gogoratzen zara kontzertu gogaikarri haiez?». Oteizak oilategietarako alantzeak sare batekin konposatzen omen zuen, sare pentagrama balitz bezala. Barre egiten dute garai batean muturreko abangoardia jarrerara modura bizi izan zuten bi artistek.

Lagun zaharrez galdetzeko beldurrez egoten omen da. «Nor baitengatik galdetu eta aspaldian hil zela entzuteko beldurrez izaten naiz...». Martin Ugaldez galdetu digu. Ondo dagoela jakiteak poztu egin du.

Txillidari buruzko hitzaldi sorta bat antolatu du Bilbon Guggenheim museoak

■ *Bihar artistaren filosofia espazialaz mintzatuko da Barañano*

Erredakzioa / Bilbo

DATORREN abuztuaren amaiera arte izango da Guggenheim Bilbo Museoa Txillidaren lanen atzera begirako erakusketa. Horren kariatara pinakotekak hitzaldi sorta bat antolatu du. Bihartik aurrera adituek artista donostiarren lana aztertuko dute.

Kosme de Barañano *Txillida: 1948-1998* erakusketaaren komisarioak eskainiko du lehen hitzaldia, bihar. Txillidaren filosofia espaziala izango du hizpide arte adituak.

Hurrengo hitzaldia uztailaren 7an eskainiko du Michael Semff-ek, Municheko Staatliche Graphische Sammlung-eko kontserbatzaile nagusiak. *Eskulturaren eta marrazkiaren artean. Eduardo Txillidaren lanaren alde iraunkorrak* izango da Smeffek jorratuko duen gaia.

Hitzaldietako azkena Tomas Llorensek eskainiko du uztailaren 15ean. Gaur egun, Thyssen Bornemisza Bildumaren Fundazioko kontserbatzaile nagusia da Llorens eta IVAMeko lehen zuzendari izandakoa da. *Txillida eta materiaren poetikak* gaia izango du hizpide.

Hitzaldiak 19:30etan hasiko dira, eta ordubete inguru iraungo dute. Sarrerak Guggenheim Bilbo Museoko Lagunen saltoki berezian izango dira eskuragarri, pinakotekako iturriek jakinarazi dutenez. Hitzaldi bakoi-terako sarrera orokorrak 500 pezeta balio du (20 libera), eta Museoko Lagunek erdi prezioan izango dute Auditoriora sartzeko sarrera.

Haurren erakusketa asteen ere ikusgai

Bestalde, duela aste bi Guggenheim Bilbo Museoko 105. aretoa inauguratutako haurren lanen erakusketa uztailaren 4ra arte luzatzea erabaki dute pinakotekako arduradunek.

Gizakiaren bizi-urratsak kantuz, musikaz eta dantzaz jantzi ditu 'Euskal Spiritu'-k

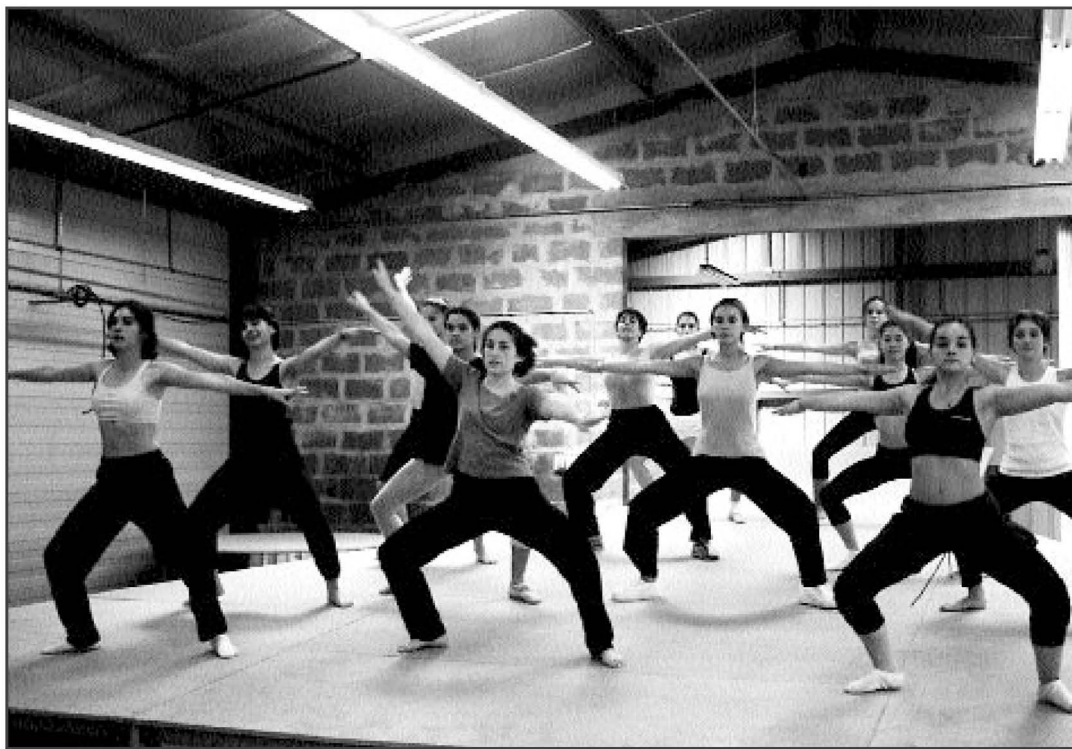
Bi ordu irauten du ikusgarriak, bost ataletan banatua da eta 80 aktorek dihardute

Allande Sokarros / Maule

Pier-Paul Berzaitz muskildiarren inguruan moldatutako *Euskal Spiritu* ikusgarri berriak abestiak, dantza tradizional zein garaikideak eta musikak bateratzen eta aldizkatzen ditu bi orduko ikusgai liluragarri bat osatzeko. *Euskal Spiritu* ikuskizunak gizakiaren bizi-urratsak kontatzen dizkigu, zalantza, irrikaz eta itxaropenez tartekatutako bidean. Hiru agerraldi izango dira uztailan, Berrogañe-Lahüntzen, Behaskanen eta Donibane-Lohizunen.

HARIZPE-BIZI URRATS ikusgarriarekin (1993) hasitako ildoari jarraitzen dio Pier-Paul Berzaitz muskildiar abeslari eta musika sortzaileak. Geroztik, *Elkanoren Semeak* (1995) eta *Euskal Spiritu* ikusgarriak eskaini dizkigu —uztail honetan hiru aldiz aurkeztuko da—. Zuberoako kulturgintzan, maskarada, pastoral eta dantza agerraldien alboan, ikusgai mota berri bat sortu izana zor izanen zaio muskildiar artista horri. Izan ere, *Harizpe-Bizi urrats* eta *Elkanoren Semeak* obren ostean, *Euskal Spiritu* ikuskizunak abestiak, musika emanaldiak eta koreografiak bateratzen eta tartekatzen ditu bi ordu irauten duen agerraldi baten osatzeko.

Euskal Spiritu Bibliaren kontakizunetan oinarritzen

Agnalys konpainiako dantzariak oso koreografia landuak moldatu dituzte *Euskal Spiritu* ikusgarriarentzat.

da, baina iturri horretako urari bere bidea eman dio Pier-Paul Berzaitzek, gizakiaren bizi-urratsak kontatzeko, zalantza, irrika eta itxaropenen artean. Aurkezpen liburuxkan zehaztutaz, «ikusgai hau ez da obra sakratu bat; fedeari atxikimendu, itxaropen, irekidura eta tolerantzia mezu baten ekarle den ikusgai bat bezala hartu behar da».

Euskal Herriarekiko erreferentzia ere argi da abestiz, musikaz eta dantzaz jantzi-tako ipuin horretan. Guztira, laurogei bat artista elkartu dira, eta horietatik gehienak zuberotarrak dira. Abesti emaileak 26 dira, eta horien artean ezagun asko daude,

hala nola Mixel Arrotze (*Abadia Urriñe* eta *Sabin Arana* pastoraletako sujeta, besteak beste), Maddi Oihenart, Maialen Eztekañandi, Pantxo Cousteau edota Magalai Zubillaga. Saldoan emandako zuzendari gisa dihardu Mireille Joly andereak, eta berak ditu ere abestien harmonizazioak ondu. Testuak, berriz, Itxaro Borda, Jean-Louis Davant eta Pier-Paul Berzaitzek berak idatziak izan dira.

T moldeko oholtza nagusi bat

Dantzariak, berriz, 33 dira, hots Zuberoako dantza ohikoak eta koreografia eraberri-

tuak ematen dituzten 16 zuberotar eta Agnalys dantza garaikide taldeko 17 lagunak. Arlo hori aipatzean azpimarratu behar da oso koreografia ederrak eta landuak ikusteko aukera ematen digula *Euskal Spiritu* ikuskariak. Alta, ikuskizunaren moldatzaileek ez dute erraztasunerat jo, artistek nahiko oholtza berezi baten gainean dihardutelakotz. Iraulitako T baten moldea dauka oholtza nagusiak eta atzealderat gorantz makurtua da. Oholtza nagusi horren inguruan itxura biribileko zazpi tauladaxka badaude.

Ikusgarri denboran, jokalari horien guztien gainean

dabiltza kantari eta dantzariak, eta horien abesti eta oholtza jokoen lagungarri oso trebatuak dira Karlos Gimenezen soinu taldeko musikariak. Koreografiak, oholtza jokoen eta abestien arteko lotura Jean-Marie Broucayet Le Theatre des Chimeres antzerki taldeko zuzendari ezagunaren lana izan da, eta haren profesionaltasunaren ekarpena nabari da. Laguntzaile izan du Pantxo Cousteau, eta horrek, gainerat, aktore eta kantari gisa dihardu.

Hiru agerraldi bakarrik

Euskal Spiritu bost ataletan banatua da, hauen izenburuak direla *Deia*, *Abiada*, *Uhainak*, *Lurraldean* eta *Espiritua*. Ikusgarria hutsunerik gabe igarotzen da, eta ikuslarrak lilura harrapatzen ditu burutik buru. Nahiz ez den bidezkoa zati bat bestetik bereiztea aipaldia egitean, oso ederra da lau banderaxkarekin ematen den koreografia, ttun-ttun eta pianoz lagundurik. Abestien melodia zirraragarriak, berriz, Pier-Paul Berzaitzen dohain berezia argi utziko du berriro ere. *Euskal Spiritu* ren lilura bizitzeko, haatik, hiru agerraldiren artean aukerarik izango da. Lehena, uztailaren 10ean izango da, Zuberoan, Berrogañe-Lahüntzeko Bista Eder ikastetxean; bigarrena uztailaren 17an, Nafarroa Beherean, Behaskaneko Bizkarretan, eta azkena uztailaren 25ean, Lapurdin, Donibane-Lohizuneko Izadiaren Antzokian.

Ikusliar kopurua 2.000tan mugatua izango delakotz, komeni da lekuak aurretik atxikitzea, Atharratze, Maule, Donapaleu eta Donibane-Lohizuneko turismo bulegoetan.

Ikus-entzunezkoetako esperimentazioa aztergai gaur Gasteizko Jaialdiaren bigarren egunean

■ *Lehiaketarako bideo sortaren bigarren multzoa ikusgai izango da arratsaldean*

Luis Karlos García / Gasteiz

ESPERIMENTAZIOA ikus-entzunezkoetan. Horixe eztabaidatuko dute gaur eguerdian Gasteizko Ikus-Entzunezkoen Jaialdiaren XV. ekitaldiko bigarren jardunaldian, Montehermoso Kulturunean. Atzo abiatu zen garai batean Gasteizko Bideoaldia izena zuen festibala. Azken bolada honetan beste norabide bat hartu du, hain zuzen ere.

Egitaraua gaur 10:30etan hasiko da, *Extasis* eta *La leyenda de un hombre malo* izenburuko filmen pantailaratzearekin. Euskal Herriko ikus-entzunezkoen egoeraren gaineko jardunaldien hirugarren aldiko saioetako bat da, eta bertan, besteak beste, Tomas San Miguel, Bingen Mendizabal eta Alberto de la Casa musikariek eta Myriam Ballesteros errealizatzaileak jardungo dute.

Bestalde, aro berriko jaialdi honek hainbat egoitza bisitatzen dituela eta, Ivan Zulueta buruzko zikloak segida izango du Ingeniaritza Eskolako aretoan 12:15etatik aurrera.

Bideo-klipak ikusgai

Bestetik, iragan hamarkadatik egiten den lehiaketa saila Montehermoson egingo da, 17:00etan hasita. Gainera, Dendarabako aretoan, Bilbo-

ARTXIBOKOA

Gaur, besteak beste, *Extasis* filma ikusi ahal izango da Gasteizen.

ko Zinemaldiko pelikula emango dituzte 19:00etan hasita. Azken orduan, berriz, Gasteizko Tapioca eta Dardara tabernetan bideo-klipak

ikusteko modua izango da; besteak beste, Bartzelonako Sonar Jaialdiak hartutakoak ikusi eta entzungo dira 23:00etatik aurrera.

«Promozio pertsonala da euskal aktoreen gaintitu gabeko ikasgaia»

Euskal Aktoreen Batasunak bideo 'casting' lan berria aurkeztu du Donostian

Euskal Aktoreen Batasuneko hainbat kide, atzo, Donostian, bideo casting lanaren aurkezpenean.

EDURNE KOCH

Joxi Ubeda/ Donostia

Guztira 144 aktore agertzen dira Euskal Aktoreen Batasunak osatu duen bideo casting berrian. Aktoreak kontratatzekeo tresna baliagarria izango da bideo casting-a, elkartearen helburu bat baita «euskal aktoreak gero eta ezagunagoak izatea», Euskal Aktoreen Batasunako kideek atzo Donostian adierazi zuten.

EUSKAL AKTOREEN BATASUNAK atzo aurkeztu zuen bere bigarren bideo casting lana Donostian. Lehenengoa, duela bi urte banatu zuten. «Arrakasta handia izan zuen. Produktoreen artean banatu, eta behin eta berriro eskatu digute lan hori casting-ak osatzeko, pelikulak eta serieak egiteko, eta baita publizitate lanak ere», esan zuen atzo Kike Diaz de Radak, Euskal Aktoreen Batasunako lehendakariak.

Bi urte igaro ostean, Euskal Aktoreen Batasuneko

kideek beharra ikusi zuten bere bazkideen irudia berri-tzeko. «Elkartearen helburu bat da euskal aktoreak gero eta ezagunagoak izatea, eta horregatik promozio lana garrantzitsuenetako bat da elkartearentzat».

Carmen Liañoren zuzendaritzapean osatu dute bideo casting lan berria. «Casting zuzendari handia da, eta interesgarria iruditu zaigu berarekin lan egitea, aktoreen kontratazioan aritzen baita. Batetik, kalitatezko casting bat nahi genuen, eta,

bestetik, Carmen Liañok urtean 600-700 aktoreri eman ohi die lana», Diaz de Radaren beraren esanetan.

«Casting-a badabil»

Euskal Aktoreen Batasuneko helburua betetzen hasi da dagoeneko. «Hori izan da gure ezustekoa. Casting-a egin, editatu eta banatu aurretik, hainbat enpresak hor agertzen diren aktoreak deitu dituzte. Ondorioz, oso pozik gaude. Aurkezpen hau izan aurretik, casting-a badabil, oso ondo funtzionatzen ari da, hainbat aktore dagoeneko lanean ari baitira hainbat filmetan». Euskal Herriko eta Espainiako estatuko produktoreen artean banatu, eta elkarteko egoitzan ere izango dute bideo casting-a eskatzen duenari uzteko.

230 bat kide biltzen ditu Euskal Aktoreen Batasunak, eta bideo casting-a egiteko AISGE aktoreen elkartearen eta Eusko Jaurlaritzaren laguntza izan du. Aktore bakoitzaren bakarriketa, eta bere kurrikulum laburtua ageri dira bideo casting-ean.

Aktoreen promozioan, azken urteetan emaitza onak ikusi ahal dira Batasuneko kideen esanetan. «Promozio pertsonala da euskal aktoreen gaintitu gabeko ikasgaia. Euskal Herrian enpresa gutxi dira, eta lana bilatu behar da dagoen lekuan, lanbidea asko handitzen ari baita», esan zuen atzo Kike Diaz de Radak. Arantxa Gurmendi eta Javi Merino aktoreak ere mintzatu ziren atzoko ekitaldian, eta haiekin batera beste dozena bat aktore izan ziren.

120 konpainia ariko dira Tarregako Kale Antzerki Ferian

■ Irailaren 9tik 12a arte izango dira emanaldiak Lleidako hiri horretan

Efe / Bartzelona

ANTZERKIKO joera berriak ikusi ahal izango dira Lleidako Tarrega hirian, irailaren 9tik 12a bitarte, hango Kale Antzerki Ferian. Guztira, 120 konpainia ariko dira aurtan, eta haietako gehienek antzerki ikusgarria egingo dute, antolatzaileek atzo Bartzelonan esan zuten. «Barrutik eta kalitatean haztea», izan da antolatzaileen asmoa aurtengo emanaldiak zehazteko garaian. Hala, aurreko urteetako egitarauarekin alderatuz, jarraikortasun izpiritua izan da nagusi antolatzaileengan.

132 milioi pezetako aurrekontuaz osatu dute aurtengo egitaraua (530.000 libera inguru), eta Kataluniako Generalitateak izan da babesle handiena, 40 milioi pezetako diru laguntza eman baitio aurtengo Tarregako Kale Antzerki Feriari.

Des Quidams et Inko'nito konpainia frantziarrak *Reve d'Herbert* ikuskizuna emango du lehenengo egunean, eta beste 119 konpainia ariko dira irailaren 12a arte. 120 guztira. Iragan urtean baino 13 konpainia gehiago. Horietako 28 zuzenean kontratatu dituzte Feriako arduradunek, eta lau koprodukzio ere bultzatu dituzte. Lanonima Imperial eta Iliacan dantza taldeekin, Fura dels Baus konpainiarekin, eta Paco Zarzoso egile valentziarrekin, hain zuzen.

25. urteurrena ospatu ostean, 'Re + fa' diskoa plazaratu du Tirri-Tarra fanfarreak

Sergio Zurutuza fanfarre kideak konposatu ditu bertan bilduriko 8 abestiak

Amagoia Iban / Donostia

Donostiako Koldo Mitxelena kultur-gune ataritik iragaten zen jende andanak ez zekien atzo eguerdian zer ote zen begien bistan zuena. Bizkar

zorro eta guzti Gipuzkoako hiriburu-
ra heldu berri ziren hainbat kanpo-
tar, musika doinu haien entzuteko lu-
rrean eseri zen, oporrak hasteko mo-
du txarra ez zelakoan. Beste
batzuek, kale musikari talderen ba-

ten emanaldia ote zen galdetzen zio-
ten albokoari, eta ez zebiltzan oso
oker, 25 urtez hamaika kaletan jen-
dea musikaz alaitzen ibilitakoen dis-
ko aurkezpen zuzenekoak ikusten ari
baitziren: Tirri-Tarra fanfarrearena.

BUZO BELTZEZ jantzitako 30 bat lagun, 14 eta 25 urte bitartekoak ia denak, bakoitza bere musika tresnarekin. Tronpetak, tronboiak, flautak, saxoak, teklatuak, gitarra elektriko bat... Lehen pieza instrumentala jo, eta musikari gazteetako batek hartu zuen mikrofona: «Kai-xo, lagunok. Tirri-Tarra fanfarrea gaituzue, eta entzun berri duzuen gure disko berriko abesti bat da, *Look's* izenekoak. Gitarra elektriko jotzen ari den alboko gazte honek, Sergio Zurutuzak, konposatu ditu hau eta disko gainerako piezak». Urdin kolore biziko ilea buruan, gitarra eskuan, Sergio Zurutuza aipatu berriak jada mordoxka polita egiten zuten entzuleen txalo beroa jaso zuen eguerdiko eguzkitan.

KM kulturgunera sartu ziren ondoren Tirri-Tarrako buzodunak, atarian bilduriko jendeari berehala zetozela san ostean: «Hamar minutu barru gaituzue hemen berriro pieza gehiago jotzen».

Ataritik sukaldera

Behin kultu guneko areto nagusira sartuta, Anjel Valdesek hartu zuen hitza *Re + fa* diskoa plazaratu duen Elkarlaneanen izenean: «Tirri-Tarra zerbaiten sinonimo baldin bada, biziaren, kolorearen eta intentsitatearen sinonimoa da. Duela 25 urte sortutako fanfarrea da,

Tirri-Tarrakoe atzo Koldo Mitxelenako ataria hartu zuten euren disko berria zuzenean aurkezteko.

eta urte horietan zehar garapen izugarria lortu du. Uste dut zenbait faktoreri eusten jakin dutela. Batez ere ilusio-ari eta lan egiteko gogo handiari. Musika maila hobetu eta, batez ere, abangoardia-ekin eduki duten lotura hori dira 25 urtez irauteko sekretu nagusiak».

Re + fa diskoa definitzen hasita, azken 25 urte horietako sentimendu eta ilusio guztiak batera bilduta daudela adierazi zuen: «Kalearen sinfonia bat da, sinfonia urbana, eta bertan biltzen dira fanfarreak urte mordoan izan dituen une gazi eta gozoak».

Ideiak jira-biran

Zortzi abesti biltzen dira disko horretan, Sergio Zurutuza *Pepi-k* —fanfarreko kide bakoitzak bere ezizena du— konposaturikoak denak: *Look's*, *Faraway*, *Hiruko bat*, *Amets*, *23*, *Perro viejo* (*viejo reloj*), *Maglaj* eta *Bizierak*. Instrumentalak guztiak, *Perro viejo* izan ezik. «Nik konposatu dut diskoa, baina esan beharra daukat hemen inguruan ditudan 28 buruen laguntzaz egin dudala. Eurak ari dira etengabe jira eta bira, eta nigana datoz azkenean euren ideiak.

Beraiek ez dira konturatu ere egiten, baina ideia asko datozkit burura eurei esker. Bi urte inguru daramatzat lanean diskoan».

Joserra Isasi fanfarreko kideak, berriz, «disco hau Pepiren lanaren emaitza» dela aipatu zuen. «Baita Tirri-Tarraren lanaren emaitza ere». Zentzu horretan, diskoaren iturria ez omen da fanfarrearen 25. urtebetetzea, denboran bat egin duten gauza bi baizik. Bat-egiteak bat-egite, «azken zazpi hilabete inguruan fanfarreko kide guztiak lanean ari gara disko prestatzen».

Gaur jarriko da abian Lekeition Josetxo Goia-Arriberen 'Musika kostaldean' bira

■ Santiagorako bidean, biolontxelo eta saxorako 5 kontzertu emango ditu

Erredakzioa / Donostia

HIRUGARREN aldia da Josetxo Goia-Arriberen Donejakue bidearen inguruan bira txiki bat antolatzen duena. Aurreko biak Nafarroan kokatu zituen, eta aurtengoa barne, hirurak bere *Eunate* diskoa aletuz osatu ditu, eta biolontxelo eta saxorako pentaturiko kontzertuak dira birakoak. 13 konposiziok osatzen dute ikuskizuna, orduetako iraupenarekin gutxi gorabehera, eta Goia-Arribera bera saxoarekin den bitartean, Pello Ramirez Intxausti ariko da txeloarekin. Aurtengo biran, Donejakue bidearen kostako ibilbidea egingo dute musikariek, eta Lekeition hasiko da gaur, Santa Maria Basilikan, 20:00etan.

Gainerako lau kontzertuak

Uztailaren 11n, Gernika-Lumora helduko da bira, San Pedroko elizara, 20:30etan. Sei egun geroago, Getariako Salbatore Deunaren elizak hartuko du kontzertua, 20:30etan hori ere. Ordu berean izango da uztailaren 23an, Debako Santa Maria klaustroan, eta Zarauzko parrokiak hartuko du biraren amaiera kontzertua, uztailaren 30ean, 22:00etan. Kontzertuok emateaz gain, Goia-Arriberen hirugarren diskoa prestatzen dihardu.

MUSIKA

DONOSTIA

- **Jazzlen jardun duten musika-ri-taldeen emanaldia.** Altxe-rrin, 20:00etan.
- **Ivo Pogorelich.** Victoria Eugenia antzokian.

IRUÑEA

- **Javier Garayalde & Ramon Garcia All Jazz Group.** O'Connors pubean, 23:00etan.

LASARTE

- **Mal de Ojo.** Jalgi Kafe Antzokian.
- **Suan Blai.** Okendo plazan, 23:00etan.

LEKEITIO

- **Jose txo Goia-Arbe.** San Maria elizan, 20:00etan.

LOIU

- **Joselu anaiak.** Herriko plazan, 20:00etan.

MUNGIA

- **Triki ta Ke.** Txosnetan, 22:30etan. Jaiak.

ORIO

- **Festatxo.** Dantzaldia haurrentzat plazan, 19:00etan.
- **Gaitza eta Ostantza.** Musika plazan, 23:00etan. Jaiak.

USURBIL

- **Parasma, Lif, Idi Bihotz, Berri Txarrak.** Txosnetan, 23:00etan.

ANTZERKIA

BARAKALDO

- **Torito Bravo.** Aitor Mazo eta Patxo Telleriaren eskutik, Barakaldo Antzokian, 20:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

GASTEIZ

- **Un dos, tres, al escondite inglés.** Ivan Zulueta ren lana, Peritoen unibertsitateko ekitaldi aretoan, 12:15etan.
- **Stonewall.** Aldabe Antzokian, 20:00etan.

BERTSOLARITZA

MUNGIA

- **Euskal Herriko Eskolarteko 11. Bertsolari Txapelketa.** Ikastolen Elkarateak antolatuta, goizeko 11:00etan.

ORIO

- **Herriko bertsolari gazteak Maialen Lujanbiorekin.** Plazan, 13:00etan. Jaiak.

HITZALDIA

BILBO

- **Iparragirre, erro-urratsak.** Hitzaldia eta liburuaren aurkez-

ANTZERKIA

EDURNE KOCH

Leo Bassiren sen ilunak Lasarten

Lasarteko Manuel Lekuona kultur etxean hainbat kultur ekitaldi antolatzen dituzte, eta hilabete honetako azkena Leo Bassi bitxiarena izango da. Bassik antzerki surrealista egiten du, eta jendea probokatzea gustuko duela esan dezakegu; gaur gauean *Instintos ocultos* lana eskainiko du, kultur etxeko auditorioan 22:00etan. Sarrerak 1.000 pezetan dira salgai (40 libera).

pena, BBKko Elkano aretoan, 20:00etan.

ERAKUSKETAK

BERGARA

- **Kirol argazkiak.** Kultur etxean, uztailaren 11a arte.

BILBO

- **Chillida 1948-1998.** Guggenheim-en, abuztuaren 29a arte.
- **Gabriel Aresti. Idazle, euskaltzale, plazagizona.** Bidebarrieta Kulturgunean, urrira arte.
- **Orazio Gentileschi Karlos I.aren Gortean.** Bilboko Arte Eder museoan, irailaren 5a arte.
- **Magia taularatzen.** Barrainkua kultur etxean, irailaren 10a arte.
- **Karrera amaierako erakusketak.** BBKren kultur gelan, uztailaren 17a arte.

DONOSTIA

- **Willie Dohertyren lanak.** Koldo Mitxelena, uztailaren 10a bitartean.
- **Angel Pascualen lanak.** Galeria Dieciseis-en, uztailaren 3a arte.
- **Erakusketa kolektiboa: J. L. Urdapilleta, Felix Igartua, Txakel Urarte eta Imanol Zinkunegi.** Digitex Artzen (Usandizaga, 5). Ekaina eta uztaila.
- **Pasaia: Irudia eta Oroimena.** Untzi Museoan, irailaren 12a arte.
- **Rafel Munoren erakusketa.** Kutxako erakusketa-aretoan, uztailaren 4a arte.

- **Edizio grafikoa Espainian.** San Telmo museoan, uztailaren 25a arte.
- **Zazpi aulki.** Juan Gorritiren lanak, Ekain arte lanak aretoan, uztailaren 30a arte.

EIBAR

- **Dibujo-pintura eta Zeramika Udak Eskolaren lanak.** Portaleko erakusketa aretoan.

GALLARTA

- **Dr. John, Feeling.** Gutiren argazkiak, kultur etxean, uztailaren 15a arte.

GARAPE

- **Rodeiegako ermitako Donejakue.** Enkarterrietako museoan, uztailaren 24a arte.

GASTEIZ

- **Ivan Zulueta ren lanak.** Unibertsitateko pabiloian, uztailaren 7a arte.

GERNIKA-LUMO

- **Iaona Domne Iacue, Donejakue bidea Bizkaian.** Euskal Herria museoan, uztailaren 25a arte.

GORLIZ

- **Patxi Bengoaren pinturak.** Erakustaretoan, uztailaren 4a arte.

IRUÑEA

- **Juan Maria Sukilbideren erakusketa.** Planetarioan, uztailaren 2a arte.
- **Francisco Leiroren eskultu-**

rak. Lekune galerian, denboraldia amaierako erakusketa.

LEGAZPI

- **Langileak Jauregian! Legazpi 1930....** Argazki erakusketa, Bikuña jauregian, irailaren 30a arte.

ORIO

- **Esmalte, eskultura eta bitxiak erakusketa.** Kultur etxean, uztailaren 17a arte.

TOLOSA

- **Okupgraf.** Obra grafikoaren inguruko erakusketa, Aranburu jauregian, uztailaren 10a arte.
- **Kultur etxeko tailerretako ikasleen lanen erakusketa.** Aranburu jauregian, uztailaren 10a arte.
- **Gozokia beti gozagarri.** Gozogintza museoan, uztailaren 10a arte.

TRAPAGA

- **Pedro Txillidaren irudiak.** Kultur etxean, bihar izango da azken eguna.

LEHIAKETAK

BILBO

- **Emakumeak kontari VI. Nazario Lehiaketa.** Nahi duten 18 urtetik gorako emakume guztiak parte har dezakete. Nazarioak aurkezteko epa irailaren 30ean amaituko da. Infomazio gehiago eta lanak aurkezteko Udaletxeko Erregistrora jo.

DEBA

- **XVII. Tene Mujika Nazario Laburren Literatur saria.** Lanaren hiru ale Debako Udaletxera bidaliko dira azaroaren 26a baino lehen.
- **San Roke Jaietako kartel lehiaketa.** Kartelaren neurria 70x50 zm-koa izango da. Ezinbestekoa da ondorengo testua agertzea: San Roke / 1999ko abuztua. DEBA. Lanak Udaleko Turismo Bulegoan aurkeztuko dira uztailaren 9a baino lehen.

GERNIKA

- **Kartel lehiaketa.** Lan guztiak Gernikako Jaiak 99 leloa eramane behar dute (formato txikiagoan abuztuak 14-18). Lanak kultur etxean uztailaren 1a baino lehen aurkeztu behar dira.

HONDARRIBIA

- **Jai nagusietako argazki lehiaketa.** Kolorezko argazkiak eta 20x25 zentrimetotakoak behar dute. Lanak Zuloaga etxera eramane beharko dira uztailaren 12tik 14ra bitartean. Hondarribiko Udaleko Kultura Sailak antolatutako lehiaketa da.

ORDIZIA

- **Lazkao Txiki bertso-paper lehiaketa.** Hiru maila: 13 urte artekoentzat, 14-18 urtekoentzat eta 1980a baino lehen jaio-takoentzat. Lanak Argi-Berri elkartera bidali behar dira, uztailaren 1a baino lehen. Argibide gehiago 943-885228 edo 943-888074 telefonoetan.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Matrix: 17:00 - 19:45 - 22:30. Manolito gafotas: 17:00 - 19:45 - 22:30. Nido de cuervos: 17:00 - 19:45 - 22:30. Se busca un asesino: 17:00 - 19:45 - 22:30. Flores de otro mundo: 20:00 - 22:30. El Rey y yo: 17:30. La Trampa: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mi marciano favorito: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI. La sombra del faraón: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. Matrix: 17:30 - 20:00 - 22:30. La trampa: 20:00 - 22:30. Alguien como tú: 17:30 - 20:00 - 22:30. Rugrats-aventuras en pañales: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SAMANIEGO. El escarabajo de oro: 17:30 - 20:00 - 22:30. El coronel no tiene quien le escriba: 17:30 - 20:00 - 22:30. Los primeros amigos: 17:30 - 20:00 - 22:30. Todo sobre mi madre: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

ASTORIA. Matrix: 16:45 - 17:30 - 22:15.

AVENIDA. Phoenix: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Matrix: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Todo sobre mi madre: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. El coronel no tiene quien le escriba: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Trabajo basura: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Creo que sí (JBA) 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00.

CAPITOL. La trampa: 17:00 - 19:45 - 22:30. Flores de otro mundo: 17:15 - 20:00 - 22:30. Alguien como tú: 17:30 - 20:00 - 22:30. Matrix: 16:45 - 19:45 - 22:30.

COLISEO ALBIA. El Rey y Yo: 17:15. Todo sobre mi madre: 19:45 - 22:00.

IDEALES. Los Rugrats: 17:30 - 20:00 - 22:30. Nido de cuervos: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mi marciano favorito: 17:30 - 20:00 - 22:30. Manolito Gafotas: 17:30 - 19:45 - 22:30. Al final del Edén: 17:15 - 20:00 - 22:30. Se busca asesino: 17:30 - 20:00 - 22:30. El Rey y yo: 17:30 - 19:45.

‘Mi marciano favorito’

Extralurtar baten eta kazetari baten istorioa kontatzen du *Mi marciano favorito* filmak. Kazetaria extralurtarra ezagutu eta albistearen eskusiba lortzen saiatuko da. Christopher Lloyd aktoreak bete du extralurtararen rola. Filma 60ko hamarkadako telesail arrakastasu batean oinarriturik dago. Daryl Hannah-ek eta Eliza-beth Hurleyk ere parte hartzen dute. Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan dago ikusgai.

Arlington Road: 22:30. Creo que sí: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI. Trabajo Basura: 17:30.

La trampa: 20:00 - 22:30. The Rugrats: 17:30 - 20:00 - 22:30. La sombra del Faraón: 17:15 - 20:00 - 22:30. Mi marciano favorito: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MULTI. Finales de agosto principios de setiembre: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:30. Orgazmo: (JBA) 17:30 - 20:00 - 22:30. El coronel no tiene quien le escriba: 17:30 - 19:45 - 22:30. Flores de otro mundo: 17:30 - 20:00 - 22:30. La vida es silbar: 17:30 - 19:45 - 22:30. Corazones enfrentados: 17:30 - 20:00 - 22:30. Solas: 17:30 - 19:45 - 22:30. Matrix: 17:15 - 19:45 - 22:15.

BARAKALDO

MAX CENTER. El Rey y yo: 16:30 - 18:30. Vaya un fugitivo: 20:30 - 22:30. La Trampa: 16:45 - 19:45 - 22:30. Manolito gafotas: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Alguien como tú: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Mi marciano favorito: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. La sombra del faraón: 16:45 - 19:45 - 22:30. Los Rugrats: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Al final del Edén: 17:00 - 20:00 - 22:30. Nido de cuervos: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. La asesina en la oficina: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Matrix: 16:30 - 19:30 - 22:30. Arlington Road: 16:45 - 19:45 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. El Rey y yo: 16:30 - 18:30. Trabajo basura: 20:30 - 22:30. Matrix: 16:45 - 19:45 - 22:30. Manolito gafotas: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

Mi marciano favorito: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Los Rugrats: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Buscando a Eva: 17:15 - 20:00 - 22:30. La sombra del faraón: 17:00 - 19:45 - 22:30. La trampa: 17:00 - 19:45 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. Manolito gafotas: 20:00.

GETXO

LAUREN.

Todo sobre mi madre: 16:15 - 18:30 - 20:30 - 22:45. Trabajo basura: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Arlington Road: 16:45 - 19:30 - 22:15. Los primeros amigos: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. El Rey y yo: 16:20 - 18:20. La vida es bella: 20:15 - 22:30. Flirteando con el desastre: 16:40 - 18:40 - 20:40 - 22:40.

Rugrats, aventura en pañales: 16:20 - 18:20 - 20:20 - 22:20. La sombra del faraón: 16:30 - 19:15 - 22:15. La asesina de la oficina: 16:40 - 18:40 - 20:30 - 22:30. The Matrix: 16:15 - 19:15 - 22:15. La trampa: 16:15 - 18:30 - 20:40 - 22:45. Alguien como tú: 16:20 - 18:20 - 20:20 - 22:20.

AREETAKO GRAN CINE-MA. Barrio: 17:30 - 20:00 - 22:30.

LEIOA

CINESA ARTEA. Alguien como tú: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. The Matrix: 16:00 - 16:45 - 18:45 - 19:45 - 22:00 - 22:30. La trampa: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 23:00. El Rey y yo: 16:00 - 18:00. Flores de otro mundo: 20:00 - 22:15.

hiriburuetakoko filmak

ALGUIEN COMO TÚ. EEBB. Zuz.: Robert Iscove. 91m. Zack, Los Angelesko institutu bateko ikaslerik eza-gunenetakoa da. Gelako delegatua, ohorezko ikaslea, eta futbol taldeko kapitaina da. Konfiantza handia du bere buruarekin eta gelakide batekin apustua egiten du, baietz institutuko edozein neska promozio-ko erregina bihurtu. Lagunak, apusturako aukeratzeko dion neska ez dute mutilek kezkatzen eta ez da aurpegia makilatzearen aldekoa. Ez dago esan beharrik... Zack berarekin maiteminduko da. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Garbera), Iruñea (Golem Baiona).*

ARLINGTON ROAD. EEBB. 1998. Zuz.: Mark Pellington. 117 m. Jeff Bridges eta Tim Robbins dira thriller honetako protagonista nagusiak. Michael Faradayk (Bridges) bere bizilagun Oliverren (Robbins) Ssemeari lagunduko dio. Lagunak dira Faraday eta Oliver, baina Faradayk uste du Oliver arriskutsua dela eta lehergailuekin negoziotan dabilela. *Bilbo (Ideales).*

C'EST PAS MA FAUTE. Zuz.: Jacques Monét. Martin oporretara joan da lagun onenarekin eta haren sendiarekin. Inguuru bikaina, jolasteko leku aparta... Opor egunak ongi pasatuko dituztelakoan daude, baina hara non agertuko den aldameneko hoteleko haur talde bat, euren baobab zuhaitzaren jabe egiteko prest. Bi taldeen arteko borroka etengabeak izango dira. Oporren satira da komedia familiar hau. *Baiona (Marine).*

CREO QUE SÍ. Zuz.: Brian Sloan 95 m. Washingtongo pisu batean sei lagun bizi dira. Maitasun bana bizi dute, baina erantzunik gabeko maitasuna da kasu guztietan. Gau batean pisukideetako biren artean maitasuna sortzen da. Bost urte igarotzearen denak batzen dira berriro Carol eta Matten ezkontzan. Maitasun istorio desberdinak kontatzen ditu film honek. *Bilbo (Ideales, Avenidas).*

EDTV. EEBB 1999. Zuz.: Ron Howard. 122m. Film honetan, telebista kate batek audientzia galerari aurre egiteko pertsonaia anonimo baten bizi-modua kontatzen du minutuz

minutu. The Truman Show-ren antza du. Pertsonaia nagusia Ed Pekurny da (Matthew McConaughey). *Baiona (Marine).*

EL CORONEL NO TIENE QUIEN LE ESCRIBA. Mexiko-Espainia-Frantzia Zuz.: Arturo Ripstein n.118 m. Gabriel Garcia Marquez idazle kolonbiarraren izen bereko eleberrian dago oinarrituta film hau. Fernando Lujan eta Marisa Paredes dira protagonistak nagusiak, eta Salma Hayek aktore ezagunak ere rol txiki bat betetzen du. Gizon zahar baten istorioa kontatzen du film honek. Nekatuta bizi da, eta astean behin posta dakarren itsasontzira joaten da armadan borroka egiteagatik ematen dioten pentsioa jasotzera. *Iruñea (Golem-Yamaguchi), Gasteiz (Samaniego).*

FINALES DE AGOSTO, PRINCIPIOS DE SETIEMBRE. Frantzia, 1998. Zuz.: Olivier Assayas. 112m. Olivier Assayas zinegilearen film hau, Donostiako zinemaldian aurkeztu zuten iaz, sail ofizialean. Adrien hilzorrian dago aspalditik gaisorik baitago Haren heriotza biziki sentituko dute be-

re lagun minek eta bereziki Gabriel-ek, haren itzalean bizi baitzen. *Bilbo (Multi).*

LA TRAMPA / HAUTE VOLTIGE. EEBB, 1999. Zuz.: Jon Amiel. Munduko arte lapurrik onena eta dotoreena da Robert Mac MacDougal. New Yorken Rembrandt bat desagertzen denean, auzi horrekin arduratzen den aseguru etxeak Mac harrapatzea erabakiko du, eta ikertzailerik onena hartuko dute horretarako (Catherine Zeta-Jones). Ginek bere edertasuna erabiliko du Macen laguntzaile izateko lapurreta handi batean. *Baiona (Marine), Gasteiz (Guridi, Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol, Mikeldi), Donostia (Principe, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem-Baiona).*

LA SOMBRA DEL FARAON. EEBB, 1998. Zuz.: Russel Mulcahy. 122 m. Beldurrezko klasikoetara hurbiltzen da film hau, eta Christopher Lee aktorearen kolaborazio txiki bat ere badu. Lee izango da, hain zuzen ere, istorioko motor nagusia, eta 1948an

Egipton desagertutako arkeologo batena egiten dator. Orain, haren biloba bat, desagertzen haren arrazoiak jakin nahirik, Erregeen Haranera joango da. *Gasteiz (Mikeldi zinema), Iruñea (Golem-Baiona), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera).*

LA VIDA ES SILBAR. Kuba-Espainia. Zuz.: Fernando Perez. 106m. Fernando Perezen film honek sei sari irabazi ditu Habanako zinemaldian. Luis Alberto Garcia eta Isabel Santos dira aktoreetako bi. Hiru gazteren istorioa kontatzen du. Mariana dantzaria da, eta balet ikuskizun batean parte hartzea da bere helburua, baina horretarako inorekin oheratu gabe. Julia sarri zorabiatzen da eta psikiatrak bere obsesioekin lotzen ditu zorabioak: gizakiei eta animaliei laguntzea. *Donostia (Trueba).*

LA COURTISANE. Zuz.: Marshal Herscoviz. Maitasun istorio bat kontatzen du La Courtesane filmak. Bi gazte maitemindu egiten dira Venezia hirian. Baina kontua da, mutila neska baino gizar-arte maila altuagokoa dela eta ezingo direla ezkondu. orduan,

Nido de cuervos: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. Rugrats: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Mi marciano favorito: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00. La sombra del faraón: 16:00 - 19:00 - 22:00.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. Matrix: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SANTURTZI

SERANTES. Rugrats: 17:15 - 19:45 - 22:15. Matrix: 17:15 - 20:00 - 22:30. Flores de otro mundo: 17:15 - 19:45 - 22:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. Matrix: 17:00 - 19:45 - 22:30. Todo sobre mi madre: 17:15 - 22:15. Alguien como tú: 17:30 - 19:30 - 22:15. La trampa: 19:30 - 22:00. La sombra del Faraón: 19:30. El Rey y yo: 17:15. Nido de Cuervos: 17:30 - 19:45 - 22:15. Rugrats-aventuras en pañales: 17:00 - 19:00 - 22:00. Los primeros amigos: 17:00 - 19:00 - 22:00. ANTZOKI ZAHARRA. High art: 17:30 - 22:30. «Afrika negra rueda» zikloa: Sango malo: 20:15. TRUEBA. La vida es silbar: 17:30 - 19:45 - 22:00. Se busca un asesino: 17:30 - 19:45 - 22:00.

PRINCIPE. Solas: 17:15 - 19:45 - 22:15. Flores de otro mundo: 17:15 - 19:45 - 22:15. Corazones enfrentados: 17:00 - 19:30 - 22:00. La trampa: 17:00 - 19:30 - 22:00. El Cometa: 16:45 - 19:45 - 22:15. La asesina de la oficina: 17:00 - 19:30 - 22:00.

GARBERA. Matrix: 17:00 - 19:45 - 22:30. Mi marciano favorito: 17:00 - 19:15 - 22:15. La trampa: 17:00 - 19:30 - 22:00. Nido de cuervos: 19:30 - 22:15. Entre ladrones: 17:00 - 19:30 - 22:00. El Rey y yo: 17:15. Alguien como tú: 17:15 - 19:45 - 22:15. Rugrats, aventuras en pañales: 17:15 - 19:15 - 22:00.

WARNER LUSOMUNDO. Todo sobre mi madre: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00. Nido de cuervos: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Mi marciano favorito: 16:30 - 18:30 - 20:45 - 22:50. Matrix: 16:00 - 17:00 - 19:00 - 20:00 - 22:00 - 23:00. La trampa: 17:00 - 19:45 - 22:15.

neska amaren laguntzaz gortesau bihurtuko da, eta Italiako entzutetsue-
na, gainera. Amaren rola, Jaqueline Bissetek egiten du. *Baiona (Marine).*

ME LLAMO SARA. Espainia, 1999. Zuz.: Dolors Payas. 98 m. Emakumearen ikuspuntutik egin du Dolors Payasek zuzendari gisa egin duen bere lehen film luzea (orain arte gidoigile eta ekoizle gisa aritua zen). Sararen istorioa kontatzen du, 40 urteetara iritsi eta bere mundua gain beheara nola doan ikusten duen emakume baten samina aipatzen da. Etxean arazoak baino ez ditu senarrarekin eta alabarekin, eta bere semea izan zitekeen ikasle batekin hasiko da ha rremanetan. *Iruñea (Golem-Yamaguchi).*

MON PERE, MA MERE, MES FRERES ET MES SOEURS. Frantzia. Zuz.: Charlotte de Tutckeira. 1h 30m. Anne emakume gazte eta alaia da. Hiru ume ditu hiru gizonekin, eta aitek ez dituzte haurrak gutzen. Halako batean, hamaika urteko Victorrek aita ezagutu nahi duela esaten du,

zinema

Vaya un fugitivo: 18:35 - 20:20 - 22:30. Manolito gafotas: 16:15 - 18:10 - 20:15 - 22:30. El Gu-ru: 16:15. Trabajo Basura: 18:20 - 20:20 - 22:40. Al final del Edén: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:40. Mi gran amigo Joe: 16:10.

EIBAR

UNZAGA. American history X: 19:30 - 22:15.

IRUN

TXINGUDI. Matrix: 17:00 - 19:45 - 22:30. La asesina de la oficina: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. La sombra del faraón: 17:00 - 19:45 - 22:30. Mi marciano favorito: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El rey y yo: 16:00 - 18:15. Rugrats: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Buscando a Eva: 20: 30 - 22:45. La trampa: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALANTE. Shakespearen in Love: 20:45. La vie set belle: 17:00. La Patinoire: 19:15.

VAUBAN. Tout sur ma mere: 14:30 - 19:45 - 22:15. The Hi-Lo country: 14:30 - 19:45 - 22:15. Matrix: 14:30 - 19:45 - 22:15. Sexe intentions: 14:30 - 19:45 - 22:15. Une bouteille a la mer: 14:30 - 19:45 - 22:15. Mon ami Joe: 14:30 - 19:45 - 22:15.

MARINE. Haute voltige: 14:30 - 19:45 - 22:15 . La Courtisane: 19:45. C'est pas ma faute: 14:30 - 19:45. ED tv: 14:30 - 22:15. Mon Pere ma mere, mes freres et mes soeurs: 14:30 - 19:45 - 22:15. The Faculty: 14:30 - 19:45 - 22:15. Elle est trop bien: 14:30 - 19:45 - 22:15. Recto/verso: 22:15.

MIARRITZE

ROYAL. Matrix: 14:30 - 17:00 - 19:45 - 22:15. Mon pere ma mere, mes frires et mes soeurs: 17:00 - 22:15. Tout sur la mere: 14:30 - 19:45. Haute Voltige: 22:15. Mon a mi Joe: 14:30 - 17:00 - 19:45.

eta amonak oporrak antolatuko ditu Mexican.Ametsetako hotel batean familia guztia elkartuko da. **Baiona (Marine).**

NIDO DE CUERVOS. EEBB Zuz.: Rowdy Herrington. 98 m. Bidegabe inhabilitatutako abokatu batek nobela bat argitaratzen du, baina bera ez da egilea. Ekintza honek espero gabeko ondorioak ekarriko dizkio. Abokatuak eta bazkideak heriotza eta suspentsea hurbil izango dute. **Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera, Astoria, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi), Iruñea (Olite).**

RECTO/VERSO. Frantzia.Zuz. Jean Mark Longval. 1h 30m. Kaleratze bidegabearen ondorioz, zorretan dago Ovedette bat. Neskazale amorratua, homosexualizat pasatzen da telebis-ta kate batean lana lortzeko. Badago zenbait, gauzak lortzeko oheratu egiten dena, baina vedette honek ez du hori egin nahi, eta lehengusua eramaten du bikotetzat. **Baiona (Marine).**

estreinaldiak

Penelope Cruzek parte hartu du **Hi-Lo Country** filmean.

■ **HI-LO COUNTRY.** EEBB, 1998. Zuz.: Stephen Frears. Aktoreak: Wody Harrelson, Billy Crudup, Patricia Arquette, Penelope Cruz, Sam Elliott. EEBBetako mendealdean girotua dago film hau. Bigarren Mundu Gerraren ondoren, bi cowboy elkarren lagunak egin dira, eta gerra aurreko bizimoduari ekin diote berriro: gaudua zaindu, lurra landu... Baina emakume bat sartuko da bien artean eta gauzak okertu egingo dira. Hego Euskal Herrian aspaldi estreinatu zen. **Baiona (Vauban)**

■ **HIGH ART.** 1998. Zuz.: Lisa Cholodenko. Aktoreak: Ally Sheedy, Radha Mitchell, Gabriel Mann. 105 m. Film independente bat da. Sydek *Frame* argazki aldizkarian egiten du lan, eta James mutil-lagunarekin bizi da. Gau batean, bainua hartzen ari dela, itoginak ikusiko ditu sabaian, eta goiko pisuko bizilagunarengana joango da. Horrela, Lucy ezagutuko du, argazkilari opes-tsu bat. Elkarrekin hasiko dira lanean, eta, pixkanaka, euren artean adiskidetasuna baino gehiago sortuko da. **Donostia (Antzoki Zaharra).**

■ **RUGRATS.** EEBB, 1999. Zuz.: Norton Virgin eta Igor Kovalyou. 79 m. Dylan haurraren jaiotzak Pokies familiaren bizimodua aldatuko du, eta bereziki Tommyrena eta bere lagunena. Haurrarentzat lekurik onena ospitalea dela pentsatzen dute, eta, horretarako, Tommyk asmatutako tramankulu motorizatuan eramatea erabakiko dute. **Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Astoria), Iruñea (Olite), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Irun (Txingudi), Santurtzi (Serantes).**

■ **AL FINAL DEL EDEN.** EEBB, 1999. Zuz.: Larry Clark. 101 m. Giro marjinala gogortasunez baina moralinarik gabe erakusten du. Lapurreta txikiak egiten dituen talde bat da filmaren ardatza. Jende gaztez osatutako talde bat nagusiagoekin jarri-ko da harremanetan, eta haiek gurasoen rola jokatu-ko dute. **Donostia (Warner Lusomundo), Bilbo (Ideales), Iruñea (Oli-te), Tuter (Cinemax), Barakaldo (Max Center).**

■ **MANOLITO GAFOTAS.** Espainia, 1999. Zuz.: Miguel Albadalejo. Manolito Gafotas Carabalhelgo mutiko bat da, eta uda batean nagusien mundua ezagutuko du. Hiztuna eta irudimentsua da, eta bere abenturak ikusten dituzten haurrentzat heroi berria izango da. **Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Donostia (Luso-mundo), Iruñea (Olite), Tuter (Cinemax), Barakaldo (Max Center), Basauri (Social Antzokia, Bilbondo).**

■ **LA ASESINA EN LA OFICINA.** EEBB, 1999. Zuz.: Cindy Sherman. 98 m. Protagonista emakume erredaktore lotsati bat da (Carol Cane). Nagusiak etxean lan egitera behartzen du, eta, horregatik, bere bulego gosea asetzeko bulego propioa sortuko du soto batean. Bulego horretako langileak, berak hildako bik-timen gorpu erdi ustelduak. **Donostia (Príncipe), Iruñea (Golem-Yamaguchi), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren), Irun (Txingudi).**

■ **LOS PRIMEROS AMIGOS.** EEBB, 1999. Zuz.: Nigh Shalaman 88 m. Joshuak (Joseph Cross) beti izan zuen aitonaarekin oso harreman estua. Aitona hiltzen denean, Joshuak aitona non dagoen jakin nahi du, eta haren bila hasiko da. Kontua da aita eta ama ere zeharo inplikatu-ko dituela mutiko gazteak aitona-ren bilaketan. **Donostia (Astoria).**

■ **THE MATRIX.** EEBB, 1999. Zuz.: Wachowski anaiak. 140 m. *The Matrix* etorkizunean dago kokatua, eta istorio konplexu samarra kontatzen du. Etorkizun horretan, bi erreallitate des-berdin daude elkarrekin lotuta: eguneroko bizitza arrunta bata, eta eguneroko bizitza horren atzean dagoena bestea, ezezaguna: The Matrix. Erreallitate ezezagun horretan sartuko da Neo (Keanu Reeves), eta erreallitate latza agerian utziko du. **Bil-bo (Astoria, Avenida, Capitol, Multi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi, Mikeldi zinemak), Iruñea (Principe de Viana, Golem-Baiona), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Baiona (Vauban), Portu- galea (Java), Tuter (Cinemax), Irun (Txingudi), Santurtzi (Serantes).**

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA). Flores de otro mundo: 17:30 - 20:00 - 22:45. Matrix: 17:15 - 19:45 - 22:30. La trampa: - 22:45. Alguien como tú: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mi marciano favorito: 16:30 - 18:30 - 20:30. La sombra del faraón: 22:45. Rugrats: 16:30 - 18:30 - 20:30. GOLEM (YAMAGUCHI). Todo sobre mi madre: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Solas: 17:30 - 20:00. Cuento de otoño: 17:30 - 22:30. Me llamo Sara: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. El coronel no tiene quien le escriba: 20:00 - 22:30. La asesina de la oficina: 16:30 - 18:30 - 22:30.

OLITE. Manolito Gafotas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Nido de Cuervos: 20:00 - 22:30. Rugrats la película: 17:30 - 20:00 - 22:30. Al final del Edén: 17:30 - 20:00 - 22:30. Olite zine kluba: Manny and lo: (JBA) 18:30. Las nieves de Kilimanjaro: 20:00.

PRINCIPE DE VIANA. El Rey y yo: 17:15 - 19:00. Matrix: 17:15 - 20:00 - 22:45. Mi marciano favorito: 20:30 - 22:45. La Trampa: 20:45 - 23:00.

TUTERA

CINEMAX. La trampa: 18:00 - 20:15 - 22:30. The Matrix: 19:00 - 22:00 . Al final del Edén 18:00 - 20:15 - 22:15. Mi marciano favorito: 18:00 - 20:00 - 22:00. La sombra del faraón: 18:15 - 20:30 - 22:45. Forasteros en Nueva York: 18:00 - 20:00 - 22:00. Buscando a Eva: 18:00 - 20:15 - 22:30. Manolito Gafotas: 18:00 - 20:15 - 22:30. Flores de otro mundo: 18:00 - 20:00 - 22:30.

NAFARROA BEHEREA

DONAPALEU

ARGITZE. Le temps retrouve: 21:30.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. Je regle mon pas sur celui de...: 21:00.

SEXE INTENTIONS. Zuz.: Roger Kumble. *Dangereus liaisons* filmaren moldaketa da honako hau. *Dange-reus liaisons* filmean XVIII. mende-ko gizon bat zen protagonista eta hemen, aldiz, XX. mendeko gazte aberatsak dira denak. Katryn Mer-teyn emakume zinikoa da, eta anaiarekin bizi da New Yorken. Mutil bat nahi du, baina hark nahiago du beste neska xaloago bat. Katrynek beste emakume hori sedu-zitzeko eskatuko dio anaiari. **Baio-na (Vauban).**

SOLAS. Espainia, 1998. Zuz: Benito Zambrano. Akt: Ana Fernandez. 95. Neska gazte bat haurdun dago, eta amarekin bizi da, apartamendu eskas batean, eta elkarri laguntzea baino ez zaie geldituko bi emakume-ei. Zambrano zuzendariak Kubako San Juan de los Bañosko zinema eskolan ikasi du, eta hau du bere lehen luzemetraia. **Bilbo (Multi), Donostia (Principe), Iruñea (Golem-Yamaguchi).**

horoskopoa

✍ **Uxue Agirre**

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Ondotxo dakizu interesgarria zarela. Ezezko itxurak egiten dituzu, baina...

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Bizikletako gurpilak ere gasta-gasta eginda dituzu. Hori da kilometro pila!

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20

Ipurdi mugimendu horiekin zerbait esan nahi diozu norbaiti. Baina ez da konturatu.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Erlojuaren orratzak astiro mugitzen dira lan orduan eta arin jai orduan. Zelan?

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Burdina gehiago jan beharko zenuke. Nora zoaz? Albo-ko lantegira. Zu bai azkarra!

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Azkazalak moztu inori atxi-murka egin baino lehen. Izan ere...

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Erretzailea ez zarela? Eta zer da belarrietatik ateratzen zaizun ke hori?

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Hiztegi bat erosi, erabiltzen dituzun zenbait hitzen esanahia zein den jakiteko.

SAGITTARIUS
azaroak 24 - abenduak 23

Kiloak aldetik kendu bai, baina zure umorea nork jasango du?

CAPRICORNUS
abenduak 24 - urtarrilak 20

Lirain-lirain zaude udarako. Bainu jantzia gainetik kendu ere ez duzu egingo, ezta?

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Etorkizunean zeresan handia izango duen zerbait topatuko duzu gaur.

P I S C I S
otsailak 19 - marboak 20

Egun zoragarriak dituzu gain-gainean. Aprobetxatu, merezi duzu eta.

efemerideak

Jon Oñatibia hil zen

1979ko ekainaren 30ean, Jon Oñatibia oiartzuarra hil zen. Gaztetatik arduratu zen euskal kulturaz. Zuzenbidea ikasten ari zela, txistulari eta dantzari trebe egin zen. Gerra denbo-ran, gudari izan zen. Ondoren ihes egin behar izan zuen, bai-na ez zuen txistua ahaztu. Paris-en, Caracasen, New Yorken eta abar euskal dantzak, abes-tiak, antzerkia hedatuz ibili zen, 1960an etxera itzuli arte. Musika lanak egin zituen. Eus-kara irakasteko *Euskara jolas bidez* eta beste idatzit zituen.

1278. Donostia suak hartu zuen osorik.

SANTUAK

Martzial, Irune.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: URIBARRI, Posta kalea, 6. CARRETER, Arriagako Atea, 41. MUJICA, Santiago kalea, 51. *Gau eta egun:* GONZALO-BILBO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** *Gau eta egun:* A. FUERTES, Ka-maraka, 4.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. *Gau eta egun:* PEREDA, Landako, 26 (Amurrio)

Bizkaia

BILBO. 22:00ak arte: CASAS, San Franzis-kito, 2. LOPEZ DE CASTRO, Alameda Urki-jo, 45. PARDO, Iturribide, 26. PETEIRO, Gardezabal, 3. REZOLA, Zabala, 29. 022:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNA-BENA, Agirre Lehendakariaren Etorbidea, 1 EGIRAÜN, Hurtado de Amezaga, 10. **ARRATIA.** *Gau eta egun:* TRAVER, J.A. Agirrerren Enparantza, z/g (Bedia). **BARAKALDO.** *Gau eta egun:* SENDINO, Aragon, 3. **BASAURI.** *Gau eta egun:* LAZARO, Madrid Kalea 6. **BERMEO, MUNDAKA.** *Gau eta egun:* MU- NIOZGUREN, Askatasun Bidea, 15 (Ber-meo). **DURANGALDEA.** *Gau eta egun:* CAMPILLO, Montevideo Etorbidea, 24 (Durango). **ERANDIO-TXORIERRI.** *Gau eta egun:* TEJIELO, J.A. Agirrerren En-parantza, 8 (Erandio). **GALDAKAO.** 09:00-22:00: GARCIA PEREZ, J.B. Uriarte, 30. **GERNIKA, BUSTURIA, FORUA.** *Gau eta egun:* VITORIA, Urtarrila-ren zortzi kalea, 7 (Gernika). **GETXO.** *Gau eta egun:* IRURETA, Las Mercedes, 30 (Areeta). **LEJOA.** 09:00 - 22:00: DIAZ MONTE-RO, Kandela Zubietza, 19. **LEKEITIO-EA.** *Gau eta egun:* KAS-TRO, Atea, 14 (Lekeitio). **MEATZALDEA.** *Gau eta egun:* LO-RAN WIBLE, San Lorenzo, z/g (Las Carreras).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun:* ESPINAR, Ariz Bidea, 11 (Mungia). **ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA.** *Gau eta egun:* GONZALEZ, Ribera Kalea, 52 (Berriatua). **PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO.** *Gau eta egun:* ESTEBANEZ, Castaños, 41 (Portugalete). RUEDA, J.M. Barandiaran, 26 (Santurtzi). 09:00-13:30: GOMEZ ITU- RRIAGA, Miramar auzoa, 2 (Sestao). **URIBE-KOSTA.** *Gau eta egun:* ARANBURU, Ribera, 20 (Plentzia). **ZORNOTZA.** *Gau eta egun:* SARRIA, Luis Urrengoetxea, 5 (Amorebieta).

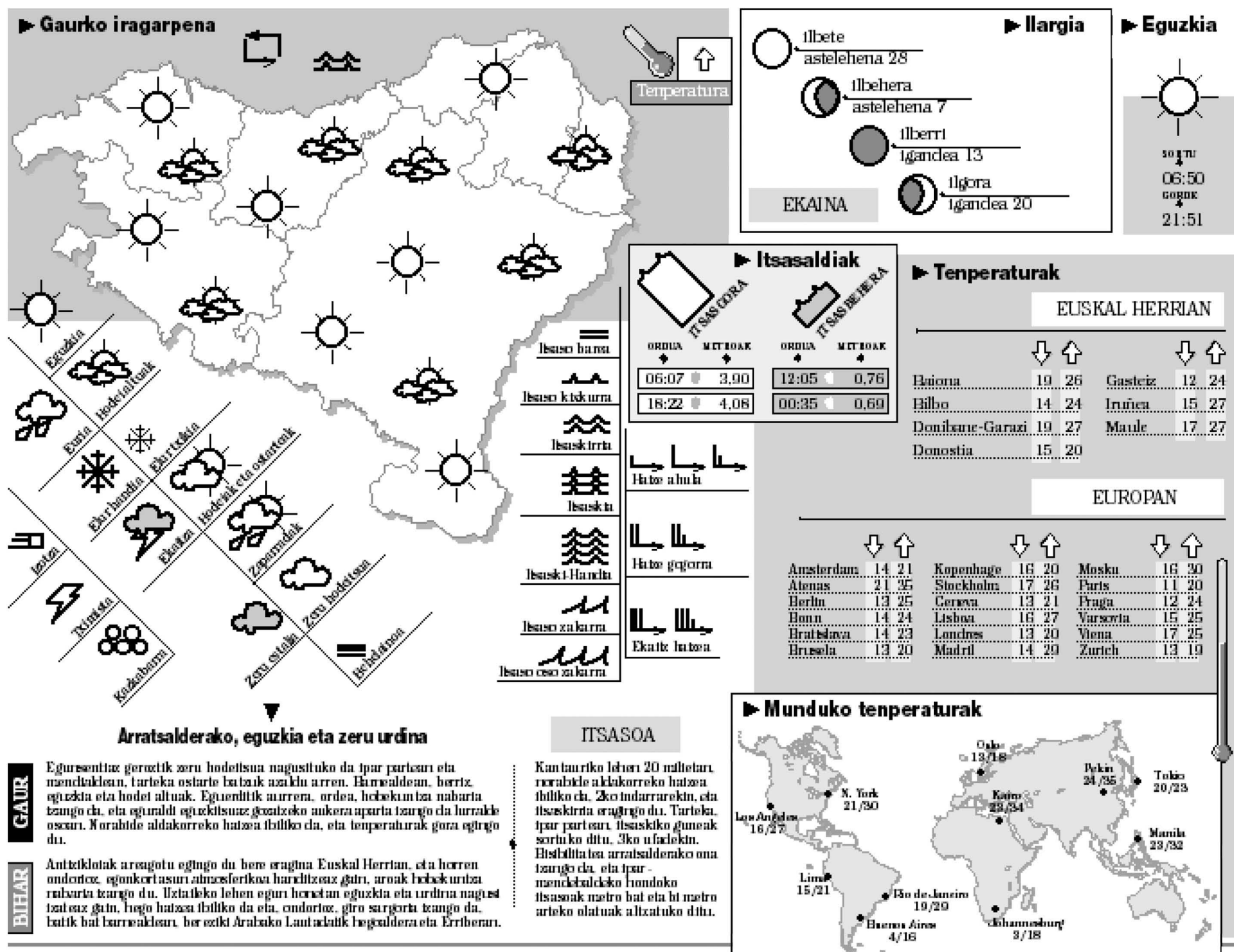
Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: CARASA, Honda- rribia, 23. ESNAL, Serrano Angita, 1 (Anti-guo). PEREIRO, Karmengo Ama, 37 (Egia). APEZTEGIA, Euskadi Etorbidea, 61 (Trin- txerpe). Gazez: M.L. ETXEBERRIA, Txurru- ka, 5. **ANDOAIN.** *Egunez:* ARZALLUS, Plazaola kalea, 17. *Gazez:* BIDAUR, Jaizkible Plaza, 2 (Lasarte). **ARRASATE.** *Gau eta egun:* IRIZAR, Erguin kalea 11. **AZKOITIA, AZPEITIA.** *Egunez:* ETXEBES- TE, Artetxe, 6 (Azpeitia). *Gau eta egun:* JA- EN, Ibai Ondo, 28 (Azkoitia). **BEASAIN, ORDIZIA.** *Egunez:* CUESTA, NAlarroa Etorbidea.39 (Beasain) *Gazez:* ATORRASGASTI, Pakea Auzoa (Ordizia) **BERGARARA.** *Gau eta egun:* MOZOS, San Pe- dro, 4. **BILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZIZURKIL.** *Gau eta egun:* BRONTE, Korreo, 20 (Tolosa). **DEBA, MUTRIKU.** *Gau eta egun:* BARRERA, Lersundi, 20 (Deba). **EIBAR, ERMUA.** *Gau eta egun:* UGARTE, Santa Zezilia, z/g (Ermua). **ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO.** *Gau eta egun:* ZABALETA, Kalebarren, 9 (Sora-luze). **ERREENTERIA, LEZO, PASAIA.** *Egunez:* KEREJETA, Pablo Iglesias, 7 (Erreenteria) *Gazez:* PAGES, Biteri kalea, 11 (Errente- ria). **ESKORIATZA, GATZAGA.** *Gau eta egun:* FRAILE, Herriko Plaza.10 (Aretxabaleta). **HERNANI, URNIETA.** *Egunez:* GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani). *Gazez:* BIDAUR, Jaizkible Plaza, 2 (Lasarte).. **HONDARRIBIA.** *Gau eta egun:* LIZARRAGA, Damarri, 1. **IRUN.** *Gau eta egun:* LARRATXE, Colon Pa- sealekua, 2. **LASARTE-ORIA, USURBIL.** *Gau eta egun:* BIDAUR, Jaizkible Plaza, 2 (Lasarte). **OIARTZUN.** *Gau eta egun:* AGIRREZABA- LAGA, Arraskularre kalea, z/g. **ONATI.** *Gau eta egun:* GALARZA, Kale Be- rria, 6. **TOLOSA.** *Gau eta egun:* BRONTE, Korreo, 20. **URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI.** *Gau eta egun:* BARANDIARAN, Legazpi, 12 (Zu- marraga). **ZARAUTZ, ORIO, AIA.** *Gau eta egun:* LASA, Herriko Enparantza (Orio). **ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AIZARNAZA- BAL.** *Gau eta egun:* AJURIA, Harategiko , 2 (Zumaia).

Nafarroa

IRUÑERRIA. 09:00-22:00:RODRIGUEZ AR- BELOA, Kale Nagusia, 62. GARDE, Benja- min de Tudela, 38. ZURBANO, Sadar futbol zelaia- ren bidea, 6. BARRENA, Monreal CHASCO, Lapurbide, 9 (Antsoain) 22:00- 09:00:GARDE, Benjamin de Tudela, 38. ZURBANO, Sadar futbol zelaia- ren bidea, 6. CHASCO, Lapurbide, 9 (Antsoain) Iruñea aldeko farmazietara jotzeko SOS Navarra: 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, se- gurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debeka- turik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizia etxera deitu beharra dago derrigorez.

denborapasa ♦

HITZ GEZIDUNAK

Amaterasu	▼	Musika Inpang	▼	Hurumau	▼	Hakama	▼
Arta	▶	Hurumau sauritid	▼	Kemapa Imata	▼	Asaka, ma-karako	▼
Engelak	▶						
Kemakau kama	▶						
Kibon atrad	▶				Musika sauritid	▶	
Gakko					Sauritid ma-karako		
			Standa	▶			
			Kibon				
Sauritid	▶		▼		I	▶	Indon
Makau					Hurumau		
▶				Hakama karako	▶	▼	▼

AURREKOAREN SOLUZIOAK

KEKER ESQUIN: 1. Lainsagid uk. 2. Araningia. Ue. 3. Neu. As. Im. 4. Hiphik. Uk. 5. Inar. Iqum. G. Daulukid. IK. 7. K. Adf. Su. In. 8. Asdi. Au. kerak.

K-2546

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. **Iparraldetik Hegoaldera:** 00-34

I P A R R A L D E A			
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Errepidetako informazioa	945222058
• SAMU	15/59633333	• Ertzaintza-Arkaute	945282000
• Pozoindatze kasuetan	56.96.40.80	• Mioñika	945135500
• Suhiltzaileak	18	• Goardia Zibila	945256100
• Suhiltzaileak BAmen	99635555	• Txagorritxuko Ospitalea	945007000
• Polizia	17	• Santiagooko O. Orokorra	945007600
• Baionako Suprefetura	95950919	• Ospitale Militarra	945136577
• Elekrika-gas arazoak	14/59521018	• Poliklinikoak	945140900
• Errepidetako berri	56963333	• Arana Eritetxea	945282800
• Kontsulu Orokorra	59257840	• 'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500
• Miarrizteko aireportua	93293066	• Asepeyo klinika	945274655/66
• SNCFO trenbideak	59555050	• Araba klinika	945142100
• Laborantza Ganbara	94295043	• Forondako Aireportua	945163591
• Ordua telefonoz	3699	• Gasteizko RENFE geltokia	945230202
• Meteo agiria (grabatua)	59220330	• Autobus geltokia	945258400
• Meteo zerbitzuak	59238415	• 'Radio Taxi'	945273500
• Baiona Taxi	59594848	• Elbarrituentzako taxiak	608870144
H E G O A L D E A		B I Z K A I A	
• SOS Deiak	112	• Diputazioako suhiltzaileak	949422800
• Udaltzaingoa	092	• Bilboko suhiltzaileak	944233000
• Polizia Nazionalea	091	• Gurutze Gorria	944222222
• Ordua telefonoz	093	• DYA	944319200
• Telefono argibideak	1003	• Ertzaintza	944441444
A R A B A		• Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
• Suhiltzaileak	945161163	• Basurtuko ospitalea	944060699
• Gurutze Gorria	945222222	• Kadakaako erietxea	944007000
• DYA	945281020		
G I P U Z K O A		N A F A R R O A	
• DYA	943464622	• SOS Deiak/foruzainga	112
• Gurutze Gorria	943222222	• Iruleko suhiltzaileak	948222222
• Itasoko Gurutze Gorria	943272222	• DYA	948171717
• Ospitale Probintziala	943006000	• Gurutze Gorria	088
• Erresdentzia	943007000	• Errepidetako informazioa	948237000
• Gurutze Gorria (Donostia)	943214600		948427500
• Gurutze Gorria (Irun)	943611203	• Goardia Zibila	948221100
• Poliklinikoak	943462200	• Eguneke Psikiatr. O.	948273812/61
• Zubera Garaiko erietxea	943035300	• Nafarroako Ospitalea	948422100
• Zumarragako ospitalea	943035000	• Bideko Ama Birjina O.	948429400
• Bidasoko ospitalea	943007700	• Noaingo aireportua	948168700
• Mendakoro ospitalea	943032800	• Iruleko Autobus geltokia	948223854
• Amarako ospitalea	943007400	• RENFEko geltokia	948130202
• Ertzaintza	943288888	• Radio Taxi	948221212
• Goardia Zibila	943211100	• Teletaxi	948232300
• Hondarribiko aireportua	943642240		

zozketak ♦

Bonoloto				Loteria primitiva

telebista ♦ irratia

Arraldetik EuroDisneyra

'Goenkale' -ko zenbait aktorek Parisko Disneylanden grabatuko dituzte atal batzuk

Erredakzioa / Donostia

Goenkale-ko zenbait aktore Parisera, EuroDisneyra, joan ziren herenegun, kapitulu bat edo beste grabatzera. Izan ere, Arraldeko pertsonaia batzuek harako bidaia bat irabaziko dute zozketa batean, datozen ataletan agertuko den legez.

ARRALDE herri fiktizioko irratsaio batean EuroDisneyrako bidaia bi zozketatuko dituzte laster, eta irabazleak nortzuk izango diren ere jada jakina da. Izan ere, herenegundik han dira aktore horiek kapitulu bat edo beste grabatzeko.

Zozketan herritar askok hartuko dute parte, baina Sabinok (Andoni Erburu) eta Iratzek (Nerea Balderrama) irabaziko dute. Baina horiek adin txikikoak direnez, neskaen aitarekin egingo dute bidaia, Imanol Mendizabalekin (Iñaki Perurena), hain zuzen.

Dena dela, ez dira Frantziako hiriburura joango diren bakarrak. Satur (Abelin Linazisoro) eta Margarita (Maite Bastos) senar-emazteak ere joango dira. Horiek

Arraldeko zazpi *biztanle* izango dira EuroDisneyn, horietako bi Satur eta Margarita senar-emazteak.

ez dute zozketa irabazi, baina Saturrek bere poltsikotik ordainduko du bidaia, emazteari on egingo diolakoan. Izan ere, emazteaz kezkatuta dago. Sektaren bateko kide delakoan da, eta hala, bada, hortik ateratzea nahi baitu. Margaritaren iloba ere joango da eurekin.

Horietaz gainera, irra-

tsaioko esatariak ere lagunduko die bidaian. Eta oso pertsonaia garrantzitsua izan daiteke, Imanol harekin maiteminduta baitago irratitik haren ahotsa sarritan entzun ostean.

Horrenbestez, Arraldeko zazpi *biztanle* izango dira Parisen. Hotel berean izango dira guztiak, eta nagusiak

pozik izango dira horregatik, baina gatzetxoak, ordea, ez. Horiek helduen ondotik alde egin guran ibiliko dira. Baina modu batera edo bestera, oso ondo pasatuko dute EuroDisneyn, Walt Disneyko pertsonaien artean.

Arralden, bien bitartean, betiko martxan jarraituko dute.

laburrean

Antena 3 telebistak udarako zazpi saio aurkeztu ditu

Datorren astetik aurrera zazpi saio berri emango dituzte Antena 3 (A3) telebista pribatuan. Udarako prestatutako saioak hauek dira: hiru magazin, lehiaketa bi eta fikziozko telesail bi. Magazinak dira *Cala mar*, *La terraza* eta *Sagas*. Lehiaketak, berriz, *La Piraña* eta *Esto me suena*. Eta telesailak, *Nada es para siempre* eta *VIP*.

Gaurtik aurrera *Al filo de lo imposible* saioa 12 kapitulu emango dituzte

Espainiako Telebistako *Al filo de lo imposible* saio eza-gunaren hamabi kapitulu emango dituzte gaur hasita asteazkenero, bigarren katetik (La2). Iaz eta aurten egindako dokumentalik onenen bilduma prestatu dute hamabi atalotan; hala nola Antartidan, Hego Amerikan eta Himalayan hartutako irudiak biltzen ditu. Gaurko kapitulua orain arte egin dituzten abentura gehienek laburpena izango da, eta 17:15etan emango dute. *Al filo de lo imposible*-ko kideek bidaia ugari egin dituzte.

txoritxoari mokoka ♦ Ines Intxausti

TELEBISTA kritika egiten hasi nintzenetik ez nintzen inoiz bertara joan. Hau da, entearen etxe fisikora. Eta ez ausartzen ez nintzelako —mesedez, Donejakue!—, ez horixe. Joan den igandean, berriz, derrigorrez azaldu behar izan nintzen lurretan, eta sinetsiezadazue, NASARA sartzeko ez dute hainbeste protokolorik jarraitzen. Benetan sofistika-tua da kontrol sistema. Eta ez ni neu nintzelako, noski (edo horrela espero dut). Hala ere, goazen harira. Zuetako askok ezin duzue imajinatu ni telebistan. «Seguraski Inesek ezin du ETBko pasilo bat ere gurutzatu hiru tirokada jaso gabe...». Hori exajerazio hutsa da. Eta pelikula gehiegi ikusi ditudalako idatzi dut eta ez zuek uste duzuen beste etsai ditudalako telebista horretan. Fabore bat eskatu nien Julio Ibarrari, Ana Aizpiriri eta Amaia Urkiari. Hirurok ezin hobeto portatu ziren nirekin. Zergatik ez nuen halakorik espero? Ba, dirudienez, gorrotagarria bihurtu naizelako es-

ETBri buruzko gauza onak

pazio honetan egiten dudana terapiagatik edo. Nire osasun mentala zalantzan jarri gabe, zoriotsuagoa izango nintzateke ETBn kobratzen den soldata eskuratuko banu. Eta Carlos Boyero ere muskatuko nuke muturretan gidoiak horrela exijituko balu. Hala ere, ez dezala inork pentsatu ezpainak buzti dizkidatela nahi gabe. Arestian aipatu dudana hirukote telebisiboa oso intelijentea da. Eta ni ere bai. Beraz, berdinaren artean ez du inolako desorekarik egon behar. Informatiboetan dagoen jendea guztiz profesionala izaten da gainontzeko sasi-generoetan daudenekin alderatzen baditugu. Gutxienez zorrotasun denotatu bat dutela uste izaten dugu informatiboan audientzia garenok/zaretenok. Eta bai, jauna, badute bere *kazet-ari-ma!*

Zoritxarrez, ez da gauza bera gertatzen banbalinen artean sortu den telebista motako programetan. Zuetako askok ez duzue jakingo nor den Loreto Valverde. Eta, paradoxikoki, kaleko jendeak telebistari buruz dakizkien izenetako bat da Loreto Valverde. Bera emakumezkoa bada, ni neu ez naiz... Emakumeen presentzia telebisiboa oso susmagarria da. Eta hori *pellokeria* topikoa izan arren, ez dago txarto noizbehinka —hau da, gaur bertan— gogoratzea. Jose Luis Garcik da, adibide gisa, telebistako historian pantailan agertu den gizon misoginoena. Inoiz ez du bere zinemagintzaren inguruko tertuliara emakume bat eraman. Seguraski bere beste zaletasunaren eragina dela eta. Izan ere, Jose Luis Garcik zinemagintzari buruz baino gehiago daki boxeoari

buruz... Eta orain dela gutxi emakumezko batzuk aurpegiratu zioten nik hemen esandako gauza berbera. «Noizko emakumezko bat zure programan?! Esan eta izan. Orain dela gutxi espediente garbitzeko andre bat eraman zuen, eta kito. Espediente X izango baltz eta emakume estralurtar bat! Hori keinu bat besterik ez da, maiteok! «Nola izango naiz arrazista ni, ijito bati txanpon bat bota badiot lurrera?». Garciren *alardea* bera bezain partikularra bada ere, ez dugu hain erraz eta doan onartu behar. Eta *alardea* aipatu dudala, laster dator mundua bi zatitan apurtu duen tradizionalismoak. Hemendik Irunen kalera aterako diren emakume guztiei suertea opa nahi diet oihan horretan. Ezin naiz joan, baina bertan sentituko naiz. Eta, nola ez, EHGAmeke lagunei ere (oraindik geratzen bazaizkit) zorionak bere egun magikoa ospatu dutelako. (A zein erromantikoa naizen, maderikazioa!).

Amerika Kopa
goizaldean

La2 • 02:35ean

Paraguaitik, Brasil-Venezuela partidua eskainiko dute, osorik, goizaldeko 02:35ean. Aurretik, 01:15etan, Txile-Mexiko partidua 2. zatia emango dute.

Genetika eta
epaiketak
'Forum'-en

ETB2 • 09:10ean

Genetikak epaiketekin dituen loturak aztertuko dituzte gaur *Forum* saioan. Maria Angeles Martinez da gonbidatua.

Gorilen bizitza
aztergai

La2 • 15:45etan

Uganda, Zaire eta Ruandako gorilen bizimoduaren, ohituren eta aurrera egiteko zailtasunen berri emango du Dian Fosseyk dokumental batean.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal. Albistegia.
09:00: Estamos de vacaciones.
12:00: El equipo fantástico.
12:50: Cariño, he encogido a los niños.
13:45: Informativo territorial. Albistegia.
14:30: Corazón de verano.
15:00: Telediario 1. Albistegia.
15:55: El tiempo. Eguraldiari buruzko albistegia.
16:05: Calle nueva. Telesaila.
16:40: Cosas del amor. Telesaila.
18:55: Así son las cosas.
21:00: Telediario 2.
21:45: El tiempo.
22:00: Zinema.
Esencia de mujer.
Zuzendaria: Martin Brest. Aktoreak: Al Pacino, Chris O'Donnell. 1992.

01:10: Telediario 3.
01:55: Zinema.
Candyman, el dominio de la mente.
Zuzendaria: Bernard Rose. Aktoreak: Virginia Madsen, Tony Todd. 1992.
03:35: Corazón de verano.
04:05: Telediario-4. Albistegia.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: España, historia inmediata.
07:30: Con mucha marcha.
09:00: Otros pueblos.
10:10: Savannah.
11:00: Zinema.
El sol, la luna y las estrellas.
Zuz.: Geraldine Creed. Akt.: Jason Donovan, Gina Moxley. 1996.
12:45: Historias de niños.
13:00: Con mucha marcha.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes documentales.
17:20: Al filo de lo imposible.
17:50: Hyakutake.
19:00: La buena vida.
19:30: Enfermeras.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Ellen.
21:00: Quatro.
21:30: Infelices para siempre.
22:00: La2. Noticias.
22:25: El tiempo.
22:30: Amanece en el mundo.
23:40: La noche abierta. Gonbidatuak: Pascual Maragall, Norma Duval.
01:50: Futbola: Amerika Kopa. Chile-Mexico (bigarren zatia).
02:35: Futbola: Amerika Kopa. Brasil-Venezuela.

TF1

05:55: Le destin du docteur Calvet.
06:20: 30 millions d'amis.
06:40: Météo.
06:45: TF! Jeunesse.
10:20: Cinq sur 5!
11:15: Les vacances de l'amour.
12:10: Tac o tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:50: Lex feux de l'amour. Foiletoia.
14:35: 25° sud. Telesaila.
15:30: Video gag.
15:40: Extrême limite.
16:10: Island detectives.
17:10: Melrose Place. Telesaila.
18:00: Sous le soleil.
19:00: Rick Hunter.
19:50: Clic & Net.
20:00: Le journal.

20:50
Combien ça Coute

Magazina.

23:10: Le droit de savoir. Magazina.
00:30: Minuit Sport.
01:20: Nautisme.
01:30: TF1 Nuit.
01:40: Clic & Net.
01:45: Tres chasse.
02:35: Mark Twain.
04:05: Reportages.
04:30: Musique.
05:00: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:15: Anime tes vacances.
06:30: Télématin.
08:35: Amourement votre. Foiletoia.
09:05: Amour, gloire et beauté. Foiletoia.
09:30: Coups de soleil et crustacés.
11:00: La fête à la maison. Telesaila.
11:30: Flash info.
11:40: Les Z'amours.
12:20: Pyramide.
13:00: Le Journal.
13:45: Météo.
13:55: Derrick.
14:45: L'homme à la rolls.
15:35: Tierce.
15:45: Dans l'oeil de l'espion. Telesaila.
16:40: Kung Fu, la légende continue. Telesaila.
17:25: Rince ta baignoire!
18:00: Friends.
18:25: Hartley, coeurs a vif.
19:25: Qui est Qui?.
19:55: Tirage du loto.
20:00: Le journal. Albistegia.
20:55: Décollage immédiat. Telesaila.
23:05: Telefilma:
Fanny se fait un sang d'encre.
Zuzendaria: Alain de Halleux. Aktoreak: Annie Cordy, Clotilde Baudon.

00:30: Le journal.
00:45: Météo.
00:50: Le cercle.
02:10: Mezzo l'info.
02:35: Emissions religieuses.
03:50: 24 heures d'infos.
04:05: Outremers.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:45: Les minikeums.
10:50: La croisière S'amuse.
11:50: La cuisine des mousquetaires.
12:05: Le 12-13.
12:55: Estivales.
13:25: Telefilma.
Le poids su passe.
Zuzendaria: Steve Schacter. Aktoreak: Patty Duke, Tracey Gold.
14:50: Keno.
14:55: Assemblée nationale.
16:00: Telefilma:
Terre sauvage.
Zuzendaria: Den Hamilton. Aktoreak: Mercedes McNab, Corey Carrier.
17:45: C'est pas sorcier.
18:20: Questions pour un champion.
18:50: Météo des plages.
18:55: Le 19-20
20:05: Fa si la.
20:35: Tout le sport.
20:55: Des racines et des ailes.
23:50: Soir 3. Albistegia.
23:15: Integrales coulisses.
00:10: Un cicle d'escrivains.
01:00: Benny Hill.
01:35: Amaiera.

A 3

06:15: Sirenas. Telesaila.
06:55: El baron de Munchausen.
07:30: Club Megatrix. Ingrid Asensio gida-tutako umeentzako saioa.
13:25: Paso a paso. Telesaila.
14:00: Padres forzosos (Nafarroan). Telesaila.
14:00: Informativo territorial (EAEn).

14:30
El Principe de Bel - Air

Telesaila.

15:00: Noticias.
15:55: El tiempo.
16:00: Sabor a ti.
19:00: Alta tensión. Constantino Romero aurkeztutako lehiaketa.
20:00: Los Simpson. Telesaila.
20:25: Impacto Tv.
21:00: Noticias.
22:00: Compañeros. Telesaila.
23:30: Ver para creer.
01:45: Noticias.
02:20: Frasier.
03:15: Televenta.

T 5

05:45: Avance de programación y espacios promocionales.
06:00: Informativos Telecinco. Albistegia.
10:00: Spin city. Telesaila.
11:00: Cocina con fundamento.
11:15: Día a día. Maria Teresa Camposek aurkeztutako saioa.
14:00: El juego del eumillón.
14:30: Informativos Telecinco. Albistegia.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:00: Zinema.
Implicada.
Zuzendaria: Irving Berlateche. Aktoreak: William McNamara, Amy Locane. 1998.
18:00: Flash, el juego de las noticias. Lehiaketa.
19:00: Siete en el paraíso. Telesaila.
20:00: El Super. Historias de todos los días. Telesaila.
20:30: Informativos telecinco. Albistegia.
21:30: Telecupón.
21:35: El informal.
22:00: Zinema.
36 horas para morir.
Zuzendaria: Yves Simoneau. Aktoreak: Treat Williams, Carrol O'Connor. 1998.
00:00: Cronicas marciales.
02:00: Informativos Telecinco. Albistegia.
02:45: Infocomerciales.
04:15: Space. Telesaila.
05:45: La mujer prohibida.

M 6

06:00: M comme musique.
11:05: M6 kid.
12:00: Madame est servie.
12:30: La petite maison dans la prairie.
13:35: Telefilma
La princesse et le pauvre.
Zuzendaria: Lamberto Bava. Akterak: Mathieu Carrière, Anna Falchi.
17:00: M comme musique.
17:35: Telefilma:
Aventures caribes. (2/2)
Zuzendaria: Paolo Barzman. Aktoreak: Vanessa Demouy, Patrick Forster.
18:25: Sliders; les mondes parallèles.
19:20: Mariés Deux enfants.
19:50: Tour de France a la voile.
19:54: 6 Minutes.
20:10: Zorro.
20:40: Une journée avec...
20:50: Telefilma:
Souhaitez-moi bonne chance.
Zuzendaria: Jerome Bolvin. Aktoreak: Sandrine Dumas, Nathalie Cerda.
22:40: Telefilma:
Voyage Sans retour.
Zuzendaria: Rick Jacobson. Aktoreak: Steven Bauer, Brenda Bakke.
00:20: Pourquoi ça marche.
02:10: M comme musique.
03:15: Sports événement.
03:35: Fréquentstar.
05:00: Des clips et des bulles.
05:25: Turbo.
05:50: E= M6.

CANAL + (e)

06:00: Zinema: ¿En vivo o en Vitro?.
08:30: CNN News.
08:50: Pim, pam, plus.
10:00: Zinema: Ruby Bridges.
11:27: Zinema: La mujer del predicador.
13:30: Los 40 principales.
14:00: Más deporte.
14:55: Avance Redaccion.
14:35: Friends.
15:30: Dokumentala. Estrellas de la Fox. John Wayne.
17:02: Derechos humanos.
17:48: Zinema: El viaje del capitán Fracassa.
20:00: Fraiser..
20:25: Attestismoa.
22:30: Dawson crece..
23:15: Zinema. El premio.
00:42: Zinema: Cuestion de suerte..
02:17: Zinema: Das boot. El submarino.
05:37: Zinema: Puerto escondido.

CANAL + (f)

07:00: ABC News.
07:20: Teletubbies.
08:10: Les Grafitos.
08:20: Decode pas bunny.
09:00: Zinema: Le bonheur a encore frappé.
10:30: Le festin des vampires.
10:58: Zinema: 8 têtes dans un sac.
12:30: Flash info.
12:40: Invasion planète terre.
13:25: Telefilma: Operation noah.
15:05: H. 15:30: Batman 2000.
15:50: Daria.
16:10: C + cleo.
17:40: Saskibaloia.
18:30: Seinfeld.
19:00: Nulle part ailleurs.
20:00: Les Simpson.
20:30: Le journal des sorties.
21:00: Zinema: Folle d'elle.
22:20: Atletismoa.
00:25: Seinfeld.
00:45: Spin city.
01:05: A la une.
01:30: Zinema: Traque sur la ville.
03:00: Zinema: The Blade.
04:45: Babylon ye-ye.
05:10: Zinema: Paparazzi.
Txuria: negrita

LA CINQ

03:00: Les écrans du savoir.
04:30: Les grands documents de la cinquième.
05:30: Les amp-his de la cinquième.
06:25: Méthode Victor.
06:45: La cinquième rencontre... Les Français.
07:45: Ça tourne Bromby.
09:35: Les écrans du savoir.
10:45: Le tour de France des métiers.
11:05: Le monde des animaux.
11:35: Gaïa.
12:00: La France aux mille villages.
12:30: La vie au quotidien.
12:30: Celulo.
12:45: Les carnets de Noé.
13:40: Le journal de la sante.
13:50: La cinquième rencontre... Les Français.
14:50: Dakari.
15:45: T.A.F.
16:30: Au nom de la loi (18/94).
17:00: Cinq sur cinq.
17:15: Faiseurs d'images.
17:30: 100 % question.
18:00: Le cinéma des effets spéciaux.
18:20: Météo.
18:30: Le monde des animaux. Txu-

ARTE

Txuria: negrita
19:00: Connaissance.
19:50: Arte info.
20:15: Bienvenue au grand magasin.
20:45: Winnipeg Dokumentala (1999).
21:45: Les 100 photos du siècle.
21:55: Let's make a opera!
23:20: Le chroniqueur de Bangkok.
00:20: Telefilma: Un tramway a moscou.
Zuzendaria: Jean-Luc Leon. (1995).
01:20: Zinema: La lectrice.
Zuzendaria: Michel Deville (1988).
03:00: Amaiera.

Oskorriren
azken
grabazioa

ETB1 • 20:55etan

Joan den larunbatean Oskorri taldeak urretxuarren laguntzarekin grabatu zuen diskoaz hitz egingo dute Bertatik Bertara-n.

gaurko filmak Ane Muñoz

■ CANDYMAN.

Terrorezko filmak atsegin dituzuenentzat badut zer gomen datua asteazken zozo honetan. Alegia, Avoriazeko Terrorezko Zinemaldian bi sari garrantzitsu jaso zituen zinta beldurgarria. Lehen sekuentziatik azken unea arte giro ezeroso, ezatsegin eta tentsoa lortzen du film honek. Bernard Rose zuzendaria egokitu zuen gidoia, Clive Barkerren terrorezko istorio ezagun batean oinarrituz. Emakume baten amets gaiztoa kontatzen du; hiri handi bateko bazter izkutuetan ageri diren grafitiak aztertzen dabilela, gaizkile misterioitsu eta oso arriskutsua atzetik dabilkiola ohartuko da. Virginia Madsen aktore gazteak antzezen onenaren saria jaso zuen aipatu dudan zinemaldian. Istorioak behar duen giro beldurgarri eta misterioitsu erraz lortzen du, besteak beste, Philip Glassen soinu banda aberatsak lagunduta.

■ Y EN RANA TE CONVERTIRÁS.

Estreinaldiko garaian, hau da, 70eko hamarkadaren hasieran, *Frogs* izenburuarekin eza gutu zen, eta, horrexegatik, lehenik eta behin abisatu nahi dizuet McCowanek zuzenduriko abentura interesgarria bera duzuela. Beldurrezko film fantastiko harrigarria da; planoak pitzia erraldoiez josita aurkezten dizkigu. Eta, egun kuriositate gisa ikusteko besterik ez bada ere, gomendagarria deritzot. Bestalde, efektuak zahar kituxeak geratu zaizkio. Igel handi eta azkar batek agintzen duen erreinuan, Ray Milland eta Sam Elliott luxuzkoek jokatzeko dituzte rol nagusiak.

■ BURDINAZKO ARRANO 2.

Sidney Furie ezagunaren zinta komertzial honek, zuzendari horrek berak filmaturiko lehen atalak adinako arrakasta lortu zuen estreinatu zenean. Bigarren honen harrera ona ikusi-

Mexikoko iraultzaileak
Espainiako lur lehorretan barrena

■ CAÑONES PARA CORDOBA. Mexikoko Iraultzan girotutako abentura entretenigarri honek ez dio ezer berririk gehitzen jeneroari, argumentu arrunta baitu abiapuntutzat; baina halaz eta guztiz ere zuzena da, antzezle jatorrek protagonizatua eta, oro har, gus-tura ikusten da. Paul Wendkosek ederki ezagutzen zituen halako abenturak, eta ez zuen ahalegin handirik egin behar izan istorio txiki hau filmatzeko. Aurpegi ezagunak topatuko dituzue planoe-tan: George Peppardek rol nagusia antzezen du, adibidez. Beste-tik, bitxikeria gisa esango dizuet Espainian filmatu zutela, jenero bereko beste film ugari bezala alegia, eta hango aktoreak azaltzen direla rol txikiak eginen.

Le bonheur a encore frappé

1985, Jean-Luc Trotignon 09:00 C+(f)

El sol, la luna y las estrellas

1996, Geraldine Creed 11:00 La2

Cañones para Cordoba

1970, Paul Wendkos 16:00 ETB2

Implicada

1998, Irving Belateche 16:00 T5

Folle d'elle

1997, Jerome Cornuau 21:00 C+(f)

36 horas para morir

1998, Yves Simoneau 22:00 T5

Esencia de mujer

1992, Martin Brest 22:00 TVE1

Burdinazko arranoa II

1988, Sidney Furie 01:20 ETB1

Y en rana te convertirás

1972, George McCowan 01:50 ETB2

Candyman

1992, Bernard Rose 01:55 TVE1

▲ TXARRA ▲ ESKASA ▲ BALEKOA ▲ ONA ▲ BIKAINA

ARTXIBOKOA

Burdinazko Arranoa 2 filma eskainiko du gaur gauean ETB1 kateak.

rik, Hollywoodeko ekoizle azkarrek laster gehitu zioten hirugarren zatia. Akziozko film biolento eskas eta zakar samarra da, lehena baino are arrun-

tagoa eta interes gutxiko argu-mentu pobre eta zozoa du oinarritutzat. Louis Gossett Jr.ek protagonizatua dago, gai-nontzeko atalak bezalaxe.

ETB 1

- 06:55: Bertatik Bertara.
07:30: Elkartasunaren bide-
ak.
07:55: Euskal Herritik.
08:25: Goenkale.
09:05: Superbat. Marrazki
bizidunak eta tele-
sailak. 'Komikolor',
'Sinbad gaztea', 'Je-
tsondarrak', 'Max
miresgarria', 'Mamu
harrapariak', 'Potto-
kiak', 'Autobus ma-
gikoa', 'Candy
Candy', 'James
Bond gaztea', Zinea:
Gulliverren bidaia.
13:00: Iparraldearen orena.
13:05: Ninja Dortokak.
13:30: Gaur Egun.
14:20: Goenkale.
15:05: Bai zera!.
15:35: San Martzialak.
17:00: Iparraldearen orena.
17:05: Jaun ta jabe.
17:30: Madison.
18:20: Easy Peasy.
19:55: Azken uda pasa.
20:30: Gaur egun.
20:55: Bertatik Bertara.
21:35: Futbola. Promozioa.
Sevilla-Villareal.
23:35: San Martzialak.
01:20: Zinea.
Burdinazko arra-
noa II.
Zuzendaria: Sidney
Furie. Aktoreak: Louis
Gosset Jr., Mark
Humphrey. 1988.
02:55: Azken uda pasa.
03:25: Bai zera!.
03:50: 64.
04:20: Benta Berri.
04:40: Sikofonia.
06:25: Bizitzeko hil beharra.
07:15: Ikusgela.
08:15: Herri musika sorta.

ETB 2

- 08:40: Del país de los
vascos. Dokumenta-
la.
09:10: Forum.
09:40: Entre dos fue-
gos.
10:35: La hora de Mari
Pau.
11:40: Luz de luna.
12:30: La buena vida.
13:05: Compañeras de
piso. Telesaila.
13:30: Roseanne. Tele-
saila.
13:55: La Niñera. Tele-
saila.
14:28: Teleberri.
15:30: El verano del si-
glo.
16:00: Cine verano.
Cañones para
Cordoba.
Zuzendaria: Paul
Wendkos. Aktoreak:
George Peppard, Gio-
vanna Ralli. 1970.
17:55: Querido detecti-
ve.
18:35: Cinco en familia.
19:20: Medias de seda.
20:10: Pacific Blue.
20:58: Teleberri.
22:00: Esta es mi gen-
te.
22:55: First Wave: el
elegido.
23:45: La noche fantás-
tica.
Más allá del límite: Llu-
via oscura.
Cuentos asombrosos
(00:35etan): Perro de
familia, Dorothy Ben,
La mayor atracción.
01:50: Zinea.
Y en rana te
convertirás.
Zuzendaria: George
McCowan. Aktoreak:
Ray Milland, Sam
Elliott. 1972.
03:25: Amaiera.

irratia ♦

Euskadi Irratia. Jesus Foruria, Lander Etxeberría, Nerea Antia eta Fernando Fantoba izango dira asteazkeneko tertulian, 08:45etan. Ondoren, Oihane Enbeitak San Martzial botatako bertsoak entzuteko aukera izango da, *Goizean Behin* saioan. 10:05etan Joseba Tapiak asteroko musika lezioa emango du, dagokion piezarekin batera. Segidan, Pello Astiz albaitariaren kontsulta izango da. 10:30etan oftalmolo-gia institutuko Jabier Mendikute eta

Jaime Aranberrik eskaintzen dituzten zer-bitzuen berri emango dute. 10:50etan *Kon-taidazu zuk* lehiaketaren txanda iritsiko da; bertan Rikardoren istorioa osatu behar da, bere zotina abiapuntu hartuta. Jarraian, Angel Cuerdo gaztea amets batez arituko da: Cuerdo tolosarrak Danubio ibaia piraguaz zeharkatzeko asmoa du. *Goizean Behin* irratisaioa amaitzeko, inkes-ta berezi bat egingo dute, eta honakoa gal-detuko dute han eta hemen: *Zer daukazue*

zuek zintzilik oheburuko paretan? Erantzun xelebreak izango dira ziurrenik.

Herri Irratia. Komatxo artean irratisaioak agur esango dio ikastaroari eta oporrak hartuko ditu udan. Gaur Manu Ertzilla idazlea elkarrizketatuko dute; Ertzillak ele-berri bat idatzi berri du, *Ez izenburua* duena alegia. Bestetik, Galtzagorri taldeak bere asmo berriez hitz egingo du. Talde hori haur literaturan dabil lanean.

Baigorri organo berriaren jabe

■ *Egunotan hainbeste espero zuten zazpi tonako organoa ezarri dute Baigorriko elizan*

EZ da balentria ttipia baigorriarrek egin dutena. Joan den astean heldu zen Alsaziatik organo berria Baigorriko elizara. Zenbait egun eman zuten zati guztien biltzen eta organoaren xutik ezartzen. Alabaina, ez da besapean eramateko gisako organoa. Zazpi metroko goratasuna eta lau tonako karga dauka. 1.400 hodi ditu, handitasun guztietakoak, gehienak zurezkoak, baina baita metalezkoak ere. Elkarrekin nahas daitezkeen hogeita zazpi soinu mota desberdin ditu.

Euskal Herri osoan, mota horretako lehenbiziko organoa izanen da, hots Johann Sebastian Bach ezagunak XVIII. mendean jotzen zuen Alemaniako musika tresnaren gisakoa. Remy Mahler alsaziarrak mota horretako organoen eraikitze ohitura badiu, eta Baigorrikoa elizaren neurrien arabera egin du, oso zehazki.

Orain, elizara sartu eta organo zoragarria ikus badaiteke ere, ez da abendua arte estreinatuko. Egia erran, lan guztiak ez dira oraino bururatuak. Agorri bitartean, hodi bakoitza banaka-banaka arreglatu beharko dute. Ondotik, zura bere jokoaren egitera eta elizako hezetasun eta tenperaturara egokitzea utzi beharko da. Baina behin estreinatuz geroz, zenbait mendez iraun behar luke. Hirugarren milurtekorako opari ederra, beraz, baigorriarrentzat. Françoise Martin Moro organo jole eta inizatiba horretan lan

Remy Mahler alsaziarrak Baigorriko elizaren neurrien arabera egin du organo berria.

BOB EDMÉ

anitz egin duenak organoak ondarea aberastuko duela eta Baigorri nortasun berezia ekarriko diola azaldu du.

Funtsean, jadanik organo jole eta ikastalde batek baino gehiagok erakutsi dute organo berri horri buruz erakariak direla. Baigorriko musika eskolako zenbait gaztek organo jole izan nahi dutela erran berri dute. Aurten, Donostiako klaseak ateraldia Baigorriara egingen du. Aitzineko urteetan Italian eta Alemanian barna ibili izana da, Martin Morok erran digunez.

Herritarren laguntza

Alta, kostaldeko arduradun politiko eta administratibo batzuek ez omen zuten begi onez ikusi organo hori Baigorri egitea; nahiago omen zuten Angelun-edo eraikia izan balitz. Baina Martin Morok zehaztu digu Baigorriko parropiak zuela organoaren

eskaera egin, eta ez Angelukoak. Gainera, Donibane-Lohizuneko organo jolearen ustez, errazago da herri txikitik jendearen mobilizatzeari, hiri-gunean baino.

Eta horren frogia izan dute organoaren bultzatzaileek. Lehengo organo zaharra konpondu ezineko egoeran zela ikusi eta organo berriaren eraikitzea erabaki zutenetik laguntza anitz izan dute. Hots, ekarpen handiena jendearen emaitzetatik etorri da, 300 emaila izan baitituzte Kultura Ministerioaz, Akitaniaz, departamenduaz, Udalaz eta parropiaz gain.

Gastua 1,5 milioi liberaz gorakoa izan da (37.500.000 pezeta), baina ez zaie horri buruzko galdera gustatzen, «arte obra batek ez baitu preziorik».

Eneko Bidegain

BAIGORRI

kasu!

► Egunean litro bat garagardo edatea osasuntsua da

Hala omen da, bai. Espainiako Ikerketa Zientifikorako Batzorde Gorenak egin duen lan baten ondorio nagusia horixe da. Eta ez pentsa ardoa bezala baso bat baino gehiago edatea kaltegarri gerta litekeenik, ez. Garagardoa litroa ere edan omen liteke. Diotenez, kolesterola eta bihoteko arazoei aurre egiteko gai ezin hobeak ditu.

► Baserritarrek jarri dira berriz Bretxan

Aspaldi samarrean Bretxan (Donostia) ez da baserritarrik izan, merkatua berritzeko lanak zirela-eta Sarriegi plazara lekualdatu baitzituzten. Janari arloko postuak aterpetzen dituen aldea, baina, berritua dute jada, eta baserriko produktuenak ere prest daude. Dena den, Bretxa merkatua baino askoz ere gehiago izango da aurki, dendak, tabernak eta zinema ere jarriko baitituzte. Horiek denak otsailean zabalduko dira.

► Euskal selekzioaren aldeko kantua, CDan

ESAItak joan den hilean Euskal Selekzioen Alde Oiarztunen antolatutako egunerako abesti bat egin zen propio. Andoni Egañaren hitzez eta Gozategiren musikaz. Abesti hura arrakastatsua gertatu zen oso, eta litekeena da udako abesti ere bilakatzea. Kantua ikasi nahi baduzu, jakin ezazu CDa salgai dagoela taberna eta liburu dendetan.

e u s k a l d u n o n
Egunkaria

Zumarraga

jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak jaiak

ASTEAZKENA 1999ko ekainaren 30a

Santaixabelak

Festarako...

...hasi berotzen!

Testuak • Asier Zaldúa eta Jon Ormazabal

Herriko jaiak dira. Izan dadila festa, poza, alaitasuna eta umore ona.

Eta bihar Santa Isabel eguna denez, bil gaitezela Antion egun ederra pasa eta posez saltoka itzultzeko.

Zumarragako Udala

alex-bibolakis
alejandro albisua

KIROLETAKO GAIK

Soraluze, 6 Tf.: 943 72 52 22
ZUMARRAGA

TXEMA AUTO-ELEKTRIZITATEA
AIRE EGOKITUTAREN KONPONKETA

Jai zoriontsuak!

Urdaneta Aita etorb., 17 behea • Tf.: 943 72 03 17 • ZUMARRAGA

• ERANTZUN HOBEA • ZERBITZU HOBEA •
• KALITATE HANDIAGOA •

BI ◀ ▶ TARTEAN

Z U M A R R A G A
U R R E T X U
D E N D A K

Profesionalak gara

Barceló Viajes

Sukurtsala: Labeaga k/, 33 G (Madaya eraikina) Tel.: 943 725099
20700 URRETXU Faxa: 943 725346

GRUPO ZURICH
ASEGURUAK

AGUSTIN ELIAS LARREA Aseguru agentea Erreg. zbk.: 2000107
Tel.: 943 72 37 76 - Faxe: 943 72 53 46
Bulegoa: Labeaga kalea, 33 - G 20700 URRETXU (Gipuzkoa)

CONSULTING
ekonomiko, juridiko eta fiskala

Asesoría Urko
EKONOMIALARIK

Piedad, 21 - 1. A
20700 ZUMARRAGA
Tel.: 943 72 10 11 - 943 72 10 05
Faxa: 943 72 10 11

Urko
Ekonomialariak
Aseguru artekaritza

Aseguruak
Zerga-arintzea

Jubilazio Planak - Bizitza Aseguruak
Istripu Aseguruak - Osasun Laguntza

Labeaga, 31 esk. - 20700 URRETXU
Tel.: 943 72 57 23 - 943 72 48 04 - Faxa: 943 72 48 04

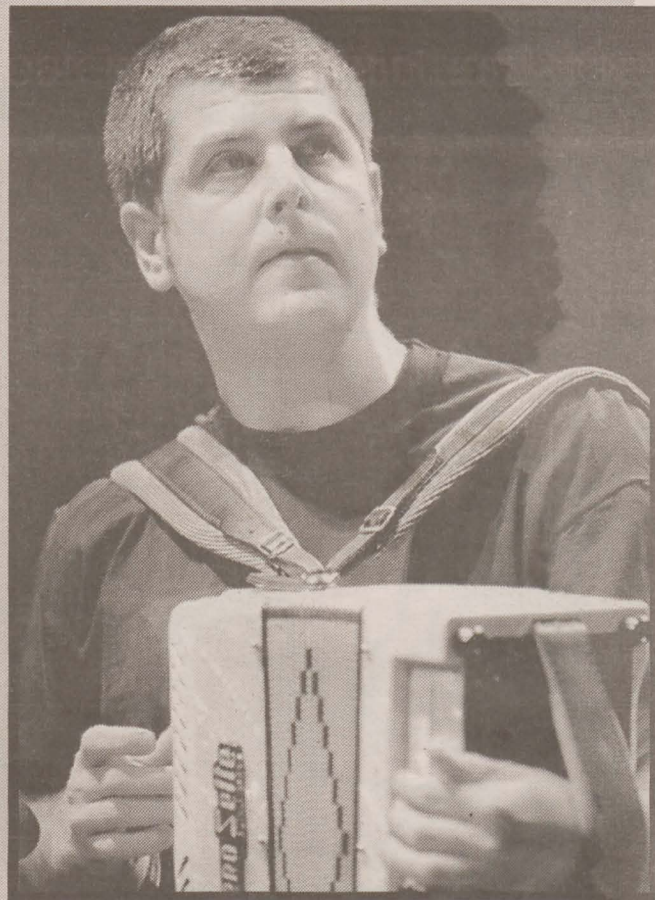
egitaraua

JAGOBA MANTEROLA

Puntaren puntan

Kontzertu berezi bi izango dira, besteak beste, ondoko egunotan. Alde batetik, Kepa Junkera trikitlariak emanaldia eskainiko du ostiralean, Euskadi enparantzan.

Bestalde, Bide Ertzean talde tolosarrak ere izango du bere txanda, larunbatean. Zelai Arizti pilotalekuan ariko da.

Ekainak 30, asteazkena

► Umeen Eguna

10:00-19:00: Haurrentzako jolas parkea Euskadi enparantzan: zezen mekanikoa, trenbidea, kart-ak, puzzleak, pista amerikarra, pelotatxoak dituen etxea eta abar. Kolean zehar Txu-txu tren ibiliko da. Jolas parkea eguerdian itxi egingo da.

Uztailak 1, osteguna

08:00 Asteko azoka Euskadi enparantzan.

11:30 Sekundino Esnaola Musika eskolako trikitilarien kalejira.

18:00 Kale animazioa: hankapaluak, pailazoak, jokoak eta abar.

18:30 Antiguako Amari ikustaldia, agintariekin eta Antzinako Ama txistulariekin batera.

19:30: Eslavaren Salbera, Parrokiako abesbatzak abestuta. Andra Mari Jasokundearen elizan.

22:00 Txupinazoa, Zelai Arizti pilotalekuan.

22:00 Txosnen irekitzea eta trikitilariak.

23:00 Elkarteen arteko 34. danborrada: herriko elkarteez gainera, koadrilek, Goiargi abesbatzak, Tximeleta txarangak eta Zumarragako Musika Bandak hartuko dute parte.

00:00 Danborradaren ostean kalejira eta animazioa Tirri Tarra fanfarrearekin.

Uztailak 2, ostirala

08:00 Antzinako Ama txistulari taldearen kalejira.

09:00 Santa Isabel Jaietako II. Argazki rallya.

09:30 Euskadi enparantzan elkartu eta herriko agintariak nahiz herritarrak Andra Mari Jasokundearen elizara joango dira.

11:00 Meza nagusia.

12:30 Aureskua eliza aurreko zelaian.

13:00 Bertsolariak: Joxe Agirre eta Imanol Lazkano.

14:00 Herri bazkaria Antigua inguruan. Bertsolariak eta trikitilariak izango dira giroa alaitzeko.

16:00 Erromeria Aintzinako Ama txistulariekin, Elorza anaiekin, Zaldua anaiekin, Zunzunegi anaiekin eta Zumarragako Trikitixa trikitilariak.

19:00 Bederatziaurrea eta Errosarioa.

20:30 Agurra eta itzulera.

21:15 Kaleko ezpata dantza, Euskadi enparantzan.

22:30 Erromeria, Euskadi enparantzan.

23:00 Kontzertua, Zelai Arizti pilotalekuan.

00:30 Kepa Junkera, Euskadi enparantzan.

23:30 Kalejira Pasai taldearekin.

Uztailak 3, larunbata

► Baserritarren eta Koadrilen Eguna

12:00 Koadrilen arteko jolasak Euskadi enparantzan.

12:00 Luz irratizaleen kultur elkarteak antolatuta, Antigua inguruan Irrati Bidezko 24 Kultur Orduen X. ekitaldiari hasiera.

12:30 Herri kirolen erakusketa, Euskadi enparantzan.

13:00 Zumarragako Musika Bandaren eskutik kalejira. Ordu berean poteo herrikoia.

14:30 Koadrilen bazkaria.

16:30 4. Mus txapelketa, Bidezar kolean.

17:00 Gipuzkoako harrijasotzaile txapelketa.

19:00 Dantza erakusketa, Urretxuko Lurra eta Zumarraga-Urretxuko Irrintzi taldearen eskutik, Euskadi enparantzan.

21:00 Euskararen aldeko gizakatea, Zintzo Mintzo Euskaltzale elkarteak antolatuta.

22:30 Pilota partidua: Eugi-goñi III / Goñi II-Zezeaga. Beloki pilotalekuan.

23:00 Kontzertua: Bide ertzean. Zelai Arizti pilotalekuan.

00:00 Dantzaldia Manhattan taldearekin, Euskadi enparantzan.

00:30 Larrain dantza, Euskadi enparantzan.

05:00 Txokolate jana, txosnetan.

Uztailak 4, igandea

► Jubilatuen Eguna

10:00 Galeperra elkarteak antolatuta eskualde mailako platerjotze lehiaketa.

13:30 Musika bandaren kontzertua, Euskadi enparantzan.

Lotu euskararen alde

Euskararen aldeko bosgarren giza katea osatuko dute larunbatean zumarragarrek

Urretxu eta Zumarragako Zintzo-Mintzo euskaltzale elkarteko gazte taldeak Zumarragako jaietan euskararen aldeko giza katea antolatzeari ekin zionetik lau urte pasatu dira jada. Ordutik hona ekitaldi hori zeharo finkatu da Zumarragako jaietako egitarauan, eta urtero 700-800 lagun inguruk parte hartzen dute. Aurten larunbatean izango da, 21:00etan hasita, Euskadi enparantzan.

Euskararen aldeko jarrera duten guztiak bertan bildu eta giza kate bat osatuz bi herriak inguratzea da ekitaldi sinboliko horren helburua. Bertso eskolako bertso-lariak zenbait bertso prestatu dituzte hasi baino lehen kantatzeko; Zintzo-Mintzoko gazte taldeko kideren batek manifestua irakurri ondoren, giza katea osatuko da. Kalejira alaitzeko aurten, aurreko urteetan bezala, herriko hainbat taldek parte hartuko dute: txistulariek, Lurra eta Irrintzi dantza taldeek, trikitilariek, erraldoiek, hankapaluek, txalapartariak, dultzaineroek eta antzerki taldeko lagunek. Musikariak alde batetik bestera ibiliko dira, katea pasatzen doan heinean jendeak musikarien doinuez gozatzeko aukera izan dezan.

Giza kateko azkeneko par-

Bosgarren giza katea izango da aurtengoa.

OTAMOTZ ALDIZKARIA

taideak Euskadi enparantzara itzultzen direnean, bertan bildutako guztiek giza katearen egunerako Andoni Salamero zumarragarrek ondu dituen hiru abestiak kantatuko dituzte: *Asmakizuna*, *Mintza Hitza* eta *E-U-S-K-A-R-A*.

Giza katearen helburu nagusia jendea euskararen inguruan biltzea den arren, Urretxu eta Zumarraga inguratzea hasiera-hasieratik

gainditzea lortu ez duen erronka du. Horretarako, gutxi gorabehera 1.500 lagun partaidetza beharko litzateke.

Bi herriok euskararen besoetan kulunkatzeko, euskaltzale guztiok larunbatean 21:00eta dugu hitzordua Zumarragako enparantzan. Ea egun horretan euskararen alde hartutako konpromisoak urte osoan pizturik irauten duen.

Txosnak, gune askea

Bost taldek jarriko dituzte txosnak aurten

Aurten ere Zelai Arizti frontoia izango da Zumarragako eta kanpotik etorritako gazte askoren bilgunea. Izan ere, bertan egongo baitira beste behingoz herriko gizarte mugimenduek jarritako txosnak. Iaz txosna gehiago egon ziren arren, aurten ere ez da girorik faltako jarri dituzten bost txosnetan (Jarrai, Amnistia-aren Aldeko Batzordeak, Ikasle Abertzaleak, Gazte Asanblada eta Irrintzi dantza taldea).

Baina Txosna Batzordearen helburua ez da beste taberna gune soil bat eratzea. Batzorde horrek nahi

du Udalak prestatutako egitaraua osatzea; gazte egitarau alternatiboa osatzea, alegia. Batzordekoen esanetan, jaiak hobe daitezke gazte ikuspuntu batetik, baina kudeatzen duten aurrekontuarekin ez omen dago mirarik egiterik.

Aurten, musika izango da txosnen ardatza: herriko taldeez gain, Tolosako Bide Ertzean taldea izango dugu.

Jende kopuruari begira arrakasta segurua den arren, jende horrek festan ez parte hartzeak kezkatzen ditu gehien antolatzaileak. Euren esanetan, Urretxuko jende askok ez du Zumarra-

gan parte hartzen, nahiz eta zumarragarrek inongo arazorik izan ez, adibidez, Urretxuko Euskal Jairako karrozak egiteko.

Ekintza gehiago antolatze-ko garaian, gogoa eta ilusioa dira sobran dauden bakkarrak, Udalak emandako diru laguntza gastatzen hasi aurretik amaitzen baita.

Azkenik, batzordekideek lerrook erabili nahi izan zituzten ingurua zaindu beharra gogorarazteko. Batez ere txizaren arazoak kezkatzen ditu. Izan ere, gau luze baten ostean, txiza-parrastadak direla eta, ez da goxoa izaten txosnan lan egitea.

TRATAMENDU TERMIKOAK

NIZA

Santa Luzia auzoa

Tel.: 943 72 04 51 - 943 72 09 52 - Faxa: 943 72 43 81

EZKIO-ITXASO

EDURNE

Jantzidenda

Jai Zoriontsuak !!

Piedad, 18 - Tel.: 943 72 14 17 - ZUMARRAGA

MASTER
CADENA

HEZKOR

Urdaneta hiribidea, 5

Tel.: 943 72 41 31

20700 ZUMARRAGA

(Gipuzkoa)

GAROA

ARGIXAO IND., 48 Tf.: 943 72 57 32 - 943 72 58 17 Faxa: 943 72 58 17

20700 ZUMARRAGA (Gipuzkoa)

BISASTI
EUSKALTEGIA

Ondo pasa jaiak!!

**Urrian elkar ikusiko dugu
Esan zeuk ere, BAI EUSKARARI**

Legazpi kalea, 13 - 3.

☎ 943 72 04 58

Miguel Urteaga eta Asier Egea... ezpata-dantzariak

«Bertan egon behar da zer den jakiteko»

Santa Isabel eguna urteko egunik handiena da zumarragarrontzat. Egun horretan zumarragar guztiok dira protagonista eta partaide, baina bereziki ezpata-dantzariak; Antioko baseliza zuri eta gorritz jantziko dute horiek.

OTAMOTZ ALDIZKARIA

Asier Egea azken bost urteotan ezpata-dantzarien kapitaina izan da

Ezpata-dantzaz gozatzen garen bitartean, zumarragar izateaz harro sentitzen gara. Ezpata-dantzariak egun hori nola bizi duten jakiteko Miguel Urteaga eta Asier Egearekin hitz egin dugu. Miguel, aspalditik Zumarragako Trikitixako pandero jolea den arren, 50eko hamarkadaren amaieratik 70eko hamarkadaren hasiera arte ezpata-

dantzan kapitain izandakoa dugu, eta Asier, berriz, bost urtetan kapitain izan da Antion. Ezpata-dantzaren lehen eta oraina gustura aritu dira solasean.

■ **Noiz hasi zineten Antion ezpata-dantza dantzatzeko?**

Miguel: 18 urterekin hasi nintzen, 1957an, eta 16 urtez aritu nintzen. Orduan jende-

ak ezkondu baino lehen uzten zion dantzatzeari, baina nik jarraitu egin nuen. Garai hartan jende gutxi zegoen dantza egiteko, eta ezkondu ondoren hiru urtez jarraitu nuen. Hasi nintzen, dantzaz ardura-zen zirenak inor gabe geratu ziren; egun batetik bestera Joxe Odriozola Txato gugana etorri eta Antion ateratzeko eskatu zigun. Lauzpabost la-

gunek genekien ezpata-dantza dantzatzeko, eta, baten bat falta izanez gero, larri ibiltzen ginen. Sokarako jendea topatzea ez zen erraza izaten.

Asier: Ni Irrintzi dantza taldean bederatzi urterekin hasi nintzen, eta egun 22 ditut. Antion sokan, lehenengo aldiz, 13-14 urterekin atera nintzen, eta kapitain 16 urte nituela. Ordutik hona bost urtetan kapitain izan naiz.

■ **Ezpata-dantza asko aldatu al da azken hamarkadetan?**

M: Dantza bera ez da asko aldatu, eta jantzi aldetik, aldatuak izan diren arren, ez dira oso nabarmenak izan. Guri Txatok irakatsi zigun eta gazteei irakatsi dienak ere berarengandik ikasi zuen.

A: Ezpata-dantza dantzari batek hurrengoari erakusten diotenean zertxobait aldatzen da, baina oso gutxi.

M: Amabirjiña egunean parrokian dantzatzea Antioko egunean dantzatzea bezain garrantzitsua zen, eta eliza gainezka izaten zen, orain egun horrek asko galdu du.

A: Orain abuztuan jende asko oporretan izaten da, eta Santa Isabel egunekoak hartu du garrantzia.

■ **Herritik kanpo ezpata-dantza dantzatzeko al duzue?**

M: Lehen elizan dantzatzea debekatuta zegoen, eta Zumarragan bakarrik egin genezakeen. Loiolan, Ignazioaren urtea ospatzen ari zen batean, dantza egiteko eskatu ziguten eta gotzaintzari baime-na eskatu behar izan zitzaion.

A: Orain eliza barruan dantzatzeko uzten dute, eta nik neuk lehenengoz Frantzian

dantzatu nuen eliza barruan. Dena den, normalean elizatik kanpo egiten dugu eta hau ez da eliza barruan egiten dena. Kanpoko jendea harritu egiten da eliza barruan ezpataz dantza egiten ikusten gaituztenean.

...
Asier: «Kanpoko jendea harritu egiten da eliza barruan ezpataz dantza egiten ikusten gaituztenean»

■ **Santa Isabel bezperan juergarik egiten al duzue?**

A: Guk ordutegi bat ezarri genuen: sokakoek goizeko ordu baterako ohera joan beharra dute, eta kapitainek gauerdian. Kapitainok behintzat beti errespetatzen dugu ordutegia.

M: Gure garaian ez zegoen horrelakorik, bezperan paranda egin eta hurrengo egunean Antion dantzatzera joaten ginen.

A: Urduri egotea oso normala da, jende guztiaren arreta gurea baita.

M: Hainbeste jende ikusteak eta bertako isiltasunak zirraraz sortzen du.

■ **Hitzez agertu al dezakezue dantzan hasi baino lehen zer sentitzen den?**

M: Oso zaila da. Belauniko jarri aurretik burua hutsik geditzen zitzaidan, momentu

LEGAFAIK
INPRIMATEGIA

TIPOGRAFIA
OFFSET KOLOREA
DISEINU GRAFIKOA

FOILETOAK
KATALOGOAK
INPRESOAK ORO HAR

Bidezar, 5 - Argixao Poligonoa - 39. Pab.
Tel.: 943 72 10 19 - Faxe: 943 72 42 08 - 20700 ZUMARRAGA

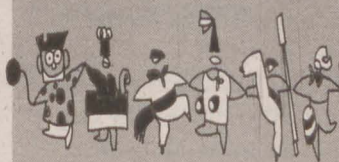
UROLA
ETXETRESNA ELKEKTRIKOAK

Jai zoriontsuak opa dizkizuegu

Sekundino Esnaola, 2 - Tel.: 943 72 02 15 - Faxe: 943 72 52 91
20700 ZUMARRAGA

Egunkaria k

JAI ZORIONTSUAK
OPA DIZKIZUE!!

batzuetan txistularien musika entzun ere ez nuen egiten eta sartzeko ere gaizki ibiltzen ginen. Zenbaitetan gertatu izan da txistularia bi aldiz jotzen hasi beharra, dantzaria ohartu ez delako.

A: Bertan egon behar da jakiteko. Irrintzi dantza taldeko txistulariek ere goian jotzen dutenez, ezagutzen gaituzte eta badakite dantzaria nola-koa den.

■ **Nola egiten duzue kapitainen aukeraketa?**

M: Gure garaian ez zegoen arazorik, behar diren dantzariak soilik baikeunden. Urte batean bost lagun bakarrik geuden dantza egiteko eta horietako bi soldadutzan. Lau garrena behar zenez, baime-na eskatu genuen Zumarraga etortzen utz ziezadaten. Eskerrak kabu batek baime-na eman zidan.

A: Dantzatzeko moduan 6-7 bat lagun gaude. Egun batzuk lehenago dantzari guztiak biltzen gara, ez kapitainak soilik, eta aukeraketa egiten dugu. Urte guztiko entseguak eta bakoitzaren ahalmena kontuan hartzen ditugu. Bi lagunek antzeko aukera badute, biak ados jartzen dira edo bestela zozketa egiten da.

■ **Etorkizunerako dantzari gazterik ba al duzue?**

A: Urte batzuetan dantzari berberak aritu beharko dugu dantzan. Zaharrenak garenokin 14 urteko hiru mutil hasi dira, baina hurrengoek bederatzi urte besterik ez dituzte eta.

M: Hor arazo bat izaten da: 9-10 urterekin akaso 20 lagun arituko dira dantza taldean, baina urteak pasatu ahala askok utzi egingo dute.

■ **Kanpoko aurrekuan gustuko dituzuen neskak aukeratzen al dituzue?**

M: Lehen alkatearengana joan eta honek nork aterata esaten zigun. Normalean bere alabak edo zinegotzienak aukeratzen zituen. Hori hemendik kanpoko aurrekuetan ere hala izan da. Sokarako nahi genituen neskak hautatzen genituen.

♦ ♦ ♦
Miguel: « *Egun guztia dantzariz jantzita pasatzen genuen eta, zatarrak ginen arren, ligatzen genuen* »

A: Oraindik ere alkatearengana joateko ohiturak jarraitzen du, baina gure esku uzten du nor aterata. Normalean gure artean hitz egiten dugu lehenago, eta baten batek bere familiako norbait aterata nahi badu hala egiten dugu.

■ **Zer irudituko litzaizueke neskek ere ezpata-dantza dantzatzea eskatuko balute?**

M: Ez dakit etorkizunean zer gertatuko den, baina nire buruan ez da halakorik sartzen. Eztabaida sortuko balitz, neskek dantza egitearen aurka agertuko nintzateke. Bestalde, orain arte sekula neskak aurrekua dantzatzen ikusi gabea nintzen.

A: Eztabaida horrek ez du sortzeko arrazoirik. Dena ez da aldatu behar. Gauza garrantzitsuak aldatu egin behar dira, baina ezpata-dantzan gizonezkoek dantza egiteak ez du esan nahi emakumeak zapalduak daudenik. Aldatu beharrekoak beste gauza batzuk dira. Elizan mutilok egiten dute dantzan eta kanpoan neskek beren lekua dute.

■ **Ezpata-dantzaria izanda neskatan errazago egiten da Santa Isabel egunean?**

M: Gure garaian bai, dudarik gabe. Egun guztia dantzariz jantzita pasatzen genuen eta, zatarrak ginen arren, ligatzen genuen.

A: Gaur egun oso jende gazte gutxi joaten da ezpata-dantza ikustera. Gazteak bazkaltzeko garairako igotzen dira.

M: Gure garaian gazte asko igotzen zen.

■ **Euria egiten duenean arazorik izaten al duzue?**

A: Lehenengo aldiz kapitain

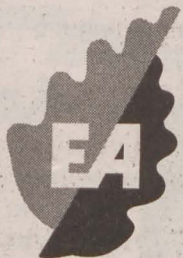
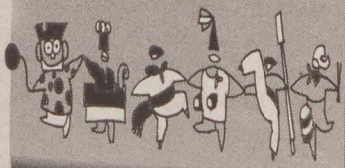
Miguel Urteaga orain 50 urte, Antion ezpata-dantza dantzatzen hasi zenean

bezala dantza egin nuenean, Antiora blai eginda iritsi ginen eta hala dantza egin genuen.

M: Guk ez genuen oholtzarik aurrekua dantzatzeko eta lokatzez leporaino bukatzen genuen.

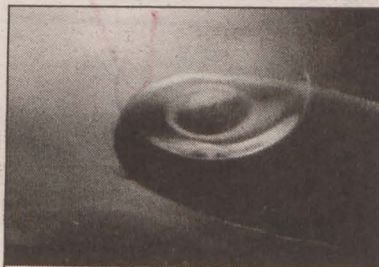
Egunkaria k

JAI ZORIONTSUAK
OPA DIZKIZUE!!

Ezkundu eta ezkongai,
dama gazte eta galai,
aiton-amonak ere bai,
SANTAISABELETAN JAI.
IBIL GAITEZEN ALAI.

Apalaza
Optico
ptometrista

GRATIS
ACUVUE
Prueba su comodidad
Johnson & Johnson
UKIPEN LENTE EROSOAK

Johnson & Johnson-ek
GOMENDATUTAKO
EGOKITZAPEN
ZENTROA

Soraluze, 6
© 943 72 16 18
ZUMARRAGA

ARRUABARRENA

KAFETEGI GOZOTEGI

Festa zoriontsuak
opa dizkizuegu

Legazpi, 8
Tel.: 943 722871
20700 Zumarraga

dirdai

ZAPATAK

Ondo pasa
jaiak!!

Eliz Kale, 7
Tel.: 943 72 54 39 20700 ZUMARRAGA

TEKNOLOGIARIK BERRIENA ZURE ESKU

HEGIALDE AUTO

- KONPONKETAK OROKORREAN.
- IBILGAILUEN SALMENTA.
- GARBIKETA-ZUBIA.

ZERBITZU
OFIZIALA

Mugitegi, 17 Pol. ** 943 72 51 37 ** URRETU

-estetika
-dietetika

Lanbroa

JAIK
ONDO
PASA

Bidezahar, 7 - Tel.: 943 72 35 81
20700 Zumarraga

deportes

APALATEGUI

kirolak

Jai zoriontsuak
opa dizkizuegu

S. Esnaola, 5 - Tel.: 943 72 42 07 - ZUMARRAGA

Aldatuko nuke...

Gustuko kontuak eta kexuak ere badituzte zumarragarrek Santa Isabel jaien inguruan

inkesta

1. Zer iruditzen zaizu aurtengo egitaraua? 2. Zer aldatuko zenuke? 3. Nola igarotzen duzu Santa Isabel eguna?

Zumarragako jaiak bihar hasi eta igandean amaituko dira. Santa Isabel jaietako buruz jendeak zer iritzi duen jakiteko, kalera jo dugu:

Xabier Urzelai

1. Festetan kalean asko ibiltzen naiz, eta barraketa-
ra joaten naiz. Barraketa oso gustura ibiltzen naiz, baina buruhandi eta erraldoiak ere asko gustatzen zaizkit lagunekin korrika ibiltzeko. Gainera, amamaren etxean bazkaria egiten dugu familia-kook.

Endika Alzelai • Txistularia •

1. Egitaraua aurreko urte-
etakoak da edo oso antzekoa, monotonoa.
2. Ez dut uste Udalak gauzak aldatzeko ahalegin handirik egiten duenik. Bestalde, jendearen pentsakera aldatu eta gehiago parte hartzea lortu. Tabernarietako ere zerbait egin beharko lukete.
3. Eguerdiko ordu bata arte ondo egoten naiz. Hortik aurrera ez.

Andres Perez

• Erretiratuaren Egoitzako lehendakaria •

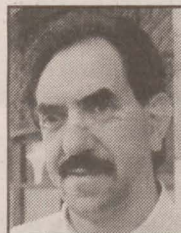
1. Gazteek gauean zarata gu-
txiago aterata eta kaleak gutxiago zikintzea nahi-
ko nuke. Bestalde, kafea plastikozko edalontzietan ateratzea eta komunak ixtea oso gaizki iruditzen zait.

2. Festetako egitarauan azaltzen diren istorio zaharrak gehiago sartzea nahi nuke.

3. Santa Isabel egunean ezpata-dantza da Ama Birjinari egin dakioken omenaldirik handiena. Bertan bazkaldu eta kanpoan bizi diren zumarragar askorekin biltzeko aukera dugu.

Jose Luis Zaldua

• Udal aparejadorea •

1. Junkera etorriko da. Gehien atsegin dudan trikitilaria da, iraultzailea.

2. Festetako egitaraua nahiko ona izaten dela iruditzen zait. Dena den, Antioke egunean biltzen garen koadrilak elkartzeko zerbait antolatuko nuke, herrian egun horretan den elkartzasunari probetxu hobea ateratzeko.
3. Santa Isabel egunean, erromeria bi edo hiru egunez luzatzea bikaina izango litzateke. Eta Antion bazkaldu nahi duten guztientzat mahaiak egotea. Dena den, aurtengo Udalak mahai berriak jarri ditu. Ea aurretik ez zuten mahai gehiago prestatzeko aukera dugun. Santa Isabel eguna urteko egunik handiena da zumarragarrentzat, haurtzarotik egun horretan bizi izan duguna oso sustraitua dago gu guztiongan.

Elisabete Dominguez

• Tabernaria •

1. Festa egunean antolatzen diren ekitaldiak herri guztian banatzea gustatuko litzaidake. Jaietako ekitaldiak jaso ditzaketen leku ugari daude herrian.
2. Atsegin ez dudana jendeak

kalean txiza egitea da, badaude horretarako prestatutako lekuak.

3. Goizez lan egiten dut, baina Antiora bazkaltzera joateko eta bazkaldu ondoren platerak ez garbitzeko moldatzen naiz. Oso egun berezia da, eta jaitziera ere paregabea da.

Asier Osinalde

• Txarangako musikaria •

1. Nik uste aurtengo eguna ere betekoa dugu. 2. Herriko musika talde gehiago sartuko nituzke egitarauan. Kanpotik ekartzen diren musika talde, txaranga eta abarri ordaintzea baino gutxiago kostatzen zaio Udalari. Espainia aldetik ekartzen diren orkestrak kenduko nituzke. Festetatik gehien gustatzen zaidana txosnak eta Santa Isabel eguneko jaitziera alternatiboa da —jaitziera doazenen atzetik jaitzea—. 3. Ondo eta ugari jan eta edaten dugu koadrilakook.

Isabel Perez • Dendaria •

1. Festak oso ondo daude, baina egun bat gehiago jarriko nuke denda egun bat gehiago ixteko.
2. Dendariek ados jarri beharko genuke larunbatean denda ixteko. Bestalde, jendeak gaueko dantzaldietan dantza gehiago egitea ere nahi nuke.
3. Egun guztietan primeran ibiltzen naiz, baina Santa Isabel Egunean bereziki, noski. Egun horretan oinez igo eta bertan egun osoan gozatzen dugu. Jendea jai zoriontsuak izatea opa diot.

Ezpata-dantzaren soinua

Antzinako Ama txistulari taldeak jotzen du txistua Santa Isabel egunean

 Santa Isabel egunean protagonismo nagusia dantzariak duten arren, txistuaren soinua beharrezko dute Antion ezpata-dantza dantzatu ahal izateko. Horretaz Antzinako Ama taldeko txistulariak arduratzen dira.

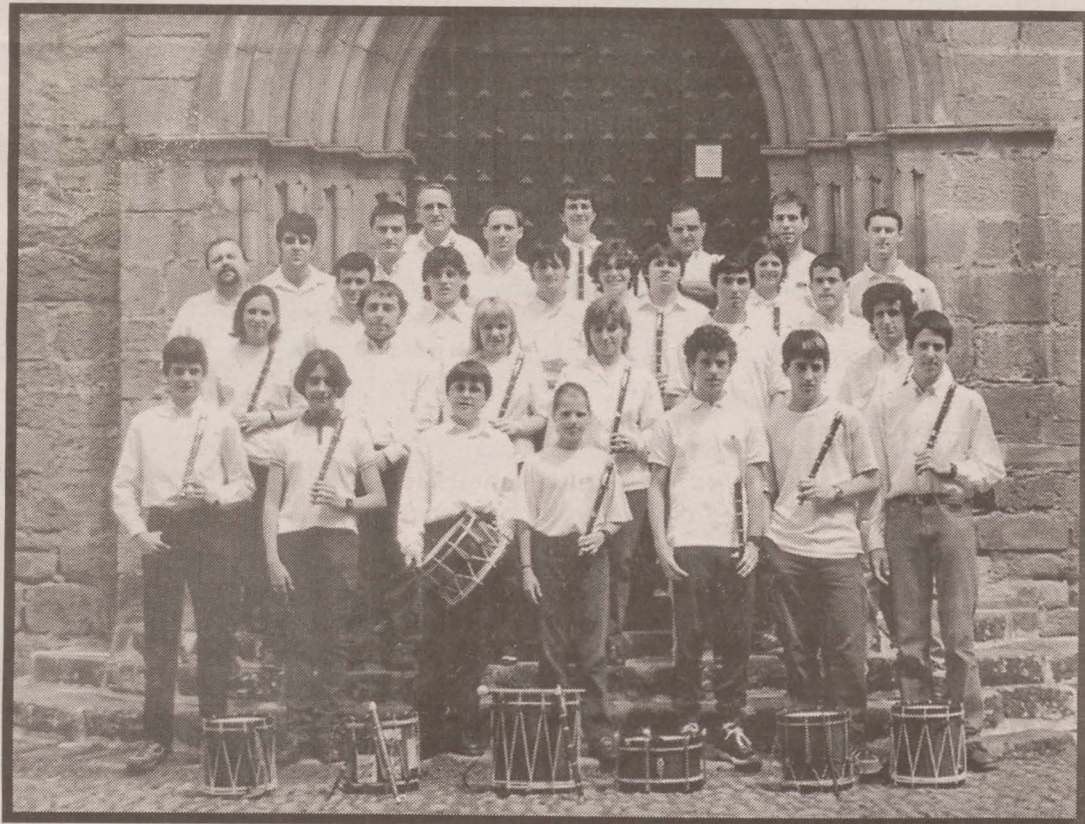
60ko hamarkada arte parrokiako katekesi taldeak bere txistulari taldea zuen, eta haren kargu Gaspar Linazasoro, Don Francisco apaiza, Luis Ormazabal eta Anton Jaka zeuden, besteak beste. Zenbait lagunek txistulari talde horri testigua hartu eta Antzinako Ama txistulari taldea osatzea erabaki zuten 1968 inguruan. Herrian deialdia egin zuten sortu behar zen txistulari talderako jendea biltzeko. Lanari ekiteko ezinbestekoak izan ziren bi lagun aurkeztu ziren: ordurako Urretxun txistua jotzen ari ziren Joxe Perez eta Esteban Barrena. Haiek jendea prestatzeaz arduratu eta lehenengo emanaldiak eskaintzen hasi ziren: Busca Sagastizabalen bustoaren inaugurazioan, Zumardi elkarteak antolatzen zituen ekitaldietan...

70eko hamarkadan, Udalak lau laguneko udal banda osatzea eskaini zien Antzinako Amako lagunei. Esteban Barrenak eta Juan Ignacio Garmendiak udal arduradunekin bildu eta eskaintzari ezezkoa eman zioten. Txistulariek ez zuten lau pertsonaz soilik osatutako bandarik nahi, Antzinako Ama izena izango zuen taldea baizik. Juan Ignacio Garmendiak taldearen ardura hartu eta sekulako lana egin zuen: Olentzero egunean, Santa Agedan-eta jotzen hasi ziren.

Orduz geroztik, lagun gutxi batzuen artean sortu zuten txistulari taldetik ehunka lagun pasatu dira, eta hastepenetako urte haietatik hona gauzak asko aldatu dira. Urte batzuetan Santa Isabel egunerako nahikoa txistulari izateko arazoak izan zituzten arren, egun jendea sobran dute. Maiatzaren lehenengo egunetan Urretxu eta Zumarragako Irrintzi dantza taldearekin entseगतzen hasten dira, eta Santa Isabel egunean nahikoa prestatuak daudenez soilik jotzen dute. Denek jotzerik ez dutenez, urtero txistulariak txandakatu egiten dira, Antion jotzeko ohoera denek izari dezaten.

Umetako ametsa egia bihurtu

Bestela jotzen ez dituzten pieza horiek Santa Isabel egunean jotzea umetatik duten ametsa lortzea da Zumarragako txistularientzat. Txistularien lana Santa Isabel bezperan hasten da, Salbean. Udalbatzarrekin batera, parrokiatik udaletxerako bidea egiten dute. Erromeria egunean, goizeko 08:00etan, deia jotzen dute, eta ondoren dantzari eta udalbatzarrekin batera Eitzatik gora joaten dira Antioraino, oinez. Ondoren, baselizan, eguneko momenturik zirraragarriena heltzen da txistularientzat: eliza barruan dantzariak dantza egin dezaten txistua jotzen duteneko, hain zuzen. Momentu horretan Antioko baselizako isiltasunak uzten duen hutsunea eta zumarragarron barrena betetzen ditu txistuaren soinuak. Egun horretako aureskua oso berezia da eta zortziko horiek egun horretan soilik jotzen dituzte. Txistulariek, elizako lana bete ondoren, arratsaldeko erromeriaz gozatzen dute, eta ondoren Antiotik herrirako jaitsiera egiten da; Euskal Herri osoan egiten den jendetsuenetakoa izango da seguru aski. Bertan giroa alaitzen dute txistulariek euren soinuaz. Azkenik, Euskadi enparantzan berriro ere dantzarien lana musikatzen dute.

Antzinako Ama txistulari taldean aritu diren bi belaunaldi. Goian, zaharrena; taldea sortu eta gutxira atera zuten argazkia. Behean, azken belaunaldia.

JOXE MARI IPARRAGIRRE

BIGARREN HEZKUNTZAKO INSTITUTUA

Sta. Barbara bidea, z/g - Tel./Faxa: 943 72 14 03 / 943 72 14 13

20700 - URRETXU (Gipuzkoa)

1.999-2.000 IKASTURTERAKO ESKAINTZA

UNIBERTSITATE ETA LAN MUNDURA BIDERATUTAKO ESKAINTZA ZABALA ETA BERRIA

✓ HSAOL BATXILERGOAK 1 ETA 2

- ◆ Unibertsitateko lan aukerak: Zientifiko-teknikoa, Osasun Z, Humanitateak, Gizarte Z.
- ◆ A eta D ereduak
- ◆ Aukerazkotasun zabala
- ◆ Orientazio-Tutoritza departamendua
- ◆ Eskolaz-kanpoko ekintzen plana

✓ ERDI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOA. "Erizaintzako Zaintza Osagarriak". 1.400 ordutako zikloa (ikasturte bat eta erdi) eta praktikak ospitale eta eritexetean.

MATRIKULA: Uztailaren 1etik 9ra eta irailaren 6tik 10era.

ZUMARRAGAKO

AMA-LUR

ELKARTEA

SANTA IXABELAK ONDO PASA!!!

Joxe Mari Gabiria ... 'Bertatik bertara'-ko kazetaria

«Egunero deiak ditugu gaiak proposatuz»

'Hitzetik hortzera'-n, albistegietan eta 'Bertatik bertara'-n aritutakoa da, eta telebistatik kanpo ere egin ditu lan ugari. Aspaldi Zumarragan bizi da eta hala du bere burua: zumarragartzat.

■ Nolakoa izan zen Bertatik bertara saio arrakastatsuen hastapena?

Handinahirik gabe jaio zen programa, eta ez zegoen oso kontsideratua ikusleen artean. Gaueko hamaiketan izaten zen eta bere ordutegia hartzea kosta egin zitzaion. Hurrengo goizean errepikatu egiten zen, eta orduan jende gehiagok ikusten zuen. Azkenean, ordutegi egokia hartzen jakin genuen, eta gaur egun ETB1ean gehien ikusten diren programetakoa da. Egun publiko euskaldunaren zati handi batek Gaur Egun, eguraldia, kirolak, Bertatik bertara eta Goenkale jarraian ikusi eta ohera joateko aukera egiten du.

■ Zertan datza saioaren arrakasta?

Bi edo hiru zutabetan oinarri daiteke: lehenengoa Andoni Aizpuru bera da. Andoni komunikazioaren munstro bat da, edozein amak eduki nahi lukeen semea edo suhia. Bestalde, saioan hemengo gaiak jorratzen ditugu, telebistan beste inon agertzen ez direnak. Azkenik, jende arrunta ateratzen dugu.

■ Saioaren arrakastak eraginik izan al du zuen lanean?

Hasieran gaiak ateratzeko

erotuta ibiltzen ginen. Askotan denbora luzea ematen genuen programa zein gairekin beteko genuen pentsatzen. Gaur egun, gaiak proposatzen dizkiguten 10-15 dei jasotzen ditugu egunean. Jendea dugu informazio iturrik onena. Gure ikusleak oso fidelak dira. Dei guztiei erantzuna ematen saiatzen gara, baina saioarentzat interesgarriak diren gaiak aukeratu behar ditugu.

■ Alabak beti aitona-amona zaharrekin aritzen zarelaren esaten omen dizu...

Ni ikaragarri gustura sentitzen naiz haiekin. Gure zaharrek guk ez dugun umore bizia dute eta hizkuntza aldetik sekulako altxorra dugu hor. Oso kontalari onak dira eta ezkutuan uztea bekatu mortala da. Gauza politak kontatzen dituzte eta, nahiz eta ikasi gabeak izan, kontalarien kultura dute: aurpegi espresakera, eskuen mugimendua... Gu ez gara horrelakoak eta gure ondorengoak ere ez dira horrelakoak izango. Jende on asko ikusi dut bazterretan, malizia arrastorik gabeko jendea. Nik asko ikasi dut haiengandik eta programaren arrakasta hein batean haiei zor diegu.

■ Dirudien bezain ondo

Eskuinean, Jose Mari Gabiria, Bertatik bertara-ko saio bat grabatzen Iñaki Leturiarekin batera, Guggenheimen parcan.

Nor nori nork

Joxe Mari Gabiria duela 44 urte jaio zen, Beasainen; hala dio haren nortasun agiriak, baina bizitzako lehenengo lau urteak Gabirian igaro ondoren, Zumarragan eman du bere bizitza gehiena. Gabiriarra ere sentitzen den arren, batez ere zumarragartzat du bere burua. Egun ezkondua dago eta bi alaba ditu. Irakasle ikasketak egin zituen eta, Legazpiko ikastolan lanean ari zela, ETBrako kazetariak eskatzen zituen iragarki bat ikusi eta probetara aurkeztu zen. Probak gaititu eta albistegietan hasi zen lanean. Orduz geroztik Joxe Mari aski ezaguna dugu herrian eta herriatik kanpo, batez ere ETB1eko Bertatik bertara saioan lanean hasi zenetik.

moldatzen al zarete Bertatik bertara-ko lankideak?

Talde txikia garenez, harreman handia dugu gure artean. Denon artean hartzen ditugu erabakiak.

■ Hain denbora luzean telebistan dagoen saio bat izanik, xelebrekeriaren bat gertatuko zen...

Behin, Xamalbideren bideo bat sartu eta ondoren Andoni eta biok hizketan jarraitu behar genuen. Bideoa ikusten ari ginela, barrez lehertzen hasi nintzen. Hura izango zen saioan sekula izan dugun grabaketarik luzeena. Zortzi bat aldiz grabatu behar izan genuen. Azkenean, errealizadorea haserretu egin zitzaidan. Beste behin, Zumarragako ikusle bati aurreko gaueko gure saioan ikusitako bideo batek hainbesteko barrereua eragin zion, hurrengo egunean lankideak tailleretik ordu erdi lehenago atera zituela, ondoko kafetegian eguerdiko errepikapena ikus zezaten.

■ Nola igarotzen dituzu Santa Isabel jaia?

Zumarragako festak 17-18 urte nituen arte ez nituen bizi. Abuztuan ospatzen ziren, eta gurasoak gabiriarrak ditudanez, bertako jaietan izaten nintzen. Festak uztailera pasatzea oso garrantzitsua izan zen indarberritzeko. Gero 18 urtez geroztik urtero bertan izan naiz. Aurten ere lanean tokatuko zait, baina urtero-urtero egun hori jai hartzen dut eta ahal badut hurrengo ere bai ajea pasatzeko. Zumarragarra ez denari ezin zaio azaldu bertan zer

BELARDENDA

Dietetika eta dieta elikagaiak

"Festa zoriontsuak opa dizue"

Labeaga, 31

Tel.: 943 72 27 80

URRETXU

URRETXU
ZUMARRAGA

IKASTOLA

Zorionak!!

IKASTOLA

LIZEOA:

Tel.: 943 72 00 26 - 943 72 32 94

Tel.: 943 72 21 12

Mailing: urretxu@ikastola.net

Egunkaria k

JAI ZORIONTSUAK
OPA DIZKIZUE!!

e u s k a l d u n o n
Egunkaria

Usurbil

iaiak iaiak iaiak iaiak iaiak iaiak iaiak iaiak iaiak iaiak

OSTEGUNA 1999ko uztailaren 1a

Santixabelak

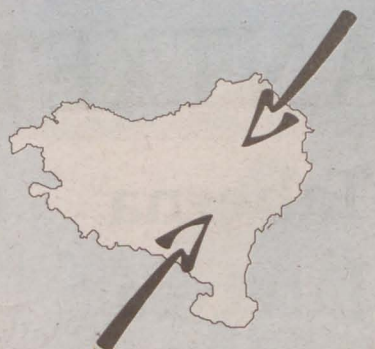
EDURNE KOCH

Hasi da!!!

Testuak • Jon Abril eta Ane Sarasketa

Jai zoriontsuak opa dizkizuegu

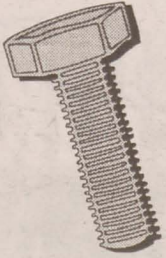

udalerri euskaldunen mankomunitatea

UEMA

JUANTXO

Burdindegia

Nagusia, 10 - ☎ 943 370 008
20170 USURBIL

ZUMETA MENUA (Gutxienez 2 Lagun)

Baita Eguneke
Menua ere

Txoko-Alde auzoa, z/g
☎ 943 362 713
USURBIL

- Etxeko ahate gibela
aran pasa eta pattarrarekin.
- Itsaski entsalada hozberoa
trufa zaporearekin.
- Zapoa txangurroz betea eta
itsaski saltsarekin.
- Azpizuna patata pure; onddo eta
pikillo piperrak, okela saltsarekin.
- Etxeko postreen degustazioa.
- Ogi eta kafea.

3.675 pta. Pertsonalea

Andatza

Karrozeriak

Osinalde Industrialdea ☎ 943 36 36 77
Errota Berri kalea 20170 USURBIL

MAHUKA

Gizon eta emakumezkoen

modako arropa guztia hemen aurkituko duzu

Etxebeste kalea, 3 - ☎ 943 36 11 06 - USURBIL

ANTXETA

Taberna Jatetxea

Zubiaurrenea, 6
Tel.: 943 370 344
20170 USURBIL

BEREZITASUNAK

Pintxo Hotz eta Beroak

Ogitartekoak

Bazkariak - Afariak

Jaunartzeak - Agur afariak

Eguneke Menua

egitaraua

Haurrek ere jai

Umeak izango dira gaur Usurbilgo errege-erreginak. Haien eguna da, eta antolatutako ekitaldi gehienak beraiek ongi pasatzeko eginak dira.

10:00etan umeen jolasak hasiko dira, eta ondoren buruhandiek txistulariekin kaleak alaituko dituzte.

Goiz osoan marrazki lehiaketak egongo da. DBHko ikasleentzat altxorraren bila jolasa izango da goiz partean.

Arratsaldean, 16:30etan jinkana eta zinta proba izango da, Udarregi ikastolako patioan, eta Eguna amaitzeko Kiki, Moko eta Koko pailazoek haien azken ikuskizuna aurkeztuko dute pilotalekuan.

Ekainak 30, asteazkena

► Umeen Eguna

10:00 Umeen jolasak eta ondoren buruhandiek txistulariekin. Goiz osoan marrazki lehiaketak egongo da. DBHko ikasleentzat altxorraren bila jolasa izango da goiz partean.

16:30 Jinkana eta zinta proba umeentzat, Udarregi ikastolako patioan.

18:30 Kiki, Moko eta Koko pailazoak pilotalekuan.

20:00 Txosnen irekiera. Etxafero eta trikitilariak izango dira.

23:00 Kontzertua: Berri txarrak, Idi bihotz eta Parasma. Txosnetan.

Uztailak 1, osteguna

► Oilasko biltzaileen Eguna

06:00 Txokolotada eta oilasko biltzaileen irteera.

12:30 Oilasko biltzaileen itzulera.

14:00 Oilasko biltzaileen bazkaria.

16:00 Futbol txapelketa. Hiru hiruren aurka, txosnetan.

17:30 Jokoak dema plazan: globo gerra, irin eta arrautza gerra.

19:00 Umeen danborradaren hasiera.

21:00 Afaria, txosnetan.

22:30 Bertso saioa: Estitu Eizagirre, Xabier Legarreta, Itziar Eizagirre, Unai Agirre, Eñaut Agirre eta Jesus Mari Irazu.

00:00 Ikurrinaren igoera Jesus Mari Zulaikaren eskutik. 25 urteurrena da hau Jesus Mari Zulaika danborradan irteten dena. Jarraian,

danborrada hasiko da.

01:00 Danborradaren ostean dantzaldia izango da Akelarre taldearekin.

Uztailak 2, ostirala

► Santa Ixabel Eguna

11:00 Meza Nagusia.

12:00 Meza ondoren, ohorezko Soka-dantza egingo dute herriko pilotariak. Jarraian, salda eta lore banaketa.

16:00 III. Mus txapelketa, txosnetan.

17:00 Pilota partiduak. Ondoren piperren dastaketa.

19:30 Buruhandi eta erraldoiak dultzaineroekin batera ibiliko dira herriko kaleetan zehar.

23:00 Trikitixa gaua, Pilotalekuan: Tapia eta Leturia, Eztanda eta Maixa eta Ixiar.

Uztailak 3, larunbata

► Preso eta errefuxiatuen Eguna

10:00-12:00 Eskualdeko preso-en eskularen erakusketa izango da, plazan.

11:00 Utzi pakean Euskal Herria martxa herrian zehar.

12:30 Iparraldeko Kuxkuxtu taldea kalean zehar arituko da.

14:00 Ziklo jana. Puntu-puntu hasiko da.

17:00 Herri kirolak, plazan.

18:30 Joxe Mari Beltran eta Ttakun TTan Ttakunek eskusoinu tres-

nen emanaldia eskainiko du, pilotalekuan.

19:00 Beltranen emanaldiaren ostean preso eta errefuxiatuei omenaldia eta manifestazioa egingo dute.

20:30 Kontzertua: Mikel Urdangarin.

22:30 Bertso saioa, herriko pilotalekuan: Oihane Enbeita, Joxe Agirre, Andoni Egaña, Sebastian Lizaso, Joxe Lizaso eta Maialen Lujanbio. Gai jartzailea: Joxe Mari Izeta. Ondoren Santixabel bertso paper lehiaketaren sari banaketa egingo da.

23:30 Bertso saioa amaitu ostean dantzaldia egongo da, Laiotz taldearekin. Goizaldera arte, berriz, diskoteka.

Uztailak 4, igandea

► Zaharren Eguna

11:00 Toka txapelketa, herriko plazan.

11:00 Meza nagusia.

12:00 Herriko dantzarien emanaldia, herriko pilotalekuan

16:30 Pala txapelketaren azken partidua.

19:00 Idi demak.

20:00 Buruhandiak eta erraldoiak herriko kaleetan ibiliko dira, dultzaineroekin batera.

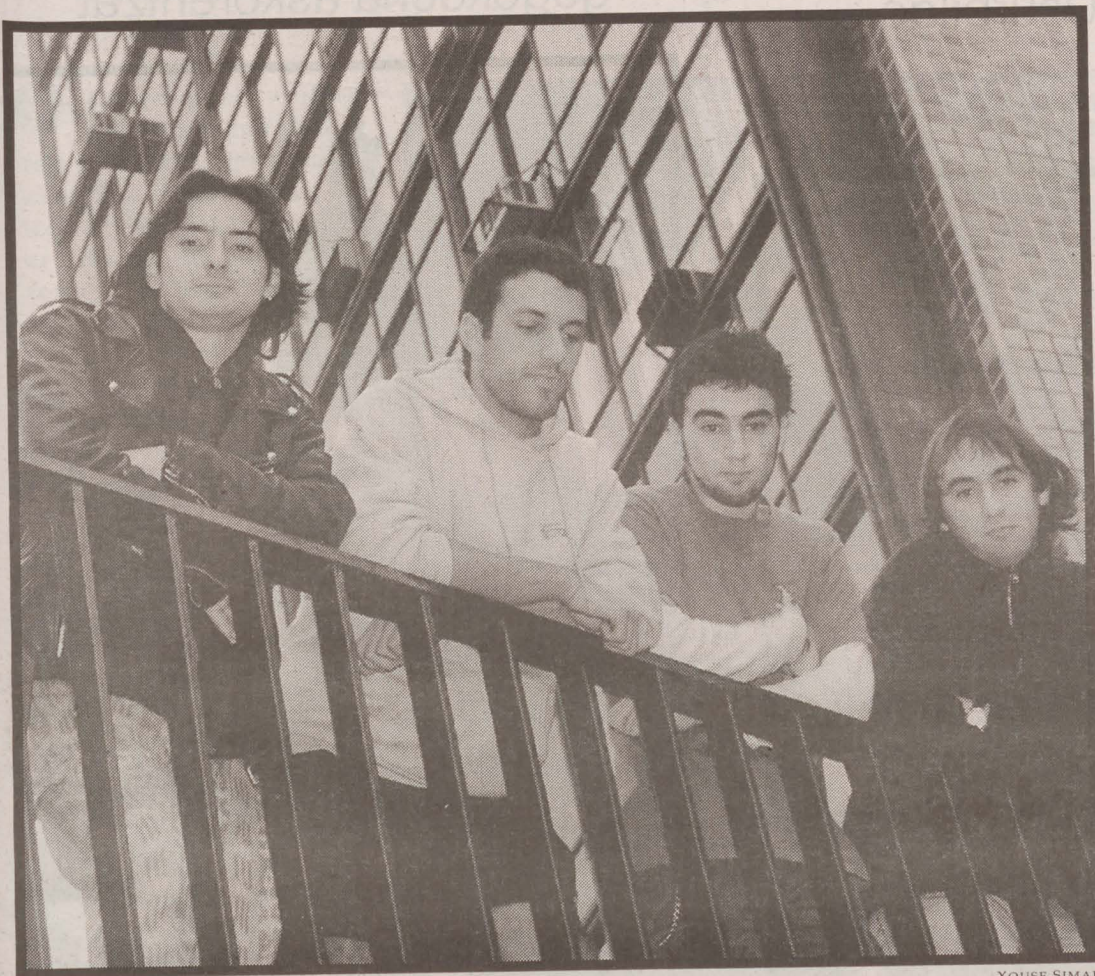
20:30 Dantzaldia Izotz taldearekin.

23:00 Maskota erreko dute.

23:30 Dantzaldia Izotz taldearekin.

Pop, rock, triki...

Berri Txarrak, Idi Bihotz eta Parasma izango dira gaur txosna gunean

XOUSE SIMAL

Idi Bihotz talde bilbotarra

IDI BIHOTZ

Heavy metal klasikoaren belaunaldi berriak dira bilbotar horiek. Orain gutxi kaleratu dute bigarren lana: *Arima erratua*, Oihuka disko etxearekin. Ibanek (baxua) Gorkak (gitarra eta ahotsak), Alvarok (bateria) eta Mikelek (gitarra eta ahots nagusia) osatzen dute taldea.

Bateria da taldekide berriena; izan ere, azken urte eta erdian lauzpabost aldaketa izan dituzte. Alvaro, ordea, ongi finkatu da, eta taldean hori igarri egiten dela diote.

Mitologian oinarritutako diskoa da *arima erratua*, eta abesti guztiak ere gai beraren inguruan ari dira. Heavy klasikoaren eredu berria, beraz, gaur gauean Usurbilen.

MIKEL URDANGARIN

Zornotzarra ausarta da, eta hala erakutsi du bere bi diskoetan ere. Badira hiru aste disko berria arrakasta izaten ari dela, eta jo ta sua dabil kantautoreak diskoa aurkeztzen hemen eta han.

Diskoa nolabait deskribatzekotan zera esango genuke: sinpletasunez lortutako dotoretasuna. Doinu zeltiarrak ere nahasten ditu, eta

hango eta hemengo musiken arteko zubia egitea nahiko lukeela azaldu izan du kantautoreak berak.

TAPIA ETA LETURIA

Iaz kaleratu zuten azken diskoa: 1998. Trikitilariak dira eta hala erakusten dute beren lanean ere. Dena den, aurkezpen txikia behar du bikoteak Usurbilen. Izan ere, sarri askotan ikusten zaie herri alde horretan.

MAIXA ETA IXIAR

Solasin da kaleratu duten azken lana. Durangoko azokarako auzetuzuten, baina denbora luzetxoagoa itxaron behar izan genuen hura plazetan entzuteko, Maixa Lizarribarrek istripu bat izan baitzuen.

Laugarren lana guztietan poperoena dela esan izan dute taldekideek, baina trinkoagoa ere bai. Plazako neskak direla ez dago ukatzerik, eta jaietan dantza giroa sortzeko primerakoak.

JOXE MARI BELTRAN ETA TTAKUN TTAKUN

Musika tradizionala entzuteko aukera paregabea eskainiko du Joxe Mari Beltranek.

Kontzertuak

Ekainak 30, asteazkena

23:00: Berri Txarrak, Idi Bihotz, Parasma; Txosnetan.

Uztailak 1, osteguna

00:45: Akelarre

Uztailak 2, ostirala

23:00: Eztanda, Tapia eta Leturia eta Maixa eta Ixiar.

Uztailak 3, larunbata

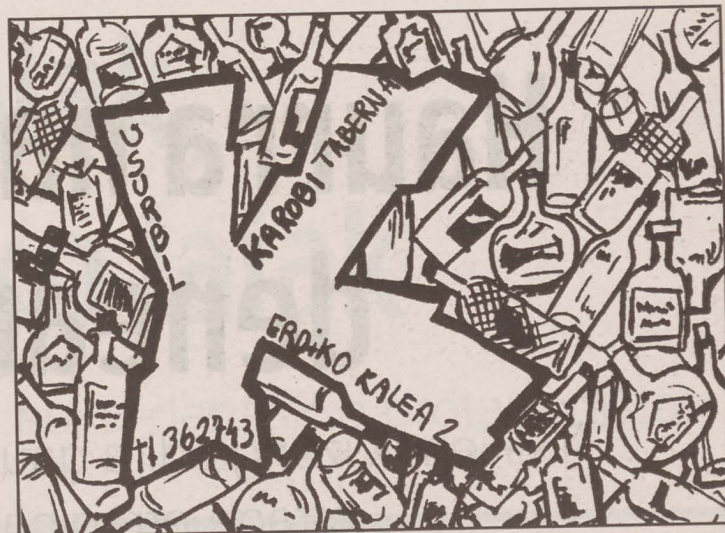
18:30: Joxe Mari Beltran eta Ttakun Ttakun

20:30: Mikel Urdangarin

Dena den Usurbilen eskainiko duen saioa berezia eta zehatza izango da, eskusoinu tresnen erakustaldia egingo baitute. Larunbatean izango da hori.

BERRI TXARRAK

Urtebete inguru igaro da lehen diskoa kaleratu zutenetik, eta orain bigarrena bidean dator. Heavya dute ardatz irurtzuarrek, eta hala erakutsi izan dute beti. Indarra dute zuzenean.

ANTXETA

Taberna Jatetxea

Zubiaurrenea, 6

Tel.: 943 370 344

20170 USURBIL

BEREZITASUNAK

Pintxo Hotz eta Beroak

Ogitartekoak

Bazkariak - Afariak

Jaunartzeak - Agur afariak

Eguneko Menua

TXIRIBOGA

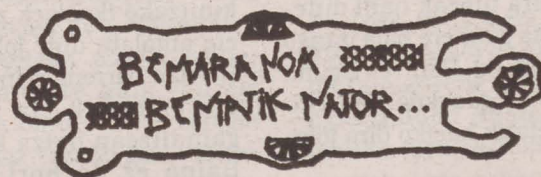
TABERNA

• bokatak • pintxoak

zorionak eta ondo pasa jaietan!

Irazu kalea, 7 • Tel.: 943 37 00 13 • USURBIL

Berriro ere,

Ixabel santuba !

ZORIONAK

AITZAGA

Taberna

Gaudenok
ondo pasatu,
eta ez daudenak
gogoratu !!

USURBIL

Haurra nagusi denean

Txikienak izango dira gaur Usurbilgo errege-erreginak

NOAUA

Iaz ere haurrak izan ziren gaurko eguneko errege-erreginak.

Goiztiarrak izan ohi dira umeak nahi dute-nean eta gaur ere hala izango da seguraski. Haurren Eguna izango da gaurkoa. Goizeko 10:00etatik hasiko dira jolasak.

Jolasak eta pailazoak

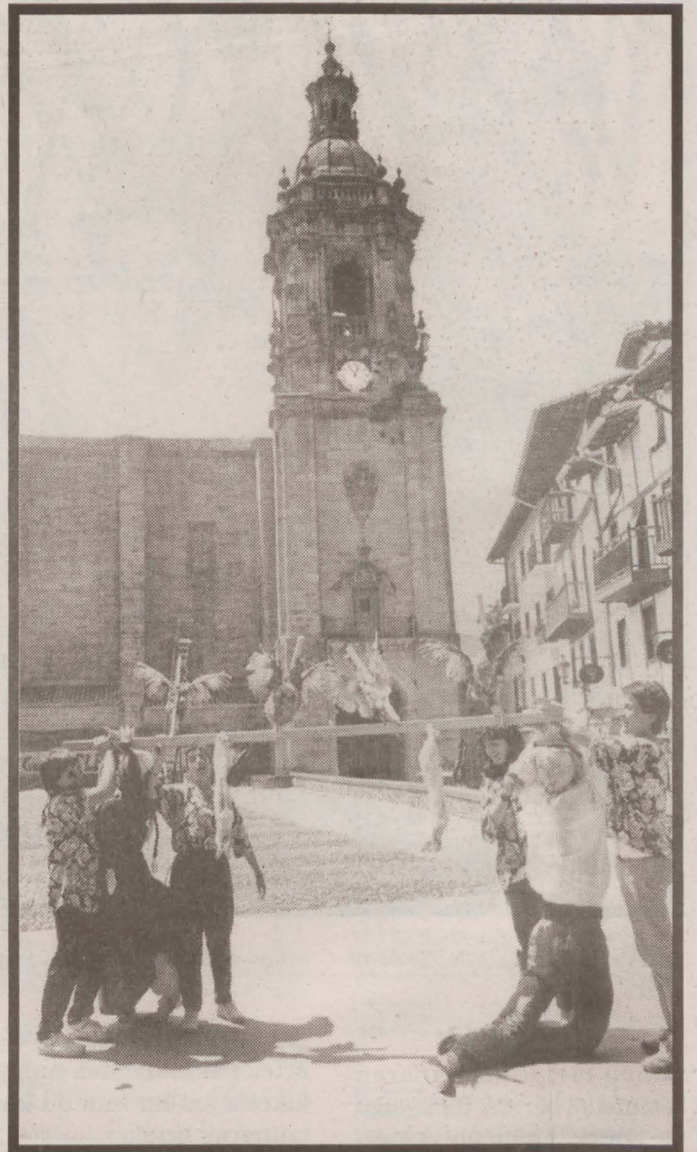
Altxorren bila jolasak hartuko du goizeko zati handia.

Derrigorrezko Bigarren Hezikuntzako ikasleek zuzendu eta antolatu dute jolas hori. Herrian barrena egingo dute, eta oztopoak eta probak gainditzean datza kontua. Baina ez da hori izango proba edo joku bakarra. Izan ere, arratsalderako Udarregi ikastolan *Jinkana* jokoa antolatu dute, 16:30etatik 17:30etara bitartean, eta

jarraian dator eguneko plater gogorra: Kiki, Koko eta Moko pailazoen ikuskizuna dago antolatuta, 17:30etarako. Hala, herriko pilotalekuan pailazo nafarrek haien azken lana taularatuko dute. Barrea eta gosea sarritan batera omen datoz eta, horregatik, txokolatea banatuko dute saioa amaitu bezain pronto.

Bildu eta bildu, oilaskoak bildu

Biharko eguna da jaietako gogokoena askorentzat

Herriko gazteek parte hartzen dute oilasko biltzean.

Antzinako ohitura da oilasko biltzaileena, eta herriko gazte gehienek hartzen dute parte bertan. Urtero elkartzen dira herriko plazan, goizean goiz, bi talde egiteko eta Usurbilgo etxe eta baserriak goitik behera igarotzeko.

Bihar ere hala izango da, eta goizeko 06:00etan elkartuko dira guztiak plazan.

Badago hala ere ezberdintasunik garai bateko oilasko biltzearen ohituraren eta egungoaren artean. Sasoi batean oilaskoak soilik biltzen ziren, eta egun dirua jasotzen dute, batez ere gazteek.

Hala ere, baserri eta etxetan emandakoaren trukean trikiti soinua eta jai giroa eskaintzen diete etxeko jabe eta bizilagunei.

Buelta, berriz, eguerdiko 14:00etan izango da. Bazkal ordurako elkartuko dira guztiak frontoian, eta gero geroak.

Usurbilgo gazteen artean arrakasta handia du horako ohitura horrek, eta seguraski parte hartze handienetarikoa izaten du, azken urteotan parte hartzeak gora egin baitu.

Oilasko Biltzaileen Eguna, ordea, ez da hor amaituko. Izan ere, arratsaldeko 16:00etatik aurrera txapelketak hasiko baitira: futbol txapelketa txosnētan, *Jokoen dema*

VENTANAS SAN MIGUEL

LANTEGITIK ZUZENEAN

Arrasate:	943 79 78 10
Beasain:	943 88 91 53
Bergara:	943 76 12 21
Donostia:	943 42 00 96
Irun:	943 61 78 83
Lasarte:	943 36 24 57
Usurbil:	943 36 62 06
Zarautz:	943 83 49 46

JUAN MANTEROLA
E HIJOS

ANGULEN HAZTEGIAK

Tel.: (34) 943 36 11 16 / 36 20 52 - Faxe: (34) 943 37 02 63
AGINAGA - E-20170 Usurbil

Jai herrikoiak, herriak eginiko jaiak

Pilotariak izango dira aurtengo santixabeletan soka-dantzako protagonistak

 Herriko jaiak herritarrek egin behar dituztela inor gutxi jar dezake zalantzan. Udalak dirua jartzen du, eta jai batzordea arduratzen da gainerako zereginaz. Urte hasieran elkartzen dira santixabelak prestatzen joateko. Garai batean jende gehiagok parte hartzen zuela gogoratu digu Kerman Rekondok —Udalaren ordezkaria da jai batzordean—: «Hori da faltan sumatzen duguna, orain 15-20 urte talde sendo bat genuen; orain, talde bakoi-tzak bere zereginak hartzen ditu eta horrela egiten dira». Hala ere, parte hartze ona dagoela azpimarratu du Rekondok.

Jaietan herri guztiarentzako ekintzak izatea bilatzen da. «Usurbiladar guztientzat egin nahi dira jaiak, eta programa begiratzen bada, hori antzematen da: badago nahiko ekimen bai helduentzat, zaharrentzat, gazteentzat eta haurrentzat». Aurtengo jaiak «ohiko tankera» dutela uste du Rekondok, eta jendeak parte hartzeko ekimenen bat falta dela uste duen arren, programa nahiko osatua gelditu dela uste du. Jaietako beste alderdi bat, derrigorrean, «euskal festak» izatea dira, «Usurbilen dena euskaraz egiten delako».

Aurtengo programak duen berrikuntza nagusia trikiti gaia da. «Aurreko urteetan rock jaialdiak izan dira, eta oso emaitza ona izan dute, baina aurtengo ostirala Santixabel eguna denez,

Udalbatzarra, tabernariak (argazkian)... aurtengo pilotarien txanda izango da santixabeletako soka-dantzan.

arratsalde osoa beharko litzateke muntatzeko, eta herriko eguna denez, jende guztiarentzako ekintzak behar dira». Hala ere, txosnek hartuko dute ardura hori, eta rock kontzerturik ez da faltako. «Txosnen inplikazioa ere txalotzekoa da».

Usurbildarren artean zenbait ekitaldi guztiz errotuak egonik, ia derrigorrezko bihurtu dira: bertsolariak, pilota partidak, dantzaldia... baina guztien gainetik

daude Oilasko Biltzaileen Eguna, zikero bazkaria edota soka-dantza. Aurtengo herriko pilotariak aterako dira soka-dantzan. Hurrengo urterako dantzariak ere aukeratu dituzte: «Jai batzordean hitz egin dugu udalbatzarra berritzen den neurrian, hauteskundeak egin eta hurrengo urtean, zinegotziek dantzatu behar dutela soka-dantza». Gauzak hala, beraz, uztailaren 3an izendatuko diren zinegotziek dantzatuko dute hurrengo

urtean soka-dantza santixabeletan.

Ezin da ahantzi Usurbilen azken hogeitaz urteotan, gutxi gorabehera, aski erroturik dagoen beste kontu bat ere: maskota. Hainbat talde arduratzen dira aldiro maskota egiteaz. «Eurek erabakitzen dute gaia, guztiz libreki dira». Aurtengo zeregin horretaz elizako gazte taldekoak arduratu dira, Ziortza-koak. «Horrekin batera maskotaren eraketak ere leku berezia hartu du jaietan»,

azpimarratu du Kerman Rekondok.

Danborrada, presoen eguna eta bertan eginen den omenaldia, dantzaldia amaitutakoan goizalde arte egiten den diskoteka, toka txapelketa... herriko jai batzordeak jende mota guztiengana iristeko egiten duen ahaleginaren lekuko dira ekitaldi horiek guztiak. Urte erdiko lanaren emaitza izaten da, eta herriko taldeek ateratzen dute aurrera.

Egunkaria k

**JAI ZORIONTSUAK
OPA DIZKIZUE!!**

KINKILDEGIA

✧ Barruko arropa finak

✧ Etxeko arropak

Zubiaurrenea 1, behea —Tel.: 943 36 17 87 —USURBIL

Ford USURBIL AUTOAK

Zumartegi Industrialdea - Aitzerraga kalea, 24 - © 943 361 079

LATALLAIDE ITURGINTZA

**GAS eta BEROGINTZA
INSTALAKUNTZAK**

"Santa Ixabelak ondo pasa
ditzazun opa dizugu"

Ariztitxo kalea, 39 behea

☎ 943 363 348 - 943 362 635

USURBIL

KAFE BEREZIA

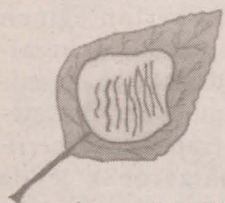
San Esteban kalea, 8 - Tel.: 943 362 770
20170 USURBIL

Angulas Mayor s.l.
**AGINAGAKO TXITXARDINAK
BEREZO HAZTEGIAK**

TOKI-BERRI, z/g
Tel.: 943 36 15 94
Faxa: 943 36 25 73
AGINAGA (Gipuzkoa)

Somera k., 25
Tel.: 94 416 38 34
94 416 69 01
BILBO

Udarregi Ikastola

**HAUR HEZKUNTZA, LEHEN
HEZKUNTZA eta DERRIGORREZKO
BIGARREN HEZKUNTZAKO IKASTOLA.**

2tik 16 urte bitarteko ikastetxea

Gernika Ibilbidea, 11 - Tf.: 943 361 216 - Faxe: 943 363 743
USURBIL

**TANPOGRAFIA, KAMISETEN INPRIMAKETA
SERIEGRAFIA
PIEZEN MARKAKETA**

IOSU

943 37 19 54
36 Industri Poligonoa
USURBIL

Ondo pasa Santixabelak !!

Industri eta iragarkiseriegrafia. Boligrafoak, Txiskeroak, Pegatinak...

Lo gutxiko egunak

Gazteek lo gutxi egingo dutela argi dute; helduak,
berriz, ekitaldiak ikustearen aldekoak dira

inkesta

1. Zer egingo duzu aurtengo jaietan?

2. Eta zer ez duzu egingo?

3. Zer gehituko zenieke jaiei?

Ana • 30 urte •

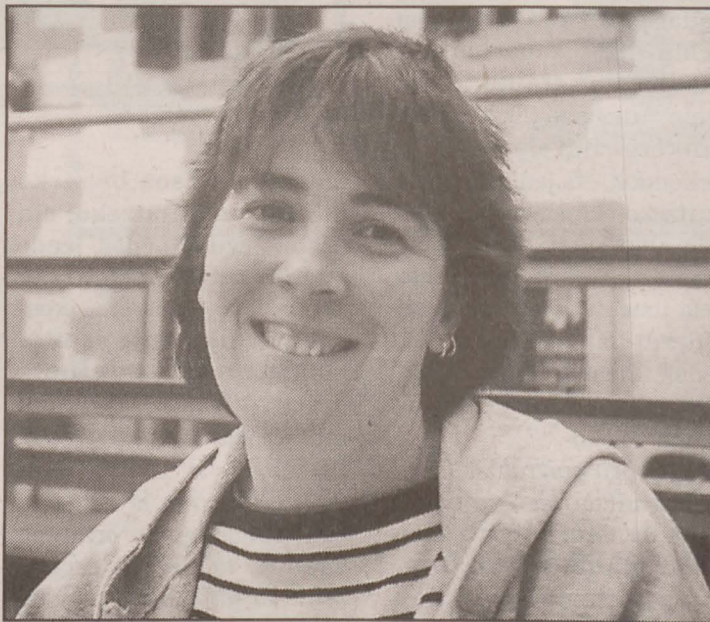
1. Egunez ibiltzen naiz. Gauez ez naiz ateratzen eta. Etxean, badakizu...
2. Zer ez dudan egingo? Parranda gauez.
3. Batez ere umeentzako emanaldiak izaten dira. Urtetik urtera gutxiago dago helduontzat, eta hasten baldin bada, arratsaldean hasten da batez ere. Nik egunez jarriko nituzke gauza gehiago, baina egia da ni ez nabilela antolaketan, eta beti da errazagoa esatea egitea baino. Jende gutxi omen dago antolatzeke, eta denok nahitugu jai politak, baina inor gutxi egiten du lan.

Ana.

Arantxa • 33 urte •

1. Egunez lan egin eta gauez ahal dudan guztia kalean igaro, hurrengo egunean lan egin beharra dagoelako. Baina beno, asteburuan daude gauzarik gehienak. Egunean zehar umeak zaintzen ditut, eta beraz, hemen ibiliko naiz, hara eta hona. Gauean, ba dantza egin, batetik bestera lagunekin... Denok egiten duguna.
2. Aste barruan parranda handirik ez dut egingo. Ezin dut.
3. Ez nuke ezer kenduko, baina egunean zehar gazteontzak gauza gehiago jarriko nituzke. Orain erraza da esatea, baina horretarako antolatu egin behar da, eta jende gutxi omen dago horretarako.

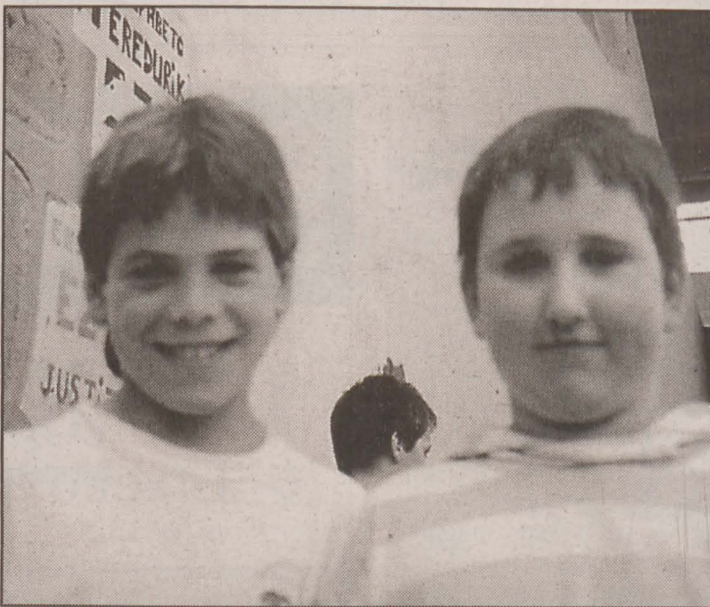

Arantxa.

Beñat eta Imanol

• 9 urte («10 egiteko») •

1. Parranda. Lagunekin dantza egin eta ondo pasatu. Gehien gustatzen zaiguna da musika taldeak etortzea. Gehien gustatzen zaiguna? Etzakit.
2. Kendu jaietatik? Ezer ez. Dena gustatzen zaigu.

Beñat eta Imanol.

Mikel eta Jon.

Oihane eta Zuriñe.

Ainhoa Labaka.

Begoña.

Mikel eta Jon • 20 urte •

1. Parranda ugari egingo dugula ziur, eta lo gutxi; ziur ez dugula batere egingo. Gustukoen oilasko biltzaileen Eguna seguraski.
2. Lo. Eta nesketan ere seguraski ez dugu egingo (barezka).
3. Zezenak ipiniko genituzke. Sokamuturra edo.

Oihane eta Zuriñe • 13 urte •

1. Parranda. Urtero egiten dugu, baina aurten pixka bat gehiago. Hirurak edo lauak arte, ikusiko dugu. Uf, eztabaida pila bat ditugu gurasoekin ordutegia dela eta. Gauez parranda eta egunez lo. Gaueko konzertuak dira onenak.
2. Lo ez dugu egingo.
3. Zaharren Egunean pixka bat aspergarria izaten da.

Ainhoa Labaka • 25 urte •

1. Ondo-ondo pasatu, ahal bada behintzat. Jai daukat. Gehienetan koadrilan ibiltzen naiz. Egunero haiekin pasatzen dut jaia, eta gero saiatzen gara dauden ekinztetan parte hartzen: herri bazkarira edo kirolak ikusterera joaten gara. Gauez eta egunez ibiltzen gara.
3. Zer jarriko nukeen? Beti uste izan dut, gazteei begira gauza asko egiten direla, eta akaso helduentzako ere emanaldi edo ikuskizunak jarriko nituzke. Gauean festa mundiala egiten dugu, garrantzi handia ematen diogu gauari, eta behar bada, orduan, eguna kolokan gelditzen da. Baina bestela, orokorrean ongi. Kendu ezer ez. Luzatu egingo nituzke jaiak, aurten lau egun bakarrik dira.

Begoña

1. Begira, etxekoandrea naiz, eta familia handia daukat; jai hauetan lan gehiago egitea tokatzen zait. Semeak, ilobak... guztiak datoz etxera eta sukaldean aritzea tokatzen zait. Dena den, ez dut gehiegi parte hartzen jaietan. Garai batean bai, parte hartzen nuen. Behin danborradan ere irten nintzen. Bestela, ba ez dakit, suziriak politak izaten dira, eta dantza egiteko aukera ere ez da falta izaten. Parezan tokatuz gero, dantza ere egingo dut.
3. Gehitu ez dakit zer gehituko nukeen, baina kendu, zarata apur bat. Guztiok zarata gutxiago egingo bagenu, denontzat hobeto.

Urtinea Lorategia
LORE ETA LORE LANDAREAK

SAN ESTEBAN AUZOA - ☎ 943.362.255 - USURBIL (Gipuzkoa)

LABE - GOXO
Okindegia - Gozotegia

Kale Nagusia, 15
Tel.: 943 36 61 76
20160 LASARTE-ORIA

Herrikobarra k., 28
Tel.: 943 13 04 31
20800 ZARAUZT

Kale Nagusia, 2
Tel.: 943 37 33 48 - 943 37 09 13
20170 USURBIL

AIZPURUA AUTOBUSAK S.M.

- ✓ BIDAETARAKO LAGUNIK ONENA
- ✓ LUXUZKO AUTOBUSAK
- ✓ ESKAIGUZU AURREKONTUA

☎ 943 36 32 90
Faxa: 943 36 32 96
USURBIL

MAY-KAR
JATETXEA - ERRETEGIA

Astebukaerak: ostiral eta larunbateko afariak dantzaldiarekin.

Aldez aurretik eskatutako afariak.
Txiki Park
Enpresako afariak.

Ugaldea poligonoa - Tel.: 943 366 968 - USURBIL

TELESFORO
ARDOAK

"Jai zoriontsuak opa dizkizue"

Nagusia, 35
© 943 361 220 - USURBIL

Mollarri kalea, 7
© 943 830 966 - ZARAUZT

Danborren burrunba

Aspaldiko ohitura da danborrada; azken aldian, gizon eta gazte gutxi ateratzen da

Usurbilgo santixabeletan berezko eta aspaldiko ohituren artean danborrada dago. Orain hamar urte emakumeen parte hartzearekin izandako istiluak gaindita, bestelako arazo bat du danborradak: parte hartzea. Jende asko izaten da danborrada ikusten kaleetan, baina jotzera, aldiz, oso jende gutxi animatzen da. Azken hamar urteotan Arantxa Urkia arduratu da danborrada antolatzeaz. Berak adierazi bezala, «jende gutxi ateratzen da, 35en bat orotara, gehienak helduak eta emakumeak». Horren zergatia zein izan daitekeen ez daki ongi Urkiak. Danborradan parte hartzen duten zenbait emakumeren aburuz, «jendeak ez du konpromisorik hartu nahi, eta entseguetara ez joatearren, ez dute parte hartzen». Bi hilabetez jarduten dute entseiatzen, astean bitan ordubeteko tartean.

Aurten Jesus Mari Zulaiak 25 urte egingo ditu danborradan parte hartzen dela. Hori dela eta, berak igoko du ikurrina udaletxera eta omenaldi txiki bat jasoko du herriarrendandik.

Bestalde, aurten zuzendari berria izango du danborradak. Ohi bezala, Santixabel bezperan abiatuko da udaletxetik gauerdian danborrada, eta herriko kaleak gurutzu ostean udaletxearen aurrealdean bukatuko dute, bi ordu geroago, gutxi gora behera.

Donostiako erritmoak

Usurbilgo danborrada aspaldikoa izan arren —50 urte baino gehiago bai—, bertan jotzen diren doinuak ez dira jatorriz Usurbilkoak. Donos-

tiako danborradan San Sebastian egunez jotzen diren doinuak errepikatzen dira Usurbilen. Aldaketa bakanetakoa hitzetan dago. San Krispin kantuaren letra euskaraz kantatzen da Usurbilen, eta orain bi urte frontoiaren berrikuntzarekin hitz berriak sartu ziren, frontoiari erreferentzia zuzena egiten ziotenak.

Danbor joleak kexu dira entseguak taulekin egin beharraz. «Entseguak behar dira ondo jotzen ikasteko, eta gero egurretatik danborretara aldea badago». Usurbilgo Udalak danborrik ez duenez, hauek alokatu egiten dira, eta, oro har, egoera «tamalgarrian» egoten dela diote danbor joleek. Hala ere, aurreko urteetan bezala, aurten ere ez da umorerik faltako.

Santixabeletako danborradan gazte jende eta gizon gutxi parte hartzen dutela da danbor joleen kexu nagusia.

Jesus Mari Zulaiak 25 urtez danborradan ateratakoa

«Danborrada da unerik politena»

■ Zein da zure papera danborradan?

Gastadorea naiz ni. Aizkora bizkar gainean hartu eta bidea irekitzen diot danborradari.

■ Zertan aldatu da danborrada 25 urte hauetan?

Lehen bestelako jantzi batzuekin irteten ginen, Napoleonen erara jantzita eta sukaldariz. Emakumeen parte hartzea ere ez da hain aspaldikoa.

■ Hutsik egin gabe atera zara 25 urtean, beraz?

Hutsik egin gabe, eta bizi naizen artean ateratzen jarraituko dut, urtero-urtero.

■ Egun garrantzitsua da beraz zuretzat danborradarena?

Bai. Santixabel jaietan gehien gustatzen zaidan ekitaldia da danborrada. Hori da unerik politena niretzat.

■ Jende gutxi ateratzen da azken urteotan. Zer sentitzen duzu?

Pena, pena handia ematen dit. Ohitura hau zaharra da eta ezin dugu galdu, baina

gazteak ez badira atzetik animatzen, eta jende gehiagok ez badu parte hartzen, hemen dik urte batzuetara zaila izango da danborradarekin jarraitzea. Gazteak eta gizonak animatuko nituzke, izugarri ondo pasatzen dugulako danborradan eta jaiak guztienak direlako. Santixabelak guztion artean egin behar ditugu, eta guztiok parte hartu behar dugu.

■ Zergatik izan daiteke hain jende gutxi parte hartzea?

Jendeak gero eta gutxiago parte hartzen du ekitaldietan, eta bereziki danborradan. Egia da, hala ere, jende asko joaten dela ikustera. Behar bada, jendeak ez du entseiatzera joan nahi, edo ez du beharrik ikusten.

■ Nola ospatuko duzu zure 25. parte hartzea?

Aspaldiko partez afaltzera joango naiz danborradan ateratzen direnekin batera. Afaldu eta gero, lasai-lasai udaletxera abiatuko gara. Han sorpresaxoren bat izango da, eta zuzendaria eta biok igoko dugu ikurrina, danborradari hasiera emanez.

GORRITI MINTEGIA

- ✓ Baratzeko landareak: Tipula, porruak, letxugak, eta abar.
- ✓ Kalitate oreko piper eta tomateak.

Bista-Eder baserria - Atxega Alde poligonoa - USURBIL
Tel.: 943 361 463

TXURRUT

Taberna

San Esteban kalea, 1
Tel.: 943 360 080
USURBIL

Usurbilgo koplak

Txosnetan gazteak ariko dira bertsoetan, eta frontoian bertso jaialdia egingo da

Santixabeletako programak urtero-urtero, ezinbestean, bertsolariak izaten ditu. Aurten bi bertso saio izanen dira: txosnetan uztailaren lehenean, eta uztailaren 3an pilotalekuan. Hauek dira bertan parte hartuko duten bertsolariak, banan-banan:

UNAI AGIRRE

Hernaniko bertso eskolako kidea da Unai Agirre. Goi mailako izenen artean oraindik ez badago ere, aspaldidanik dabil bertsoetan, eta gero eta plaza gehiago egiten ditu.

EÑAUT AGIRRE

Unairen anaia. Plaza gutxi egin ditu orain arte, baina gazteen artean nahiko ezaguna da. Anaiaren gisara umorea eta freskotasuna ditu bere alde.

JEXUX MARI IRAZU

Azkeneko Euskal Herriko Txapelketa Nagusian finalean izan zen. Aspaldidanik dabil plazarik plaza. Aski ezaguna publiko guztiarentzat. Bere ironia eta freskotasuna dira azpimarragarriak.

XABIER LEGARRETA

Nafarra da (Aranokoa), eta Hernaniko bertso eskolan dabil. Nafarroako azken hiru finaletan izan da, eta bigarren izan zen iaz. Etorbizun handiko bertsolaria da.

ESTITXU EIZAGIRRE

Gainerako guztiak bezala

Hernaniko bertso eskolaren fruitu. Ahizpa bikiarekin batera azken urte honetan maiz ikusi ahal izan da bertsoetan. Sariketetan saio politak egin ditu.

ITZIAR EIZAGIRRE

Ahizparen antzera aurten hasi da ezaguna egiten. Bertso egunean bi ahizpek Tomasita Quiala eta Koldo Tapiarena egin zutenekoa izan da sona gehien izan duen saioa.

OIHANE ENBEITA

Jon Enbeitaren alaba. Gernikar honek Euskal Herriko txapelketaz geroztik nabarmen egin du gora. Saio ugari egiten ditu urtean zehar, eta boladan dagoen bertsolaria da.

MAIALEN LUJANBIO

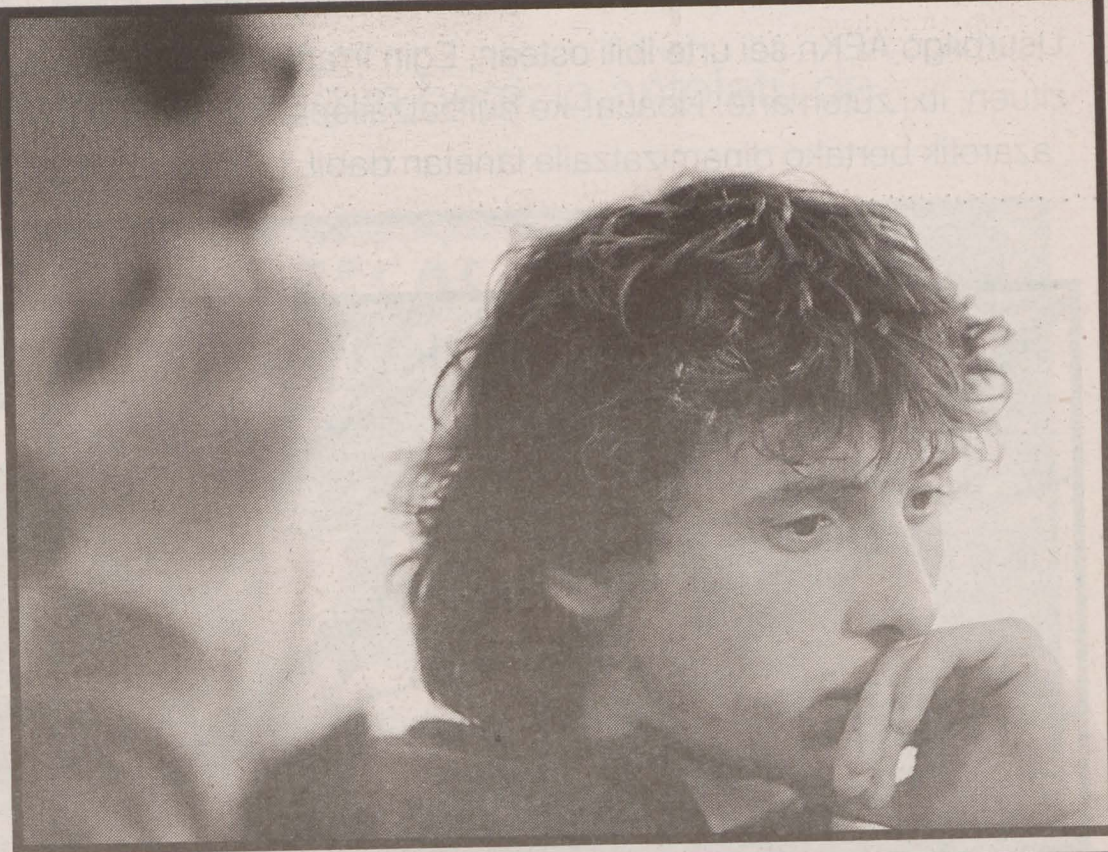
Oihane Enbeitarekin batera emakumeen artean saio gehien egiten duen bertsolaria da. Euskal Herriko azkenengo txapelketan finalean izan zen. Gaztetandik dabil bertsoetan.

JOXE AGIRRE

Adinekoen artean saio gehien egiten duen bertsolaria da, alde handiz gainera. Umorea eta gai guztietara egokitzeko abilitadea ditu bere alde.

SEBASTIAN LIZASO

Andoni Egañarekin batera urtean plaza gehien egiten dituen bertsolaria. 1986an Euskal Herriko txapeldun atera zen. Edozein girotara egokitzen abila.

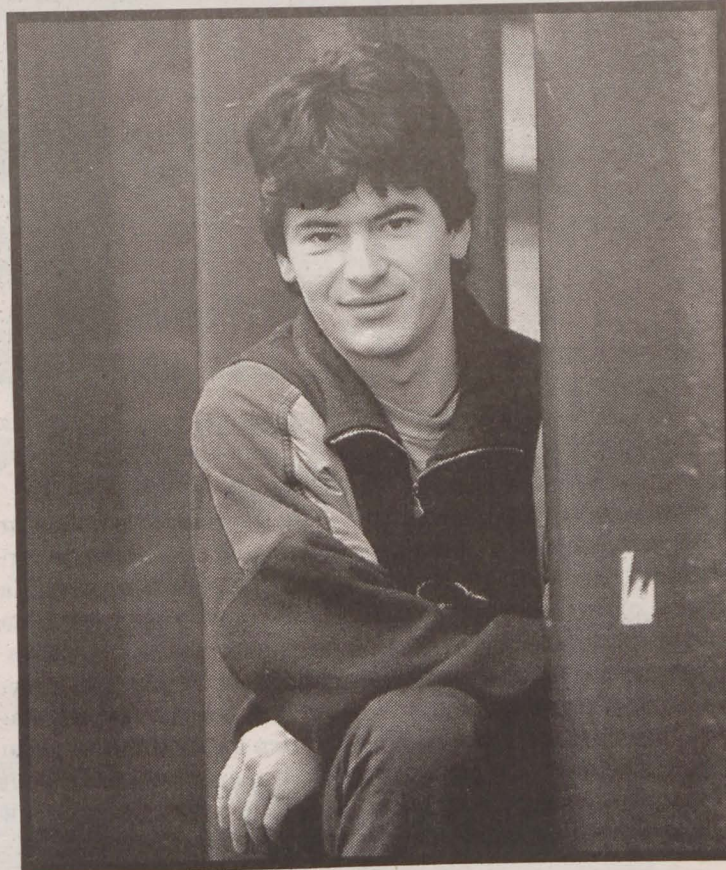
Txosnetako saioan kantuan ariko diren bertsolarietako bi: goiko argazkian, Xabier Legarreta, behekoan, berriz, Jexux Mari Irazu.

ANDONI EGAÑA

Azken bi txapelketetan garaile atera da. Punta-puntako bertsolaria. Sebastianekin batera saio mordoa egiten du urtean zehar zaraiztarak.

JOXE LIZASO

Sebastianen aita. Aski ezaguna plazarik plaza, nahiz eta azken aldian saio gutxiago egiten dituen. Eskola zaharreko bertsolaria, umoretsu eta azkarra bertsoetan.

Egunkariak

JAI ZORIONTSUAK
OPA DIZKIZUE!!

Oiardo

Kiroldegia

943 372 498

USURBIL

COOL BERRI
S.A.L.

PROIEKTUAK ETA INSTALAZIOAK:

- AIRE EGOKITUA
- AIREZTAPENA - ESTRAKZIOA
- BEROKUNTZA ETA OSASUN-UR-BEROA
- GARAJEEN AIREZTAPENA
- BERO-BONBA

Ondarzulo kalea, z/g - Osiñalde Poligonoa
20170 USURBIL (GIPUZKOA)

Tel.: 943 366 243 - 943 366 368 - Faxes: 943 366 354

Inaxio Usarralde... Noaua!-ko dinamizatzailea

«Elkarlanean aritzera jo nahi dugu»

Usurbilgo AEKn sei urte ibili ostean, Egin Irratian zazpi urte egin zituen, itxi zuten arte. Noaua!-ko bultzatzaileetakoa izan zen, eta azarotik bertako dinamizatzaile lanetan dabil. Lazkaon bizi da.

GARI GARAIALDE

Azaroaz geroztik Noaua!-ko dinamizatzaile lanetan dihardu Inaxio Usarralde.

■ Zein lan ditu esku artean Noaua!-k?

Elkartea sortu zenetik, helburu nagusia hamabostero-hamabostero aldizkaria ateratzea da. Hirugarren urtea bete dugu, etenik gabe argitaratzen dela. Herrian nahiko txertatua dago, nahiko onartua dago. Funtsean, erreferentzia bihurtu da aldizkaria

bera. Horrekin batera, kultur elkarte moduan, herriari zerbait aportatu diezaioketela uste dugu. Iaz beka deialdia jarri genuen martxan. Iaz herriko baserri buruzko azterketari eman zitzaion beka. Aurten lan bakarra aurkeztu da, baina zer nolako lana den kontuan hartuz, beka hutsik uztea erabaki du epaima-

haiak. Baina elkarteak proiektu horrekin jarraitzeko asmoa du.

Herriko kultur bizimoduaren inguruan, Noaua!-k zerbait eskaini dezakeela uste du. Dinamizazioan egingo dugu lan, herria nahiko dinamiko delako, eta kultur talde dezente egonik, gure gisara gauzak antolatzen hastea

baino gehiago, jo nahi dugu elkarlanean gauzak antolatzea eta koordinazio lana betetzera.

■ Zehazki, zer da egin dena koordinazio esparru horretan?

Tabernariak eta Udalak elkarlanean dantzaldiak antolatu izan dituzte, jendea herrian gera zedin. Gainbehera zetorrenez, egun seinatu batzuen inguruan ekitaldiak antolatu dira, ez soilik musika arlokoak, baita beste adierazpen batzuei leku emanez ere: antzerkia, txarangak... Jendea orain arte egin denarekin gustura dago. Beste esperientzia alor horretan iaz jarritako egitaraua da: haurrei egitaraua eskaintzea, eta ez soilik herri gunean, baita kanpo aldean dauden auzoetan ere. Udala bera etorri da guregana, eta Noaua!-k egunero haurrekin harremana duten elkarte horiekin elkarlanean jarraitu du: ikastetxe, ikastola, aisialdi taldeak... Egitarau zabala antolatu da: ipuin kontalariak, magoak, antzerkia, txotxongiloak...

■ Zein ildo jarraituko duzue aurrerantz?

Asmoa ez da gehiago antolatzea, dagoena hobetzea bai, modu koordinatuan antolatzea.

■ Eta zer erronka dituzue?

Elkartearena bezala, aldizkaria hobetzea da erronka nagusia, kolorea sartu, orri

gehiago edukitzea... Argitalpen proiektua ere indartu nahi dugu. Herriko gauza gutxi dago ikertuta, eta argitalpen ildo horrekin beste bide bat genuke zabalik.

■ Herrian beste komunikabideren baten erronkari eusteko asmorik ba al duzue?

Erronka baino gehiago amets egitea litzateke, baina ez dugu ezer baztertu behar. Hemen, Usurbilen, irratia esperientzia ezagutu dugu. Irrati libreen eztanda ugari hura izan zenean guk Pagotxa

«Aldizkaria herrian nahiko txertatua dago, nahiko onarpen jaso du; funtsean, erreferentzia bihurtu da»

Irratia genuen. Garaiko arrazoiengatik ez zuen aurrera egin, baina proiektu sendo bat zehazten bada aurrera egin dezake. Herri telebistarena ere gero eta hurbilago dagoen errealitate bat izango dela ikusten dugu, eta errealitate horri begiratu gabe ezin dugula egon uste dut. Hor gauza asko hartu behar dira kontuan: arlo ekonomikoa, proiektua bera, 5.000 biztanleko herri batean nolako bidegararritasuna izango lukeen; eskualde mailan planteatu behar litzateke behar bada... Alderdi askotan aurrenak izatea ona bada ere, beste proiektuak nola doazen gertutik segitzea ere inportantea da.

■ Egin Irratia itxi eta herria itzuli zara lanera. Zein ezberdintasun ikusi dituzu nagusiki?

Herri mailakoan gertuko lan horrek abantailak ditu, jendea, herria gehiago ezagutzen duzunez, nondik heldu, nora jo errazagoa da. Nazio mailako lanean, berriz, zenbait esparru ezagunagoak dituzu, baina ezagutzen ez dituzun horiei eutsi behar diezu. Bietan aritu naiz gustura.

MIKEL ARRANDEGIA

1. Poligonoa - 1. Blokea
© 943 366 356 - USURBIL

EKAITZ ARGAZKIAK

EZKONTZA ERREPORTAIK
JAUNARTZEAK - BATAIOAK
ETXEETAN ARGAZKIAK
AFIZIONATU LANAK

Rosalía Sastre
Iñaki Labaien

Aialde, 13
Kontseju Zarra

Tel.: 943 49 27 45
Tel./Faxa: 943 36 14 87

20180 OIARTZUN
20170 USURBIL

Presoak eta errefuxiatuak ezin ahortzi

Horiek gogoan hartzeko, larunbatean egun berezia antolatu da

Urte guztian egiten diren lanak egun batzuz atzean utzi eta jaiak murgiltzen dira herriak festa egunetan. Guztiak ahalik eta lasaien igarotzen, kezka, egunerokotasuna eta lana atzean utziz, egun gutxi batzuetarako baldin bada ere. Hori lortzea ez da gutxi izaten, eta horregatik hartzen dira hain gustura herriko jaiak.

Hala ere, aldarrikapenak ere beren lekua izaten dute, eta badira ahortzi ezin daitezkeen kontuak. Horien artean, presoak daude. Usurbilen azken urteotan horiei eskainitako eguna ospatzen da, eta aurten larunbatean egingo dute preso eta errefuxiatuak gogoan hartzeko ekitaldia. Egund osoan dultzaineroak eta trikitilariak karrikaz karrika ibiliko dira. Goiz partean eskualdeko presoak egindako eskulanen erakusketa jarriko da plazan, goizeko 10:00etatik 14:00etara. 11:00etan *Utzi bakean Euskal Herria* martxa egingo da kalez kale.

Zikiri jana, herritarren bilgune

Eguerdian partean Iparraldeko Kuxkuxtu txaranga karriketan barrena ibiliko da giroa alaitzen, eta eguerdian bazkaritara bilduko dira usurbildarrak. Zikiri jana egiten da egun horretan.

Arratsaldean, koadrilen artean herri kirolak egiten dira, hainbat lagun talderen parte hartzearekin. Parte hartzerak zein ikustera plaza- ra joandakoen kopurua ez da makala izaten.

Beltran eta Ttan Ttakunen emanaldia

Arratsaldean ekitaldi aski berezia izango da: Jose Mari Beltran eta Ttan Ttakun taldeek Euskal Herriko musika tresnak hartuta emanaldia eskainiko dute pilota lekuan. Hori da aurtengo jaietako berrikuntza nagusietakoa.

Ondoren, preso eta errefuxiatuei omenaldia egingo

Jaiek egunerokotasunetik ihes egiteko balio arren, badira ahortzi ezin diren kontuak, preso eta errefuxiatuena tartean

zaie, eta horien omenez manifestazioa egingo da.

Omenaldi hori prestatzen txosnetako batzordekoak aritu dira buru-belarri. Omenaldiaren ostean, musika hartuko du berriz ere plaza ingurua, azken aldian Euskal Herrian sona handia hartzen ari den kantari baten eskutik: Mikel Urdangarin. Kantu lasaiak eskainiko ditu zornotzarrak arratsaldeko 20:30etan plazan.

Segidan, eta pilotalekuan bertan, bertso saioa izanen da Oihane Enbeita, Andoni

Egaña, Joxe Lizaso, Joxe Agirre, Sebastian Lizaso eta Maialen Lujanbiorekin, guztiak Jose Mari Izetaren gidaritzapean. Bertso saio horrekin batera Santixabeletako XXIII. bertsopaper lehiaketako sari banaketa egingo da.

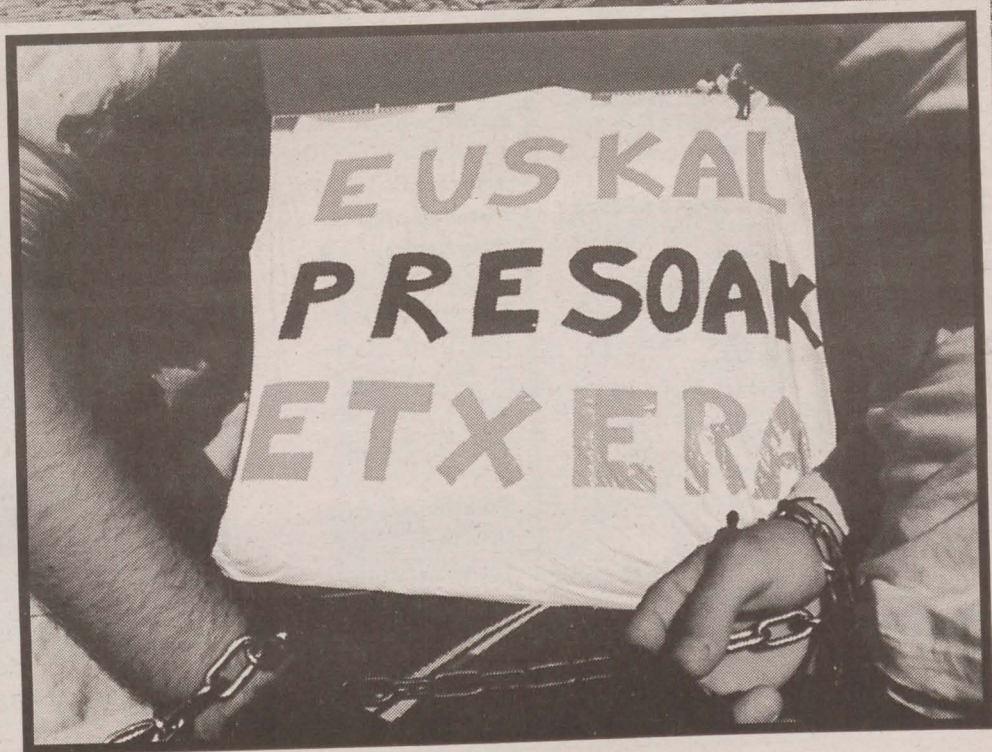
Laiotz taldeak girotuko ditu gauerdian plaza inguruak, eta hau amaitutakoan diskoteka jarriko da martxan goizalde arte.

Harrera ezin hobea izaten du aire librean egiten den diskoteka honek, eta giro berezia sortzen da, ezbairik gabe.

Herriko gazteak plazan elkartzen dira arratsaldean, zikiri jatearen ostean herri kirolak parte hartzerak.

NOAUA

OLKAR

Juan Agustin Lasagabaster Flamarique

Inprimategia

Ugaldea Industrialdea, 1 - 1.

Tel. eta Faxe: 943 371 691

20170 USURBIL (Gipuzkoa)

Garikoitz Udabe... Irrati-esataria

«Komeni zaidanean naiz saltseroa»

Usurbilgo jaietan beste erronka bati ekin beharko dio Garikoitz Udabek, *Goiz berri* programa zuzenduko baitu uda partean Euskadi Irratian. Hala ere, asteburuak aprobetxatuko ditu parrandarako.

...

■ Zer zara: irrati-esataria, saltseroa, ikaslea...?

Kazetaritza bukatu ez duen kazetari saltsero bat.

■ Zein ordutan esnatuko zara santixabeletan.

Arazo txiki bat dut. Hilaren leian eta 2an lanera joan behar dut. Ez dut uste parranda eskandalosorik egingo dudarik. Orain, asteburua heltzen deanean... Igandean, berriz, lo egiteko hartuko dut, hurrengo egunean programa berria hasiko dugulako.

■ Baina ez diguzu ordua esan.

Herriko taldeen jaialdia aurkeztu behar dut hilaren 29an (atzo), eta asteburuan ez galdetu noiz erretiratuko naizen.

■ Orain herri-

kideak kontrolatuko zaituzte.

Bestela ere ongi kontrolatuta nago.

■ Zein da programa berria?

Goizean behin bukatu eta *Goiz berri* hasiko da.

■ Zein da sekretua jaietan ahotsa ez urratseko?

Berez ahots gogorra dut. Ikargarrizko parranda eginez gero, hurrengo egunean igartzen dut. Nire etsairik handiena katarroa da, eta hamar egun irauten dit normalean. Saiatuko naiz aurten ez harrapatzen, eta zainduko naiz. Aurten bai.

■ Irratiak badu abantaila bat orde: begi zuloak ez dira ikusten.

Eskerrak. Dena den, 07:00etarako lanean gaude eta 09:00etarako begi zuloak joan dira.

■ Saltseroa zara jaietan, herrian, lanean.

Jaiotzez akaso?

Komeni zaizkidan kontuetan naiz saltseroa. Kontrolatuta daukat. Azken finean, denbo-

Bat-batean

• Zer esango zenieke pertsonaia hauet:

Julia Oterori: Profesional bikaina dela eta askotan inbidia diodala.

Alkateari: Jose Antoniori? A zer nolako konpromisoa. Santixabeletan trago batera gonbidatzeko, alkate izateagatik.

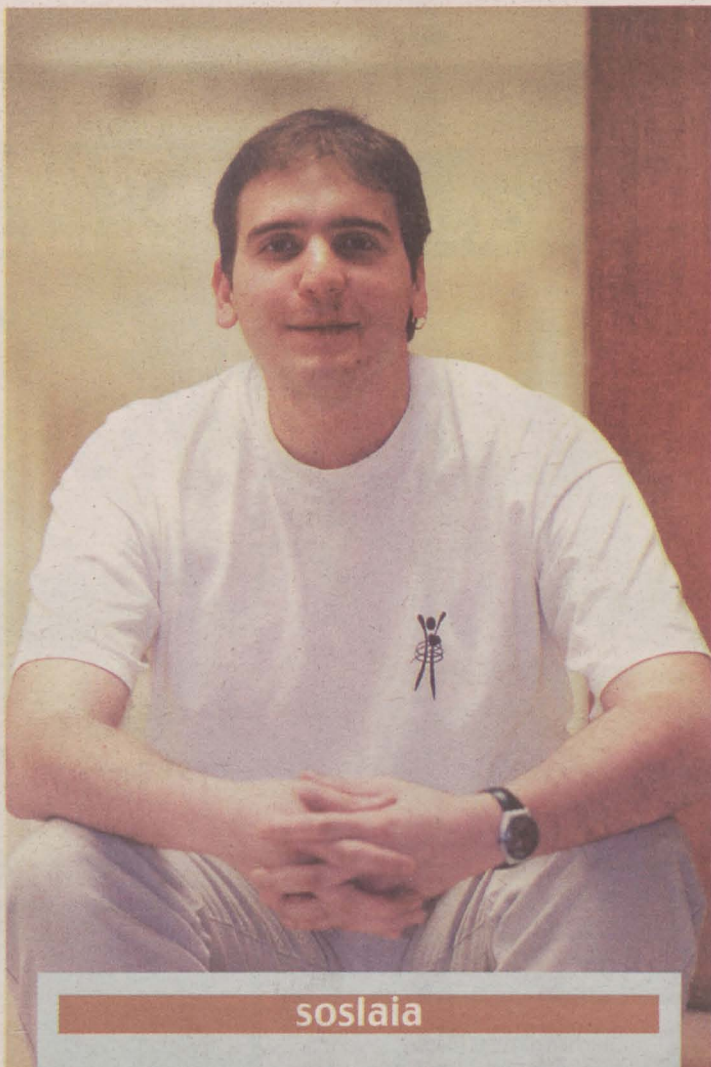
Unibertsitateko irakasleei: Bakar batzuei esango nieke egin dezatela gogoeta serio bat ea kazetaritza zer den eta nola erakutsi behar den. Eta beste batzuei, mesedez eta faborez, euskaraz ikasteko, badela garaia.

Jaime Otamendiri: Ongi etorri, eta gonbidatuta dagoela santixabeletara, orain baitator.

• **Kantu bat jaietarako:** Dantzatze moduko edozer.

• **Edari bat:** Sagardoa.

• **Lagun bat:** Laguna bada, edozein

ANDER GILLENIA

soslaia

Izena: Garikoitz Udabe **Jaioterria:** Usurbil **Adina:** 24

Mikroa, kafea eta zigarroa

Gertu izaten ditu sarritan hiru elementu horiek Garikoitz Udabek. Gaztetandik ibili da komunikabideen munduan: EGUNKARIAN hasi, Euskadi Gaztean luze ibili, ETBn agerpen txiki bat egin, eta Euskadi Irratian dabil gaur egun, Noauan ere muturra sartuta duela. Unibertsitate egindako agerpen urrietan klasean egotea baino, lagun artean solasean jardutea nahiago zuen, nahiz eta mutil fina izan. Irriparra ahoan, kafe beltz-beltza edalontzi batean, zigarroa gertu eta Usurbilgo igande goizetako giroa aski ditu. Sekretu gehiago kontatzeko izanagatik ere, irrati-tik bertsoak botako dizkigula mehatxatu gaitu elkarriketa egileok.

ra kontua da. Egunak 24 ordu ditu eta ez du bueltarik.

■ Jai batzordean ere aritutakoa zara.

Azken aldian ez. Orain jaialdia prestatzen ari naiz. Denbora faltagatik.

■ 16 urte zenituela bazenekien kazetari izan nahi zenuela?

Nik hiru urterekin oso garbi nuen kazetaria izan nahi nuela. Hori da nirea, bestela ez nintzateke hainbat urtetan horretan jardungo. Kriston zortea izan dut. Beno, gauza batzuetan bizkor samar ibili naiz, baina... 14 urterekin nire lehenengo eskutitza bidali nuen lan eske. Eta nahiko ongi irten zait guztia.

■ Ezagutu al zaitu inork ahotsagatik?

Oso gutxitan pasatu izan zait. Normala da. Ez dakit zergatik, baina guk soinuarekin egiten dugu lan une oro, eta errazago ezagutzen dugu entzulea haiek gu baino. Segituan ezagutzen dut ahots bat.

■ Eta ezagutu zaituztenean zer esaten duzu?

Galdera egiten didanaren arabera (barrezka). Baina ez zait gustatzen. Irratiak badu magia berezi hori. Nahia-go dut imajinatzea nolakoa zaren, zeren normalean txarrerako izaten da (barrezka).

■ Hainbeste hitz egin eta bada sekreturik irratian?

Bai. Badira sekretuak ezin esan direnak, eta esan daitezkeen arren ez dituzunak esaten. Lanbide guztietan dago hori, eta kazetaritzan gehiago.

AGINAGAKO HERRI IKASTETXEA

SANTUENEAKO HERRI IKASTETXEA

ZUBIETAKO HERRI IKASTETXEA

Kalitatezko Hezkuntza

*Jai zoriontsuak
opa dizkizuegu*

ORBELDI

MARKEL OLAIZOLA

ASEGURU AGENTE / Zbk. 200009

ESTRELLA

Aseguru Konpainia

Mota guztietako Aseguruak zure zerbitzura

Zubiaurrenea, 10 - 20170 USURBIL

Tel.: 943 371 807 - Faxa: 943 37 63 41

Egunkaria k

**JAI ZORIONTSUAK
OPA DIZKIZUE!!**

